

**BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU**

YILLIK RAPOR

2000

MAYIS 2001

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1: DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER.....	1
1.1. Dünya Ekonomisindeki Gelişmeler.....	1
1.1.1. Ekonomik Gelişmeler.....	1
1.1.2. Finansal Piyasalardaki Gelişmeler.....	3
1.2. Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler.....	10
1.2.1. Ekonomik Gelişmeler.....	10
1.2.2. Finansal Piyasalardaki Gelişmeler.....	20
BÖLÜM 2: BANKACILIK SİSTEMİNDEKİ GELİŞMELER.....	27
2.1. Bankacılık Sektörünün Mali Analizi.....	27
2.1.1. Genel Değerlendirme.....	27
2.1.2. Mali Durum Analizi.....	29
2.1.2.1. Aktif Yapısı.....	29
2.1.2.2. Pasif Yapısı.....	33
2.1.2.3. Bilanço Dışı İşlemler.....	36
2.1.2.4. Karlılık.....	37
2.1.3. Finansal Riskler.....	40
2.2. Özel Finans Kurumları.....	42
2.2.1. Genel Bilgiler.....	42
2.2.2. Mali Analiz.....	43
BÖLÜM 3: BANKACILIK SİSTEMİNDE DÜZENLEME, GÖZETİM VE DENETİM ALANLARINDAKİ ULUSLARARASI GELİŞMELER	47
3.1. BIS Düzenlemeleri.....	47
3.2. Avrupa Birliği Düzenlemeleri.....	48
3.3. Diğer.....	52
BÖLÜM 4: BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU'NUN FAALİYETLERİ	54
4.1. BDDK'nın Oluşumu ve Görevleri.....	54
4.2. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun Faaliyetleri.....	55
4.2.1. Düzenleme.....	55
4.2.2. Gözetim.....	56
4.2.3. Denetim.....	56
4.2.4. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun Faaliyetleri.....	58
4.2.5. Diğer Kamu Kurumları ve Uluslararası Kuruluşlarla İşbirliği.....	59
BÖLÜM 5: YÖNETİM, PERSONEL VE BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI	61
5.1. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu.....	61
5.2. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu.....	61
5.3. Kadro ve Personel Sayıları.....	62
5.4. Bütçe Uygulama Sonuçları.....	63
EKLER :	
Yasal Düzenlemeler.....	66
İstatistik Tabloları.....	72

TABLOLAR

Tablo 1.1. Dünya Ekonomik Göstergeleri (Yüzde Değişme).....	2
Tablo 1.2. Gelişmiş Ekonomilerde Faiz Oranları ve Döviz Kurlarındaki Gelişmeler.....	4
Tablo 1.3. Döviz Kurları, Faiz Oranları ve Borsa Endeksleri	5
Tablo 1.4. Bankaların Sınır Ötesi Alacakları.....	6
Tablo 1.5. Bankaların Gelişmekte Olan Ülkelerle Alacak ve Yükümlülük Pozisyonu ¹	7
Tablo 1.6. Uluslararası Borçlanma Senetleri Piyasasındaki İhraçlar.....	8
Tablo 1.7. Organize Türev Piyasalar.....	8
Tablo 1.8. Organize Olmayan Türev Piyasaları (OTC)	9
Tablo 1.9. Temel Ekonomik Büyüklükler.....	10
Tablo 1.9. GSMH ve Sektörel Büyüme Hızları.....	12
Tablo 1.10. GSYİH ve Talep Unsurlarında Gelişmeler.....	13
Tablo 1.11. Cari İşlemler Dengesi.....	14
Tablo 1.12. Sermaye Hareketleri Dengesi.....	15
Tablo 1.13. Konsolide Bütçe Dengesi.....	16
Tablo 1.14. Konsolide Bütçe Finansmanı.....	17
Tablo 1.15. 2000 Yılı Hazine İhaleleri.....	18
Tablo 1.16. Kamu Kesimi Borçlanma Gereği ve Borç Stokundaki Gelişmeler	18
Tablo: 1.16. TEFE –TÜFE Artış Hızları.....	19
Tablo 1.17. Sektörlere Göre Fiyat Artış Hızları	20
Tablo 1.18. Para ve Kur Programı Performans Kriterleri	21
Tablo 1.19. Merkez Bankası Bilançosundan Seçilmiş Göstergeler.....	23
Tablo 1.20. Para Arzlarında Gelişmeler	24
Tablo 1.21. Mevduat ve Kredi Gelişmeleri.....	25
Tablo 1.21. Faiz Oranları ve İMKB Piyasalarında Gelişmeler.....	26
Tablo 2.1. Bankacılık Sektöründeki Gelişmelere İlişkin Bazı Göstergeler	27
Tablo.2.2. Türk Bankacılık Sektörü (Aralık 2000 itibariyle)	27
Tablo 2.3. Gruplar İtibariyle Aktif Büyüklükleri.....	29
Tablo 2.4. Menkul Kıymet Türlerine Göre Dağılım	30
Tablo 2.5. Gruplar İtibariyle Krediler.....	31
Tablo 2.6. Kredilerin Türlerine Göre Dağılımı	32
Tablo 2.7. Kredilerin Takibe Dönüşme Oranları.....	33
Tablo 2.8. Mevduatın Türlerine Göre Dağılımı	34
Tablo 2.9. Mevduatın Vadelerine Göre Dağılımı	35
Tablo 2.10. Özkaynaklar.....	36
Tablo 2.11. Sermaye Yeterliliği Rasyosu	36
Tablo 2.12. Bilanço Dışı İşlemler.....	37
Tablo 2.13. Net Dönem Kâr/ Zararı	38
Tablo 2.14. Seçilmiş Kar /Zarar Kalemleri	38
Tablo 2.15. Sermaye Piyasası İşlemleri.....	40
Tablo 2.16. Döviz Endeksli Pozisyon Hariç Bilanço içi Yabancı Para Pozisyonu	42
Tablo 3.1. Basel Bankacılık Komitesi'nin 2000 Yılında Yaptığı Düzenlemeler.....	47
Tablo 3.2. Avrupa Birliği Bankacılık Direktifleri ve Türk Mevzuatının Uyum Düzeyi.....	50
Tablo 3.3. Uluslararası Muhasebe Standartlarına İlişkin 2000 Yılındaki Gelişmeler	53
Tablo 4.1. İnceleme ve Araştırmalar Sonucunda Düzenlenen Raporlar	57
Tablo: 4.2. Düzenlenen vergi raporları	57
Tablo 5.1. Kurum Pozisyonlarının Dağılımı	62
Tablo 5.2 . Gider Bütçe Durumu.....	63
Tablo 5.3. 2000 Yılı Ödenek ve Harcamalarının Gider Türlerine Dağılımı	64
Tablo 5.4. 2000 Yılı Ödenek ve Harcamalarının Ekonomik Ayrımı	64

EKLER

Yasal Düzenlemeler.....	66
İstatistik Tabloları.....	72
Tablo 1 Temel Ekonomik ve Finansal Büyüklükler	72
Tablo 2a Türk Bankacılık Sistemi	75
Tablo 2b Türk Bankacılık Sistemi Aktif Yapısı.....	76
Tablo 2c Türk Bankacılık Sistemi Pasif Yapısı.....	77
Tablo 3a Bankacılık Sektörü Analitik Bilançosu (Milyar TL).....	78
Tablo 3b Bankacılık Sektörü Analitik Bilançosu (Yüzde Pay ve Değişimler.).....	79
Tablo 3c Bankacılık Sektörü Analitik Bilançosu (Milyon Dolar).....	80
Tablo 3d Bankacılık Sektörü Kar/Zarar Tablosu.....	81
Tablo 4a TMSF Hariç Bankacılık Sektörü Analitik Bilançosu (Milyar TL).....	82
Tablo 4b TMSF Hariç Bankacılık Sektörü Analitik Bilançosu (Yüzde Pay ve Değişim)...83	
Tablo 4c TMSF Hariç Bankacılık Sektörü Analitik Bilançosu (Milyon Dolar).....	84
Tablo 4d TMSF Hariç Bankacılık Sektörü Kar/Zarar Tablosu.....	85
Tablo 5a Kamu Bankaları Analitik Bilançosu (Milyar TL).....	86
Tablo 5b Kamu Bankaları Analitik Bilançosu (Yüzde Pay ve Değişim).....	87
Tablo 5c Kamu Bankaları Analitik Bilançosu (Milyon Dolar).....	88
Tablo 5d Kamu Bankaları Kar/Zarar Tablosu.....	89
Tablo 6a TMSF Hariç Özel Bankalar Analitik Bilançosu (Milyar TL).....	90
Tablo 6b TMSF Hariç Özel Bankalar Analitik Bilançosu (Yüzde Pay ve Değişim).....	91
Tablo 6c TMSF Hariç Özel Bankalar Analitik Bilançosu (Milyon Dolar).....	92
Tablo 6d TMSF Hariç Özel Bankalar Kar/Zarar Tablosu.....	93
Tablo 7a TMSF Kapsamındaki Bankalar Analitik Bilançosu (Milyar TL).....	94
Tablo 7b TMSF Kapsamındaki Bankalar Analitik Bilançosu (Yüzde Pay ve Değişim)... 95	
Tablo 7c TMSF Kapsamındaki Bankalar Analitik Bilançosu (Milyon Dolar)	96
Tablo 7d TMSF Kapsamındaki Bankalar Kar/Zarar Tablosu	97
Tablo 8a Yabancı Bankalar Analitik Bilançosu (Milyar TL).....	98
Tablo 8b Yabancı Bankalar Analitik Bilançosu (Yüzde Pay ve Değişim).....	99
Tablo 8c Yabancı Bankalar Analitik Bilançosu (Milyon Dolar).....	100
Tablo 8d Yabancı Bankalar Kar/Zarar Tablosu.....	101
Tablo 9a Kalkınma ve Yatırım Bankaları Analitik Bilançosu (Milyar TL).....	102
Tablo 9b Kalkınma ve Yatırım Bankaları Analitik Bilançosu (Yüzde Pay ve Değişim)...103	
Tablo 9c Kalkınma ve Yatırım Bankaları Analitik Bilançosu (Milyon Dolar).....	104
Tablo 9d Kalkınma ve Yatırım Bankaları Kar/Zarar Tablosu.....	105

Tablo 10a	Özel Finans Kurumları Analitik Bilançosu (Milyar TL).....	106
Tablo 10b	Özel Finans Kurumları Analitik Bilançosu (Yüzde Pay ve Değişim).....	107
Tablo 10c	Özel Finans Kurumları Analitik Bilançosu (Milyon Dolar).....	108
Tablo 10d	Özel Finans Kurumları Kar/Zarar Tablosu.....	109
Tablo 11	Aktif Büyüklüğüne Göre Banka Sıralaması.....	110

BÖLÜM 1

DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

1.1. Dünya Ekonomisindeki Gelişmeler

1.1.1. Ekonomik Gelişmeler

Dünya ekonomisi 1999 yılında girdiği canlanma eğilimini 2000 yılında da güçlendirerek sürdürmüştür. Bu gelişmede, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ekonomisinin II. Dünya Savaşı sonrası en uzun ve kesintisiz büyüme devresinde olması, Avrupa ekonomilerinin canlanma eğilimi içine girmesi ve mevcut sorunlarını halen tam anlamıyla aşamamış olmasına rağmen, Japonya ekonomisinin iyileşme belirtileri göstermesi önemli rol oynamıştır. Sanayileşmiş ekonomilerdeki bu olumlu gelişmelerin yanı sıra, Asya krizinin dünya ekonomisi üzerindeki olumsuz etkilerinin ortadan kalkması, Uzakdoğu Asya ülkelerinin yeniden istikrarlı bir yapıya kavuşması ve Latin Amerika, Orta Doğu ve Avrupa'nın gelişen ekonomilerindeki canlılık, 2000 yılında büyümeye olumlu katkıda bulunmuştur. Bu gelişmeler çerçevesinde 1999 yılında yüzde 3,5 oranında gerçekleşen dünya üretim artış hızı, 2000 yılında yüzde 4,8 olmuştur.

2000 yılında gelişmiş ekonomilerdeki çekirdek enflasyon oranları önemli değişiklik göstermezken, tüketici fiyatları genel artış hızı dünya ekonomisindeki canlanma ve enerji fiyatlarındaki sıçramaya bağlı olarak yükselmiştir. Gelişmekte olan ülkelerde ve geçiş ekonomilerinde ise uygulanan makro ekonomik politikalar sonucunda enflasyon oranlarında önemli sayılabilecek düşüşler yaşanmıştır.

2000 yılında dünya hasılasında gözlenen artış, Asya Krizi sonrasında dünya ticaret hacminde yaşanan yavaşlama eğilimini tersine çevirmiştir. 1998 yılında yüzde 4,3, 1999 yılında ise yüzde 5,3 olan dünya ticaret hacmi artış hızı, 2000 yılında yüzde 12,4'e yükselmiştir.

ABD ekonomisi, 2000 yılı sonu itibarıyla uzun bir büyüme devresini tamamlamak üzeredir. 1995 yılından bu yana, ABD ekonomisinin göstermekte olduğu yüksek ekonomik performans, izlenen sağlıklı makroekonomik politikalardan, üretim ve işgücü piyasasının esnekliğinden, yüksek teknolojiye yapılan yatırımlara bağlı olarak artan işgücü verimliliğinden kaynaklanmaktadır. Bu dönemde, yatırımcı ve tüketici güveninin önemli ölçüde artmasıyla iç talepte yaşanan canlanma Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) büyümesinde belirleyici olmuştur. Ancak, yüksek yatırım ve tüketim talebi, doların diğer para birimleri karşısında reel olarak değer kazanması ve enerji fiyatlarındaki artış bu dönemde cari işlemler açığının artmasına yol açmıştır. 2000 yılı sonuna doğru, ABD ekonomisine ilişkin olumsuz beklentilerin artması, teknoloji sektörüne ilişkin beklentilerin kötüleşmesi, tüketici güveninin azalması ve hisse senetlerinde yaşanan önemli düşüşler yurtiçi talepte yavaşlamaya yol açmıştır.

Euro alanında 1999 yılının ikinci yarısından itibaren artan büyüme hızları, 2000 yılında da devam etmiş ve yılın tamamında GSYİH yüzde 3,4 oranında büyümüştür. Bu gelişmede, dünya ticaretindeki canlanma ile euronun diğer temel para birimleri, özellikle ABD doları karşısında reel olarak değer kaybetmesi ve buna paralel olarak ihracatta kaydedilen artış etkili olmuştur.

1998 yılında yüzde 2,5 oranında daralmasına karşın, Japonya ekonomisi 1999 yılında yüzde 0,8, 2000 yılında ise yüzde 1,7 oranında büyümüştür. Japonya ekonomisinde gözlenen bu göreceli iyileşmede bölge ekonomilerinin tekrar toparlanma sürecine girmeleri, genişlemeci makro ekonomik politikalar ve yüksek teknoloji sektörüne yapılan yatırımların hız kazanması etkili olmuştur. Ancak, ABD ve Euro alanındaki canlanmaya rağmen, Japonya henüz sürdürülebilir bir büyüme ortamına kavuşamamıştır.

Tablo 1.1. Dünya Ekonomik Göstergeleri (Yüzde Değişme)

	1998	1999	2000
Dünya Hasılası	2,6	3,5	4,8
Gelişmiş Ülkeler	2,4	3,4	4,1
Ana Gelişmiş Ülkeler	2,5	3,0	3,8
-ABD	4,4	4,2	5,0
-Japonya	-2,5	0,8	1,7
-Almanya	2,1	1,6	3,0
-Fransa	3,2	3,2	3,2
-İtalya	1,5	1,6	2,9
-İngiltere	2,6	2,3	3,0
-Kanada	3,3	4,5	4,7
Diğer Gelişmiş Ülkeler	2,0	4,8	5,2
Avrupa Birliği	2,7	2,6	3,4
Euro Alanı	2,7	2,6	3,4
Yeni Endüstrileşmiş Asya Ekonomileri	-2,3	7,9	8,2
Gelişmekte Olan Ülkeler	3,5	3,8	5,8
Afrika	3,1	2,3	3,0
Gelişmekte Olan Asya	4,1	6,1	6,9
-Çin	7,8	7,1	8,0
-Hindistan	6,3	6,6	6,4
-ASEAN-4 ⁽¹⁾	-9,3	2,8	5,0
Orta Doğu, Malta ve Türkiye	3,1	0,8	5,4
Batı Yarımküre	2,2	0,2	4,1
-Brezilya	-0,1	0,8	4,2
Geçiş Ekonomileri	-0,8	2,6	5,8
Orta ve Doğu Avrupa	2,0	1,8	3,8
Bağımsız Devletler Topl.ve Mongolya	2,0	3,1	7,1
-Rusya	-4,9	3,2	7,5
-Rusya Hariç	-	2,7	6,3
Dünya Ticaret Hacmi(mal ve hizmetler)	4,3	5,3	12,4
İthalat			
Gelişmiş Ülkeler	5,7	7,9	11,4
Gelişmekte Olan Ülkeler	0,3	1,6	16,9
Geçiş Ekonomileri	2,5	-7,3	13,3
İhracat			
Gelişmiş Ülkeler	3,9	5,0	11,4
Gelişmekte Olan Ülkeler	3,7	4,1	15,7
Geçiş Ekonomileri	6,5	0,6	14,9
Mal Fiyatları			
Petrol ⁽²⁾ (ABD doları)	-32,1	37,5	56,9
Petrol Dışı (ABD doları)	-14,7	-7,1	1,8
Tüketici Fiyatları			
Gelişmiş Ülkeler	1,5	1,4	2,3
Gelişmekte Olan Ülkeler	10,1	6,7	6,1
Geçiş Ekonomileri	21,8	43,9	20,1
Altı Aylık LIBOR Faizleri (yüzde)			
ABD doları cinsinden mevduatlar	5,6	5,5	6,7
Japon yeni cinsinden mevduatlar	0,7	0,2	0,3
Euro cinsinden mevduatlar	3,7	3,0	4,6

Kaynak: IMF, *World Economic Outlook*, Ekim 2000 ve Mayıs 2001⁽¹⁾ Endonezya, Malezya, Filipinler ve Tayland ⁽²⁾ Spot piyasalar ortalaması (Brent, Dubai ve B. Teksas) varil başına fiyatlar 1998 yılında 13,07 dolar, 1999 yılında 17,98 dolar ve 2000 yılında 28,21 dolar olarak alınmıştır.

Kriz döneminin etkilerini beklenenden hızlı bir şekilde atlatan Asya ülkelerinin hızlı iyileşme sürecinde, uygulanan makroekonomik politikalar ve elektronik sanayi ile bilgi teknolojisi ürünlerine olan talepteki canlanma sonucunda artan ihracat hacmi etkili olmuştur. Asya ülkelerinin GSYİH artış hızı 1999 yılında yüzde 6,1, 2000 yılında ise yüzde 6,9 olarak gerçekleşmiştir. 1997-1998 döneminde kriz nedeniyle bölgeyi terkeden sermayenin kısmen geri dönmesi pek çok Asya ülkesinin mali sıkıntılarını hafifletmiştir. Ancak, Asya ekonomilerindeki büyümenin sürekliliği için özellikle mali piyasalara ilişkin yapısal reformların hayata geçirilmesi önemini korumaktadır. Ayrıca Japonya

ekonomisinin sürdürülebilir bir büyüme ortamına girememiş olması da bölge ekonomilerini olumsuz etkilemektedir.

1999 yılında yüzde 7,1 olan Çin'in GSYİH artış hızı, 2000 yılında yüzde 8'e yükselmiştir. Çin'in bu yüksek büyüme performansındaki temel belirleyici unsurlar, güçlü özel tüketim ve ihracat artışıdır. 14 yıl süren görüşmelerden sonra Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olan Çin'in artan rekabet ortamına uyum sağlayabilmesi için mali yapıları bozuk olan kamu işletmelerine ve bankacılık sistemine yönelik reformları hızlandırması önem taşımaktadır.

Latin Amerika ülkeleri GSYİH'sı, yurtiçi talepteki artış, ABD ekonomisindeki canlılık ve yüksek petrol fiyatları sonucunda 2000 yılında yüzde 4,1 oranında büyümüştür. Bu dönemde Brezilya, Meksika ve Şili'de GSYİH büyümesi bölge ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. Diğer yandan Arjantin'de 1999 yılında yüzde 3,1 oranında gerileyen GSYİH, 2000 yılında da yüzde 0,5 oranında daralmıştır. Azalan iş dünyası ve tüketici güveni nedeniyle gerileyen yurtiçi talep, artan kamu sektörü borçlanma gereği, politik belirsizlikler, ticaret hadlerindeki bozulma ve yükselen uluslararası faiz oranları Arjantin ekonomisini olumsuz etkilemiştir.

1998 yılındaki devalüasyon sonrası ulaşılan daha rekabetçi döviz kurları, enerji ve petrol fiyatlarındaki artışlar 2000 yılında Rusya'nın ekonomik performansının beklenenden daha yüksek düzeyde gerçekleşmesini sağlamış ve GSYİH yüzde 7,5 oranında artmıştır. Rusya'da gözlenen iç talep canlılığı ve artan enerji fiyatları Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ülkelerini de olumlu yönde etkilemiştir.

2000 yılında Avrupa Birliği'ne aday ülkelerin hemen hemen tümünde enflasyon düşme eğilimini sürdürürken GSYİH'de yüzde 4,8 oranında bir artış gerçekleşmiştir. Bu gelişmede, Batı Avrupa'ya yönelik ihracat artışı ile Rusya ve BDT ülkelerinin beklenenin üzerinde performans göstermesi nedeniyle bölgeye olan güvenin artması etkili olmuştur. Ayrıca başarılı para politikası uygulamaları ve yapısal reformlardaki ilerleme bu ülkelerin makroekonomik performansına olumlu katkıda bulunmuştur. Diğer yandan güçlü yurtiçi talep ve yüksek petrol fiyatları nedeniyle bazı ülkelerin ödemeler dengesinde bozulmalar yaşanmıştır.

Petrol fiyatlarında gerçekleşen hızlı artış bir çok Orta Doğu ve Afrika ülkesinde ekonomik büyümeyi, kamu finansmanını ve dış ticaret dengesini olumlu yönde etkilemiştir. Petrol üreticisi olmayan ülkeler ise bozulan ticaret hadlerinden olumsuz yönde etkilenmişlerdir. Diğer yandan, bazı ülkelerde mevcut olan politik belirsizlikler, iç çatışmalar ile yaşanan kuraklıklar önemli bir sorun olmaya devam etmektedir. Afrika bölgesi büyüme oranı 1999 yılında yüzde 2,3, 2000 yılında ise yüzde 3,0 olmuştur.

1.1.2. Finansal Piyasalardaki Gelişmeler

Faiz Oranları, Döviz Kurları ve Hisse Senetleri Fiyatlarındaki Gelişmeler

2000 yılında ABD ekonomisinde yaşanan hızlı ekonomik büyüme enflasyonist beklentilerin artmasına ve buna bağlı olarak ABD Merkez Bankası FED'in sıkı para politikası uygulayarak gösterge niteliğindeki reeskont faiz oranlarını yılın ilk yarısında yüzde 5'ten yüzde 6'ya yükseltmesine neden olmuştur. Ancak, yılın ikinci yarısında yeni ekonomi ile ilgili yaratılan aşırı iyimserlik havasının tersine dönmesiyle özellikle telekomünikasyon alanında yoğunlaşan sermaye akımlarında önemli oranda gerileme yaşanmıştır. Bu durum; ekonomide sağlıklı yavaşlama beklentisinin aksine hızlı bir yavaşlama beklentisi yaratmış, faiz oranlarındaki yükselme eğilimi durmuştur.

Avrupa Merkez Bankası, ekonomik büyümeyi teşvik etmek amacıyla düşük düzeyde tuttuğu faiz oranını, euro'nun dolar karşısında değer yitirmesinin enflasyonist beklentiler üzerinde yarattığı olumsuz etkileri gidermek ve yatırımcıların yüksek faizli ABD tahvillerine yönelmesinin yaratacağı baskıyı azaltmak amacıyla 2000 yılı içinde 4 kez yükseltmiştir. Yıl başında yüzde 3 olan faiz oranı yıl sonuna kadar yüzde 4,25'e çıkartılmıştır.

Japonya'da yılın ilk yarısında ekonomik durgunluğun aşılmaya başladığı yönündeki gelişmeler nedeniyle Ağustos ayında sıfırdan yüzde 0,25'e yükseltilecek gecelik faiz oranları, izleyen dönemde belirgin bir değişme göstermeyerek yıl sonunda yüzde 0,20 olarak gerçekleşmiştir. Japonya'da uzun vadeli tahvil faiz oranları da deflasyon ve devlet tahvillerine olan talep nedeniyle düşük seviyelerde seyretmiştir.

Gelişmekte olan ekonomilerde yılın ilk yarısında yaşanan iyimser havanın da etkisiyle, uluslararası piyasalardan borçlanma miktarları artarken, faiz oranlarında düşüş gözlenmiştir. Ancak, yılın ikinci yarısında Arjantin, Brezilya ve Türkiye'de yaşanan gelişmeler gelişmekte olan ülkelerin uluslararası piyasalardan borçlanma olanaklarının azalmasına ve söz konusu ülkelere sermaye çıkışlarına neden olmuş, bu ülkelerin uluslararası borçlanmalarının maliyetleri artmıştır.

Tablo 1.2. Gelişmiş Ekonomilerde Faiz Oranları ve Döviz Kurlarındaki Gelişmeler

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Gecelik(O/N) Faiz Oranları(1)								
ABD	3,0	4,2	5,9	5,3	5,5	5,4	5,0	6,3
Euro Alanı	7,4	5,3	4,4	3,2	3,1	3,3	2,7	4,0
Japonya	3,0	2,1	1,2	0,4	0,4	0,4	0,1	0,1
Kısa Vadeli Faiz Oranları(2)								
ABD	3,5	3,1	4,4	5,7	5,1	4,9	4,8	6,0
Euro Alanı	8,7	6,5	6,3	4,7	4,2	4,0	3,1	4,5
Japonya	2,4	1,9	0,8	0,3	0,3	0,2	0,0	0,2
Uzun Vadeli Faiz Oranları(3)								
ABD	5,9	7,1	6,6	6,4	6,4	5,3	5,6	6,0
Euro Alanı	8,3	8,4	8,7	7,2	5,9	4,8	4,6	5,4
Japonya	4,0	4,2	3,3	3,0	2,1	1,3	1,7	1,7
Ortalama Döviz Kurları (Ülke Parası/ Dolar)								
Japon Yeni	111,2	102,2	94,1	108,8	121,0	130,9	113,9	107,8
Euro							0,94	1,09
Alman Markı	1,65	1,62	1,43	1,50	1,73	1,76	1,84	2,12

Kaynak: IMF – World Economic Outlook, Mayıs 2001.

(1) ABD - Federal Funds Rate, Euro alanı – Repurchase(Repo) Rate- 1998 yılı öncesi Almanya faiz oranları kullanılmıştır, Japonya- Overnight Call Rate (2) ABD- İkincil Piyasa 3 aylık Mevduat Sertifikası Faiz Oranı, Euro alanı – 3 aylık bankalararası para piyasası faiz oranı, Japonya- 3 aylık Mevduat Sertifikası Faiz Oranı. (3) 10 Yıllık Hazine Tahvil faiz oranları.

Döviz kurlarının gelişimi incelendiğinde 2000 yılında ABD dolarının diğer para birimleri karşısında 1999 yılı sonuna göre değer kazandığı görülmektedir. Euro/Dolar kuru 1999 yılı sonunda 0,993 iken 2000 yılı içinde 1,18'e kadar yükselmiş, yılın son iki ayında Euronun değer kazanması ile 1,06'ya gerilemiştir. 2000 yılı boyunca euronun dolar karşısında devamlı olarak değer kaybetmesi euro alanında fiyat istikrarının sürdürülebileceği konusundaki belirsizlikleri artırmış, AB ekonomisine olan güven finansal piyasalar tarafından sorgulanır hale gelmiştir. Japon Yeni/ Dolar kuru ise 1999 yılı sonunda 102,2 iken, özellikle 2000 yılı ikinci yarısında Yen'in hızla değer kaybetmesi sonucu 114,3'e yükselmiştir. 1999 yılı sonunda 27,4 olan Ruble /Dolar kuru 2000 yılı içinde istikrarlı bir seyir izlemiş yıl sonunda 28,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu gelişmeler ABD'nin dış ticaret dengesi açığının artmasına neden olurken, diğer ülkelerin dış ticaret dengelerini genellikle olumlu yönde etkilemiştir.

Ekonomide ve diğer finansal piyasalardaki gelişmelere paralel olarak hisse senedi piyasalarında önemli dalgalanmalar meydana gelmiştir. 2000 yılının ilk yarısında ekonomide yaşanan olumlu gelişmeler özellikle teknoloji hisselerinin yer aldığı borsa endekslerinin hızla yükselmesine neden olurken, yılın ikinci yarısında bu endekslerde büyük düşüşler yaşanmıştır. ABD'de teknoloji hisselerinin yer aldığı NASDAQ endeksi 1999 yılı sonunda 4069 iken, 10 Mart tarihinde 5048'e yükselmiş, bu tarihten sonra dalgalı ancak düşüş eğilimi göstermiş, yıl sonunda ise bir önceki yıl sonuna göre yüzde 39,3 oranında düşerek 2471 seviyesinde kapanmıştır. Diğer taraftan Blue-Chip olarak adlandırılan hisselerin yer aldığı Dow-Jones Sanayi endeksi 1999 yılı sonunda 11497 iken 2000 yılı sonunda 10787 seviyesinde kapanmıştır.

Avrupadaki hisse senedi piyasaları, yaşanan şirket birleşmeleri ve devralmaları paralelinde önemli bir sermaye bulma aracı haline gelmiştir. 1999 yılında 1000 olan N100 endeksi 2000 yılı içinde 4 Eylül tarihinde 1147 ile en yüksek seviyesine ulaşmış, bu tarihten sonra düşerek yıl

sonunda 997 seviyesinden kapanmıştır. Eylül ayından sonraki düşüşte, ABD'dekine benzer olarak, özellikle teknoloji hisselerindeki büyük düşüşler belirleyici olmuştur.

Japonya'da 1999 yılı sonunda 18934 olan Nikkei endeksi 2000 yılının ilk üç ayında ekonomik performansda görülen iyileşmeye paralel olarak, 3 Nisan tarihinde en yüksek seviyesi olan 20798'e yükselmiş, ancak daha sonraki dönemlerde Japon firmalarının yeniden yapılanma ihtiyaçlarının tekrar gündeme gelmesi ve ekonomide belirsizliklerin artmasına bağlı olarak, bir önceki yıl sonuna göre yüzde 27,2 oranında düşerek, yıl sonunda 13786'ya gerilemiştir.

2000 yılının ilk yarısında gelişmiş hisse senedi ve bono piyasalarında dalgalanmanın artması ve bu piyasalardaki düşüş eğilimi gelişmekte olan finansal piyasaları da olumsuz etkilemiştir. Nitekim, Arjantin ve Türkiye'de yılın ilk dört aylık döneminde artış eğiliminde olan borsa endeksleri yılın ikinci yarısında düşme eğilimine girmişlerdir.

Tablo 1.3. Döviz Kurları, Faiz Oranları ve Borsa Endeksleri

	Döviz Kurları			Reeskont Faizleri(1) (%)		Borsa Endeksleri (2)					
	Euro/\$	Yen/\$	Ruble/\$	ABD	Euro Alanı	ABD	Euro Alanı	Japonya	Arjantin	Rusya	Türkiye
99 Aralık	0,993	102,2	27,4	5,00	3,00	4069	1000	18934	550	175	15209
00 Ocak	1,031	107,4	28,6	5,00	3,00	3940	930	19540	566	172	16715
Şubat	1,037	110,2	28,7	5,25	3,25	4697	1007	19960	632	171	15946
Mart	1,046	102,8	28,7	5,50	3,50	4573	1021	20337	569	232	15920
Nisan	1,097	108,2	28,4	5,50	3,75	3861	1043	17974	510	227	19206
Mayıs	1,076	107,6	28,2	6,00	3,75	3401	1051	16333	464	190	16206
Haziran	1,050	106,0	28,1	6,00	4,25	3966	1064	17411	497	171	14466
Temmuz	1,080	109,4	27,9	6,00	4,25	3767	1078	15728	502	194	13870
Ağustos	1,118	106,6	27,8	6,00	4,25	4206	1115	16861	475	240	13132
Eylül	1,132	108,1	27,8	6,00	4,25	3673	1055	15747	475	199	11350
Ekim	1,178	109,0	27,9	6,00	4,25	3370	1075	14540	441	189	13538
Kasım	1,147	110,3	27,9	6,00	4,25	2598	1004	14649	400	143	8748
Aralık	1,061	114,3	28,5	6,00	4,25	2471	997	13786	417	143	9437

Kaynak: Reuters, Avrupa Merkez Bankası, ABD Merkez Bankası

(1) ABD- Discount Rate, Euro Alanı- Fixed Refinancing Rate. (2) ABD-Nasdaq, Euro Alanı N100, Japonya-Nikkei, Arjantin-Merval, Rusya-IRTS, Türkiye Ulusal 100.

Uluslararası Bankacılık Piyasasındaki Gelişmeler

Uluslararası bankacılık faaliyetleri 2000 yılı boyunca genişlemeye devam etmiştir. 1998 ve 1999 yıllarında sırasıyla 280 ve 264 milyar dolar tutarında olan Uluslararası Ödemeler Bankasına (BIS) raporlama yapan bankaların toplam sınır ötesi alacakları 2000 yılının dokuz aylık döneminde 738 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. (Tablo 1.4)

Sınır ötesi alacaklar türleri itibariyle incelendiğinde; 2000 yılında bankalararası kredilerde önemli miktarlarda artış gerçekleştiği dikkat çekmektedir. Bankalararası kredilerde 1999 yılının tamamında 218 milyar dolarlık geri ödeme gerçekleşirken, 2000 yılının Ocak-Eylül döneminde 325 milyar dolarlık artış kaydedilmiştir.

Banka dışı kuruluşlara verilen krediler 1999 yılında 104 milyar dolar iken, 2000 yılının Ocak-Eylül döneminde belirgin bir biçimde yavaşlayarak 33 milyar dolar düzeyinde kalmıştır.

Menkul kıymetlere yapılan plasmanlar ise 1999 yılında 378 milyar dolar iken, 2000 yılının dokuz aylık döneminde 380 milyar dolar olmuştur. 2000 yılının üçüncü çeyreğinde de bankalar önemli ölçüde tahvil ve hisse senedi almaya devam etmişlerdir. İkinci çeyrek itibariyle Japonya'daki bankalar 39 milyar dolar ile en büyük alıcı olmuşlardır. Bu miktarın üçte ikisini ABD menkul kıymetleri oluşturmaktadır. Euro-Yen tahvil alımlarındaki azalma ise dikkat çekicidir.

Sınır ötesi alacaklar ülke grupları itibariyle incelendiğinde; 1999 yılında 459 milyar dolar olan gelişmiş ülkelerden alacaklar 2000 yılının Ocak-Eylül döneminde 741 milyar dolara yükselmiştir. Gelişmekte olan ülkelere 1999 yılında 69 milyar dolar olan geri ödeme tutarı 2000 yılının dokuz aylık döneminde 3 milyar dolara gerilemiştir. 2000 yılında gelişmekte olan ülkelere menkul kıymetlere yapılan plasmanlarda önemli oranda artış gözlenmiştir.

Tablo 1.4. Bankaların(*) Sınır Ötesi Alacakları¹

	1998	1999			2000				
Milyar Dolar	Yıllık	Yıllık	3.çeyrek	4. çeyrek	1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	Ocak-Eylül	Eylül Sonu Stok Değeri
Toplam (I+II+III+IV)	280,1	263,5	130,1	116,0	441,7	112,4	183,6	737,7	10.124,8
-Bankalararası krediler ²	32,1	-218,0	42,6	2,0	281,5	-24,0	67,6	325,1	5.838,0
-Banka-dışı kuruluşlara verilen krediler	-26,8	104,0	9,5	22,3	25,9	-1,4	8,4	32,9	2.017,5
-Menkul kıymetler ³	274,8	377,5	78,0	91,6	134,3	137,7	107,5	379,5	2.269,4
I. Gelişmiş ülkelerden alacaklar	564,9	458,6	191,4	95,7	481,1	112,4	147,4	740,9	7.842,5
Bankalararası krediler ²	286,1	29,6	125,1	-1,1	334,1	8,0	55,6	397,7	4.628,7
Banka-dışı kuruluşlara verilen krediler	21,4	114,8	2,5	25,4	40,9	-13,1	15,4	43,2	1.349,7
Menkul kıymetler ³	257,4	314,1	63,7	71,4	106,1	117,6	76,4	300,1	1.864,1
II. Offshore Merkezlerden alacaklar	-172,5	-102,3	-26,0	35,1	-51,3	5,9	29,4	-16	1.180,1
Bankalararası krediler ²	-166,9	-139,7	-47,0	36,9	-64,0	-17,1	14,2	-66,9	790,9
Banka-dışı kuruluşlara verilen krediler	-26,7	9,3	12,9	-9,5	-0,9	12,6	-1,6	10,1	234,4
Menkul kıymetler ³	21,1	28,2	8,1	7,8	13,6	10,4	16,8	40,8	154,8
III.Gelişmekte olan ülkelerden alacaklar	-78,7	-68,9	-31,0	-2,9	0,6	-3,7	0,5	-2,6	898,9
Bankalararası krediler ²	-63,4	-58,6	-22,4	-4,6	5,9	-9,8	-7,1	-11	347,7
Banka-dışı kuruluşlara verilen krediler	-8,9	-16,8	-8,6	-2,1	-16,2	-0,2	0,0	-16,4	404,3
Menkul kıymetler ³	-6,4	6,5	0,0	3,7	11,0	6,3	7,6	24,9	146,9
IV.Tahsis edilemeyen	-33,5	-23,9	-4,3	-12,0	11,3	-2,2	6,2	15,3	203,3
<i>Bilgi için:</i>									
Sendikasyon kredileri ⁴	905,3	1.025,9	265,4	286,2	267,5	372,3	426,6	1.066,4	

Kaynak: BIS (*) BIS'e raporlama yapan bankalardan oluşmaktadır. (1) Akım değerleri göstermekte olup kur değişimlerinin etkisi yansıtılmıştır. (2) Ofis içi işlemleri de kapsamaktadır. (3) Kısmen tahmin edilmiştir. Toplam alacakların yüzde %5'inden daha az düzeyde olan diğer alacakları da kapsamaktadır. (4) Yeni krediler

2000 yılının Ocak-Eylül döneminde gelişmekte olan ülkelere Asya ve Afrika-Ortadoğu ülkeleri geri ödeyici konumunda iken, Avrupa ve Latin Amerika bölgesindeki gelişmekte olan ülkeler kredi kullanıcı grupta yer almışlardır. (Tablo 1.5)

2000 yılının Ocak-Eylül döneminde, gelişen piyasa ekonomilerinden Brezilya (4,6 milyar dolar), Türkiye (7,8 milyar dolar) ve Arjantin (0,7 milyar dolar) yeni kredi sağlayan ülkeler arasında dikkati çekmektedir. Türkiye'nin sağladığı fonların hemen hemen yarısı bankacılık kesimine gitmiş, kalan tutar banka dışı özel kesim ile kamu sektörü arasında dağılmıştır. Türk finansal sisteminin istikrarına ilişkin kaygılar olmasına rağmen, Türk bankaları uluslararası piyasadan fon temin etmeye devam etmişler ve 2000 yılının son çeyreğinde 4,4 milyar dolar düzeyinde sendikasyon kredisi kullanmışlardır.

Gelişmekte olan ülkelere alacaklardan, Brezilya ve Arjantin'den olan alacaklar, diğerlerinden farklı olarak, menkul kıymet şeklinde değil, bankalara kredi kullandırımı şeklinde olmuştur. Özellikle ABD'deki bankalar Brezilya'daki bağlı ortaklıklarına önemli miktarlarda fon aktarmışlar ve Arjantin'deki banka dışı kurumlara rekor denilebilecek düzeyde kredi kullandırmışlardır. Arjantin firmalarının 2000 yılının son çeyreğinde önemli miktarda uluslararası tahvil geri ödemeleri olması nedeniyle, pek çok firma, bu ödemelerini karşılayabilmek için uluslararası bankalardan kredi kullanmışlardır.

2000 yılının Ocak-Eylül döneminde Rusya'dan alacaklardaki geri dönüşler 1998 ve 1999 yıllarındaki düzeyinde kalarak 6 milyar dolar olmuştur. Bu gelişmede, özellikle, Almanya ve diğer bazı ülkelerin Rusya'ya yönelik kredilerini azaltması ve Rusya'nın borçlarını yeniden ödeme planına bağlaması etkili olmaktadır.

Sınır ötesi bankacılık faaliyetlerinin yükümlülükler tarafına bakıldığında; gelişmekte olan ülkelere mevduat akışının 1999 yılının ortalarından bu yana sürekli artarak 2000 yılının üçüncü çeyreğinde 54 milyar dolarlık rekor seviyesine ulaştığı görülmektedir. Bu mevduat akışında OPEC ülkelerinin mevduatlarındaki yüksek artış belirleyici olmuştur. Nitekim, gelişmekte olan ülkelere mevduat akımlarının üçte birini 18 milyar dolar ile OPEC üyesi ülkeler oluşturmaktadır. OPEC dışındaki gelişmekte olan ülkelere ise en büyük mevduat akımları Tayvan ve Çin'den gelmekte olup, sırasıyla 6,4 milyar dolar ve 5,1 milyar dolar tutarındadır. Hem Tayvan hem de Çin'in bölgesel bankacılık sistemlerinde döviz mevduatları son dönemlerde artış göstermiştir. Bunun nedeni, yerel para birimi ile döviz mevduatları arasında negatif faiz farklılıklarının olmasıdır. Aynı

zamanda, bölgesel bankaların yurtiçi yerleşiklere döviz kredileri düşük olup, bu da bankaların döviz fazlası vermelerine neden olmakta ve bu döviz fazlası da yurtdışındaki ticari bankalara plase edilmektedir.

Tablo 1.5. Bankaların Gelişmekte Olan Ülkelerle Alacak ve Yükümlülük Pozisyonu¹

	1998	1999			2000				
Milyar Dolar	Yıllık	Yıllık	3. çeyrek	4. çeyrek	1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	Ocak-Eylül	Eylül Sonu Stok
Toplam alacaklar	-78,7	-68,9	-31,0	-2,9	0,6	-3,7	0,5	-2,6	898,9
Afrika ve Orta Doğu	21,8	0,1	2,2	5,3	-6,3	-1,0	-1,0	-8,3	148,6
Suudi Arabistan	6,4	2,0	2,0	0,9	-1,2	-0,1	-0,1	-1,4	24,7
Asya ve Pasifik	-96,3	-61,8	-24,4	-17,6	2,8	-7,3	-5,8	-10,3	299,7
Çin	-10,1	-17,1	-7,3	-5,7	0,1	-3,4	-1,7	-5,0	60,4
Tayvan	-0,5	-3,3	-0,6	0,7	1,3	-0,1	-0,8	0,4	20,0
Avrupa	3,8	8,9	2,0	4,8	-0,6	2,6	1,4	3,4	158,9
Rusya	-6,1	-6,5	-1,7	-1,4	-1,4	-1,4	-3,2	-6,0	35,3
Türkiye	2,8	5,8	1,4	1,3	2,7	2,6	2,5	7,8	45,0
Latin Amerika	-8,0	-16,1	-10,9	4,5	4,7	1,9	5,5	12,1	291,7
Arjantin	0,6	0,7	-2,0	1,1	-1,3	-0,1	2,1	0,7	48,3
Brezilya	-10,2	-8,9	-3,3	3,9	1,4	0,1	3,1	4,6	90,7
Toplam yükümlülükler²	-17,3	31,3	13,8	29,6	41,7	21,0	54,4	117,1	1014,7
Afrika ve Orta Doğu	13,6	-6,9	0,8	17,2	7,3	8,7	22,4	38,4	302,1
Suudi Arabistan	13,3	-17,9	1,2	1,2	-0,4	-0,9	7,2	5,9	54,6
Asya ve Pasifik	3,6	4,8	3,8	0,0	26,5	9,5	13,0	49,0	341,9
Çin	5,4	-4,0	5,6	-0,2	12,0	10,4	5,1	27,5	94,1
Tayvan	1,1	7,5	3,5	2,8	-0,1	0,6	6,4	6,9	51,9
Avrupa	-19,3	20,1	6,1	7,4	1,8	4,9	8,7	15,4	115,5
Rusya	-2,3	3,7	0,9	0,9	2,4	3,4	3,2	9,0	24,9
Türkiye	-7,2	3,3	0,4	1,9	0,0	-0,6	0,3	-0,3	17,8
Latin Amerika	-15,2	13,3	3,2	5,1	6,2	-2,1	10,2	14,3	255,2
Arjantin	1,2	0,0	-2,0	3,7	0,4	0,1	3,4	3,9	41,4
Brezilya	-8,4	2,2	3,4	-2,0	1,2	-8,9	3,1	-4,6	48,5
Net Akımlar³	-61,4	-100,2	-44,8	-32,5	-41,1	-24,7	-53,9	-119,7	-115,8
<i>Bilgi İçin:</i>									
OPEC ülkesi merduatları	19,5	-19,9	-0,2	14,1	1,9	9,5	18,0	29,4	222,3

Kaynak: BIS (1) Akım değerleri göstermekte olup kur değişimlerinin etkisi yansıtılmıştır.. (2) Çoğunlukla merduatlardan oluşmaktadır. Toplam yükümlülüklerin %1'inden daha az düzeyde olan diğer yükümlülükleri de kapsamaktadır. (3) Toplam alacaklar eksi toplam yükümlülükler

Bu gelişmeler çerçevesinde, 1998 ve 1999 yıllarında sırasıyla 61 milyar dolar ve 100 milyar dolar olarak gerçekleşen gelişmekte olan ülkelerden net fon girişi 2000 yılının dokuz aylık dönemi itibariyle 120 milyar dolara yükselmiştir. Bu miktar gelişmekte olan ülkelerin GSYİH'sının yüzde 2'si düzeyindedir.

Uluslararası Borçlanma Senetleri Piyasasındaki Gelişmeler

2000 yılı sonunda uluslararası borçlanma senetleri piyasalarında net ihraç tutarı, 1999 yılına göre yüzde 6,3 oranında azalarak, 1.138 milyar dolar olmuştur.

2000 yılında para piyasası araçları yoluyla yapılan borçlanma miktarı önemli oranda artarken, tahvil ihracı yoluyla borçlanmalar yüzde 12 oranında gerilemiştir. Tahvil ihracı yoluyla borçlanmalardaki bu gerilemede sabit oranlı tahviller ve hisse senedine bağlı tahvil ihraçlarındaki düşüşler etkili olmuştur.

Ülkelere göre dağılım incelendiğinde Euro alanı ve offshore merkezler dışındaki grupların uluslararası borçlanma senetleri piyasasındaki ihraçları 2000 yılında bir önceki yıla göre gerileme göstermiştir.

2000 yılında özel şirketlerin uluslararası borçlanma senetleri piyasasındaki ihraçları belirgin bir biçimde gerilerken, merkezi hükümet dışındaki kamu kurumlarının borçlanmalarında önemli bir artış gözlenmiştir.

Para birimleri itibariyle bakıldığında ise, 2000 yılındaki toplam borçlanma tutarının yüzde 48'i dolar, yüzde 39'u ise euro cinsinden gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1.6. Uluslararası Borçlanma Senetleri Piyasasındaki İhraçlar

Milyar Dolar	2000		2000				
	Yıllık	Yıllık	1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	4. çeyrek	Yıl sonu stok
Toplam Net İhraçlar	1.215,1	1.138,2	260,5	280,3	269,8	327,7	6.277,8
Türlerine Göre Dağılım							
<i>Para Piyasası Araçları¹</i>	66,4	122,0	1,2	24,4	14,9	81,6	370,1
<i>Tahviller</i>	1.148,8	1.016,2	259,3	255,9	254,9	246,1	5.907,7
Değişken Oranlı	333,1	333,2	78,1	91,5	78,0	85,6	1.521,0
Sabit Oranlı	784,5	674,5	180,6	163,0	176,4	154,6	4.151,7
Hisse Senedine Bağlı	31,1	8,4	0,7	1,4	0,5	5,9	235,0
Ülkelere Göre Dağılım							
<i>Gelişmiş Ülkeler</i>	1.136,5	1.065,6	232,6	267,5	252,8	312,6	5.363,8
Euro Alanı	490,6	535,0	115,3	139,1	121,8	158,9	2.181,7
Japonya	2,7	-34,6	-13,2	-2,7	-11,7	-6,9	281,6
ABD	481,8	407,5	86,3	92,2	124,5	104,5	1.703,6
<i>Offshore Merkezler</i>	13,0	16,1	1,6	3,2	6,7	4,6	77,1
<i>Gelişmekte Olan Ülkeler</i>	41,0	34,1	22,2	3,1	8,0	0,8	454,8
<i>Uluslararası Kurumlar</i>	24,6	22,4	4,1	6,4	2,2	9,7	382,0
Kesimlere Göre Dağılım							
<i>Özel Sektör</i>	996,5	894,2	194,8	238,2	202,1	259,1	4.652,9
<i>Finansal Kurumlar³</i>	645,0	622,3	159,2	159,6	116,2	187,3	3.079,4
<i>Şirketler</i>	351,6	271,9	35,6	78,6	86,0	71,8	1.573,5
<i>Kamı⁴</i>	194,0	221,6	61,6	35,7	65,4	58,9	1.242,9
Merkezi Hükümet	36,0	26,4	14,5	10,1	2,6	-0,9	469,0
Devlet Kurumları ve diğer	158,0	195,2	47,1	25,5	62,7	59,8	773,9
Para Birimlerine Göre Dağılım							
USD	545,0	542,7	122,8	118,4	148,5	153,1	3.051,9
Euro	571,0	441,0	114,8	112,1	85,5	128,5	1.781,9
Yen	-7,2	38,7	-1,6	31,8	6,7	1,7	545,6
Diğer paralar	106,3	115,9	24,5	17,9	29,0	44,4	898,4

Kaynak: BIS

(1)Yurtiçi piyasada yerleşikler tarafından ihraç edilenler hariç (2) Ticari bankalar ve diğer mali kurumlar (3)

Uluslararası kurumlar hariç

Türev Piyasalarındaki Gelişmeler**Organize Piyasalar**

Organize türev piyasalarının 1999 yılındaki gerilemeden sonra, 2000 yılında genel olarak iyileşme kaydettiği görülmektedir. Nitekim, 1999 yılında 349 trilyon dolar olan organize türev piyasalarındaki toplam işlem hacmi 2000 yılında 383 trilyon dolara yükselmiştir. İşlem hacmi artış hızı futures piyasalarında yüzde 10, opsiyon piyasasında ise yüzde 6 olmuştur.

Tablo 1.7. Organize Türev Piyasalar

Milyar Dolar	Stok ^(*)		İşlem Hacmi					
	Yıl sonu		Yıllık		2000			
	1999	2000	1999	2000	1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek
Futures	8.284,9	8.233,8	287.507,4	316.563,4	83.677,7	87.746,7	71.406,8	73.732,2
-Faiz	7.913,9	7.827,3	263.766,1	291.564,0	77.188,8	81.728,7	65.622,3	67.024,3
-Para	36,7	40,0	2.578,9	2.419,9	687,7	595,4	574,0	562,8
-Hisse senedine bağlı	334,3	366,5	21.162,4	22.579,5	5.801,2	5.422,7	5.210,4	6.145,1
Opsiyonlar	5.236,8	5.922,2	61.628,6	66.234,6	16.614,2	17.291,6	14.594,7	17.734,1
-Faiz	3.755,5	4.719,2	45.627,8	47.372,0	11.773,5	12.793,9	10.394,5	12.410,1
-Para	22,4	20,4	289,0	211,8	54,9	57,2	48,7	51,0
-Hisse senedine bağlı	1.458,9	1.182,5	15.711,8	18.650,8	4.785,8	4.440,5	4.151,5	5.273,0
Toplam (Futures+Opsiyonlar)	13.521,7	14.155,9	349.136,0	382.798,0	100.291,9	105.038,3	86.001,5	91.466,3
-Faiz	11.669,4	12.546,5	309.393,9	338.936,0	88.962,3	94.522,6	76.016,8	79.434,4
-Para	59,1	60,4	2.867,9	2.631,7	742,6	652,6	622,7	613,8
-Hisse senedine bağlı	1.793,2	1.549,0	36.874,2	41.230,3	10.587,0	9.863,2	9.361,9	11.418,1

Kaynak: BIS, Türev sözleşmelerin itibari ana para değerini ifade etmektedir.

Futures piyasasındaki artışta faiz futures sözleşmeleri, opsiyonlar piyasasındaki artışta da hisse senedine bağlı opsiyon sözleşmeleri belirleyici olmuştur. Nitekim, faiz futures sözleşmelerinin işlem hacmi 1999 yılına göre yüzde 11 oranında artarak 2000 yılında 292 trilyon

dolara, hisse senedine bağlı opsiyon sözleşmelerinin işlem hacmi de, aynı dönemlerde, yüzde 19 oranında artarak 19 trilyon dolara yükselmiştir.

Organize Olmayan Piyasalar (Over the Counter)

Global türev piyasası 2000 yılının ikinci yarısında da büyümeye devam etmiştir. Organize olmayan türev piyasalarındaki işlemlerin itibari değeri, 1999 yıl sonuna kıyasla yüzde 7 oranında artarak Haziran 2000 sonu itibariyle 94 trilyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1.8. Organize Olmayan Türev Piyasaları (OTC)(*)

Milyar Dolar	İtibari Değer				Brüt Piyasa Değeri			
	12/1998	6/1999	12/1999	6/2000	12/1998	6/1999	12/1999	6/2000
Genel Toplam	80.317	81.458	88.201	94.037	3.231	2.628	2.813	2.581
A. Döviz Sözleşmeleri	18.011	14.899	14.344	15.494	786	582	662	578
Forward ve Döviz Kuru İşlemleri	12.063	9.541	9.593	10.504	491	329	352	283
Para Swapları	2.253	2.350	2.444	2.605	200	192	250	239
Opsiyonlar	3.695	3.009	2.307	2.385	96	61	60	55
B. Faiz Oranı Sözleşmeleri²	50.015	54.072	60.091	64.125	1.675	1.357	1.304	1.230
Değişken Oranlı (FRAs)	5.756	7.137	6.775	6.771	15	12	12	13
Swaplar	36.262	38.372	43.936	47.993	1,509	1,222	1,150	1,072
Opsiyonlar	7.997	8.562	9.380	9.361	152	123	141	145
C. Hisse Senedine Bağlı Sözleşm.	1.488	1.511	1.809	1.671	236	244	359	293
Forward ve Swaplar	146	198	283	348	44	52	71	62
Opsiyonlar	1.342	1.313	1.527	1.323	192	193	288	231
D. Mal Sözleşmeleri³	415	441	548	584	43	44	59	80
Altın	182	189	243	262	13	23	23	19
Diğer	233	252	305	323	30	22	37	61
Forward ve Swaplar	137	127	163	169	..	..	..	..
Opsiyonlar	97	125	143	154	..	..	..	..
E. Diğer⁴	10.388	10.536	11.408	12.163	492	400	429	400
Brüt Kredi Riski⁵	..	..	..	..	1.329	1.119	1.023	937

Kaynak: BIS (*) OTC piyasalara ilişkin veriler en son Haziran 2000 itibariyle mevcuttur. (1) Çift sayım olmaması için tüm rakamlar netleştirilmiştir. (2) Sadece tek para birimi ile yapılan sözleşmeler. (3) Çift sayımı tabmini olarak engellenmiştir. (4) Düzenli raporlama yapmayan kurumların tabmini pozisyonları (5) Brüt piyasa değerleridir.

Faiz oranına ilişkin sözleşmelerin itibari değeri yüzde 7 oranında artarak Haziran 2000 itibariyle 64,1 trilyon dolara ulaşmıştır. Bu gelişmede yüzde 9 oranında artarak 48 trilyon dolara yükselen faiz oranı swap işlemleri belirleyici olmuştur.

Döviz işlemlerine bakıldığında, sözleşme değerlerinin yüzde 8 oranında artarak Haziran 2000 itibariyle 15,5 trilyon dolar olarak gerçekleştiği görülmektedir. Burada tüm sözleşme türlerinde artış gerçekleşmiş olup, en yüksek artış forward ve döviz kuru işlemleri sözleşmelerinde (yüzde 9) olmuştur. Bunu yüzde 7 ile para swapları, yüzde 3 ile de opsiyonlar izlemektedir. Forward ve para swaplarındaki artış kısmen, 1999 yılının ikinci çeyreğinden bu yana uluslararası interbank piyasasında faaliyetlerin artması ile açıklanmaktadır. Opsiyonlar ise daha önce birbirini izleyen gerilemeden sonra ilk kez olarak 2000 yılının ilk yarısında artış göstermiştir. Euroya endeksli döviz sözleşmeleri yüzde 26 oranında çok keskin bir şekilde artarken, ABD doları ve Sterlin endeksli döviz sözleşmeleri sırasıyla yüzde 9 ve yüzde 11 oranlarında artış göstermiştir.

Hisse senedine bağlı sözleşmeler piyasası ise 1999 yıl sonuna göre yüzde 8 oranında azalarak 2000 yılının Haziran ayı sonunda 1,7 trilyon dolara gerilemiştir. Bu gerilemede banka dışı mali kesimin ABD hisse senetlerine yönelik opsiyon sözleşmelerindeki düşüş belirleyici olmuştur.

Mal sözleşmeleri piyasası da yüzde 7 oranında büyümüş ve Haziran 2000 itibariyle 0,6 trilyon dolar olmuştur. Bu piyasanın önemli bölümünü oluşturan altın piyasasının artış hızı ise 1999 yılının ikinci yarısında yüzde 29 iken, 2000 yılının ilk yarısında yüzde 8'e gerilemiştir.

1.2. Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler

1.2.1. Ekonomik Gelişmeler

Genel Değerlendirme

1999 yılı sonunda Türkiye ekonomisinin karşı karşıya kaldığı ve sürdürülemez boyutlara ulaşan makroekonomik dengesizlikleri aşmak amacıyla, 2000 yılı başında orta vadeli ve kapsamlı bir makroekonomik program hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Bu programın temel amaçları; üç yıllık bir dönem sonunda enflasyonu tek haneli rakamlara indirmek, kamu finansman dengesini sağlıklı bir yapıya kavuşturmak ve ekonomide sürdürülebilir bir büyüme ortamını tesis etmek olarak belirlenmiştir.

Uygulamaya konulan makroekonomik program dört ana unsura dayandırılmıştır. Kamu kesimi faiz dışı dengesinde yüksek oranlı bir iyileşme sağlamayı hedefleyen maliye politikaları programın birinci unsurunu oluşturmuştur. İkinci unsur, enflasyon hedefi ile uyumlu gelirler politikasıdır. Enflasyonun düşürülmesine odaklanmış para ve kur politikaları ile kamu dengesinde öngörülen iyileşmeyi ve enflasyondaki düşüşü kalıcı kılacak yapısal reformlar, programın diğer temel unsurlarını oluşturmuştur.

Programın uygulamaya konulması ile birlikte kur belirsizliğinin ortadan kalkması, faiz dışı denge, özelleştirme ve dış finansman imkanlarına ilişkin olumlu beklentilerin de katkısıyla, 1999 yılında yüzde 100'lerin üzerinde seyreden iç borçlanma faiz oranları, 2000 yılı başında yüzde 35-40 civarına gerilemiştir.

Faiz oranlarının hızla düşmesi, tüketici ve yatırımcı güvenindeki iyileşme, 1999 yılında elde edilen yüksek reel faizli mali varlıklardan kaynaklanan servet ve gelir etkisi ve dış kaynak girişlerindeki artış sonucunda 2000 yılında yurt içi talep öngörülenin üzerinde hızlanmış ve ekonomide 1998 yılının ikinci çeyreğinden itibaren gözlenen yavaşlama eğilimi yerini canlanmaya bırakmıştır.

Tablo 1.9. Temel Ekonomik Büyüklükler

	1999	2000 Yılı	2000
	Gerçekleşme	Program Hedefleri ⁽¹⁾	Gerçekleşme
GSMH Büyümesi (% Değişme)	-6,1	5,5	6,1
Yurtiçi Talep Artışı (% Değişme)	-3,7	6,5	9,6
-Özel Tüketim	-2,6	4,5	6,4
-Özel Sabit Sermaye Yatırımları	-17,8	9,5	15,4
TEFE (12 Aylık % Değ.)	62,9	20,0	32,7
TÜFE (12 Aylık % Değ.)	68,8	25,0	39,0
Toplam İhracat (Milyar Dolar)	26,6	28,3	27,5
Toplam İthalat (Milyar Dolar)	40,7	46,0	54,2
Dış Ticaret Açığı (Milyar Dolar)	14,1	14,7	26,7
Turizm Gelirleri (Milyar Dolar)	5,2	7,2	7,6
Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	-1,4	-2,8	-9,8
Cari İşlemler Dengesi (GSMH'ya Oran)	-1,0	-1,3	-4,8
Konsolide Bütçe Açığı (Trilyon TL.)	9,2	14,4	12,8
Konsolide Bütçe Açığı (GSMH'ya Oran)	11,6	11,5	10,2
Faiz Dışı Bütçe Dengesi (Trilyon TL.)	1,6	6,8	7,6
Faiz Dışı Bütçe Dengesi (GSMH'ya Oran)	2,1	5,4	6,0

Kaynak: DİE, DPT, HM, BDDK (1) DPT 2000 Yılı Program hedefleri.

Gerek faiz oranlarındaki hızlı düşüşler gerekse enflasyon beklentilerine ilişkin anket sonuçlarından gözlemlendiği gibi 2000 yılında, enflasyonist beklentiler belirgin bir biçimde gerilemiştir. Mart ayında itibaren aylık enflasyon gerçekleştirmeleri de hızla yavaşlayan bir eğilim izlemiştir. Nitekim, uzun yıllar sonra ilk defa 12 aylık TEFE ve TÜFE artış hızları yüzde 40

seviyesinin altına inmiş ve 2000 yılı sonu itibariyle son on üç yılın en düşük enflasyon oranlarına ulaşılmıştır. Bununla birlikte, yıl sonu itibariyle enflasyon oranları, program hedeflerinin üzerinde gerçekleşmiştir.

Uygulanmakta olan programın en somut başarısı kamu finansmanı alanında ortaya çıkmıştır. Nitekim, faiz dışı bütçe fazlası 1999 yılında 1,6 katrilyon lira iken, 2000 yılında 7,6 katrilyon liraya yükselmiştir. Bu fazlanın oluşumunda ek vergi düzenlemeleri ve faiz dışı harcamaların kontrol altına alınması etkili olmuştur.

Büyüme, enflasyon ve kamu finansmanı alanındaki olumlu gelişmelere karşın 2000 yılında cari işlemler açığı beklentilerin önemli ölçüde üzerine çıkmış ve mali sektörde bazı riskler oluşmuştur.

2000 yılında iç talepteki canlanma ve ham petrol ile diğer enerji fiyatlarındaki yükselme sonucunda ithalat hızla artarken, mal ihracatındaki büyüme sınırlı düzeyde kalmış ve dış ticaret açığında belirgin bir kötüleşme ortaya çıkmıştır. Turizm gelirlerinde önemli bir artış sağlanmasına rağmen, dış ticaret açısındaki bozulmaya bağlı olarak 2000 yılında cari işlemler açığı GSMH'nın yüzde 4,8'ine yükselmiştir. Cari işlemler açığının finansmanında bir sorun yaşanmamakla birlikte, açığın 2000 yılı boyunca sürekli olarak yükselmesi uluslararası piyasalarda endişeleri artırıcı bir etki yaratmıştır.

2000 yılı başında uygulamaya konulan enflasyonla mücadele programı bankacılık sisteminin bilanço yapısının şekillenmesinde de önemli ölçüde etkili olmuştur. Programın uygulanmaya başlamasıyla birlikte, bankacılık kesimi faiz oranlarının daha da düşeceği beklentisi altında yüksek faizli kaynaklara uzun süre bağımlı kalmamak yönünde hareket etmiştir. Diğer yandan, döviz sepetinin hedeflenen enflasyona göre belirlenerek önceden açıklanmış olması, yabancı para cinsinden kaynakları Türk Lirası cinsinden kaynaklara göre daha cazip hale getirmiştir. Bu çerçevede, bankaların bir bölümü kaynaklarının kısa vadeli ve döviz cinsinden, kullanımlarının ise uzun vadeli ve Türk Lirası cinsinden gelişmesi yönünde bir eğilim içine girmeye başlamıştır.

2000 yılında bankacılık sektörünün aktif yapısında da belirgin bir değişim gözlenmiş ve kredilerin payında önemli bir artış olurken, likiditesi yüksek olan menkul kıymet portföyünün toplam aktifler içindeki payı azalmıştır. Krediler içinde özellikle tüketici kredilerinde çok hızlı bir artış gözlenmiş ve tüketici kredileri bir önceki yıl sonuna göre yaklaşık 4 kat artmıştır. Kredilerde dikkat çeken bir diğer gelişme, mevduattaki yapının tersine, yabancı para cinsinden kredilerdeki artışın sınırlı kalması, Türk Lirası cinsinden kredilerin ise önemli oranda artış göstermesidir. Aktif ve pasif yapısındaki bu gelişmeler sonucunda 2000 yılında bankacılık kesiminin likidite, faiz ve kur risklerine karşı duyarlılığı daha da artmıştır.

Yukarıda sıralanan risklerin oluşmasına ilave olarak, yılın son çeyreğine doğru yapısal reformlarda yaşanan gecikmeler, geleceğe yönelik olarak belirsizliği artıran bazı politik gelişmeler ve Arjantin'de yaşanan problemlerin de etkisiyle uluslararası sermayenin gelişen piyasalara daha ihtiyatla yaklaşması Türkiye'ye dış kaynak girişinin azalmasına yol açmıştır.

Likidite yaratım mekanizmasının döviz girişine dayandırılmış olduğu bir yapıda dış kaynak imkanlarındaki bu daralma, likiditedeki artışın da yavaşlamasına yol açmıştır. Artan likidite sıkışıklığının bir yansıması olarak Temmuz-Ağustos döneminde yüzde 30 civarına gerilemiş olan kısa vadeli faiz oranları yeniden yükselmeye başlamıştır. Bankacılık kesiminin likidite, faiz ve kur risklerine karşı duyarlılığının daha da arttığı bir dönemde ortaya çıkan faizlerdeki yükselme eğilimi, özellikle yabancı yatırımcıların izlenmekte olan programın sürdürülebilirliği üzerindeki endişelerini artırmıştır.

Kasım ayının ikinci yarısında kısa vadeli faizlerde yaşanan sıçrama ile eşanlı olarak tahvil-bono ve hisse senedi fiyatları keskin bir biçimde düşmüş ve yabancı yatırımcıların ülkeyi terketme

çabaları sonucunda Merkez Bankası 6 milyar dolar civarında döviz satışında bulunmuş ve rezervler azalmıştır.

Krizin daha da derinleşmesini önlemek amacıyla Kasım ve Aralık aylarında bir dizi önlem alınmış, yapısal reformların hızlandırılması kararlaştırılmış ve yürütülmekte olan Stand By Düzenlemesinin 7,5 milyar dolar tutarında Ek Rezerv Kolaylığı ile desteklenmesi yönünde Uluslararası Para Fonu ile anlaşma sağlanmıştır.

Alınan önlemler ve IMF ile varılan anlaşma sonucunda mali piyasalardaki dalgalanmalar kısmen giderilmiş, Merkez Bankasının döviz rezervleri artmış ve faiz oranları kriz dönemine göre önemli ölçüde gerilemiştir. Ancak faiz oranlarının kriz öncesi döneme göre yüksek seviyelerde kalması; özellikle aşırı gecelik borçlanma ihtiyacında olan kamu bankalarıyla portföyünde yoğun olarak Devlet İç Borçlanma Senetleri bulunduran TMSF kapsamındaki bankaların mali yapılarını daha da bozmuş, ekonomideki ve mali sektördeki kırılganlığın artmasına yol açmıştır.

GSMH Büyümesi ve Talep

Uygulamaya konulan enflasyonla mücadele programının etkisiyle faiz oranlarındaki hızlı düşüş, geleceğe yönelik belirsizliklerin azalması ve tüketici güvenindeki iyileşme ile birlikte, 2000 yılının ilk çeyreğinden itibaren ekonomik aktivitede bir canlanma eğilimi başlamıştır. GSYİH büyüme hızı 2000 yılı boyunca sürekli artan bir eğilim göstermiş ve yılın tamamında yüzde 7,2 olarak gerçekleşmiştir. Net dış alem faktör gelirlerinin yüzde 74,6 oranında azalması sonucu, 2000 yılında GSMH'daki artış yüzde 6,1 olmuştur.

Tablo 1.9. GSMH ve Sektörel Büyüme Hızları

1987 Yılı Fiyatlarıyla, Yüzde Değişme

	Dönemler İtibariyle									
	Yıllık		1999				2000			
	1999	2000	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tarım	-5,0	4,1	5,5	-8,3	-5,8	-3,5	1,8	2,3	1,9	12,2
Sanayi	-5,0	5,6	-9,8	0,8	-8,3	-2,6	2,8	4,0	9,8	5,5
İmalat	-5,7	5,9	-10,8	0,3	-9,1	-3,0	2,5	3,8	10,9	6,1
Hizmetler	-4,5	8,7	-8,3	-2,8	-5,5	-1,6	7,4	8,3	9,7	8,9
İnşaat	-12,5	5,8	-9,8	-11,5	-12,9	-15,2	-1,3	4,3	11,1	6,7
Ticaret	-6,3	11,6	-12,6	-4,4	-8,6	0,2	10,1	11,0	13,0	11,6
Ulaştırma	-2,4	5,1	-6,2	0,7	-0,2	-4,2	5,1	5,1	4,2	6,1
İthalat Vergisi	-5,7	27,3	-21,6	-4,7	-6,0	12,8	32,9	28,3	26,4	22,5
GSYİH	-4,7	7,2	-8,2	-2,2	-6,3	-2,1	5,6	6,4	7,8	8,3
NDAFG	-56,2	-74,6	5,2	-54,6	-59,4	-89,2	-51,9	-107,1	-47,9	-188,0
GSMH	-6,1	6,1	-7,9	-3,7	-7,6	-4,9	4,2	4,9	7,2	7,6
GSMH Cari Fiy.										
Trilyon TL	78.283	125.971	12.224	16.540	25.963	23.556	21.299	27.392	40.179	37.101

Kaynak: DİE

2000 yılında büyüme hızı, tarımda sektöründe yüzde 4,1, sanayi sektöründe yüzde 5,6, hizmetler sektöründe ise yüzde 8,7 olmuştur. Sanayi sektöründeki büyümede imalat sanayi ve enerji sektörlerindeki sırasıyla yüzde 5,9 ve yüzde 6,5 oranlarındaki katma değer artışları belirleyici olmuştur. Aynı dönemde madencilik sektörü katma değeri yüzde 1,1 oranında gerilemiştir. 2000 yılında hizmetler sektöründeki yüksek oranlı büyümede ithalattaki artışa bağlı olarak yüzde 27,3 oranında artan ithalat vergisi ve turizmdeki canlanmanın etkisiyle yüzde 11,6 oranında artan ticaret sektörü önemli rol oynamıştır.

2000 yılı, belirsizlik ortamının azalmasıyla artan tüketici güveni ve düşen kredi faizleri nedeniyle, önceki yıllarda ertelenen tüketim ve yatırım kararlarının gerçekleştirildiği bir yıl olmuştur. Ayrıca, yılın ilk aylarında enflasyondaki düşüşün beklenenden yavaş olduğu bir ortamda nominal faiz oranlarının hızla gerilemesi beklenen reel faiz oranlarını negatife dönüştürmüş ve hanehalkları açısından tüketim ve tasarruf arasındaki fırsat maliyetini tüketim lehine çevirmiştir. Bu gelişmeler sonucunda, 2000 yılında, özel kesim tüketim ve yatırım harcamaları sırasıyla yüzde 6,4 ve yüzde 15,4 oranında artış göstermiştir. Özel tüketim harcamalarında gözlenen bu artışta, bir

önceki yıla göre yüzde 27,5 oranında artan dayanıklı tüketim mallarına yönelik harcamalar belirleyici olmuştur. 2000 yılında, özel kesim makina teçhizat yatırım harcamaları yüzde 37,3 oranında artmıştır. Bu gelişmede, faiz oranlarındaki düşüşe ve geleceğe yönelik beklentilerin iyileşmesine ek olarak döviz kuru üzerindeki belirsizliğin ortadan kalkması ve Türk Lirasının reel olarak değer kazanması sonucu makine-teçhizat ithalatının nisbi olarak ucuzlaması etkili olmuştur.

Tablo 1.10. GSYİH ve Talep Unsurlarında Gelişmeler

1987 Yılı Fiyatlarıyla, Yüzde Değişme

	Yıllık		Dönemler İtibariyle							
	1999	2000	1999				2000			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV
Toplam Tüketim	-1,7	6,5	-4,0	-0,6	-1,9	-0,2	3,9	5,5	9,8	5,8
Özel Tüketim	-2,6	6,4	-5,2	-0,9	-2,9	-1,3	4,3	4,7	9,9	5,8
-Dayanıklı Tüketim Malları	-0,3	27,5	-7,4	6,0	-7,7	9,0	24,2	26,7	39,7	19,5
Kamu Tüketimi	6,5	7,1	10,4	2,1	9,1	5,7	-0,7	12,6	9,7	5,7
Sabit Sermaye Oluşumu	-15,7	16,5	-19,2	-15,9	-13,9	-14,4	9,2	17,4	20,2	17,3
Kamu	-8,7	19,7	3,0	20,9	-10,8	-23,4	10,8	21,8	21,6	19,9
Özel	-17,8	15,4	-22,2	-23,7	-14,8	-8,5	8,9	15,9	19,7	15,9
-Makine-Teçhizat	-24,1	37,3	-30,1	-33,2	-20,0	-7,7	23,6	38,8	52,5	33,2
Stok Değişimi (1)	1,9	0,8	-3,2	5,6	1,7	3,3	8,0	-0,6	-3,8	1,6
Top. Yurt İçi Talep	-3,7	9,6	-11,2	0,4	-3,3	-1,2	13,3	7,6	8,0	10,3
Mal ve Hizm. İhracatı	-7,0	19,3	-8,1	-10,2	-10,6	1,2	12,1	25,9	24,8	13,8
Mal ve Hizm. İthalatı	-3,7	25,4	-16,6	-0,9	-2,1	5,2	34,8	25,2	23,4	19,5
Net Mal ve Hizm. İhr. (1)	-0,9	-2,8	3,6	-2,7	-2,4	-1,3	-8,1	-2,0	-0,2	-2,3
GSYİH (Harc.)	-4,7	7,1	-8,2	-2,5	-5,7	-2,5	5,4	6,2	8,0	8,3

Kaynak: DİE, (1) GSYİH Büyümesine Katkı

2000 yılında, bir önceki yıla göre kamu kesimi tüketim harcamaları yüzde 7,1, sabit sermaye yatırım harcamaları ise yüzde 19,7 oranında artmıştır. Böylece, 2000 yılında toplam yurt içi talepteki artış yüzde 9,6 oranında gerçekleşmiştir. Diğer yandan, 2000 yılında mal ve hizmet ihracatındaki artış yüzde 19,3 oranında gerçekleşirken, mal ve hizmet ithalatı yüzde 25,4 oranında artmıştır. Böylece, 2000 yılında, net mal ve hizmet ihracatının GSYİH büyümesine katkısı negatif 2,8 puan olmuştur.

Ödemeler Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

Yurt içi talepteki canlılık, uluslararası enerji fiyatlarındaki hızlı yükselme ve Türk Lirasının özellikle euro karşısında reel olarak yüksek oranda değer kazanması, 2000 yılında cari işlemler dengesinin şekillenmesinde temel belirleyici faktörler olmuştur. 2000 yılında ihracat artışı sınırlı düzeyde kalırken, ithalat hızla artmış ve dış ticaret dengesinde önemli bir kötüleşme ortaya çıkmıştır. Turizm ve diğer mal ve hizmet gelirlerindeki olumlu gelişmelere rağmen, cari işlemler dengesi 2000 yılında GSMH'nın yüzde 4,8'i oranında açık vermiştir.

2000 yılında toplam mal ihracatı bir önceki yıla göre yüzde 3,4 oranında artarak 27,3 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Merkez Bankası verilerine göre 2000 yılında bavul ticareti bir önceki yıla göre yüzde 30,6 oranında artarak 2,9 milyar dolara yükselmiştir. Böylece, bavul ticareti dahil ihracat bir önceki yıla göre yüzde 4,9 oranında artarak 30,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2000 yılında, tarım sektörü ihracatı yüzde 17,9 oranında gerilerken, madencilik sektörü ihracatı yüzde 3,9, imalat sanayi ihracatı ise yüzde 5,5 oranında artmıştır.

2000 yılında tarım ihracatında gözlenen belirgin gerilemenin yanı sıra, Türk Lirası'nın özellikle euro karşısında reel olarak değer kazanması ihracat performansını olumsuz etkilemiştir. 2000 yılında ihracat fiyatlarının bir önceki yıla göre yüzde 4,3 oranında gerilemesi de nominal ihracat artışının sınırlı kalmasında etkili olmuştur.

2000 yılında OECD ülkelerine yönelik ihracat yüzde 3,8 oranında artarken, bu grup dahilinde olan Avrupa Birliği ülkelerine yönelik ihracat bir önceki yıl düzeyinde kalmıştır. Diğer

Avrupa ve Bağımsız Devletler Topluluğu ülkelerine yönelik ihracat yüzde 7,8 oranında artmış, Ortadoğu ülkelerine yönelik ihracat ise yüzde 3,4 oranında azalmıştır.

Tablo 1.11. Cari İşlemler Dengesi

Milyon Dolar	Yıllık			2000 Yılı Üç Aylık Dönemler			
	1998	1999	2000	I	II	III	IV
I. DIŞ TİCARET DENGESİ	-14.220	-10.443	-22.341	-3.784	-5.985	-6.247	-6.321
<i>İHRACAT FOB</i>	31.220	29.325	31.214	7.580	7.971	7.727	8.097
İhracat	26.973	26.587	27.324	6.703	7.098	6.687	6.997
Bavul Ticareti	3.689	2.255	2.944	637	650	784	873
Transit Ticaret	558	483	946	240	223	256	227
<i>İTHALAT FOB</i>	-45.440	-39.768	-53.555	-11.364	-13.956	-13.974	-14.418
İthalat CIF	-45.922	-40.687	-53.983	-11.325	-14.153	-13.975	-14.697
Altın İthalatı	-1.761	-1.079	-1.900	-488	-438	-590	-384
Transit Ticaret	-514	-442	-911	-230	-215	-248	-218
Navlun ve Sigorta	2.757	2.440	3.239	679	850	839	881
II. DİĞER MAL VE HİZMETLER DENGESİ	10.477	3.908	7.345	311	1.364	3.809	1.861
<i>DİĞER MAL VE HİZMET GELİRLERİ</i>	25.802	18.748	22.320	4.020	5.432	7.245	5.623
Turizm	7.177	5.203	7.636	735	1.833	3.317	1.751
Faiz	2.481	2.350	2.836	722	498	739	877
Diğer	16.144	11.195	11.848	2.563	3.101	3.189	2.995
<i>DİĞER MAL VE HİZMET GİDERLERİ</i>	-15.325	-14.840	-14.969	-3.709	-4.068	-3.436	-3.762
Turizm	-1.754	-1.471	-1.711	-451	-569	-432	-259
Faiz	-4.823	-5.450	-6.299	-1.366	-1.539	-1.456	-1.938
Diğer	-8.748	-7.919	-6.959	-1.892	-1.960	-1.548	-1.565
<i>TOPLAM MAL VE HİZMETLER</i>	-3.743	-6.535	-14.990	-3.473	-4.621	-2.438	-4.460
III. KARŞILIKSIZ TRANSFERLER DENGESİ	5.727	5.175	5.225	1.201	1.353	1.250	1.421
<i>KARŞILIKSIZ TRANSFER GİRİŞLERİ (ÖZEL)</i>	5.568	4.813	5.011	1.136	1.324	1.223	1.328
İşçi Gelirleri	5.356	4.529	4.560	1.073	1.159	1.123	1.205
Diğer	212	284	451	63	165	100	123
<i>KARŞILIKSIZ TRANSFERLER (RESMİ):NET</i>	159	362	214	65	29	27	93
İşçi Gelirleri	41	47	43	13	10	9	11
Diğer	118	315	171	52	19	18	82
CARİ İŞLEMLER DENGESİ	1.984	-1.360	-9.765	-2.272	-3.268	-1.188	-3.039

Kaynak: TCMB

2000 yılında ithalat bir önceki yıla göre yüzde 33,1 oranında artmış ve 54,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalat fiyatlarında gerçekleşen yüzde 4,5 oranındaki artışın etkisi giderildiğinde 2000 yılında reel ithalat artışı yüzde 27,4 olmuştur. Reel ithalattaki bu artışta, iç talepteki canlanmanın yanı sıra Türk Lirasının euro karşısında reel olarak değer kazanması sonucunda Euro alanından otomotiv ve dayanıklı tüketim malı ithalatının hızla artması etkili olmuştur. 2000 yılında, sermaye malları ithalatı yüzde 28,9, tüketim malları ithalatı yüzde 42,6 ve ara malı ithalatı yüzde 33 oranında artmıştır. Ara malı ithalatı içinde yer alan ham petrol ithalatı nominal olarak yüzde 52,8 oranında artmış, ithal edilen miktar ise yüzde 5,7 oranında gerileyerek 21,4 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

Bu gelişmeler sonucunda dış ticaret açığı 1999 yılına göre yüzde 113,9 oranında artarak, 2000 yılında 22,3 milyar dolara yükselmiştir. 1999 yılında 3,9 milyar dolar olan diğer görünmeyen mal ve hizmetler dengesi (net), 2000 yılında 7,3 milyar dolara yükselmiştir. Bu gelişmede turizm gelirlerinde sağlanan yüzde 46,8 oranındaki artış temel belirleyici olmuştur. 2000 yılında işçi gelirlerindeki sınırlı artışa bağlı olarak karşılıksız transferler (net) bir önceki yıl düzeyi civarında kalmış ve 5,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu gelişmeler sonucunda, 1999 yılında 1,4 milyar dolar olan cari işlemler açığı, 2000 yılında 9,8 milyar dolara yükselmiştir.

Sermaye Hareketleri

2000 yılında, sermaye hareketleri dengesinin gelişiminde üç evre gözlenmiştir. Bunlar; Hazine'nin yoğun tahvil ihracı ile cari işlemler açığının finanse edildiği Ocak-Temmuz dönemi,

kısa vadeli sermaye girişinin temel finansman aracı olduğu Ağustos-Ekim dönemi ve yoğun portföy yatırımı çıkışının olduğu Kasım krizi sonrası dönem olarak ifade edilebilir.

Rezerv hariç sermaye hareketleri dengesinde, 2000 yılı Ocak-Temmuz döneminde 8,6 milyar dolar seviyesinde net giriş olurken, bu dönemde portföy yatırımları (net) 6,1 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Ağustos-Ekim döneminde sermaye hareketleri dengesinde 3,8 milyar dolar seviyesinde net giriş olurken, bu dönemde kısa vadeli net sermaye girişi 1,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, portföy yatırımları (net) 50 milyon dolar olmuştur. 2000 yılı Kasım-Aralık döneminde sermaye hareketleri dengesi 3 milyar dolar açık verirken, portföy yatırımlarında yoğun menkul değer satışından kaynaklanan 5 milyar dolar tutarında sermaye çıkışı olmuştur.

2000 yılında Türkiye'ye, doğrudan yabancı sermaye girişi (net) bir önceki yıla göre yüzde 25 oranında artarak 982 milyon dolara ulaşırken, yurtdışından doğrudan yatırımlar 645 milyon dolardan 870 milyon dolara yükselmiştir. Böylece, 2000 yılında, net doğrudan yatırımlar bir önceki yıla göre 26 milyon dolar azalarak 112 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

2000 yılında sağlanan orta ve uzun vadeli krediler bir önceki yıla göre 6,4 milyar dolar artarak 17,5 milyar seviyesinde gerçekleşmiştir. Bankalar dışındaki diğer sektörlerce dış ticaretin finansmanı için gerçekleştirilen kredi kullanımları uzun vadeli sermaye hareketlerinin gelişiminde temel belirleyici olmuştur. 2000 yılında bankalarca sağlanan orta ve uzun vadeli krediler ise önceki yıla göre 661 milyon dolar azalarak 1,9 milyar dolar olmuştur. 2000 yılında orta ve uzun vadeli kredi geri ödemeleri bir önceki yıla göre 3,3 milyar dolar artarak 13,8 milyar dolara yükselmiştir. Böylece, 2000 yılında net orta ve uzun vadeli kredi kullanımı 4,3 milyar dolar olmuştur.

Tablo 1.12. Sermaye Hareketleri Dengesi

Milyon Dolar	Yıllık			2000 Yılı Üç Aylık Dönemler			
	1998	1999	2000	I	II	III	IV
A. CARİ İŞLEMLER DENGESİ	1.984	-1.360	-9.765	-2.272	-3.268	-1.188	-3.039
B. SERMAYE HAREKETLERİ (REZERV HARIÇ)	-755	4.670	9.445	3.435	4.535	2.966	-1.491
DOĞRUDAN YATIRIMLAR (NET)	573	138	112	-20	190	-427	369
Yurtdışında	-367	-645	-870	-527	-132	-62	-149
Yurtiçinde	940	783	982	507	322	-365	518
PORTFÖY YATIRIMLARI (NET)	-6.711	3.429	1.022	2.091	1.608	2.333	-5.010
UZUN VADELİ SERMAYE HAREKETLERİ	3.985	344	4.276	247	1.955	712	1.362
Kullanımlar	11.505	11.035	17.459	3.252	5.179	3.960	5.068
Ödemeler	-8.174	-10.560	-13.803	-3.181	-3.369	-3.441	-3.812
Mevduat (KMDTH-Net)	654	-131	620	176	145	193	106
KISA VADELİ SERMAYE HAREKETLERİ	1.398	759	4.035	1.117	782	348	1.788
VARLIKLAR (NET)	-1.464	-2.571	-2.138	-472	464	-1.871	-259
Verilen Krediler	-261	-453	116	-13	-34	79	84
Bankalar Döviz Mevcutları	-752	-1.827	-1.915	-383	572	-1.860	-244
Diğer Varlıklar	-451	-291	-339	-76	-74	-90	-99
YÜKÜMLÜLÜKLER (NET)	2.862	3.330	6.173	1.589	318	2.219	2.047
Sağlanan Krediler	639	2.960	6.813	491	1.776	1.956	2.590
Mevduatlar	2.223	370	-640	1.098	-1.458	263	-543
C. NET HATA VE NOKSAN	-782	1.896	-2.677	-608	132	-1.335	-864
D. REZERV HAREKETLERİ	-447	-5.206	2.997	-555	-1.399	-443	5.394
Uluslar.Para Fonu Nezd.Varlıklarımız	-231	-112	0	0	0	0	0
Uluslararası Para Fonu Kredileri	0	520	3.351	-38	254	283	2.852
Resmî Rezervler	-216	-5.614	-354	-517	-1.653	-726	2.542

Kaynak: TCMB

2000 yılı Ocak-Temmuz döneminde kısa vadeli sermaye hareketlerinde net giriş 515 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ancak, daha sonraki dönemde özellikle bankalarca sağlanan kısa vadeli kredilerin etkisiyle Ağustos-Aralık döneminde 3,5 milyar dolar seviyesinde kısa vadeli sermaye girişi gerçekleşmiştir. Böylece 2000 yılının tamamında 4 milyar dolar tutarında kısa vadeli sermaye girişi olmuştur.

2000 yılının Ocak-Ekim döneminde resmi rezervlerde 2,8 milyar dolar artış gerçekleşmiştir. Kasım krizi sonrasında resmi rezervlerde yaklaşık 5 milyar dolar düzeyinde azalış olmuştur. Aralık ayında uluslararası kuruluşlardan sağlanan krediler çerçevesinde rezerv azalışı önemli oranda yavaşlamıştır.

Kamu Finansmanı

Konsolide Bütçe Uygulaması

Enflasyonla mücadele programında maliye politikasının temel hedefi, kamu borç stokunun artış eğilimini 2000 yılında durdurmak ve izleyen yıllarda tersine çevirmek olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, faiz dışı kamu dengesinde yüksek oranlı bir fazlaya ulaşmak, özelleştirme gelirlerini artırmak ve görece olarak düşük reel faizli ve uzun vadeli bir yapıya sahip olan dış finansmanın toplam borçlanma içindeki payını artırmak temel araçlar olarak öngörülmüştür. 2000 yılında, GSMH'ya oran olarak, faiz dışı fazlanın konsolide bütçede yüzde 3,9, toplam kamu kesiminde ise yüzde 2,2 olması hedeflenmiştir.

2000 yılında toplam konsolide bütçe gelirleri bir önceki yıla göre yüzde 77,9 oranında artarak GSMH'nın yüzde 26,8'ine ulaşmıştır. Bu dönemde, vergi gelirlerinin GSMH'ya oranı, bir önceki yıla göre 2,1 puan artarak, yüzde 21 olarak gerçekleşmiştir. Bu artışta, 1999 yıl sonunda yürürlüğe giren ek vergi düzenlemeleri etkili olmuştur. 2000 yılında ek vergilerden GSMH'nın yüzde 2,5'i oranında gelir sağlanmıştır. Ayrıca, 2000 yılında, KDV oranlarındaki artışa ek olarak, iç talepteki canlılık ve yüksek ithalat artışı, dolaylı vergi gelirlerinin artmasına önemli katkı sağlamıştır. 1999 yılında yüzde 10,3 oranında gerçekleşen dolaylı vergi gelirlerinin GSMH içindeki payı 2000 yılında 2,1 puan artarak yüzde 12,4'e yükselmiştir.

Tablo 1.13. Konsolide Bütçe Dengesi

	Trilyon TL			GSMH'ya Oran-Yüzde		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000
Toplam Gelirler	11.888	18.973	33.756	22,2	24,2	26,8
Vergi Gelirleri	9.233	14.807	26.514	17,3	18,9	21,0
-Dolaysız Vergi Gelirleri	4.304	6.713	10.849	8,0	8,6	8,6
-Dolaylı Vergi Gelirleri	4.929	8.094	15.665	9,2	10,3	12,4
Vergi Dışı Normal Gelirler	1.289	1.914	3.486	2,4	2,4	2,8
Özel Gelir ve Fonlar	1.185	1.972	3.290	2,2	2,5	2,6
Katma Bütçe Öz Gelirleri	180	280	466	0,3	0,4	0,4
Harcamalar	15.585	28.018	46.603	29,1	35,8	37,0
Faiz Hariç Harcamalar	9.409	17.297	26.163	17,6	22,1	20,8
-Personel	3.870	6.908	9.982	7,2	8,8	7,9
-Diğer Cari	1.309	2.240	3.611	2,4	2,9	2,9
-Yatırım Harcamaları	998	1.540	2.472	1,9	2,0	2,0
-Faiz Dışı Transfer Harcamaları	3.231	6.609	10.097	6,0	8,4	8,0
Faiz Ödemeleri	6.177	10.721	20.440	11,5	13,7	16,2
-Dış Faiz	547	896	1.648	1,0	1,1	1,3
-İç Faiz	5.630	9.825	18.792	10,5	12,6	14,9
Konsolide Bütçe Dengesi	-3.698	-9.045	-12.846	-6,9	-11,6	-10,2
Faiz Dışı Denge	2.479	1.676	7.594	4,6	2,1	6,0
Faiz ve Özelleş. Dışı Denge	2.232	1.676	6.852	4,2	2,1	5,4
Faiz ve Özelleş. Dışı Denge (IMF Tanımı)					1,5	4,6

Bilgi İçin

<i>Toplam Ek Önlemler</i>	-	-	3.764	-	-	3,0
<i>Ek Vergi</i>	-	-	3.163	-	-	2,5
<i>Kesintiler (RTÜK, İMKB, RK, SPK)</i>	-	-	281	-	-	0,2
<i>Bedelli Askerlik</i>	-	-	300	-	-	0,3
<i>Özelleştirme</i>	247	0	742	0,5	0,0	0,6
<i>EK Önlemler+Özelleştirme</i>	247	0	4.505	0,5	0,0	3,6

Kaynak: HM, Maliye Bakanlığı

1999 yılında yüzde 4,9 seviyesinde gerçekleşen vergi dışı normal gelirler ve özel gelir ve fonların GSMH'ya oranı, 2000 yılında yüzde 5,4'e yükselmiştir. Bu gelişmede, özelleştirme gelirlerindeki artış, RTÜK, SPK, RK, İMKB'den yapılan kesintiler ve bedelli askerlik geliri etkili olmuştur.

Faiz dışı harcamaların GSMH içindeki payı, 2000 yılında bir önceki yıla göre 1,3 puan azalarak yüzde 20,8 olarak gerçekleşmiştir. 2000 yılında diğer cari ve yatırım harcamalarının GSMH içindeki payı bir önceki yıla göre aynı kalırken, personel giderlerinin ve faiz dışı transfer harcamalarının payında belirgin azalma olmuştur. Personel giderlerinin GSMH'ya oranının gerilemesinde maaş ve ücretlerin hedeflenen enflasyona göre artırılması; faiz dışı transfer harcamalarının GSMH'ya oranının gerilemesinde ise, sosyal güvenlik kuruluşlarına yapılan transferlerdeki azalma belirleyici olmuştur.

Bu gelişmeler sonucunda, faiz dışı konsolide bütçe fazlasının GSMH'ya oranı 1999 yılındaki yüzde 2,1 olan seviyesinden 2000 yılında yüzde 6'ya yükselmiştir. 2000 yılında özelleştirme hariç faiz dışı bütçe fazlası ise GSMH'nın yüzde 5,4'ü olarak gerçekleşmiştir. Uluslararası Para Fonu tanımına göre faiz ve özelleştirme dışı bütçe fazlası hedeflenen yüzde 3,9'luk düzeyin üzerine çıkarak yüzde 4,6 olmuştur.

Faiz dışı dengede sağlanan bu olumlu gelişmelere rağmen 2000 yılında toplam bütçe açığının GSMH'ya oranı bir önceki yıla göre ancak 1,4 puan gerilemiş ve yüzde 10,2 olmuştur. Bu gelişmede, 1999 yılından sarkan uzun vadeli ve yüksek faizli borçlanma senetleri nedeniyle faiz ödemelerinin GSMH içindeki payının yüzde 13,7'den yüzde 16,2'ye yükselmesi etkili olmuştur.

2000 yılında GSMH'nın yüzde 10,1'i düzeyinde gerçekleşen nakit açığının finansmanı, net tahvil ihracı ve dış borçlanma yoluyla gerçekleştirilmiş, hazine bonolarında ise net geri ödeyici olunmaya devam edilmiştir.

Enflasyonla mücadele programının uygulamaya konulması ile birlikte uluslararası piyasalarda oluşan güven ortamı Hazine'nin dış borç kullanım olanaklarını artırmış ve 2000 yılında GSMH'nın yüzde 2,1'i oranında net dış borçlanma gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1.14. Konsolide Bütçe Finansmanı

	Trilyon TL.			GSMH'ya Oran-Yüzde		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000
BÜTÇE DENGESİ	-3.698	-9.045	-12.846	-6,9	-11,6	-10,2
Bütçe Emanetleri ve Avanslar	112	52	95	-0,2	0,1	0,2
NAKİT DENGESİ	-3.809	-9.097	-12.752	-7,1	-11,6	-10,1
DIŞ BORÇLANMA,NET	-1.036	460	2.677	-1,9	0,6	2,1
Kullanım	724	2.566	5.928	1,4	3,3	4,7
Devirli+Garantili Borç Geri Dönüşleri	80	242	402	0,1	0,3	0,3
Ödenen	-1.839	-2.348	-3.653	-3,4	-3,0	-2,9
İÇ BORÇLANMA,NET	4.590	9.740	9.351	8,6	12,4	7,4
Devlet Tahvili,net	1.297	12.234	10.142	2,4	15,6	8,1
Satış	2.807	16.903	19.656	5,2	21,6	15,6
Ödenen	-1.510	-4.669	-9.514	-2,8	-6,0	-7,6
Hazine Bonosu,net	3.293	-2.493	-1.334	6,2	-3,2	-1,1
Satış	9.174	6.840	5.628	17,1	8,7	4,5
Ödenen	-5.881	-9.333	-6.962	-11,0	-11,9	-5,5
Garantili Borç Geri Dönüşleri (KOF)			543			0,4
KISA VADELİ AVANS, NET	0	0	0	0,0	0,0	0,0
DİĞER	255	-1.103	724	0,5	-1,4	0,6

Kaynak: HM

2000 yılında tahvillerde net bazda GSMH'nın yüzde 8,1'i oranında borçlanma gerçekleştirilirken, bonolarda yüzde 1,1 oranında geri ödeme yapmıştır. 2000 yılında ayrıca garantili borç geri dönüşleri ve diğer kaynaklardan GSMH'nın yüzde 1'i oranında finansman

sağlanmıştır. 2000 yılında da kısa vadeli avans kullanımı ay içindeki nakit hareketlerini düzenlemek amacıyla gerçekleştirilmiş ve kullanımlar ay sonlarında sıfırlanmıştır.

2000 yılında faiz dışı dengede sağlanan olumlu gelişmelerin, iç ve dış finansman imkanlarındaki iyileşmenin ve özelleştirme gelirlerinde yılın ilk yarısında sağlanan başarının katkısıyla Hazine'nin yurt içi mali piyasalar üzerindeki baskısı önemli ölçüde azalmıştır. Nitekim, 2000 yılında Hazine'nin yurt içi piyasalardan net borçlanması itfasının yüzde 67'si civarında kalmıştır. Bu gelişmeler ve kur belirsizliğinin ortadan kalkması, Kasım ayına kadar iç borçlanma faiz oranlarının önemli ölçüde gerilemesini sağlamıştır. 2000 yılında iç borçlanma faiz oranı yüzde 38 oranında gerçekleşirken, iç borçlanmanın vadesi 411 gün olmuştur.

Tablo 1.15. 2000 Yılı Hazine İhaleleri

	Net Satış (Trilyon TL)	İtfa	Net Satış/İtfa (%)	Ort. Bileşik Faiz (%)	Vade (Gün)
Ocak	3.202	4.075	78,6	38,1	451
Şubat	3.088	5.411	57,1	41,9	397
Mart	2.461	3.582	68,7	39,4	515
Ocak-Mart	8.751	13.068	67.0	39,8	450
Nisan	3.708	4.700	78,9	34,4	393
Mayıs	3.769	4.587	82,2	40,3	489
Haziran	1.389	2.200	63,1	41,7	499
Nisan-Haziran	8.866	11.487	77.2	38,1	450
Temmuz	1.491	2.044	72,9	36,2	392
Ağustos	3.097	5.687	54,5	33,5	363
Eylül	154	620	24,8	33,6	510
Temmuz-Eylül	4.742	8.351	56.8	34,4	377
Ekim	1.127	1.847	61,0	37,5	384
Kasım	1.151	2.165	53,2	40,9	350
Ekim-Aralık	2.278	4.012	56.8	39,2	367
Ocak-Aralık	24.637	36.918	66.7	38,0	411

Kaynak:HM

Toplam Kamu Kesimi Dengesi

2000 yılında bütçe dışı kamu kesimi faiz dışı dengesinde de bir önceki yıla göre belirgin bir iyileşme sağlanmıştır. Nitekim, 1999 yılında GSMH'nin yüzde 3,5'i olan bütçe dışı kamu kesimi faiz dışı açığı, 2000 yılında yüzde 1,8'e gerilemiştir. Böylece, 1999 yılında GSMH'nin yüzde 2'si oranında açık veren kamu kesimi faiz dışı dengesi, 2000 yılında yüzde 2,8 oranında fazla ile sonuçlanmıştır. Bu yüzde 2,2 olarak belirlenen program hedefinin de üzerinde bir performansı ifade etmektedir.

Tablo 1.16. Kamu Kesimi Borçlanma Gereği ve Borç Stokundaki Gelişmeler

GSMH'ya oran, %	1999	2000 Hedef	2000 Gerç.
Kamu Kesimi Borçlanma Gereği (*) (2-1)	24,2	22,0	19,1
1. Kamu Kesimi Faiz Dışı Dengesi	-2,0	2,2	2,8
-Konsolide Bütçe	1,5	3,9	4,6
-Diğer Kamu	-3,5	-1,7	-1,8
2.Kamu Kesimi Faiz Ödemeleri (net)	22,1	24,1	21,9
-Konsolide Bütçe	13,0	16,5	15,8
Toplam Kamu Borç Stoku (net)	61,0	57,9	58,4
-Dış	20,1	16,5	19,7
-İç	40,9	41,4	38,8
<i>Bilgi için</i>			
<i>Konsolide Bütçe İç Borç Stoku</i>	<i>42,5</i>	<i>41,3</i>	<i>41,0</i>
-Nakit	25,8	23,7	23,4
-Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma (**)	16,7	17,6	17,4
-Diğer	0,0	0,0	0,2
<i>Konsolide Bütçe Dış Borç Stoku</i>	<i>22,2</i>	<i>18,9</i>	<i>18,8</i>

Kaynak: Niyet Mektubu (Aralık 1999) ve Ekonomik Politikalar Bildirgesi (Mayıs 2001) (*)IMF Tanımına göre (Görev zararları akımını içermektedir.) (**) 1999 ve 2000 yıllarında kağıda bağlanmamış görev zararları stokları da dahildir.

Faiz dışı dengede sağlanan iyileşme, tahvil ağırlıklı borçlanma yapısı ve reel faizlerin önemli oranda gerilemesi 2000 yılında kamu borç stokunun GSMH'ya oranının bir önceki yıla göre gerilemesini sağlamıştır. GSMH'ya oran olarak, toplam kamu kesmi borç stoku (net) 2000 yılında bir önceki yıla göre 1,6 puan azalarak yüzde 58,4'e gerilemiştir. Aynı dönemler itibariyle konsolide bütçe nakit iç borç stokunun GSMH'ya oranı ise 2,4 puan azalarak yüzde 23,4 olmuştur.

Fiyatlar

Uygulamaya konulan enflasyonla mücadele programı çerçevesinde, 2000 yıl sonu itibariyle Toptan Eşya Fiyatları ve Tüketici Fiyatları 12 aylık artış hızlarının sırasıyla yüzde 20 ve yüzde 25 düzeyine düşürülmesi hedeflenmişti. Bu çerçevede, belirsizliği azaltmak ve enflasyonist beklentileri kırmak amacıyla 1 dolar+0,77 euro'dan oluşan döviz kuru sepetinin Türk Lirası karşısında alacağı değerler yıl sonu TEFE artış hızı hedefine uygun olarak önceden ve günlük bazda kamuoyuna duyurulmuştur. Enflasyonla mücadele kapsamında gelirler politikası hedeflenen enflasyonla uyumlu bir çerçevede yürütülmüş ve bu politikalar sıkı maliye uygulaması ile de desteklenmiştir.

2000 yılı Ocak ve Şubat aylarında aylık fiyat artış hızları beklentilerin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu gelişmede, söz konusu aylarda tarım sektörü fiyatlarındaki olumsuz gelişmenin yanı sıra, 1999 yılının son çeyreğinde döviz kurlarında yaşanan yüksek oranlı artışların ve kamu fiyat ayarlamalarının yansımaları, petrol fiyatlarındaki hızlı yükselme ve KDV oranlarının artırılması belirleyici olmuştur.

Tablo: 1.16. TEFE –TÜFE Artış Hızları

	Aylık Yüzde Değişme				12 Aylık Yüzde Değişme			
	TEFE		TÜFE		TEFE		TÜFE	
	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000
Ocak	3,6	5,8	4,8	4,9	50,0	66,4	65,9	68,9
Şubat	3,4	4,1	3,2	3,7	48,3	67,5	63,9	69,7
Mart	4,0	3,1	4,1	2,9	48,2	66,1	63,5	67,9
Nisan	5,3	2,4	4,9	2,3	50,0	61,5	63,9	63,8
Mayıs	3,2	1,7	2,9	2,2	50,0	59,2	63,0	62,7
Haziran	1,8	0,3	3,3	0,7	50,3	56,8	64,3	58,6
Temmuz	4,0	1,0	3,8	2,2	52,4	52,3	65,0	56,2
Ağustos	3,3	0,9	4,2	2,2	53,7	48,9	65,4	53,2
Eylül	5,9	2,3	6,0	3,1	54,4	43,9	64,3	49,0
Ekim	4,7	2,8	6,3	3,1	55,2	41,4	64,7	44,4
Kasım	4,1	2,4	4,2	3,7	56,3	39,1	64,6	43,8
Aralık	6,8	1,9	5,9	2,5	62,9	32,7	68,8	39,0

Kaynak: DİE

Ancak, Mart ayından itibaren aylık fiyat artış hızları kur sepeti artış hızına yakınsamaya başlamış, 12 aylık fiyat artış hızları gerileme eğilimine girmiştir. Eylül-Aralık döneminde aylık fiyat artış hızları bir önceki yıla göre önemli ölçüde yavaşlamakla birlikte program öngörülerinin üzerinde gerçekleşmiştir. 2000 yılının ilk üç çeyreğinde ABD dolarının euro karşısında değer kazanmasına bağlı olarak TL/dolar kurundaki nominal artışların da yüksek kalması, özellikle imalat sanayiinde fiyat artışlarını olumsuz yönde etkilemiştir. Ayrıca 2000 yılında iç talebin beklentilerin üzerinde canlanması da fiyat artış hızlarındaki yavaşlamayı sınırlandıran bir faktör olmuştur. Bu gelişmeler sonucunda, 2000 yıl sonu itibariyle 12 aylık fiyat artış hızları programda öngörülenin yaklaşık 13-14 puan üzerinde kalarak TEFE'de yüzde 32,7, TÜFE'de ise yüzde 39 olarak gerçekleşmiştir.

2000 yılında 12 aylık fiyat artış hızları; tarım sektöründe bir önceki yıla göre hızlanırken, diğer alt sektörlerde belirgin bir biçimde gerilemiştir. İmalat sanayiinde 12 aylık fiyat artış hızı, toplamda yüzde 29,4, kamu kesiminde yüzde 20,2, özel kesimde ise yüzde 33,6 oranında

gerçekleşmiştir. 2000 yıl sonu itibariyle madencilik sektörü 12 aylık fiyat artış hızı yüzde 46,1 olurken, enerji fiyatları yüzde 37,4 oranında artmıştır.

Tablo 1.17. Sektörlere Göre Fiyat Artış Hızları

Yüzde Değişme	12 Aylık		Yıllık Ortalama	
	1999	2000	1999	2000
TEFE	62,9	32,7	53,1	51,4
-Kamu	117,7	24,7	71,2	69,4
-Özel	48,4	35,7	48,1	45,8
Tarım	30,0	39,8	41,8	38,0
Madencilik	94,1	46,1	62,4	67,7
İmalat	76,7	29,4	57,2	51,2
-Kamu	130,0	20,2	72,8	62,2
-Özel	59,7	33,6	52,0	47,0
Enerji	71,3	37,4	64,7	59,6
TÜFE	68,8	39,0	64,9	52,0
<i>Bilgi İçin</i>				
Kur Sepeti	-	22,2	-	39,6
-Dolar	71,8	28,9	60,9	48,5
-Euro	48,4	13,7	52,8	28,8

Kaynak: DİE, TCMB

1.2.2. Finansal Piyasalardaki Gelişmeler

Para Politikası ve Merkez Bankası Bilançosu

Para Politikası

Enflasyonla Mücadele Programı kapsamında 2000-2002 döneminde izlenecek para ve kur politikasının hedef, ilke ve performans kriterleri 9 Aralık 1999 tarihinde T.C Merkez Bankası'nca kamuoyuna duyurulmuştur.

Para programı kapsamında; kur politikasının Ocak 2000-Haziran 2001 dönemini kapsayan 18 aylık dönemde "enflasyon hedefine yönelik kur ayarlaması" çerçevesinde yürütüleceği, izleyen 18 aylık dönemde ise "kademeli olarak genişleyen bant" uygulamasına geçileceği açıklanmıştır. Bu kapsamda, Ocak-Aralık 2000 döneminde döviz sepetine ilişkin değişim oranı yüzde 20'lik TEFE artışı ile uyumlu olarak belirlenmiş, sepetin 2000 yılında alacağı değerler günlük bazda önceden ilan edilmiştir.

Açıklanan program kapsamında para politikası uygulaması, Merkez Bankası "Net İç Varlıklar" kalemine getirilen hedef değer ve "Net Uluslararası Rezervler" kalemi için öngörülen minimum seviye çerçevesinde şekillendirilmiştir. Önceden belirlenmiş kur uygulamasının devam ettiği dönemde Merkez Bankası'nın piyasalar için likidite yaratma işleminin döviz satın alınarak gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Bu çerçevede, Merkez Bankası Net İç Varlıkları (NİV) üzerine kısıt getirilerek 2000 yılında, değerlendirme hesabındaki değişimin etkisi hariç tutulduğunda, net iç varlıkların her üç aylık dönem sonunda -1.200 trilyon lira seviyesinde sabit tutulacağı açıklanmıştır. Ancak, faiz oranlarında aşırı dalgalanmalara yol açmamak için, Net İç Varlıkların hedeflenen maksimum değeri merkez alan ve bir önceki üç ayın sonundaki para tabanı büyüklüğünün yüzde 5'i oranındaki alt ve üst limitler içinde hareket edebilmesine izin verilmiştir.

Para programı kapsamında ayrıca, Merkez Bankasının bankalararası para piyasasında taraf olduğu işlemleri azaltarak, bu piyasalardaki alış ve satış kotasyonunu kendisi dışındaki para ve repo piyasalarındaki faiz oranları ile uyumlu olarak belirlemesi ve açık piyasa işlemlerinin kamu mevduatı ve kredilerindeki değişimleri telafi etmeye yönelik bir çerçevede yürütülmesi öngörülmüştür.

Bu çerçeveye göre, dış kaynak girişinde bir azalma olması durumunda daralan likitide arzı nedeniyle iç piyasada faiz oranlarının yükseleceği, bu gelişmenin Türk Lirası cinsinden yatırım araçlarını cazip hale getirmek suretiyle dış kaynak girişini teşvik edeceği ve böylece faizlerde bir

düşüşe yol açacağı; dış kaynak girişinin fazla olması durumunda ise tersi bir mekanizmanın işleyeceği öngörülmüştür.

Tablo 1.18. Para ve Kur Programı Performans Kriterleri

KUR SEPETİ DEĞİŞİM (%)			NET İÇ VARLIKLAR (Trilyon TL)				ULUSLARARASI REZERVLER (Milyon Dolar)	
	Hedef	Gerçekleşme	Hedef	Alt Sınır	Üst Sınır	Gerçekleşme	Hedef	Gerçekleşme
Ara.99			-1,200			-1,438	12,000	16,757
Oca.00	2.10	2.10						
Şub.00	2.10	2.10						
Mar.00	2.10	2.10	-1,200	-1,404	-996	-1,260	12,000	16,657
Nis.00	1.70	1.70						
May.00	1.70	1.70						
Haz.00	1.70	1.70	-1,200	-1,432	-969	-1,295	12,750	17,339
Tem.00	1.30	1.30						
Ağu.00	1.30	1.30						
Eyl.00	1.30	1.30	-1,200	-1,440	-960	-1,308	12,750	17,874
Eki.00	1.00	1.00						
Kas.00	1.00	1.00						
Ara.00	1.00	1.00	-1,200				13,500	
Ara. 00 (1)			1,650			1,060	10,400	12,400

Kaynak: TCMB (1) Uluslararası Para Fonu'na verilen Eke Niyet Mektubuna göre revize edilmiştir.

Döviz kurlarında belirsizliğin ortadan kalkması, para politikasının kurallar çerçevesinde uygulanması, Hazine'nin dış piyasalardan önemli miktarlarda borçlanması, derecelendirme kuruluşlarının Türkiye'nin notunu yükseltmesi gibi olumlu gelişmelerin katkısıyla, 2000 yılının ilk yarısında faiz oranları hızlı bir şekilde gerilemiştir.

Ancak, cari işlemler açığının öngörülenin önemli oranda üzerinde gerçekleşmesi, yılın ikinci yarısında yapısal reformlardaki gecikmeler, özelleştirmedeki yavaşlama ve uluslararası piyasalarda gelişmekte olan ülkelerle ilgili tedirginliğin artması dış kaynak girişinin yavaşlamasına ve Eylül ayından itibaren faiz oranlarının yeniden yükselmeye başlamasına neden olmuştur. Yükselen faiz oranlarına rağmen yurtdışından sermaye girişlerinde bir artış gerçekleşmemiş, cari dengedeki bozulma, bankacılık sektöründe kırılganlığın daha da artmış olması ve kısa vadeli bazı politik belirsizliklere bağlı olarak artan tedirginlik sonucu sermaye çıkışı yaşanmaya, likidite ve faiz oranları üzerindeki baskı artmaya başlamıştır. Bu gelişmeler sonucunda Kasım ayının ikinci yarısında kısa vadeli faiz oranları önemli ölçüde yükselmiş, DİBS ve hisse senedi fiyatları keskin bir biçimde düşmüştür.

Bu gelişme yılın birinci yarısında faiz oranlarındaki düşüşün süreceği veya düşük seviyelerini koruyacağı beklentisi altında DİBS ve tüketici kredileri portföylerini artıran ve bu uzun vadeli plasmanları kısa vadeli ve yurtdışı kaynaklarla fonlayan bankaların önemli sorunlarla karşı karşıya kalmalarına yol açmıştır.

Yaşanan kriz ile ilgili olarak para politikası uygulaması iki aşamalı bir gelişim göstermiştir. 22 Kasım 2000 tarihinde başlayan birinci aşamada Merkez Bankası likidite sıkışıklığını aşmak ve para piyasalarında oluşan faiz oranları yükselişinin önüne geçmek amacıyla Net İç Varlıklar için belirlenen sınırı gevşeterek Açık Piyasa İşlemleri ile bankacılık sistemine likidite enjekte etmiştir. Merkez Bankası, piyasaya likidite enjekte etmenin yanında, sıkışıklığı aşmak için bankalara munzam karşılık oranları ve umumi disponibilibitede kolaylık sağlamıştır. Ayrıca, sistemin faizlere olan duyarlılığını ortadan kaldıran hareketlerin önüne geçmek için, Hazine ile koordinasyon içinde geri alım ihaleleri gerçekleştirilerek ilave likidite imkanı yaratılmıştır.

Bu düzenlemelerle piyasalara sunulan likiditenin artırılmasına rağmen gecelik faizlerde kalıcı bir düşüş sağlanamamış, likiditedeki artış Merkez Bankası uluslararası rezervleri üzerindeki baskının daha da artması ile sonuçlanmıştır. Bu gelişmeler üzerine Merkez Bankası 30 Kasım 2000 tarihinde Net İç Varlıklar tavanı uygulamasına geri döneceğini açıklamıştır. Böylece, Merkez Bankası gün sonu ekstra repo yapmayacağını ve 1 Aralık 2000 tarihinden başlayarak sisteme ek likiditenin, eskiden olduğu gibi, sadece döviz karşılığı sağlanacağını açıklamıştır. Diğer yandan, sistemin kendi arasındaki likidite akışını sürekli kılmak amacıyla Bankalararası Para Piyasası'nda

vadeli işlemler için tanınan global limitin ilavesi suretiyle, bankaların birbirleriyle yaptıkları gecelik işlemler için uygulanan limitler artırılmıştır. Merkez Bankasının net iç varlıklar tavanı uygulamasına dönmesi ile birlikte bankalararası para piyasasında faiz oranları tekrar önemli ölçüde yükselmiş, ancak Merkez Bankası rezervlerindeki keskin düşüş yavaşlamıştır.

İç ve dış piyasalarda uygulanmakta olan programa olan güveni tesis etmek ve krizin daha da derinleşmesini önlemek amacıyla Kasım ve Aralık aylarında bankacılık sektörünün güçlendirilmesi ve özelleştirmenin hızlandırılması konularında bazı önemli kararlar alınmış, Uluslararası Para Fonu ile 7,5 milyar dolarlık Ek Rezerv Kolaylığı anlaşmasına gidilmiştir. Bu anlaşma çerçevesinde önceden açıklanmış kur politikası programın temel çıpası olmaya devam ederken, 2000 yıl sonu net iç varlıklar tavan değeri revize edilmiştir. Yıl sonu itibarıyla net iç varlıklar büyüklüğü revize hedefin altında kalmış, Aralık ayının ikinci yarısından itibaren mali piyasalardaki dalgalanma azalmış ve faiz oranları düşmeye başlamıştır. Ancak, Kasım krizi kısa vadeli fonlama ihtiyacı yüksek düzeyde olan Kamu ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'ndaki bankaların kırılganlığını önemli ölçüde artırmış, bu bankaların sorunları izleyen dönemlerde etkili bir para politikası yürütülmesini engelleyecek boyutlara ulaşmıştır.

Merkez Bankası Bilançosu

Merkez Bankası'nın Net Dış Varlıkları(NDV) 2000 yılı Ocak-Haziran döneminde dış kaynak girişindeki artışa bağlı olarak 1,5 milyar dolar artış (dolar bazında yüzde 17,1) göstererek 10,4 milyar dolara ulaşırken, Temmuz ayından sonra aynı düzeyde seyrederek Ekim ayı sonunda 10,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Kasım ayında yaşanan kriz sonrasında NDV hızla düşmüş, önceki yıl sonuna göre dolar bazında yüzde 42,8 oranında gerileyerek yıl sonunda 5,1 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Net dış varlıklardaki bu düşüşte özellikle Net Uluslararası Rezervlerdeki gerileme belirleyici olmuştur. Nitekim, 2000 yılı Ocak-Ekim döneminde yüzde 9,5 oranında artarak 17,7 milyar dolara ulaşan rezervler, Ekim-Aralık döneminde yüzde 29,5 oranında gerileyerek 12,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Net Uluslararası Rezervlerdeki yıllık azalış yüzde 22,8 olmuştur.

Programda performans kriteri olarak belirlenen ve -1,2 katrilyon liraya sabitlenip, bir önceki dönemin para tabanının +/- yüzde 5'i ile sınırlandırılmış bir bant içinde dalgalanmasına izin verilen Net İç Varlıklar hesabı, Ocak-Ekim döneminde hedef değerler ve öngörülen bant çerçevesinde gerçekleşmiştir. NİV değişimleri üzerinde kamuya açılan krediler ile açık piyasa işlemleri belirleyici olmuştur. Hazine'nin yurtdışından borçlandığı dönemlerde NİV hedefinin tutturulabilmesi amacıyla API yoluyla piyasalara likidite verilmiş, Hazine'nin dış kaynak girişlerinde azalma olduğu veya döviz mevduatını kullandığı dönemlerde API ile piyasalara verilen likidite geri çekilmek durumunda kalmıştır. 22-30 Kasım döneminde yaşanan krizi aşmak amacıyla piyasalara açık piyasa işlemleri yoluyla likidite sağlanmış ve NİV hedefi terkedilmiştir. 18 Aralık'ta IMF ile yapılan Ek Rezerv Kolaylığı Anlaşması çerçevesinde NİV'in Aralık ayında alacağı değer yeniden belirlenmiş ve NİV yıl sonunda belirlenen değerin altında gerçekleşmiştir. Bu gelişmeler sonucu yıl boyunca 2-3 katrilyon lira seviyesinde olan açık piyasa işlemleri yıl sonunda 5,2 katrilyon liraya, -1,2 katrilyon lira civarında gerçekleşen NİV ise 2,4 katrilyon liraya yükselmiştir.

Bu gelişmeler sonucunda, Merkez Bankasının pasiflerini temsil eden ve 1999 yılı sonunda 3.9 katrilyon lira olan Para Tabanı 2000 Ocak-Ekim döneminde yüzde 28,2, Ekim-Aralık döneminde yüzde 16,4 oranında artış göstererek 5,8 katrilyon liraya yükselmiş, yılın tamamında ise artış oranı yüzde 49,2 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1.19. Merkez Bankası Bilançosundan Seçilmiş Göstergeler

Trilyon TL	Net İç Varlıklar (Değ.Hs. Hariç)	Açık Piyasa İşlemleri	Net Dış Varlıklar	Net Dış Varlıklar (Milyon \$)	Uluslararası Rezervler (Milyon \$)	Para Tabanı	Rezerv Para	Emisyon Hacmi	Merkez Bankası Parası
99 -Aralık	- 932	-2.407	4.811	8.886	16.167	3.879	3.932	2.391	1.587
Ocak 2000	-1.236	-2.675	4.946	8.918	16,453	3.710	3.793	2.123	1.426
Şubat	-1.421	-2.002	5.379	9.498	16,669	3.959	4.043	2.234	2.773
Mart	-1.460	-2.009	5.544	9.401	16.550	4.084	4.172	2.371	2.934
Nisan	-1.531	-2.124	5.590	9.198	16,406	4.060	4.161	2.474	2.588
Mayıs	-1.702	-1.449	5.839	9.380	16,470	4.137	4.229	2.510	3.023
Haziran	-1.827	-2.430	6.458	10.407	17,536	4.631	4.748	2.754	3.068
Temmuz	-1.949	-3.419	6.501	10.287	17.734	4.552	4.667	2.825	1.965
Ağustos	-1.766	-2.271	6.764	10.412	17,804	4.998	5.140	3.030	3.312
Eylül	-1.973	-2.593	6.776	10.189	17,584	4.802	4.936	3.121	2.990
Ekim	-2.091	-2.892	7.062	10.241	17.701	4.971	5.105	3.016	3.092
Kasım	- 799	-4.266	5.776	8.365	15,879	4.977	5.155	3.079	1.817
Aralık	2.366	-5.219	3.422	5.082	12.488	5.788	5.949	3.772	979

Kaynak: TCMB – Ayrı son Cuma günü itibarıyla, NİV ve NDV IMF tanımına göre.

Para tabanının alt kalemlerini oluşturan emisyon hacmi ve zorunlu karşılıklar incelendiğinde; 2000 yılı Ocak-Kasım döneminde dalgalı bir seyir izleyen emisyon hacmi yüzde 28,8 oranında artarken, Aralık ayında yılbaşı ve Ramazan Bayramının etkisiyle yaşanan yüzde 22,5’lik artış sonucunda yılın tamamında yüzde 57,8 oranında artış göstermiştir. Zorunlu karşılıklar ise bir önceki yıl sonuna göre yüzde 37 oranında artış göstermiştir.

Para Arzları, Mevduat ve Kredi Gelişmeleri

Para Arzları

2000 yılında para arzları bir önceki yıl sonuna göre reel olarak artış göstermiştir. Ancak yıl içindeki gelişim dikkate alındığında Ocak-Ekim döneminde reel olarak gerileyen para arzlarının Kasım krizi sonrasında reel olarak önemli oranda arttıkları gözlenmiştir.

1999 yılı sonunda 4,9 katrilyon lira olan M1 para arzı 2000 yılı Ekim ayına kadar yüzde 24,7 oranında artmışken, son iki ayda yüzde 33,5 oranında artarak 8,2 katrilyon liraya ulaşmış, yılın tamamında artış oranı yüzde 66,5 olarak gerçekleşmiştir. M1 para arzının artışına bileşenlerinin katkısı vadesiz mevduatlarda 41,9 puan, dolaşımdaki para 24,6 puan olarak gerçekleşmiştir. Son iki aydaki gelişmede diğer vadesiz mevduatlardaki gelişmeler belirleyici olurken, Aralık ayındaki gelişmede dolaşımdaki para miktarının Ramazan Bayramı ile yılbaşı tatilinin aynı döneme rastlaması nedeniyle önemli oranda artması da etkili olmuştur.

1999 yılı sonunda 22,6 katrilyon lira olan M2 para arzı 2000 yılı Ekim ayına kadar yüzde 19,0 oranında artmışken, son iki ayda yüzde 22,0 oranında artarak 32,8 katrilyon liraya ulaşmış, yılın tamamında ise artış oranı yüzde 45,2 olarak gerçekleşmiştir. M2 para arzının artışına M1 para arzının katkısı 14,5 puan olurken, vadeli mevduatların katkısı 30,7 puan olarak gerçekleşmiştir. Programın uygulamaya konulmasından sonra faiz oranlarının hızlı bir şekilde gerilemesi TL cinsinden vadeli mevduatların artışını sınırlandıran bir unsur olmuş, ancak bu gelişme, 2000 yılının son aylarında yükselen faiz oranları sonucu tersine dönmüştür. Nitekim, Ocak-Ekim döneminde yüzde 17,4 oranında artan vadeli mevduatlar son iki ayda yüzde 19,1 oranında artış göstermiştir.

1999 yılı sonunda 40,1 katrilyon lira olan M2Y para arzı 2000 yılında yüzde 42,5 oranında artarak 57,2 katrilyon liraya yükselmiştir. M2Y para arzının artışına M2 para arzının katkısı 25,5 puan olurken, döviz tevdiat hesaplarının katkısı 17,0 puan olarak gerçekleşmiştir. Bu gelişmede M2 para arzında son iki ay içerisinde yaşanan gelişmeler ile Ocak-Eylül döneminde dolar bazında yüzde 16,8 oranında artan döviz tevdiat hesaplarının (DTH) özellikle Aralık ayında 1,3 milyar dolar (yüzde 3,5) azalarak 36,3 milyar dolara gerilemesi etkili olmuştur.

Tablo 1.20. Para Arzlarında Gelişmeler

	1999 (Trilyon TL)	2000	2000 Yılında Bir Önceki Yıl Sonuna Göre Kümülatif Yüzde Değişme					
			Mart	Haziran	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
M1	4.931	8.210	5,5	24,5	36,1	24,7	37,6	66,5
- Vadesiz Mevduat	2.928	4.995	10,6	26,8	37,7	16,3	35,9	53,5
- Dolaşımdaki Para	2.004	3.215	-1,9	21,3	33,9	37,1	40,0	60,5
M2	22.596	32.813	-0,5	9,2	17,8	19,0	25,3	45,2
- Vadeli Mevduat	17.665	24.603	-2,1	4,9	12,7	17,4	22,0	39,3
M2Y (TL)	40.119	57.167	7,2	18,3	29,2	31,2	35,1	42,5
- DTH (TL Karşılığı)	17.523	24.355	17,1	29,9	43,9	46,8	47,8	39,0
- DTH (Milyon Dolar)	32.559	36.255	7,1	13,0	16,8	14,9	15,4	11,4
M2Y (Milyon Dolar)	74.103	84.896	-1,6	3,2	5,2	3,0	6,0	14,6

Kaynak: TCMB, ayın son Cuma günü itibarıyla.

Mevduat ve Kredi Gelişmeleri

1999 yılı sonunda 21,4 katrilyon lira olan yurtiçi yerleşiklere ait toplam TL mevduat, 2000 Ocak-Ekim döneminde yüzde 18,1 oranında artarak 25,2 katrilyon liraya, yıl sonunda ise yüzde 44,5 oranında artarak 30,9 katrilyon liraya yükselmiştir. Ocak-Ekim döneminde vadesiz ve vadeli mevduatlar sırasıyla yüzde 22,3 ve yüzde 17,3 oranında artış göstermişken, yıl sonunda vadesiz mevduatlar yüzde 68,4, vadeli mevduatlar yüzde 39,7 oranında artmıştır. Vadeli TL mevduatlarda görülen düşük artış Ocak-Ekim döneminde mevduat faiz oranlarının görece olarak düşük seviyelerde seyretmesinden kaynaklanmıştır. Son iki ayda faizlerde görülen hızlı yükselme vadeli mevduatların da hızla artmasına neden olmuştur.

Açıklanan önceden belirlenmiş kur politikasına rağmen DTH'lerden TL mevduatlara dönüş gerçekleşmemiş ve 1999 yılı sonunda 32,6 milyar dolar olan DTH'lar Eylül ayında 38,0 milyar dolara yükselmiştir. Bu gelişmede, DTH'lara uygulanan faiz oranlarındaki düşüşün daha sınırlı kalması ve doların uluslararası piyasalarda diğer para birimlerine karşı önemli oranda değer kazanması etkili olmuştur. Ancak, yılın son üç ayında alternatif yatırım araçlarının getirilerinin yükselmesinin de etkisiyle DTH'lar gerilemeye başlamış ve yıl sonunda 36,3 milyar dolar olmuştur.

Müşterilerle yapılan repo işlemleri (net) 1999 yılı sonunda 3,9 katrilyon lira iken, yılın ilk yarısında hızla artarak Mayıs ayı sonunda 7,8 katrilyon liraya yükselmiş, Kasım ayına kadar bu seviyelerde kalmış, Aralık ayında ise 6,0 katrilyon lira seviyesine gerilemiştir. Repolar ile vadesiz mevduatların bankaların TL mevduat ve benzeri kaynaklarına oranı 1999 yılı sonunda yüzde 29,4 iken, Mayıs ayında yüzde 40,5'e yükselmiş, yıl sonunda ise yüzde 32,3'e gerilemiştir. Diğer taraftan repoların toplam mevduat ve benzeri kaynaklara oranı 1999 yılı sonunda yüzde 7,9 iken, Mayıs ayında yüzde 14,1'e yükselmiş, Kasım ayında yüzde 12,4'e, Aralık ayında yüzde 9,8'e gerilemiştir.

Ocak-Ekim döneminde görece yüksek getirisi nedeniyle repo ve döviz tevdiat hesaplarını tercih eden tasarruf sahiplerinin Kasım-Aralık döneminde TL mevduatların getirilerindeki yükselmeye bağlı olarak DTH ve repolardan TL mevduatlara kaydıkları gözlenmiştir. DTH'ların toplam mevduat ve benzeri kaynaklar içindeki payı 1999 yılı sonunda yüzde 41,0 iken 2000 yılı Ekim ayında yüzde 44,4'e yükselmiş, yıl sonunda ise yüzde 39,8'e gerilemiştir.

Munzam karşılığa tabi mevduatların vade yapısı incelendiğinde, TL mevduatların 1999 yılı sonunda 110 gün olan ortalama vadesi 2000 yılı Ekim ayında 92 güne Aralık ayında ise 68 güne gerilemiştir. 1999 yılı sonunda üç ay ve daha kısa vadeli mevduatların toplam mevduat içindeki payı yüzde 66,0 iken bu oran Ekim ayında yüzde 77,2'ye, Aralık ayında ise yüzde 89,3'e yükselmiştir. DTH'ların 1999 yılı sonunda 107 gün olan ortalama vadesi 2000 yılında istikrarlı bir seyir izlemiş ve yıl sonunda 95 gün olarak gerçekleşmiştir. 2000 yılında hem TL hem de DTH'larda özellikle 1 ay vadeli mevduatların payında önemli artışlar gözlenmiştir.

Tablo 1.21. Mevduat ve Kredi Gelişmeleri

	1999 (Trilyon TL)	2000 (Trilyon TL)	2000 Yılında Bir Önceki Yıl Sonuna Göre Kümülatif Yüzde Değişme					
			Mart	Haziran	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Y.İÇİ YERLEŞİK TL MEVDUAT	21,357	30,854	-0,1	9,5	16,6	18,1	24,2	44,5
- Vadesiz Mevduat	3,526	5,936	10,4	27,6	36,7	22,3	34,4	68,4
- Vadeli Mevduat	17,831	24,918	-2,1	5,9	12,6	17,3	22,1	39,7
DTH (TL Karşılığı)	17,523	24,355	17,1	29,9	43,9	46,8	47,8	39,0
DTH (Milyon Dolar)	32,559	36,255	7,1	13,0	16,8	14,9	15,4	11,4
MÜŞTERİ REPOLARI(net)	3,906	5,973	86,9	90,7	85,0	80,2	85,2	52,9
MEV.BANK.Y.İÇİ KREDİLER	15,684	25,689	12,6	30,9	51,8	56,7	63,7	63,8
- TL Krediler	9,085	17,264	19,7	47,6	76,8	82,4	89,9	90,0
- YP Krediler	6,599	8,425	2,6	7,8	17,4	21,2	27,5	27,7
- Ticari Krediler	12,821	20,997	12,0	32,8	55,6	60,1	67,8	63,8
- Tüketici Kre. ve Kredi Kart.	2,143	6,695	39,0	117,0	181,2	193,7	212,0	212,4
- Tasfiye Olunacak Alacaklar	1,886	3,121	19,4	34,0	46,2	52,9	58,1	65,5

Kaynak: TCMB – Ayrı son Cuma günü itibarıyla

Uygulamaya konulan para programı sonucunda faiz oranlarında meydana gelen hızlı düşüş, yurtiçi kredi talebinde önemli artışlara yol açmıştır. Mevduat bankalarının TL cinsinden yurtiçi kredi hacmi 2000 yılı içerisinde sürekli yükselmiş, 1999 yılı sonunda 9,1 katrilyon lira iken, 2000 yılında yüzde 90,0 oranında artarak 17,3 katrilyon liraya ulaşmıştır. Mevduat bankalarının yabancı para cinsinden kredileri ise 2000 yılında TL bazında yüzde 27,7 oranında artarken, dolar bazında 12,2 milyar dolardan 12,5 milyar dolara yükselmiştir. Bu gelişmeler sonucunda mevduat bankalarının toplam yurtiçi kredi hacmi 1999 yılı sonunda 15,7 katrilyon lira iken 2000 yılında yüzde 63,8 oranında artarak 25,7 katrilyon liraya yükselmiştir.

1999 yılında mevduat bankaları toplam kredilerinin yüzde 81,7'sini oluşturan toplam ticari krediler 2000 yılında yüzde 63,8 oranında artarken, TL cinsinden ticari krediler yüzde 104,4, yabancı para cinsinden ticari krediler yüzde 25,4 oranında artış göstermiştir. Tüketici kredileri ile kredi kartları toplamındaki yüzde 212,4 oranındaki büyüme, TL cinsinden ticari kredilerdeki yüksek oranlı artışta temel belirleyici olmuştur.

TL cinsinden kredilerde kamu mevduat bankalarının artış oranı yüzde 83,1, özel mevduat bankalarının artış oranı yüzde 95,6 olarak gerçekleşirken, yabancı para cinsinden kredilerde bu oranlar sırasıyla yüzde 70,2 ve yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir.

Mevduat bankaları tasfiye olunacak alacaklarının kredilere oranı 1999 yılında yüzde 10,7 iken 2000 yılı sonunda yüzde 10,8 olarak gerçekleşmiştir. Banka grupları itibarıyla incelendiğinde, TL cinsinden kredilerde özel bankaların, yabancı para cinsinden kredilerde kamu bankalarının sorunlu kredilerinin yüksek olduğu gözlenmektedir.

Faiz Oranları ve Hisse Senedi Piyasasındaki Gelişmeler

2000 yılı başında uygulamaya konulan programın ilk etkileri faiz oranları üzerinde görülmüştür. Faizlerdeki ilk düşüşün ardından programın kamu maliyesi uygulamasında sağlanan başarı sonucunda Hazine'nin bono ve tahvil ihraçlarında gerçekleşen faiz oranları, Kasım ayında gerçekleştirilen son ihaleye kadar yüzde 32-40 aralığında seyretmiştir. Diğer taraftan kısa vadeli faiz oranları sürekli olarak alternatif yatırım araçlarının üzerinde seyretmiş, bu durum tasarruf sahiplerinin kısa vadeli yatırım araçlarını tercih etmeleri sonucunu doğurmuştur.

1999 yılı Aralık ayında yüzde 69,9 olarak gerçekleşen Merkez Bankası interbank faiz oranı (basit) 2000 yılı başında yüzde 34,1'e geriledikten sonra, Kasım ayında yaşanan kriz sonrasında yüzde 79,5'e, Aralık ayında yüzde 199,0'a yükselmiştir.

Merkez Bankası'nın API çerçevesinde yaptığı repo işlemlerinin faiz oranlarında da benzer gelişmeler yaşanmış, 1999 yılı sonunda yüzde 84,5 olan API faiz oranı (basit), 2000 yılı Ocak ayında yüzde 34,9, Kasım ayında yüzde 67,0 ve Aralık ayında yüzde 145,9 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

1999 yılı sonunda yüzde 70,6 olan İMKB bünyesinde yer alan Repo-Ters Repo Pazarında yapılan repo işlemlerinin faiz oranı 2000 yılı Ocak ayında yüzde 33,6, Kasım ayında yüzde 77,6 ve Aralık ayında yüzde 239,7 olarak gerçekleşmiştir.

2000 yılında Devlet İç Borçlanma Senetleri ikincil piyasası olan İMKB Tahvil ve Bono Pazarında faiz oranları düşerken, işlem hacmi önemli ölçüde artış göstermiştir. 1999 yılı sonunda 35,4 katrilyon lira olan Kamu Menkul Kıymetleri ikinci el piyasası işlem hacmi 2000 yılında yaklaşık 4 kat artarak 166,3 katrilyon liraya yükselmiştir. Kasım ayında yaşanan kriz sonrası iç borçlanma senetlerinin faiz oranlarında önemli artışlar meydana gelmiştir. İMKB Tahvil ve Bono Pazarında 3 aylık vadeye en yakın ve en çok işlem gören DİBS bileşik faiz oranlarından da görüleceği üzere, Kasım ayında yaşanan kriz öncesinde yüzde 40 seviyelerinde gerçekleşen bileşik faiz oranı, Kasım ayı sonunda yüzde 138,6'ya, 4 Aralık tarihinde yüzde 181,2'ye yükselmiş, Aralık ayı sonunda ise yüzde 88,2 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1.21. Faiz Oranları ve İMKB Piyasalarında Gelişmeler

	Bankalararası Para Piyasası (O/N)	İMKB Repo- Ters Repo Piyasası (O/N)	Açık Piyasa İşlemleri (Repo)	Hazine İhaleleri	İMKB Tahvil ve Bono Piyasası Repo İşlemleri	1 Ay Vadeli Mevduat	İMKB DİBS Faiz Oranı (1)	İMKB Ulusal 100 Endeksi
	Ağırlıklı Ortalama Bileşik Faiz Oranları (Yüzde)							
2000-Ocak	45,1	40,0	40,4	36,5	40,7	51,8	38,9	16.715
Şubat	66,4	65,1	55,6	40,3	40,3	51,2	43,0	15.946
Mart	48,5	48,3	53,0	35,8	36,7	46,8	38,5	15.920
Nisan	45,4	41,9	41,9	33,5	33,1	47,3	37,6	19.206
Mayıs	51,1	53,5	52,6	36,6	34,7	47,3	40,7	16.206
Haziran	54,6	54,1	54,4	39,8	37,0	54,2	37,2	14.466
Temmuz	30,8	29,0	30,1	32,4	33,3	43,4	31,5	13.870
Ağustos	55,6	50,0	35,8	33,2	33,2	36,0	33,1	13.132
Eylül	62,5	63,8	74,9	33,6	36,7	52,7	35,7	11.350
Ekim	48,4	50,5	50,1	37,5	38,1	51,2	42,6	13.538
Kasım	306,0	134,8	200,9	38,7	45,1	62,6	138,6	8.748
Aralık	33.808,8	991.357,6	5.143,9	-	78,1	121,8	88,2	9.437

Kaynak: TCMB, İMKB

(1) İMKB Tahvil ve Bono Piyasasında 3 aylık vadeye en yakın ve en çok işlem gören DİBS bileşik faiz oranı- dönem sonu.

Programın uygulanmaya başlamasının ardından 1999 yıl sonunda 15.029 olan İMKB bileşik endeksi, Nisan ayında 19.206 ile en yüksek seviyesine ulaşmış, ancak daha sonra Kasım ayına kadar sürekli düşerek 8.748'e gerilemiş, Aralık ayında Uluslararası Para Fonu ile varılan anlaşmanın ardından bir miktar yükselerek 2000 yıl sonunda 9.437 seviyesinde kapanmıştır. Böylece İMKB endeksi 2000 yılı Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 37,2 oranında gerilemiştir. Diğer taraftan İMKB hisse senedi piyasasında işlem hacmi bir önceki yıla göre önemli ölçüde artış göstermiştir. 1999 yılında 36,9 katrilyon lira olan toplam işlem hacmi, 2000 yılında yüzde 201,6 oranında artarak 111,3 katrilyon liraya ulaşmıştır.

BÖLÜM 2

BANKACILIK SİSTEMİNDEKİ GELİŞMELER

2.1. Bankacılık Sektörünün Mali Analizi¹

2.1.1. Genel Değerlendirme

2000 Aralık dönemi itibariyle Türk bankacılık sektöründe 4'ü kamu, 25'i özel, 11'i Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) idaresi altında, 21'i yabancı ve 18'i kalkınma ve yatırım bankası olmak üzere toplam 79 banka faaliyet göstermektedir. Sektörde faaliyet gösteren bankalar 2000 yılında 186 yeni şube açarak, toplam şube sayısını 7.840'a çıkartmıştır. İstihdam edilen personel sayısı ise 1999 yıl sonunda 174.442 iken 2000 yıl sonunda 171.732'ye düşmüştür.

Tablo 2.1. Bankacılık Sektöründeki Gelişmelere İlişkin Bazı Göstergeler

	1997	1998	1999	2000
Banka Sayısı	72	75	81	79
Şube Sayısı	6.854	7.370	7.691	7.840
On-Line Şube Sayısı	..	6.689	6.938	7.523
ATM Sayısı	6.735	8.363	9.939	11.991
POS Sayısı	58.636	113.816	188.957	299.950
Personel Sayısı	154.864	166.492	173.988	171.732
Kredi Kartı Sayısı (Bin)	4.847	7.118	10.045	13.408
Banka Kartı Sayısı (Bin)	18.400	19.360	24.107	29.560
K. Kartı İşlem Hacmi (Mil. \$)	6.191	9.461	12.410	16.413

Kaynak: BDDK, TBB, Bankalararası Kart Merkezi

1998 yıl sonunda 36.8 katrilyon lira olan bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü, 1999 yılında reel olarak yüzde 20 artarak 72.1 katrilyon liraya, 2000 yılında ise, reel olarak yüzde 9 oranında artarak, 104.3 katrilyon liraya ulaşmıştır². Dolar bazında bakıldığında; aktif büyüklüğü 1998 yıl sonunda 117,7 milyar dolar iken, 1999 yılında 133,5 milyar dolara, 2000 yılında ise, 155,2 milyar dolara ulaşmıştır. 2000 yılı itibariyle, bankacılık sektöründe kamu bankalarının payı yüzde 34,2, TMSF kapsamındaki bankaların payı yüzde 8,5, özel bankaların payı yüzde 46,2, yabancı bankaların payı yüzde 6,6 ve kalkınma ve yatırım bankalarının payı yüzde 4,5'dir.

Tablo.2.2. Türk Bankacılık Sektörü (Aralık 2000 itibariyle)³

	Toplam Aktif (Milyar TL)	Sektör Toplamı İçindeki Pay (%)	Toplam Krediler (Milyar TL)	Sektör Toplamı İçindeki Pay (%)	Toplam Mevduat (Milyar TL)	Sektör Toplamı İçindeki Pay (%)	Özkaynak (Milyar TL)
Kamu	35.705.234	34,2	8.756.921	27,5	23.483.108	39,9	1.101.264
Özel	48.193.796	46,2	17.815.811	55,9	26.021.198	44,2	6.729.319
-İlk Beş Banka	33.944.705	32,5	13.230.313	41,5	18.091.840	30,7	6.111.672
-Diğer	1.429.091	13,7	4.585.498	14,4	7.929.358	13,5	617.647
Yabancı	6.886.633	6,6	1.110.094	3,5	1.499.490	2,5	710.769
TMSF Bünyesindeki Bankalar	8.862.477	8,5	2.138.075	6,7	7.896.265	13,4	-2.051.616
Mevduat Bankaları Toplamı	99.648.140	95,6	29.820.901	93,6	58.900.061	100,0	6.489.736
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	4.640.185	4,4	2.028.448	6,4	--	--	1.131.847
Genel Toplam	104.288.325	100,0	31.849.349	100,0	58.900.061	100,0	7.621.583

Kaynak: BDDK

Sektördeki yoğunlaşma incelendiğinde, aktif toplamı bakımından en büyük beş bankanın toplam sektör içindeki payı 1999 yılında yüzde 46,3'ten, 2000 yılında yüzde 47,7'ye; en büyük on bankanın sektör içindeki payı ise, aynı dönemlerde, yüzde 67,5'den yüzde 69'a yükselmiştir.

¹ Bu bölüm, bankalarca beyan edilen bilgilere dayanılarak hazırlanmıştır.

² Reel değişimlerin hesaplanmasında TEFE oranı; Aralık 1998 – Aralık 1999 dönemi için yüzde 62,9; Aralık 1999 – Aralık 2000 dönemi için yüzde 32,7 alınmıştır.

³ T.C. Merkez Bankası Gözetim Sisteminde uygulanmakta olan banka gruplaması kullanılmıştır.

Menkul değerler cüzdanı 1998 yılında 5,2 katrilyon lira iken, 1999 yılında 12,4 katrilyon liraya yükselmiş, 2000 yılında ise 12 katrilyon liraya gerilemiştir. Buna paralel olarak, menkul değerler cüzdanının toplam aktifler içindeki payı 1999 yılında yüzde 17,2 iken, 2000 yılında yüzde 11,5'e düşmüştür. Bu düşüşte, Hazinesinin yurtiçi piyasalarda itfasının altında borçlanması ve faiz oranlarında görülen hızlı düşüş neticesinde kamu kağıtlarının cazibesinin azalması etkili olmuştur. Ayrıca, Haziran 2000'den itibaren menkul değerlerin değerlendirme esaslarında değişiklik yapan düzenlemeler nedeniyle, teminata verilen menkul kıymetlerin (para piyasaları teminatına, döviz ve efektif piyasaları teminatına verilen menkul kıymetler gibi) bağlı menkul kıymetlerde sınıflandırılması etkili olmuştur. Nitekim, bağlı menkul değerlerin bilanço içindeki payı 1999 yılında yüzde 2,8'den, 2000 yılında yüzde 6,2'ye yükselmiştir.

En önemli plasman kalemi olan krediler, 2000 yılında reel olarak yüzde 20,5 oranında artmış ve toplam aktifler içindeki payı yüzde 30,5'e yükselmiştir. Bu artışta, geleceğe yönelik belirsizliklerin azalması, tüketici ve yatırımcı güvenindeki iyileşme ve faiz oranlarındaki hızlı düşüş etkili olmuştur. Krediler içinde özellikle tüketici kredilerinde ciddi bir genişleme yaşanmış ve tüketici kredileri bir önceki yıl sonuna göre yaklaşık 4 kat artış göstermiştir.

1999 yıl sonunda 2,3 katrilyon lira olan brüt takipteki alacaklar, 2000 yıl sonunda 3,9 katrilyon liraya yükselmiş, buna paralel olarak, aktif büyüklüğü içindeki payı söz konusu dönemde yüzde 3,2'den yüzde 3,8'e ulaşmıştır. Sektörün takipteki alacaklarının yüzde 40'ını TMSF idaresindeki bankaların takipteki alacakları oluşturmaktadır. 2000 yılında ayrılan karşılıklar sonrası net takipteki alacaklar ise 1,4 katrilyon lira olarak gerçekleşmiştir.

Sektörün başlıca fon kaynağı olan mevduat, 2000 yılında reel olarak yüzde 2,4 oranında artarak, yıl sonunda 58,9 katrilyon liraya ulaşmıştır. Enflasyonla Mücadele Programının açıklanmasının ardından faiz oranlarındaki düşüşün beklenenin üzerinde ve çok kısa sürede gerçekleşmesi, tasarrufların Türk lirasına yönelmesine engel olmuştur. Nitekim, 2000 yılının son ayına kadar DTH'ları toplam mevduat içindeki ağırlığını (yüzde 51,5) korumuş ancak, Kasım krizinde Türk lirası mevduata verilen faizlerin aşırı yükselmesi nedeniyle DTH'larında 1,4 milyar dolar tutarında çözülme yaşanmıştır.

Türkiye ekonomisi ve finans sektörüne yönelik olumlu beklentilerin de katkısıyla yurtdışı piyasalardan borçlanma imkanları artan bankacılık sektörünün yurtdışından kullandığı krediler, 1999 yılında 13,4 milyar dolardan 2000 yılında 18,7 milyar dolara yükselmiştir. Bu tutarın 11,5 milyar dolarlık kısmı özel bankaların sağladığı kredilerden oluşmaktadır.

Bankacılık sektörünün 2000 yılı karlılık performansı geçmiş yıllar ile karşılaştırıldığında düşük kalmış, özellikle Kasım 2000'de yaşanan kriz durumu daha da olumsuzlaştırmıştır. 1999 yıl sonu itibarıyla 306 trilyon lira zarar eden bankacılık sektörü, Kasım krizinin etkisiyle 2000 yıl sonunu 2,7 katrilyon lira zararla kapatmıştır. TMSF bankaları hariç tutulduğunda, bankacılık sektörünün 1999 yıl sonunda 2,2 katrilyon lira olan karı, 2000 yıl sonunda 586 trilyon liraya gerilemiştir.

Bankacılık sektörünün 1999 yılında 4,2 katrilyon lira olan özkaynakları 2000 yıl sonunda 7,6 katrilyon liraya yükselmiştir. TMSF idaresindeki bankalara 2000 yıl sonunda verilen DİBS'ler özkaynakların artmasında etkili olmuştur. Sektörün TMSF kapsamındaki bankalar dahil sermaye yeterliliği rasyosu 2000 yılında yüzde 13,4 olarak gerçekleşmiştir.

2000 yılı boyunca uygulanan makroekonomik program ile birlikte plasmanların sabit getirili ve uzun vadeli aktiflere kaydırılması, buna karşılık pasiflerin kısa vadelerde yoğunlaşması, ciddi bir vade uyumsuzluğu yaratmıştır. Bu vade uyumsuzluğu bankacılık sektörünü likidite ve faiz riskine önemli ölçüde duyarlı hale getirmiş ve Kasım 2000'de yaşanan likidite sıkışıklığı ve faiz yükselmesi sonucunda sektörde ciddi kayıplara neden olmuştur.

2000 yılı başında uygulamaya konulan program çerçevesinde hedeflenen enflasyona göre belirlenerek önceden açıklanan döviz kuru uygulaması, devalüasyon riskini azalttığından

bankacılık sektörünü döviz üzerinden borçlanıp Türk lirası plase etme yönünde teşvik etmiştir. Nitekim, Ocak 2000’de 3.616 milyon dolar olan yabancı para net genel pozisyon açığı Aralık 2000’de 5.444 milyon dolara yükselmiş “Yabancı Para Net Genel Pozisyon/Sermaye Tabanı Rasyosu” yüzde 48 olmuştur. TMSF idaresindeki bankalar hariç tutulduğunda 2000 yılı sonunda yabancı para net genel pozisyon açığı 1.414 milyon dolara gerilemekte ve sermaye tabanına oranı yüzde 12 olmaktadır.

Bankacılık sektörünün bilanço dışı işlemleri, 1998 yıl sonunda bilanço büyüklüğünün yüzde 88,7’si iken, 1999 ile 2000 yıl sonlarında bilanço büyüklüğünü aşarak, sırasıyla yüzde 103,1 ve yüzde 100,6 düzeyine ulaşmıştır. Bilanço dışı işlemlerin büyük bir bölümünü oluşturan taahhütlerin bilanço dışı işlemler içindeki payı 1998-1999 yıllarında 10 puan artarak Aralık 1999’da yüzde 77’ye ulaşmış, Aralık 2000’de ise yüzde 75 olarak gerçekleşmiştir. Taahhütlerin yüzde 75’i faiz oranı ve döviz kuruna ilişkin işlemlerden, yüzde 18,5’i de repo ve ters repo işlemlerinden oluşmaktadır. Faiz oranı ve döviz kuruna ilişkin işlemlerin yüzde 70,4’ü vadeli döviz alım satım işlemlerinden oluşmaktadır.

2.1.2. Mali Durum Analizi

2.1.2.1. Aktif Yapısı

1999 yıl sonunda 72.122 trilyon lira olan sektörün aktif büyüklüğü, 2000 yıl sonunda reel yüzde 9 oranında artışla 104.288 trilyon liraya yükselmiştir. 2000 yılında, en büyük beş bankanın kredi hacmi toplam kredilerin yüzde 46,7’sini, mevduatı toplam mevduatın yüzde 51’ini oluştururken; aynı oranlar en büyük on banka için sırasıyla yüzde 72,6 ve yüzde 72,8 olmuştur.

Tablo 2.3. Gruplar İtibariyle Aktif Büyüklükleri

(Trilyon TL)	1998	% Pay	1999	% Pay	2000	% Pay
Kamu Bankaları	12.866	34,9	25.182	34,9	35.705	34,2
Özel Bankalar	19.710	53,5	34.295	47,6	48.194	46,2
TMSF İdaresindeki Bankalar	441	1,2	4.052	5,6	8.865	8,5
Yabancı Bankalar	2.072	5,6	5.152	7,1	6.887	6,6
Kalkınma ve Yatırım B.	1.740	4,7	3.439	4,8	4.640	4,5
SEKTÖR TOPLAMI	36.829	100,0	72.122	100,0	104.288	100,0

Kaynak: BDDK

2000 yıl sonu itibariyle sektör bilançosunun Türk lirası-yabancı para kompozisyonu incelendiğinde; toplam aktiflerin yüzde 64,7’sinin Türk lirası cinsinden olduğu görülmektedir. Gruplar itibariyle bakıldığında; kamu bankaları toplam aktiflerinin yüzde 81’i, TMSF idaresindeki bankaların yüzde 66’sı, özel bankaların yüzde 55,2’si, yabancı bankaların yüzde 51,9’u, kalkınma ve yatırım bankalarının yüzde 50,9’u Türk lirası cinsindendir. Kamu bankaları ile TMSF kapsamındaki bankaların aktiflerinin Türk lirası ağırlıklı olması, kamu bankalarının yoğun olarak ihtisas kredileri kullandırması ve Hazine’den görev zararı alacaklarından, TMSF kapsamındaki bankaların ise takibe alınan döviz kredilerinin Türk lirası hesaplara aktarılacak zarar yazılmasından kaynaklanmaktadır. TMSF kapsamındaki bankalarda toplam aktiflerin Türk lirası ağırlığı geçen yıl sonuna kıyasla azalmıştır. Bu durum, 2000 yılında söz konusu bankalara 3.150 milyon doları döviz cinsinden 3.000 milyon dolar karşılığı ise Türk lirası cinsinden olmak üzere toplam 6.150 milyon dolar tutarında özel tertip devlet tahvili verilmesinden kaynaklanmıştır.

Sektörün T.C.M.B., interbank ve bankalardan alacakları ile menkul değerler cüzdanı ve kredilerden oluşan temel plasmanlarının, diğer bir ifade ile getirili aktiflerinin toplam aktifler içindeki payı az da olsa yıllar içinde küçülmektedir. Söz konusu oran 1998’de yüzde 64,6 iken 1999’da yüzde 61,6’ya, 2000 yılında ise yüzde 60,1’e gerilemiştir.

Diğer taraftan iştirak, bağlı ortaklık ve bağlı menkuller ile sabit kıymetlerden oluşan duran varlıkların toplam aktifler içindeki payı önemli ölçüde artmıştır. 1999 yıl sonunda yüzde 7.3 olan duran varlıkların toplam aktifler içindeki payı 2000 yıl sonunda yüzde 12,6’ya yükselmiştir. Söz

konusu artış, esas olarak bağlı menkullerin 4.444 trilyon lira, iştirak ve bağlı ortaklıkların 2.539 trilyon lira tutarında büyümesinden kaynaklanmaktadır.

Menkul Değerler Cüzdanı

Bankacılık sektörünün 1999 yıl sonunda 12.371 trilyon lira olan menkul değerler cüzdanı toplamı yüzde 3,1 oranında azalarak, 2000 yıl sonunda 11.993 trilyon lira olmuştur. Buna paralel olarak, menkul değerler cüzdanının toplam aktifler içindeki payı 1999 yılında yüzde 17,2 iken, 2000 yılında yüzde 11,5'e gerilemiştir. Söz konusu gelişmenin nedeni, 1999 yıl sonunda uygulanmaya başlanan istikrar programının etkisiyle hazinenin yurtiçi piyasalardan itfasının altında borçlanması, faiz oranlarının hızlı düşüşü neticesinde kamu kağıtlarının cazibesinin azalması ve yılın son çeyreğinde bankaların repo yoluyla sağladıkları kaynaklardaki hızlı artıştır. Ayrıca, Mayıs 2000'de Hazine Müsteşarlığı'nın Haziran ayından geçerli olmak üzere uygulamaya koyduğu menkul kıymetlerin değerlendirme esaslarını düzenleyen ve teminata verilen menkul kıymetlerin bağlı menkul kıymetler hesabında muhasebeleştirilmesini içeren değişiklik, menkul kıymetler cüzdanının toplam aktifler içindeki payının küçülmesinde etkili olmuştur.

Bu sayılan faktörler 2000 yılı içinde kalkınma ve yatırım bankalarının menkul kıymet tercihinde bir değişikliğe neden olmazken, özel bankalar grubunda menkul kıymetlerin toplam aktifler içindeki payının 1999 yılında yüzde 20,2 oranından 2000 yılında yüzde 14,9'a, yabancı bankalar grubundaki yüzde 20,2 oranından yüzde 16,5'e, kamu bankaları grubunda ise yüzde 10,7 oranından yüzde 6,1'e gerilemesine neden olmuştur.

2000 yılı başında faiz oranlarının hızla düşmeye başlamasına rağmen, devlet tahvili ve hazine bonoları Kasım 2000 krizine kadar olan dönemde risksiz ve likit sayılmaları nedeniyle tercih edilmeye devam etmiş ve menkul kıymetler içindeki payı yüzde 78,7 olmuştur. 2000 yılının Ekim ayında 929 trilyon TL olan hisse senetlerinin tutarı Kasım 2000'de yaşanan krizin ardından 826 trilyon liraya düşmüş ve Aralık sonu itibarıyla 670 trilyon liraya gerilemiştir.

Tablo 2.4. Menkul Kıymet Türlerine Göre Dağılım

(Trilyon TL)	1998	Yüzde Pay	1999	Yüzde Pay	2000	Yüzde Pay
Devlet Tahvili	2.831	54,3	8.787	71,0	8.838	73,7
Hazine Bonosu	1.620	31,1	826	6,7	604	5,0
Hisse Senetleri	98	1,9	989	8,0	670	5,6
Altın	102	2,0	647	5,2	12	0,1
Diğer	560	10,7	1.122	9,1	1.869	15,6
SEKTÖR TOPLAMI	5.211	100,0	12.371	100,0	11.993	100,0

Kaynak:BDDK

Bilanço tarihi itibarıyla son 12 ayda işlem görmeyen ve/veya teminata verilen menkul kıymetler bağlı menkul değerler olarak değerlendirilmektedir. Bu tür menkul kıymetler ilave edildiğinde, menkul kıymetler toplamının toplam aktiflere oranındaki düşüş daha sınırlı kalmıştır. Söz konusu oran 1999 yıl sonundaki yüzde 20'lik düzeyinden 2000 yıl sonunda yüzde 17,7'ye gerilemiştir. 18.461 trilyon lira tutarındaki menkul kıymetler cüzdanı ve bağlı menkullerin yüzde 37,6'sı yabancı para cinsindendir. Yabancı para kağıtların yaklaşık 575 trilyon lirası yurtdışından kredi kullanmak suretiyle elde edilmiştir. Bu tutar yabancı para menkul kıymetlerin yaklaşık yüzde 12'sini oluşturmaktadır.

Menkul kıymetler cüzdanı ve bağlı menkul kıymetlere, repoya (net) konu menkul kıymetler de dahil edildiğinde bankacılık sektörünün menkul değerler toplamı 32.355 trilyon liraya yükselmektedir. Bu tutar toplam aktiflerin (repo dahil) yüzde 27,4'ünü oluşturmaktadır.

Bankalara Yapılan Plasmanlar

1999 yılında 9.556 trilyon lira olan bankalara yapılan plasmanlar reel olarak yüzde 25 oranında artarak, 2000 yılında 15.847 trilyon liraya yükselmiştir. 1999 yıl sonunda bankalardan alacaklar kaleminin yüzde 78'i yabancı para iken, 2000 yıl sonunda yüzde 62,3'e gerilemiştir. 2000

yıl sonu itibariyle bankalardan alacaklar kaleminin yüzde 53'ü yurtiçi, yüzde 45'i yurtdışı bankalara, yüzde 2'si ise yurtdışı merkez ve şubeler ile özel finans kurumlarına plase edilmiştir.

Ayrıca, 2000 yılında Bankalararası Para Piyasası İşlemlerinden Alacaklar kalemi 1999 yıl sonuna göre reel olarak yüzde 119,6 artarak 601 trilyon liradan 1.750 trilyon liraya, aktif toplamı içindeki payı ise yüzde 0,8'den yüzde 1,7'ye yükselmiştir. Söz konusu kalem gruplar itibariyle incelendiğinde, özellikle yabancı bankaların bankalararası para piyasasında borç verme eğilimini arttırdığı görülmektedir. Diğer yandan, işlem hacmi bakımından TMSF hariç özel bankalar grubu 823 trilyon TL ile en fazla işlem yapan grup iken, bunu 589 trilyon lira ile yabancı bankalar grubu takip etmektedir. Bankalararası para piyasasında işlem hacminin artmış olmasında, özellikle Ekim ayında TMSF kapsamına 2 yeni bankanın daha alınmasının ardından bankalar hakkında mali piyasalarda oluşan spekülasyonlar sonucu, bankaların kendi aralarındaki işlemleri daha güvenli bulmaları nedeni ile Merkez Bankası üzerinden gerçekleştirmeyi tercih etmeleri rol oynamıştır.

Krediler

Sektörün 1999 yıl sonu itibariyle 19.924 trilyon lira olan nakdi kredileri, 2000 yıl sonunda reel yüzde 20,5 oranında artarak, 31.849 trilyon lira olmuştur. Böylece, nakdi kredilerin aktif içindeki payı 1999 yıl sonunda yüzde 27,6 iken, 2000 yıl sonunda yüzde 30,5 olarak gerçekleşmiştir. 2000 yılında özellikle tüketici kredilerinde gerçekleşen genişlemenin de etkisiyle Türk lirası krediler reel olarak yüzde 38 oranında artmış, yabancı para kredilerdeki artış oranı ise yüzde 1,6 düzeyinde kalmıştır.

Tablo 2.5. Gruplar İtibariyle Krediler

(Trilyon TL)	1998	Yüzde Pay	1999	Yüzde Pay	2000	Yüzde Pay
Kamu Bankaları	3.816	29,1	5.725	28,7	8.757	27,5
Özel Bankalar	7.944	60,5	11.318	56,8	17.816	56,0
TMSF İdaresindeki Bankalar	132	1,0	737	3,7	2.138	6,7
Yabancı Bankalar	472	3,6	748	3,8	1.110	3,5
Kalkınma ve Yatırım B.	770	5,9	1.396	7,0	2.028	6,3
SEKTÖR TOPLAMI	13.134	100,0	19.924	100,0	31.849	100,0

Kaynak: BDDK

Gruplar itibariyle incelendiğinde yabancı bankalar grubunun geçmiş dönemlerden beri kredi kullandırmaya yönelmediği ve bu durumun menkul kıymetlerin göreceli getirisinin düştüğü 2000 yılında da değişmediği dikkati çekmektedir. TMSF bünyesine 2000 yılında 3 yeni banka aktarılması ve bu bankalardan özellikle birinin kredi hacminin büyük olması nedeniyle, TMSF kapsamındaki bankaların payı 1999 yıl sonundaki yüzde 3,7 düzeyinden yüzde 6,7'ye yükselmiştir.

Sektörün toplam nakdi kredi hacminde özel bankalar grubunun payı yüzde 56 iken, kamu bankaları grubunun payı yüzde 27,5'dir. Kamu bankalarının kullandığı krediler içinde ihtisas kredilerinin payı giderek azalmış ve 1999 yılında yüzde 37 iken, 2000 yılında yüzde 32'ye gerilemiştir. Bunun nedeni, 2000 yılında kamu bankalarının kullandırabileceği ihtisas kredilerinin sınırlandırılması ve uygulanacak faiz oranlarının DİBS yıllık ortalama bileşik faizlerine endekslenerek talebinin azaltılmasıdır.

Aralık 2000 itibariyle bankaların kendi gruplarına kullandırdıkları nakdi kredilerin tutarı 3.838 trilyon lira, gayri nakdi kredilerin tutarı 2.694 trilyon lira, bunların toplam kullandırılan krediler içindeki payları ise sırasıyla yüzde 12 ve yüzde 11'dir. Bankaların bağlı oldukları grupların, ekonomik olarak güç duruma düştüğünde, artan kaynak ihtiyaçlarını karşılamak için banka kaynaklarına daha fazla yöneldiği ve çoğunlukla alınan kredilerin geri ödenmesinde güçlükler yaşandığı, geri ödenmeyen kredi ana para ve faizlerin donuk hale gelmesine rağmen yenilenmiş gibi muhasebeleştirildiği dikkati çekmektedir. Bu tür işlemler nedeniyle Türk bankacılık sektöründeki bazı bankaların mali bünyeleri, önemli ölçüde içinde bulundukları sermaye grubunun performansına bağımlı hale gelmektedir.

2000 yılında ihracatta yaşanan yavaşlamaya bağlı olarak ihracat kredilerinin toplam krediler içindeki payı da 1999 yıl sonunda yüzde 23,4 iken, yüzde 18,9'a gerilemiştir.

Tablo 2.6. Kredilerin Türlerine Göre Dağılımı

(Trilyon TL)	1998	Yüzde Pay	1999	Yüzde Pay	2000	Yüzde Pay
İskonto ve İştira Senetleri	100	0,8	91	0,5	137	0,4
İhracat Kredileri	3.523	26,8	4.656	23,4	6.049	18,9
İthalat Kredileri	28	0,2	10	0,1	9	0,1
İhracat Garantili Yatırım Kredileri	404	3,1	567	2,8	692	2,2
Diğer Yatırım Kredileri	311	2,4	856	4,3	1.078	3,4
İşletme Kredileri	195	1,5	443	2,2	1.009	3,1
İhtisas Kredileri	1.448	11,0	2.101	10,5	2.829	8,9
Fon Kaynaklı Krediler	806	6,1	1.647	8,3	2.941	9,2
Tüketici Kredileri	699	5,3	982	4,9	4.633	14,5
Kredi Kartları	642	4,9	1.161	5,8	2.168	6,8
Müşteri Adına Menkul Değ. Alım. K.	1	0,0	6	0,0	7	0,0
Altın Kredileri	35	0,3	36	0,2	56	0,2
Diğer Krediler	4.942	37,6	7.367	37,0	10.421	32,3
SEKTÖR TOPLAMI	13.133	100,0	19.925	100,0	31.849	100,0

Kaynak: BDDK

Geleceğe yönelik belirsizliklerin azalması ve faiz oranlarındaki hızlı düşüş 2000 yılında özel tüketim talebinde canlanmaya yol açmış ve tüketici kredileri 1999 yıl sonuna göre 3,7 kat artmıştır. Böylece, tüketici kredilerinin toplam krediler içindeki payı 1999 yılında yüzde 4,9 iken 2000 yılında yüzde 14,5'e yükselmiştir. Aynı dönemde kredi kartları bakiyesi ise yüzde 86,7 oranında artarak, toplam krediler içinde yüzde 6,8'lik bir pay almıştır.

1999 yıl sonunda yüzde 45 olan mevduatın krediye dönüşme oranı, kredi talebindeki artışa paralel olarak 2000 yıl sonunda yüzde 54'e yükselmiştir.

Kredilerin vade yapısı incelendiğinde, yıllar içerisinde kullanılan kredilerin daha uzun vadeye kaydığı dikkati çekmektedir. 1999 yıl sonunda açıklanan istikrar programının da etkisi ile beklentiler özellikle yılın ilk yarısında daha uzun vadeli oluşturulmuş örneğin, 2000 yılında ilk defa uzun vadeli gayri menkul kredileri verilmeye başlanmış, bu gelişmeler sonucunda 1998 yılında yüzde 21 olan orta ve uzun vadeli kredilerin toplam krediler içindeki payı, 1999'da yüzde 26'ya, 2000'de yüzde 32'ye yükselmiştir.

Merkez Bankası bünyesinde faaliyet gösteren Risk Merkezi verileri dikkate alınarak kredilerin en fazla hangi sektörlere kullanıldığına bakıldığında, Aralık 2000'de en önemli payın yüzde 13,3 ile toptan-perakende ticaret ve yüzde 13,1 pay ile tekstil ve tekstil ürünlerine ait olduğu, bunları yüzde 8,3 pay ile gıda sektörünün takip ettiği görülmektedir.

Takipteki Alacaklar

1999 yıl sonunda 2.327 trilyon lira olan brüt takipteki alacaklar, 2000 yıl sonunda 3.940 trilyon liraya yükselmiş, buna paralel olarak, aktif büyüklüğü içindeki payı söz konusu dönemde yüzde 3,2'den yüzde 3,8'e ulaşmıştır. Brüt takipteki alacaklar Kasım krizinin etkisiyle Aralık ayı içinde 600 trilyon TL artmıştır.

Sektörün takipteki alacaklarının yüzde 40'ını TMSF bünyesindeki bankaların takipteki alacakları oluşturmaktadır. Bunu yüzde 29'arlık paylarla kamu bankaları ve özel bankaların takipteki alacakları izlemektedir. Takipteki alacaklar için ayrılan toplam karşılıklar 1.441 trilyon liradan 2000 yıl sonunda 2.508 trilyon liraya yükselmesine rağmen, bankacılık sektörünün net takipteki alacakları 1999 yılına kıyasla reel olarak yüzde 21,8 büyümüştür. Bu artışta, TMSF tarafından devralınan bankaların bilançolarının düzeltilmesi sonucu problemlili kredilerin takip hesaplarına aktarılmasıyla gerekli karşılıkların ayrılmasının yanı sıra, 1999 yıl sonunda yürürlüğe giren karşılık kararnamesi de etkili olmuştur.

Kredilerin takibe dönüşüm oranı (brüt takipteki alacaklar/krediler+brüt takipteki alacaklar), 1998 yılında yüzde 7,2, 1999 yılında yüzde 10,5, 2000 yılında ise yüzde 11 olarak gerçekleşmiştir. 1999 yıl sonunda kredilerin takibe dönüşüm oranında yaşanan artış, özellikle TMSF kapsamına alınan beş bankanın takipteki alacaklarının yüksek olmasından kaynaklanmıştır. 2000 yılında, TMSF idaresine alınan üç yeni bankadan ikisinin kredi tutarları yüksek ve takibe dönüşüm oranlarının düşük olması nedeniyle TMSF idaresindeki bankaların takibe dönüşüm oranı 1999 yıl sonunda yüzde 62,4 iken 2000 yıl sonunda yüzde 41,8'e gerilemiştir.

Tablo 2.7. Kredilerin Takibe Dönüşme Oranları

Yüzde	1998	1999	2000
Kamu Bankaları	5,6	9,6	11,6
Özel Bankalar	7,3	3,7	6,0
TMSF İdaresindeki Bankalar	49,8	62,4	41,8
Yabancı Bankalar	1,1	2,2	2,6
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	3,4	3,1	2,5
SEKTÖR	7,2	10,5	11,0

Kaynak: BDDK

Risk Merkezi verilerine göre, Aralık 2000 itibariyle toplam tasfiye olunacak kredilerin yüzde 28,4'ünü tekstil sektörü, yüzde 11,6'sını inşaat sektörü, yüzde 8,3'ünü gıda sektörü ve yüzde 7,4'ünü ise ticaret sektörünün oluşturmaktadır. Aralık 1999 ile karşılaştırıldığında tekstil, gıda ve ticaret sektörlerinin tasfiye olunacak alacaklar içindeki payları düşerken, inşaat sektörünün payının yüzde 6,5'ten, yüzde 11,6'ya yükseldiği dikkati çekmektedir.

Faiz ve Gelir Tahakkuk ve Reeskontları

2000 yılında faiz gelir tahakkuk ve reeskontları bir önceki yıl sonuna kıyasla reel yüzde 49,8 oranında azalarak, 4.209 trilyon lira olmuş ve aktifler içindeki payı yüzde 8,7'den yüzde 4'e gerilemiştir. Faiz gelir tahakkuk ve reeskontlarının yüzde 61'i kredi faiz tahakkuk ve reeskontlarından oluşmaktadır.

Diğer Aktifler

Diğer aktifler toplam aktiflerin, 1998 yılında yüzde 14,3'ü, 1999 yılında yüzde 15,9'u, 2000 yılında ise yüzde 16,3'ü oranında paya sahip olmuştur. Diğer aktifler kaleminin yaklaşık yüzde 93'ü kamu bankaları grubuna aittir. Kamu bankaları grubunun payının yüksek olması, bu grubun Hazine'den olan özel görev zararlarına ilişkin alacaklarının diğer aktifler içerisinde izlenmesinden kaynaklanmaktadır.

Kamu bankalarının diğer aktifleri 1998 yıl sonunda 10.573 trilyon lira iken, yüzde 49 oranında artarak, 2000 yılında 15.798 trilyon liraya yükselmiştir. 2000 yılı itibariyle bu tutarın yüzde 96'sı (15,198 trilyon lira) özel görev hesaplarından oluşmaktadır. Kamu bankalarının özel görev hesapları, 2000 yıl sonu itibariyle bilanço büyüklüklerinin yüzde 42,5'ini oluşturmaktadır.

2.1.2.2. Pasif Yapısı

Toplam pasiflerin Türk lirası-yabancı para kompozisyonu incelendiğinde; Türk lirası kalemlerin ağırlığının 1998 ve 1999 yıllarında yüzde 52 iken, 2000 yılında izlenen döviz kuru politikası nedeniyle bankaların pozisyonlarını açmaları sonucu Kasım 2000 dönemi itibariyle yüzde 49'a gerilediği görülmüştür. Bu dönemden sonra ise Kasım krizinin yanı sıra bankaların yıl sonu nedeniyle pozisyon kapatma uygulamaları sonucu tekrar Türk lirası lehine döndüğü ve 2000 yıl sonu itibariyle bankacılık sektörü toplam pasiflerinin yüzde 53'ünün Türk lirası ağırlıklı olduğu görülmektedir.

2000 yılında söz konusu kompozisyon gruplar bazında incelendiğinde, kamu bankalarının pasiflerinin yüzde 80'nin Türk lirası cinsinden olduğu dikkati çekmektedir. Kamu bankalarının aksine, özel bankaların toplam pasiflerinin yüzde 60'ı, yabancı bankaların yüzde 68'i, kalkınma ve

yatırım bankalarının yüzde 51'i ve TMSF idaresindeki bankaların pasiflerinin yüzde 64'ü yabancı para ağırlıklıdır.

Mevduat

Sektörün temel fon kaynağı olan mevduat, 2000 yılında reel olarak yüzde 2,4 artarak 58.900 trilyon liraya ulaşmıştır. Mevduatın toplam kaynaklar içindeki payı ise 1999 yıl sonundaki yüzde 60,1 değerinden 2000 yıl sonunda yüzde 56,5'e gerilemiştir. Mevduatın payındaki gerileme esas olarak Kasım 2000 döneminde yaşanan krizin etkisiyle yılın son ayında meydana gelmiştir. Kasım 2000 döneminde yüzde 30,4 olan yabancı para mevduatın toplam kaynaklar içindeki payı, Aralık 2000'de yüzde 26,9'a gerilemiştir.

2000 yılında reel olarak Türk lirası mevduat yüzde 7 artarken, yabancı para mevduat yüzde 2,3 azalmıştır. Likidite ihtiyaçları nedeniyle Türk lirası mevduata çok yüksek faiz veren 4 kamu bankasının Türk lirası mevduatın yüzde 58,8'ini topladığı dikkati çekmektedir.

Gruplar itibariyle incelendiğinde; sektördeki toplam mevduatın yüzde 44,1'inin özel bankalarda, yüzde 40'ünün kamu bankalarında, yüzde 13,4'ünün TMSF kapsamındaki bankalarda, yüzde 2,5'inin ise yabancı bankalarda bulunduğu görülmektedir.

Türk lirası tasarruf mevduatının yüzde 53'ü kamu bankaları, DTH'nın ise yüzde 77'si özel bankalar grubu tarafından toplanmıştır.

Tablo 2.8. Mevduatın Türlerine Göre Dağılımı

(Trilyon TL)	1998 % Pay	1999 % Pay	2000 % Pay
Tasarruf Mevduatı	6.427	29,5 13.356	30,8 17.692 30,0
Resmî Kuruluşlar Mevduatı	365	1,7 798	1,8 1.328 2,3
Ticari Kuruluşlar Mevduatı	2.081	9,6 3.544	8,2 5.842 9,9
Diğer Kuruluşlar Mevduatı	2.071	9,5 4.034	9,3 6.026 10,2
Döviz Tevdiat Hesapları	10.784	49,5 21.207	48,9 27.857 47,3
Altın Depo Hesapları	46	0,2 440	1,0 155 0,3
SEKTÖR TOPLAMI	21.775	100,0 43.379	100,0 58.900 100,0

Kaynak: BDDK

Para programının açıklanmasının ardından faiz oranlarındaki düşüşün beklenenin üzerinde ve çok kısa sürede gerçekleşmesi, tasarrufların Türk lirasına yönelmemesine neden olmuştur. Nitekim, 2000 yılının son ayına kadar DTH'ları toplam mevduat içindeki ağırlığını (yüzde 51.5) korumuş ancak, Kasım krizinde Türk lirası mevduata verilen faizlerin aşırı yükselmesi nedeniyle DTH'larda kısmi bir çözülme yaşanmıştır. Bankaların DTH'ları, özellikle yurtdışında yerleşik gerçek kişilerin yüksek faizli Türk lirası mevduata kaymaları sonucu Kasım-Aralık 2000 döneminde yaklaşık 1,5 katrilyon lira tutarında azalmıştır. Aynı dönemde, yaşanan krizin neden olduğu belirsizlik ortamı şirketlerin faaliyet hacmini daraltarak, likit kalmayı tercih etmelerine neden olmuş, ticari kuruluşlar mevduatının 1 katrilyon lira artmasına yol açmıştır.

2000 yılında mevduatın ortalama vadesi kısalmıştır. Kısa vadeli (vadesiz-üç ay vadeli) mevduatın toplam mevduat içindeki payı Aralık 1999'da yüzde 69 iken, Aralık 2000'de yüzde 85'e yükselmiştir. Kasım 2000 krizi öncesinde Türk lirası mevduatların daha kısa vadede yoğunlaşması, bankaların enflasyondaki düşme beklentisine paralel olarak kısa vadeli mevduata daha yüksek oranda faiz önermeleri, tasarruf sahiplerinin ise faizlerin yükselebileceği beklentisi ile daha kısa vadeyi tercih etmelerinden kaynaklanmıştır. Kriz sonrasında ise, oluşan belirsizlik ortamı mevduatta kısa vade tercihinin devam etmesine sebep olmuştur.

Tablo 2.9. Mevduatın Vadelerine Göre Dağılımı

(Trilyon TL)	1998	% Pay	1999	% Pay	2000	% Pay
TL Mevduat	10.945	50,3	21.731	50,1	31.042	52,7
- vadesiz – 3 ay vadeli	8.174	37,5	13.884	32,0	27.684	47,0
- 3 aydan uzun vadeli	2.771	12,7	7.847	18,1	3.358	5,7
DTH	10.830	49,7	21.647	49,9	27.858	47,3
- vadesiz - 3 ay vadeli	8.188	37,6	15.943	36,8	22.247	37,8
- 3 aydan uzun vadeli	2.642	12,1	5.705	13,2	5.611	9,5
SEKTÖR TOPLAMI	21.775	100,0	43.378	100,0	58.900	100,0

Kaynak: BDDK

Bankalara Borçlar

Bankacılık sektörünün ikinci büyük fon kaynağını oluşturan bankalara borçlar kalemi 1999 yılında 14.032 trilyon liradan reel olarak yüzde 28,4'lük artışla, 2000 yıl sonunda 23.907 trilyon liraya ulaşmıştır. Bankalara borçların toplam pasifler içindeki payı söz konusu dönemde yüzde 19,5'den yüzde 23'e yükselmiştir. Bankalara borçlar ağırlıklı olarak yabancı para cinsinden olmakla birlikte, incelenen dönemde Türk lirası işlemlerin payı da yüzde 25'den yüzde 30,7'ye yükselmiştir.

2000 yıl sonu itibariyle, Türk lirası cinsinden olan bankalara borçlar kaleminin yüzde 58'i kamu bankalarından kaynaklanmaktadır. Özellikle Kasım-Aralık 2000 döneminde kamu bankalarının karşı karşıya kaldıkları likidite sıkışıklığı nedeniyle yurtiçi bankalardan yüksek faizle fon toplamışlardır.

Diğer taraftan, 2000 yılında uluslararası derecelendirme kuruluşlarının Türkiye'nin notunu yükseltmelerinin de etkisiyle, yurtdışı piyasalardan borçlanma imkanları artan bankacılık sektörünün yurtdışından kullandığı krediler, Aralık 1999'da 13,4 milyar dolardan Aralık 2000'de 18,7 milyar dolara yükselmiştir. Bunun 11,5 milyar doları özel bankaların sağladığı yurtdışı kredilerdir.

Kasım-Aralık 2000 döneminde yabancı yatırımcıların Türk piyasalarından çıkmasına rağmen, yurtdışından sağlanan krediler 1,8 milyar dolar tutarında artmıştır. 2000 yıl sonu itibariyle bankaların sağladıkları sendikasyon kredileri 5,2 milyar dolar, seküritizasyon kredileri toplamı ise 1,2 milyar dolardır.

Toplam pasiflerin yüzde 1,6'sını oluşturan Bankalararası Para Piyasasından Borçlar Hesabı bir yıl içinde reel yüzde 32 artarak, 1.621 trilyon lirasına ulaşmıştır. Yıl içinde ortalama 950 trilyon lira civarında gerçekleşen borçlanma tutarının yılın son ayında krizin de etkisiyle oldukça yükseldiği görülmektedir. Bu dönemde bankalararası para piyasasından yoğun olarak fon kullanan gruplar 402 trilyon lira ile TMSF idaresindeki bankalar ve 717 trilyon lira ile özel bankalar grubudur.

Özkaynaklar

Aralık 1999 itibariyle 4.234 trilyon lira olan bankacılık sektörünün özkaynakları, 2000 yıl sonunda 7.622 trilyon lirasına yükselmiştir. 2000 yılının 11 ayında özkaynakları reel olarak yüzde 3 oranında azalan bankacılık sektörünün Kasım krizi sonucu maruz kaldığı zarar nedeniyle özkaynaklarının 2000 yıl sonunda daha da erimesi beklenmekteydi. Ancak, Aralık 2000'de TMSF idaresindeki bankalara zararlarının karşılanması amacıyla verilen DİBS'lerin karşılığının yedek akçeler hesabında izlenmesi nedeniyle, özkaynaklar reel olarak yüzde 35,7 oranında artmıştır. Dolar bazında bakıldığında, özkaynakların ele alınan dönemde 7.840 milyon dolardan yüzde 44,7 oranında artışla 11.346 milyon dolara ulaştığı görülmektedir.

Özkaynaklardaki artışta etkili olan bir diğer kalem ise, Aralık 1999-2000 döneminde reel olarak yüzde 32 oranında büyüyerek 5.579 trilyon liraya ulaşan ödenmiş sermayedir. Bu kalemdaki artışın büyük kısmı 1999 yıl sonu karının ödenmiş sermayeye eklenmesinden kaynaklanmıştır. Sektörün toplam aktiflerinin yüzde 34,2'sine sahip olan kamu bankaları grubu, ödenmiş

sermayenin yüzde 12,4'üne, yüzde 46,2'sine sahip olan özel bankalar grubu ise ödenmiş sermayenin yüzde 54'üne sahiptir. Bankacılık sektörünün yüzde 8,5'ini oluşturan TMSF idaresindeki bankalar ödenmiş sermayenin yüzde 12,3'üne sahiptir. Sektörün aktifleri içinde sırasıyla yüzde 6,6 ve yüzde 4,4 ağırlığı olan yabancı bankalar grubu ile yatırım bankaları grubunun ödenmiş sermaye içindeki payları ise yüzde 7,9 ve yüzde 13,2'dir.

Tablo 2.10. Özkaynaklar

(Trilyon TL)	Ödenmiş Sermaye	Yedek Akçeler	Birikmiş Kâr/Zarar	SKYDF+ MDDAF*	Özkaynak Toplamı
Kamu Bankaları	697	214	-177	368	1.102
Özel Bankalar	3.016	810	463	2.440	6.729
TMSF Bankaları	689	3.406	-6.315	170	-2.050
Yabancı Bankalar	440	93	110	67	710
Kalk. Ve Yat. Bankaları	737	99	212	83	1.131
SEKTÖR TOPLAMI	5.579	4.622	-5.707	3.128	7.622

Kaynak: BDDK

*: SKYDF: Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Fonu

MDDAF: Menkul Değer Değer Artış Fonu

Sektörün dönem zararı 2000 yılı içerisinde reel olarak yüzde 621 oranında büyüyerek 2.725 trilyon liraya, geçmiş yıllar zararı ise reel olarak yüzde 386 oranında büyüyerek 2.983 trilyon liraya ulaşmıştır. Bu zararların tamamına yakını kamu bankaları ile TMSF kapsamındaki bankalara aittir. 2000 yıl sonu itibarıyla, kamu bankalarının 177 trilyon lira, TMSF kapsamındaki bankaların ise 6.315 trilyon lira tutarında birikmiş zararı bulunmaktadır. TMSF kapsamındaki bankalar ile kamu bankalarının zararlarının yanı sıra, özel bankalar ile yabancı bankaların da kârının düşük gerçekleşmesi özkaynaklarda sınırlı artışa neden olmuştur.

Bankacılık sektörünün TMSF kapsamındaki bankalar dahil sermaye yeterliliği rasyosu 1998 yılında yüzde 13 iken, 1999 yılında yüzde 8,24, 2000 yılında ise yasal oran olan yüzde 8'in üzerinde yüzde 13,4 olarak gerçekleşmiştir. 2000 yılında TMSF idaresindeki bankalara Hazine tarafından verilen 6,1 milyar dolar tutarındaki özel tertip DİBS'ler nedeniyle bu gruptaki bankaların sermaye yeterliliği rasyolarında 2000 yıl sonunda bir miktar iyileşme gerçekleşmiş, ancak, birikmiş zararlarından kaynaklanan sermaye yetersizliği sorununu çözmekten çok uzak kalmıştır. 2000 yıl sonu itibarıyla, TMSF kapsamındaki bankalar hariç tutulduğunda ise, sektör sermaye yeterliliği rasyosu yüzde 17,1'e yükselmektedir.

Tablo 2.11. Sermaye Yeterliliği Rasyosu

Yüzde	1998	1999	2000
Kamu Bankaları	8,47	11,65	7,79
Özel (TMSF hariç) Bankalar	13,92	17,23	18,42
TMSF Bankaları	-37,40	-94,91	-39,73
Yabancı Bankalar	21,72	22,50	17,77
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	24,39	25,02	31,01
SEKTÖR (TMSF Bankaları dahil)	13,00	8,24	13,36
SEKTÖR (TMSF Bankaları hariç)	13,75	16,87	17,07

Kaynak: BDDK

2.1.2.3. Bilanço Dışı İşlemler

Bankacılık sektörünün bilanço dışı işlemleri 2000 yılında reel olarak yüzde 6,4 artarak, 74.386 trilyon liradan 104.972 trilyon liraya yükselmiştir. Reel olarak gayri nakdi kredi ve yükümlülükler yüzde 8,4, taahhütler ise yüzde 5,7 oranında artış göstermiştir. Taahhütlerin yüzde 75'i faiz oranı ve döviz kuruna ilişkin işlemlerden oluşmaktadır.

Tablo 2.12. Bilanço Dışı İşlemler

(Trilyon TL)	1999	2000	% Değişim
Teminat Mektupları	11.894	15.979	34,4
Kabul Kredileri	839	1.244	48,3
Akreditifler	3.287	4.743	44,3
Garanti, Kefalet ve Cirolar	1.115	1.322	19,0
Tem.Mektupsuz Prefin.Krd.	57	33	42,1
Döviz ve Faiz Haddi ile İlgili İşl.	41.960	60.277	43,7
Diğer Cayılamaz Taahhütler	3.960	4.090	3,3
Cayılabılır Taahhütler	620	1.116	80,0
Dövizle Endeksli Krediler	406	1.339	229,8
Repo ve Ters Repo İşlemleri	10.248	14.830	44,7
TOPLAM	74.386	104.973	41,1

Kaynak: BDDK

Bilanço dışı işlemlerin Aralık 1998’de yüzde 33’ünü, Aralık 1999’da yüzde 23’ünü, Aralık 2000’de ise yüzde 24’ünü oluşturan gayrinakdi krediler ve yükümlülükler kalemi ağırlıklı olarak teminat mektuplarından oluşmaktadır.

Reponun mevduat munzam karşılığına tabi olmaması ve stopaj oranının düşüklüğüne rağmen, yüksek tutarlı güvence nedeniyle Kasım krizine kadar yatırımcıların tercihi mevduat yönünde olmuştur. Ancak, Kasım 2000 likidite krizi nedeniyle bankalar repo işlemlerine daha yoğun olarak başvurmak zorunda kalmışlar, bu nedenle Ekim 2000 döneminde 14.742 trilyon lira olan toplam repo-ters repo tutarı Kasım ayında 15.897 trilyon liraya yükselmiştir. Ancak piyasa faiz oranlarındaki aşırı artış sonucu repoya konu edilebilecek DİBS’lerin azalması ve müşterilerin güvence nedeniyle mevduatı tercih etmeleri üzerine, günlük mevduat toplamaya başlamışlar ve Aralık 2000 döneminde repo-ters repo toplamı tekrar 14.830 trilyon liraya gerilemiştir.

Bankaların grupları ile gerçekleştirdikleri vadeli döviz alım ve satım işlemleri 2000 yıl sonu itibarıyla 9.944 trilyon liradır. Bu tutar toplam vadeli alım satım işlemlerinin yüzde 18,5’ini oluşturmaktadır. Ayrıca bu tür işlemlerin yüzde 53’ü yurtdışındaki şirketlerle gerçekleştirilmiş bulunmaktadır. Ülke bazında vadeli işlemlere bakıldığında, Türkiye’den sonra en fazla işlemin yüzde 24 pay ile İngiltere, yüzde 9 pay ile Amerika ve yüzde 4 pay ile K.K.T.C.’de yerleşik kuruluşlarla gerçekleştirildiği gözlenmektedir.

Bilanço dışı işlemlerin hacminin bilanço büyüklüğüne oranı 1998’de yüzde 88,7 iken 1999’da yüzde 103,1’e yükselmiş, 2000’de ise yüzde 100,6’ya gerilemiştir. Bunun nedeni, gerek TMSF idaresine alınan bazı bankaların vadeli döviz alım satım işlemlerinin, gerekse Kasım krizini takiben bilanço içi açık pozisyonun küçülmesi (2,9 milyar ABD doları) sonucu döviz ve faiz haddi ile ilişkili işlemlere başvurma ihtiyacının azalmasıdır.

2.1.2.4. Karlılık

Bankacılık sektörünün 2000 yılında, geçmiş yıllardaki yüksek karlılık performansları ile karşılaştırıldığında daha düşük performans gösterdiği, özellikle Kasım 2000’de yaşanan krizin etkisiyle daha da kötüleştiği görülmektedir. 1999 yılının sonunda uygulamaya konulan makroekonomik program sonrasında ekonominin genelinde oluşan olumlu havanın etkisiyle faiz oranlarında gerçekleşen keskin düşüşler banka bilançolarının yapısının değişmesinde etkili olmuştur. Bu dönemde, bankaların kullandıkları kredilerde önemli artışlar olurken, menkul değerler cüzdanının bilanço payı nispeten azalmıştır. Böylece, bankaların yüksek getirili DİBS faiz gelirleri yerine düşük getirili ve uzun vadeli kredi faiz gelirleri ile yetinmek zorunda kalmaları kar marjlarının düşmesine sebep olmuştur. Öte yandan, yılın son çeyreğinde likidite sıkışıklığı nedeniyle yükselen faiz ortamında, bazı bankaların yüksek maliyetlerle fonlanmalarının yanı sıra kaynak imkanı daralan bazı bankaların da yükümlülüklerini yerine getirmek için yoğun menkul kıymet satışına yönelmeleri bu bankaların büyük zararlara maruz kalmalarına yol açmıştır.

Böylece, 1999 yıl sonu itibarıyla 306 trilyon lira zarar eden sektör, Eylül 2000'de 57 trilyon lira kar elde etse de krizin etkisiyle 2000 yıl sonunu 2.724 trilyon lira zararla kapatmıştır. Dolar bazında bakıldığında, sektörün zararı söz konusu dönemlerde 0,6 milyar dolardan 4,1 milyar dolara yükselmiştir. Yılın son çeyreğinde, kalkınma ve yatırım bankaları grubu hariç, özel ve yabancı bankaların karlarında önemli düşüşler gözlenirken, kamu bankaları ile TMSF'ye devredilen bankalar ciddi boyutta zarar etmişlerdir. Bu dönemde TMSF'deki bankaların dönem zararı yaklaşık 2 kat artarak, 1,5 katrilyon liradan 3,3 katrilyon liraya yükselmiştir.

Tablo 2.13. Net Dönem Kâr/ Zararı
(Trilyon TL)

	12/1999	09/2000	12/2000	2000 Aralık/1999 Aralık	Artış (Azalış) yüzde
Kamu Bankaları.	284	48	-177		-162,4
Özel Bankalar	1.485	1.267	482		-67,6
Yabancı Bankalar	278	135	66		-76,3
Kalk.& Yat.Bankaları	194	170	215		10,7
TMSF Bankaları	-2.547	-1.563	-3.310		30,0
SEKTÖR	-306	57	-2.724		791,0
TMSF Hariç Sektör	2.241	1.620	586		-74,0

Kaynak: BDDK

Bankacılık sektörünün 1999 yıl sonunda yüzde 1,5 olan aktif kârlılığı 2000 yıl sonunda negatif yüzde 2,18 olarak gerçekleşmiştir. Sektörün aktif karlılığındaki bu düşüş esas olarak TMSF idaresine geçen bankaların zararlarından kaynaklanmaktadır. Nitekim, TMSF idaresindeki bankalar hariç tutulduğunda, sektörün 1999 yıl sonunda 2.241 trilyon lira olan kâr rakamının yüzde 74 oranında azalarak, 2000 yıl sonunda 586 trilyon lira olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 2.14. Seçilmiş Kar /Zarar Kalemleri
(Trilyon TL)

	1999	2000	Yüzde Değişim
Faiz Gelirleri	21.597	22.775	5,5
Faiz Giderleri	16.807	17.970	6,9
Net Faiz Geliri (Gideri)	4.790	4.805	0,3
Takipteki Alacaklar Özel Provizyonu	1.162	1.469	26,5
Krediler Genel Provizyonu	190	522	175,0
Provizyon Son.net Faiz Geliri (Gideri)	3.438	2.814	-18,2
Faiz Dışı Gelirler	2.030	3.295	62,3
Faiz Dışı Giderler	3.973	6.334	59,4
Faiz Dışı Gelir (Gider)	-1.943	-3.039	56,4
Diğer Faiz Dışı Gelirler(Giderler)	-661	-1.771	168,0
Vergi Öncesi Kar (Zarar)	834	-1.996	
Vergi Provizyonu	1.140	730	-36,0
Net Kar (Zarar)	-306	-2.724	791,0

Kaynak: BDDK

Bankacılık sektörünün gelir gider yapısına bakıldığında, 1999 yıl sonunda faiz gelirleri toplam gelirlerin yüzde 92'sini, faiz giderleri de toplam giderlerin yüzde 66'sını oluştururken, 2000 yılı başında uygulanmaya başlanan ekonomik istikrar programının etkisiyle faiz oranlarında gerçekleşen düşüslere paralel olarak söz konusu paylar azalış göstermiş ve 2000 yıl sonunda sırasıyla yüzde 86,5 ve yüzde 62 olarak gerçekleşmiştir. Sektörün provizyon öncesi net faiz gelirleri bir yıl içinde yüzde 0,3 artarken, net faiz dışı giderlerdeki artış yüzde 84,7 düzeyinde olmuştur.

2000 yılında sektörün faiz marjında da çarpıcı bir daralma gözlenmektedir. 1999 yıl sonunda yüzde 8,6 olan faiz marjı, 2000 yıl sonunda yüzde 5,3'e gerilemiştir. Gruplar itibarıyla faiz marjı incelendiğinde, 2000 yılında faiz oranlarındaki gerilemenin etkisinin tüm sektörün performansına yansıdığı anlaşılmaktadır. Aralık 1999–2000 arasında kamu bankaları grubunun faiz marjının yüzde 4,4'den yüzde 3,6'ya, özel bankalar grubunun yüzde 13,5'den yüzde 9'a, yabancı

bankalar grubunun yüzde 14'den yüzde 8,9'a ve kalkınma yatırım bankaları grubunun da yüzde 11,6'dan yüzde 8,9'a düştüğü görülmektedir. Kamu bankaları grubunda faiz marjının diğer gruplara göre daha düşük olması esas olarak kaynak maliyetinin yüksek olmasından ve kullandırıkları ihtisas kredilerinin düşük faizli olmasından kaynaklanmıştır.

Faiz Gelirleri

2000 yıl sonu itibariyle 22.775 trilyon lira olan faiz gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,5 artış göstermiştir. Faiz gelirleri içerisinde yüzde 33,5 paya sahip olan kredilerden alınan faizler 1999 yıl sonunda 7.100 trilyon liradan yüzde 7,8'lik artışla 2000 yıl sonunda 7.651 trilyon liraya yükselmiştir. Ancak, reel olarak kredilerden alınan faiz gelirleri 2000 yılında yüzde 18,8 oranında küçülmüştür. Bankacılık sektörünün kullandığı kredilerin toplam aktifler içerisindeki payı, 1999 yıl sonunda yüzde 27,6'dan 2000 yıl sonunda yüzde 30,5'e yükselmesine karşın, 2000 yılında faiz oranlarında gerçekleşen hızlı düşüş, kredilerden alınan faizlerin azalmasına yol açmıştır.

2000 yıl sonu itibariyle faiz gelirleri içinde yüzde 33,7 pay ile en büyük kalemi diğer faiz ve faiz benzeri gelirler oluşturmaktadır. Aralık 2000'de 7.691 trilyon lira olan hesabın 5.825 trilyon lirası Ziraat ve Halk Bankası'nın özel görev alacaklarına tahakkuk ettirilen faizlerden oluşmaktadır.

2000 yılında ihraç edilen kamu borçlanma senetlerinin faizlerinin ve bilanço içindeki payının düşmesine paralel olarak DİBS'lerden elde edilen faizler 1999 yıl sonunda 4.805 trilyon lira iken yüzde 16,2 azalarak 4.029 trilyon liraya gerilerken, faiz gelirleri içindeki payı da yüzde 22,2'den yüzde 17,6'ya düşmüştür.

Faiz Giderleri

2000 yıl sonu itibariyle 17.970 trilyon lira olan faiz giderleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 6,9 artış göstermiştir. Faiz giderlerinin kompozisyonuna bakıldığında, bankacılık sektörünün en önemli yabancı kaynağı olan mevduata verilen faizlerin toplam faiz giderleri içindeki payının mevduat faiz oranlarındaki düşüşe bağlı olarak, önemli ölçüde azalarak 1999 yıl sonunda yüzde 78 iken 2000 yıl sonunda yüzde 63'e gerilediği görülmektedir.

Faiz giderleri içerisinde dikkat çeken diğer bir gelişme de, bankalara verilen faizlerin payında gerçekleşen artıştır. İncelenen dönemde, özellikle bankalardan kullanılan yabancı para kaynaklardaki büyüme ve yılın son çeyreğinde faiz oranlarında gözlenen artış nedeniyle bankalara verilen faizlerin payı yüzde 17'den yüzde 25'e yükselmiştir.

2000 yıl sonu itibariyle faiz giderlerinin yüzde 10'unu oluşturan diğer faiz ve faiz benzeri giderler bir yıl içinde yüzde 196 artmıştır.

Faiz Dışı Gelirler

Bankacılık sektörünün faiz gelirleri azalırken, faiz dışı gelirleri 1999 yıl sonunda 2.030 trilyon liradan yüzde 62,3 artarak, 2000 yıl sonunda 3.295 trilyon liraya yükselmiştir. 2000 yılında uygulanan para programı sonucunda faiz marjları daralan bankaların operasyonel işlemlere ağırlık vermeleri faiz dışı gelirlerin artmasında etkili olmuştur.

2000 yılında faiz dışı gelirler içinde en fazla artış yüzde 221 ile iştirak ve bağlı ortaklıklardan alınan kâr paylarında meydana gelmiştir. Söz konusu hesabın faiz dışı gelirler içindeki payı 1999 yıl sonunda yüzde 8,6 iken 2000 yıl sonunda yüzde 17'ye yükselerek, 564 trilyon lira olmuştur.

Sektör karlılığını etkileyen bir diğer önemli gelişme ise faiz dışı gelirlerin yüzde 31,5'ini oluşturan bankacılık hizmet gelirlerinin bir yıl içinde yüzde 71,4 artarak, 608 trilyon liradan 1.042 trilyon liraya yükselmesidir.

2000 yıl sonu itibariyle faiz dışı gelirler içinde yüzde 15,5 paya sahip olan, aktiflerin satışından elde edilen gelirler 512 trilyon lira olup, yüzde 65'i iştirak satışından, yüzde 24'ü ise diğer aktiflerin satışından kaynaklanmıştır.

Faiz Dışı Giderler

Bankacılık sektörünün faiz dışı giderleri 2000 yılında yüzde 59,4 artarak 6.334 trilyon lira olarak gerçekleşmiştir. Faiz dışı giderlerin kompozisyonu içerisinde önemli ağırlığa yüzde 33 payla personel giderleri sahiptir. Ancak bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 36 olan söz konusu paydaki gerilemede, 2000 yılında yapılan maaş artışlarının görece olarak düşük tutulması ve sektörde personel çıkarma yönündeki gelişmelerin etkisi olduğu düşünülmektedir.

2000 yılı içinde vergi, resim, harç ve fonların 2 kat büyüdüğü gözlenmektedir. Söz konusu artış, 26.11.1999 tarih ve 23888 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan ve depremin yol açtığı ekonomik kayıpları gidermek amacıyla bazı vergi kanunlarında değişiklik yapılmasına ilişkin kanun çerçevesinde menkul değerlere getirilen özel deprem vergisinden kaynaklanmıştır.

1999 yıl sonunda takipteki alacaklar özel provizyonu 1.161 trilyon lira iken yüzde 26,5 artarak 2000 yıl sonunda 1.469 trilyon liraya yükselmiştir. Bu tutarın yüzde 36'sı TMSF idaresindeki bankalar, yüzde 31'i 2001 yılında TMSF'ye devredilen bir banka ve yüzde 14'ü kamu bankaları grubu tarafından ayrılmıştır. 2000 yılında 1,7 kat artarak 520 trilyon liraya ulaşan krediler genel provizyonunun yüzde 70'i TMSF idaresindeki bankalar, geriye kalan yüzde 30'luk payın yarısı ise 6 özel bankanın ayırdığı provizyonlardan oluşmaktadır.

Net kambiyo zararı 2000 yılında yüzde 8,4 azalarak, 2.208 trilyon liradan 2.022 trilyon liraya gerilemiştir. İzlenen kur politikası çerçevesinde önceden ilan edilen kur sepeti nedeniyle sektörün yabancı para pozisyon açığı artarak devam etmesine karşın, kur artış hızına paralel olarak kambiyo zararlarının artış hızı sınırlı düzeyde kalmıştır.

Tablo 2.15. Sermaye Piyasası İşlemleri

(Milyar TL)	EYLÜL 2000			KASIM 2000			ARALIK 2000		
	KAR	ZARAR	NET	KAR	ZARAR	NET	KAR	ZARAR	NET
Kamu Bankaları	107.318	277.445	-170.127	120.512	448.398	-327.886	456.384	584.549	-128.165
Özel Bankalar	1.746.186	1.152.250	593.936	2.082.648	1.693.506	389.142	2.281.550	2.155.416	126.134
Yabancı Bankalar	419.375	174.571	244.804	500.027	293.592	206.435	547.746	371.384	176.362
Kalkınma ve Yat.Bank.	37.292	15.851	21.441	46.379	22.224	24.155	52.439	25.442	26.997
TOPLAM	2.310.171	1.620.117	690.054	2.749.566	2.457.720	291.846	3.338.119	3.136.791	201.328

Kaynak: BDDK

Sektörün net sermaye piyasası işlem karları 1999 yıl sonunda 1.430 trilyon lira iken, 2000 yıl sonunda yüzde 86 azalarak 201 trilyon liraya gerilemiştir. İlgili dönemde sermaye piyasası işlem kârları yüzde 49,5 artarken, sermaye piyasası işlem zararları esas olarak Türk lirası menkul kıymet alım satım zararları nedeniyle 4 kat artmıştır. Kasım 2000'de, bankacılık sektöründe yaşanan likidite krizi sonucunda sermaye piyasası işlem zararları yılın son çeyreğinde 2 kat artarak 1.620 trilyon liradan 3.137 trilyon liraya yükselmiştir. Özellikle elinde yüksek tutarda menkul kıymet bulunduran özel sektör bankalarının sermaye piyasası işlem karlarında yılın son çeyreğinde yüzde 78,7 oranında küçülme yaşanmıştır.

2.1.3. Finansal Riskler

Likidite Riski

Bankacılık sektörünün, nakit değerler, bankalar ve menkul değerler cüzdanından oluşan likit ve likide yakın varlıklarının, ortalama toplam aktifler içindeki payı 1999 yıl sonunda yüzde 41 iken 2000 yıl sonunda yüzde 34,8'e gerilemiştir. Enflasyonla mücadele programından önce getirisi yüksek olan ve risksiz olarak kabul edilen kamu kağıtlarının, 2000 yılında faiz oranlarındaki düşüşe paralel olarak, en çok tercih edilen kıymetler olma özelliğini yitirmeye başlaması ve ortaya çıkan

talep artışı sonucunda bankaların özellikle tüketici kredilerine yönelmeleri sektörün aktif kompozisyonunu değiştirmiştir. Böylece, likit ve likide yakın değerlerin ortalama toplam aktifler içindeki payı 2000 yılında bir önceki yıla göre önemli oranda azalmıştır.

Menkul kıymetlerin toplam aktifler içerisindeki payının gerilemesinde, Aralık 1998-1999 döneminde yüzde 97,3 olan iç borç stoku artış hızının, Aralık 1999-2000 arasında yüzde 59'a düşmesi de etkili olmuştur.

İstikrar programının 1999 yıl sonunda yürürlüğe girmesiyle birlikte, gerek mudilerin bir süre programın işleyişini görmek istemeleri gerekse bankaların faiz oranlarının daha da düşeceği beklentisi içinde olmaları nedeniyle, sektörde plasmanlar sabit getirili ve uzun vadeli aktiflere kayarken, pasifler daha kısa vadelerde yoğunlaşmıştır. Sektördeki bu vade uyumsuzluğu sorunu Kasım 2000 döneminde yaşanan krizde pek çok bankanın ciddi kayba uğramasına neden olmuştur.

Aktif ve pasiflerin kalan vadeler itibarıyla dağılımına göre yapılan incelemede, 2000 yılı sonunda Türk lirası cinsinden aktiflerin Türk lirası cinsinden pasifleri karşılama oranının 1 aya kadar vade diliminde yüzde 57 olduğu, Türk lirası pasiflere repo yoluyla sağlanan kaynakları da ilave ettiğimizde oranın yüzde 43'e düştüğü görülmektedir. 1-3 ay arası vade diliminde söz konusu oranlar sırasıyla yüzde 39'a, yüzde 34'e gerilemiş, 3 ay ve daha uzun vade dilimlerinde ise Türk lirası aktiflerin Türk lirası pasiflerin 2-3 katı düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Özellikle, kamu bankaları grubunda Türk lirası aktif- pasiflerin vade uyumsuzluğunun ciddi boyutta olduğu 1 aya kadar vade diliminde Türk lirası aktiflerinin Türk lirası pasifleri (repo dahil) karşılama oranının yüzde 17, 1-3 ay arası vade diliminde ise yüzde 8,9 olduğu hesaplanmıştır.

Sektörün ABD doları cinsinden varlıklarının yükümlülüklerini karşılama oranı yüzde 73, Alman Markı cinsinden varlıklarının yükümlülüklerini karşılama oranı ise yüzde 38'dir.

Özel bankalar grubunun vade uyumsuzluğu özellikle yabancı para işlemlerde belirginleşmektedir. Aktiflerin pasifleri karşılama oranı 1 aya kadar vadede Türk lirası işlemlerde yüzde 99 (repo dahil yüzde 66), 1-3 ay arası vade diliminde yüzde 85, ABD doları cinsinden işlemlerde ise 1 aya kadar vade diliminde yüzde 69, 1-3 ay arası vade diliminde yüzde 35, Alman Markı cinsinden yapılan işlemlerde söz konusu vade dilimlerinde sırasıyla yüzde 34 ve yüzde 27 olarak gerçekleşmiştir.

Yabancı bankaların aktiflerinin pasiflerini karşılama oranı Türk lirası işlemlerde yüzde 168, ABD doları bazındaki işlemlerde yüzde 60 ve Alman Markı cinsinden işlemlerde yüzde 17'dir.

Faiz Riski

2000 yılında uygulanmaya başlayan makroekonomik program çerçevesinde, bankacılık sektörünün kısa vadeli olan kaynak yapısının özellikle Kasım krizinden sonra daha da kısaldığı görülmektedir.

2000 yılı itibarıyla, bankacılık sektörünün faize duyarlı varlıkları faize duyarlı yükümlülükleri ile karşılaştırıldığında; varlıkların, Türk lirasında 6 aya kadar, 1 yıla kadar ve 1 yıldan fazla faiz yenileme dönemlerinde, yükümlülüklerin ise Alman Markı, ABD doları, Euro ve Fransız Frangı döviz cinslerinin bütün faiz yenileme dönemlerinde faiz hareketlerine daha duyarlı olduğu belirlenmiştir. Sektör aktiflerinin uzun vadeli buna karşın pasiflerinin kısa vadeli olduğu dikkate alındığında, faizlerin düşme eğiliminde olduğu dönemlerde, söz konusu vade kompozisyonu olumlu bir yapıya, faizlerin yükselme eğiliminde olması halinde ise olumsuz bir yapıya işaret etmektedir. Nitekim, Kasım 2000 likidite krizinde faiz oranlarının yükselmesinin olumsuz etkileri ortaya çıkmıştır. Bu dönemde bankaların likidite ihtiyaçlarındaki artış ve varlık ve yükümlülükleri arasındaki vade uyumsuzluğu; sektörün kısa vadelerde faize duyarlı pasiflerinin faize duyarlı aktiflerinden daha fazla olması, yabancı kaynakların varlıklara göre daha kısa sürede yeniden fiyatlandırılmasına yol açarak sektörü likidite sıkışıklığından kaynaklanan bir faiz riski ile

karşı karşıya bırakmıştır. Bazı bankaların portföylerindeki düşük faizli menkul kıymetleri satmaları ise faiz riskini realize etmelerine neden olmuştur.

1999 yıl sonunda tüm para cinsleri itibariyle toplam faize duyarlı varlıkların yüzde 25,5'i faize duyarlı yükümlülüklerin ise yüzde 36,9'u 1 aya kadar vadede fiyatlanırken, 2000 yılında faize duyarlı varlıkların yüzde 29'u, faize duyarlı yükümlülüklerin ise yüzde 45,4'ü 1 aya kadar vadede yeniden fiyatlanmaktadır. Her iki dönem kıyaslandığında, faize duyarlı varlıkların faize duyarlı yükümlülüklerle oranı 1999 yılında yüzde 61,8, 2000 yılında ise yüzde 62,3 olarak gerçekleşmiştir.

Kur Riski

Bankacılık sektörünün, Ocak 2000'de 14.367 milyon dolar olan bilanço içi açık pozisyonu, Aralık 2000'de 17.989 milyon dolara yükselmiş gibi görünmekle birlikte, yılın son ayında esas olarak özel bankalar ve TMSF idaresindeki bankalar nedeniyle sektörün bilanço içi açık pozisyonunun 3,5 milyar dolar tutarında küçüldüğü dikkati çekmektedir. Diğer taraftan, TMSF kapsamındaki bankalar hariç tutulduğunda, bankacılık sektörünün açık pozisyonu 2000 yıl sonunda 13.675 milyon dolara gerilemektedir.

Tablo 2.16. Döviz Endeksli Pozisyon Hariç Bilanço içi Yabancı Para Pozisyonu

Milyon dolar	Ocak 2000	Kasım 2000	Aralık 2000	Ocak-Aralık 2000 (% Değ.)
YP Aktifler	54.115	59.484	63.122	16,6
YP Pasifler	68.482	81.019	81.111	18,5
NET YP POZİSYONU	-14.367	-21.535	-17.989	25,2
NET YP POZİSYONU (TMSF hariç)	-8.553	-15.780	-13.675	60,0

Net genel pozisyon standart rasyosunun hesaplanmasında dikkate alınan bilanço içi döviz varlıkları Aralık 2000 itibariyle 63,122 milyon dolar, bilanço içi döviz yükümlükleri ise 81,111 milyon dolar, dolayısıyla, bilanço içi pozisyon açığı 17,989 milyon dolardır. Aynı tarih itibariyle, bilanço içi pozisyon açığına 3,436 milyon dolar tutarındaki döviz endeksli pozisyon fazlası ilave edildiğinde, sektörün pozisyon açığı 14,553 milyon dolara gerilemektedir. Bu dönemde, vadeli döviz alım taahhütleri 38.085 milyon dolar, vadeli döviz satım taahhütleri 28.976 milyon dolar ve YP Net Vadeli İşlem Pozisyon fazlası 9.108 milyon dolardır. Bu değerlerle, bankacılık sektörünün net genel pozisyon açığı Aralık 2000'de 5.444 milyon dolar olmuş ve YP Net Genel Pozisyon/Sermaye Tabanı Rasyosu yüzde 48 ile yasal yüzde 20 limitinin üzerinde gerçekleşmiştir.

TMSF idaresindeki bankalar hariç tutulduğunda, net genel pozisyon açığı 1.414 milyon dolara, pozisyon açığının sermaye tabanına oranı ise yüzde 12'ye gerilemektedir.

2.2. Özel Finans Kurumları

2.2.1. Genel Bilgiler

Özel finans kurumlarına (ÖFK) ilişkin düzenlemeler, 19.12.1983 tarih ve 18256 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Özel Finans Kurumlarının Kurulması, Faaliyetleri ve Tasfiyelerine İlişkin Esas ve Usullere Dair 83/7506 sayılı Bakanlar Kurulu Karar'ı ve bu Karar'a istinaden çıkarılmış T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ve T.C. Merkez Bankası tebliğleri ile gerçekleştirilmiştir. 1999 yılına kadar söz konusu düzenlemelere göre faaliyetlerini sürdüren ÖFK'lar, 19.12.1999 tarih ve 4491 sayılı Kanunla değişik 4389 sayılı Bankalar Kanunu kapsamına dahil edilmiş ve Kanun hükümlerine uyum amacıyla bu kurumlara 2 yıllık geçiş süresi tanınmıştır. Temelde faizsiz bankacılık esasına göre faaliyet gösteren ve Bankalar Kanununun 14. Md. Hükümlerine göre Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devralınamayan, topladıkları fonları tasarruf mevduatı sigorta fonu kapsamında bulunmayan ÖFK'ların özkaynaklar dışındaki kaynakları, cari hesaplar ile kar ve zarara katılma hakkı veren hesaplarda toplanan fonlardan oluşmaktadır. Kurumların faaliyet alanı, faizsiz sistemin izin verdiği ölçüde, bankaların faaliyet

alanlarının hemen hemen tamamını kapsamaktadır. Kurumlar, cari ve katılma hesaplarında topladıkları fonları, Tebliğlerde belirlenen usullerle her türlü zirai, ticari faaliyetlerin ve hizmetlerin finansmanında, ortak yatırımlarda, yurt dışı teminat mektupları verilmesinde, ithalat ve ihracatın finansmanında, yatırımlara ilişkin ekipmanların temin edilip firmalara taksitle satılması veya kiraya verilmesi gibi hususlarda kullanılabilmektedirler. Kurumlar ayrıca, kasa kiraya verebilmekte, havale ve transfer işlemleri yapabilmekte, fizibilite etüdüleri hazırlayabilmekte, T.C. Merkez Bankası'nca uygun görülecek diğer iş ve hizmetleri yapabilmekte ve kredi temini ile diğer döviz işlemlerine aracılık edebilmektedirler.

Diğer taraftan, faiz olgusu nedeniyle Hazine Bonosu ve Devlet Tahvili gibi menkul kıymetler edinmekten kaçınan Kurumların menkul kıymet portföyleri hisse senetleri ve Gelir Ortaklığı Senetleri gibi belli bir faiz getirisi olmayan kıymetlerden oluşmaktadır. İnterbank piyasasına giremeyen ve T.C. Merkez Bankası reeskont faaliyetlerinden yararlanamayan Kurumlar, repo gibi araçlarla da kaynak sağlama ya da kaynak kullanımı yoluna gidememektedir. En önemli plasmanları kullandırılan fonlardan oluşan Kurumların, bankalardaki plasmanları genelde vadesiz hesaplardan oluşmaktadır. Yaptıkları işlemlerde faiz kavramı yer almamakla birlikte, kullandıkları fonların getirilerinde yurt içi ve yurt dışı faiz oranlarının gelişimi dikkate alınmaktadır.

21.01.1985 tarihinde Albaraka Türk ile başlayan özel finans kurumlarının faaliyetleri aynı sene içerisinde Faisal Finans Kurumu, 1989 yılında Kuveyt Türk Evkaf Özel Finans Kurumu, 1991 yılında Anadolu Finans Kurumu, 1995 yılında İhlas Finans Kurumu ve 1996 yılında Asya Finans Kurumu ile genişleme süreci yaşamıştır. Özel finans kurumlarından ilk üçü yabancı sermaye ile, diğerleri ise yerli sermaye ile kurulmuştur.

2000 yıl sonu itibarıyla faaliyette bulunan altı Kurum'un toplam aktif büyüklüğü 2.266 trilyon liradır. 2000 yıl sonunda ÖFK'ların bilanço hacmi, bankacılık sektörü ve ÖFK bilanço toplamının yüzde 2,2'si düzeyindedir. 1996-2000 yılları arasında ÖFK'ların şube sayısı 80'den 143'e, personel sayısı ise 1.915'den 2.998'e ulaşmıştır.

2.3.2. Mali Analiz

Özel finans kurumlarının toplam bilanço hacmi 1999 yıl sonunda 1.673 trilyon lira iken, reel olarak yüzde 2 oranında artarak, 2000 yıl sonunda 2.266 trilyon liraya ulaşmıştır.

Faizsiz bankacılık esasına dayalı faaliyette bulunan ÖFK'ların plasmanları büyük ölçüde kullandırılan fonlardan oluşmaktadır. Bu nedenle ÖFK'ların aktif kalemleri içinde en büyük pay yüzde 76 ile kullandırılan fonlara aittir. Bunu yüzde 6,9 ile sabit kıymetler ve yüzde 6,4 ile blokajlar izlemektedir. Özel finans kurumlarının aktifleri içinde sabit kıymetlerin payının nisbeten yüksek olmasının başlıca nedeni, finansal kiralamaya konu edilen kıymetlerin finansal kiralama sözleşmesi süresince kurum mülkiyetinde olmaları nedeniyle bu kalem içinde izlenmeleridir. ÖFK'ların menkul değerler cüzdanı faiz getirisi bulunmayan hisse senetlerinden oluşurken, bankalardan alacakları, muhabirlik anlaşmaları gereği çeşitli bankalarda tutulan hesapların bakiyeleridir.

Kullandırılan Fonlar

ÖFK'ların plasmanları faaliyetleri gereği kullandırılan fonlarda yoğunlaşmakla birlikte, faaliyet alanları dikkate alındığında;

- Tasarruf sahiplerinden fon toplayan ve topladıkları fonları ihtiyaç sahibi kişi ve kurumlara kullandıran Kurumlar, bu hizmetleriyle klasik bankacılık işlemi olan mevduat toplama ve kredi verme faaliyetlerini yerine getirmekte,

- İşletmeleri için gayrimenkul, ham ve yarı mamul maddeler ile teçhizat ve makina temini amacıyla başvuranlara, söz konusu malları üçüncü şahıslardan peşin satın alarak vadeli satan Kurumlar, bu faaliyetleri ile, "*finansman şirketleri*" gibi faaliyet göstermekte,

-Leasing şirketlerinin verdikleri tüm hizmetleri verebilmekte,

-Fonları kullandıkları şirketlerin karlarına ortak olarak, "*risk sermayesi yatırım ortaklıkları*"nın (RSYO) faaliyet alanı ile oldukça benzer bir faaliyette bulunmaktadır. (ancak, RSYO'lar gibi sermaye piyasası araçlarını satın almaksızın sadece firmaların kar ve zararlarına ortak olmaktadır.)

Kurumlar banka dahil pek çok mali kuruma özgü işlevleri yerine getirebilmekte ve oldukça geniş bir faaliyet alanına sahip bulunmaktadır.

ÖFK'ların yukarıda belirtilen ve geniş bir alana yayılan fon kullandırımları 1999 yılında reel yüzde 24, 2000 yılında reel yüzde 3 oranında artarak 1.727 trilyon liraya ulaşmıştır. GSMH'nin 1999 yılında reel olarak yüzde 6,1 küçüldüğü ve reel sektörün kredi talebinin azaldığı bir dönemde ÖFK'ların kullandıkları fonların reel yüzde 24 oranında artış göstermesi dikkat çekicidir. Ekonominin daraldığı bir dönemde kullanılan fonlarda gerçekleştirilen yüksek artış ve bu artışın 2000 yılında da nisbeten devam etmesi, bu fonların geri dönüşü açısından potansiyel bir risk oluşturmaktadır. Nitekim, 2000 yılı Kasım ayında takipteki alacaklar reel yüzde 54 oranında artış göstermiş, 2000 yılı sonunda yaşanan kriz nedeniyle bu oran daha da yükselerek yüzde 79'a ulaşmıştır.

ÖFK'lar cari ve katılma hesaplarından sağladıkları fonların büyük bölümünü *üretim desteği sağlanması* yoluyla kullanmaktadır. Bu yöntemle kullanılan fonların toplam kullanılan fonlar içindeki payı yüzde 74'tür. Kar - zarara katılma ve finansal kiralama yöntemiyle kullanılan fonların payı ise sırasıyla yüzde 15 ve yüzde 10'dur.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar ile bu Karara ilişkin genelgelerde ÖFK'ların döviz kredisi kullandırabilmelerine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmaması nedeniyle, ÖFK'lar dövize endeksli kredi kullandırmakta ve bunlar da TP hesaplarda yer almaktadır. Ancak, ÖFK'ların kullandıkları fonlarının 1.103 trilyon TL'si (yüzde 62'si) dövize endeksli kredi niteliğindedir.

Bankalar

ÖFK'ların bankalardaki depoları Aralık 2000 döneminde 84 trilyon liradır. Yüzde 90'ı yabancı para cinsinden olan bankalardaki depoların büyük kısmı muhabir ilişkisi amacıyla Vakıfbank, Garanti Bankası, Halkbank, Akbank, Toprakbank, Citibank, American Express, Bank of Newyork ve İslam Kalkınma Bankası gibi bankalarda yoğunlaşmaktadır. Bu depoların tamamına yakın bölümünün 1 aya kadar vadeli ve faiz, kar payı gibi hiçbir getirisi olmayan nakit değerler olduğu, ve bu depoları yurtdışı mali kuruluşlara faizsiz banka esaslarına göre kullanılan fonların oluşturduğu görülmektedir.

Toplanan Fonlar

ÖFK'ların özkaynaklar dışındaki temel kaynakları, cari hesaplar ile kar ve zarara katılma hakkı veren hesaplarda toplanan fonlardır. Cari hesaplar ve katılma hesabı şeklinde toplanan fonlar 1998 yıl sonu itibarıyla 686 trilyon lira iken, 1999 yılında yıllık reel yüzde 27 artışla 1.421 trilyon liraya ve 2000 yılında ise reel yüzde 1 azalarak 1.863 trilyon lira düzeyinde gerçekleşmiştir. 2000 yılında toplam kaynakların yüzde 82'si cari ve katılma hesabı şeklinde toplanan fonlardan oluşmaktadır.

Toplanan fonların yüzde 7'si cari hesaplardan, yüzde 93'ü katılma hesaplarından oluşmaktadır. Bankacılık sektöründeki mevduat vade yapısının ÖFK'lar için de geçerli olduğu görülmektedir. Katılma hesaplarının yüzde 66'sı 1 ay vade diliminde, yüzde 30'u ise 3 – 6 ay vade diliminde yer almaktadır. Katılma hesaplarının yüzde 5'i, büyük bölümü 1 yıldan uzun vadeli olan özel projeler için sağlanan fonlardır.

Özkaynak Yeterliliği

ÖFK'ların özkaynakları 2000 yılında reel olarak yüzde 19 oranında artarak 160,9 trilyon liraya yükselmekle birlikte, bilanço büyüklüğü içindeki payı yüzde 7 olarak gerçekleşmiştir. Özkaynaklar içinde yüzde 56 oranında payı olan ödenmiş sermaye 1999 yılında reel yüzde 16, 2000 yılında reel yüzde 37 oranında artarak 83,6 trilyon liraya yükselmiştir.

Ödenmiş sermayedeki son dönem artışa rağmen ÖFK'ların özkaynak yetersizliği sorunu devam etmektedir. 1998 yıl sonu itibariyle yüzde 6,7, 1999 yıl sonu itibariyle ise yüzde 7 olan ÖFK'ların sermaye yeterliliği rasyosu, 2000 yılı Eylül döneminde yüzde 7,67 olarak gerçekleşmiştir. Bu dönem itibariyle sektörün yasal sermaye yeterliliği oranına ulaşabilmesi için 28,6 trilyon lira ek kaynak gereksinimi bulunmaktadır.

Bilanço Dışı Yükümlülükler

Özel finans kurumlarının 2000 yılında bilanço dışı yükümlülükleri toplamı 259 trilyon liradır. Yüzde 67'si yabancı para cinsinden olan bilanço dışı yükümlülüklerin bilanço büyüklüğüne oranı yüzde 11,4'tür.

Vadeli döviz alım - satım ve repo işlemleri bulunmayan ÖFK'ların 2000 yılı itibariyle, bilanço dışı yükümlülüklerinin yüzde 49'u teminat mektuplarından, yüzde 39'u akreditiflerden, yüzde 9'u kabul kredilerinden ve yüzde 4'ü cayılabilir taahhütlerden oluşmaktadır.

Döviz Pozisyonu

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar ile bu Karara ilişkin genelgelerde döviz kredileri ile ilgili düzenlemeler yapılmış, ancak, bu düzenlemelerde ÖFK'ların döviz cinsinden fon kullandırabileceklerine ilişkin bir ifadeye yer verilmemiştir. Bu nedenle ÖFK'lar döviz cinsinden fon kullandıramamakla birlikte, Merkez Bankasının I-M sayılı genelgesine istinaden uyguladığı döviz pozisyon oranını tutturmakla yükümlü kılınırken, dövizde endeksli kullandırılan fonlar döviz pozisyon oranının hesaplanmasında döviz varlığı olarak dikkate alınmıştır.

ÖFK'ların toplam pasiflerinin yüzde 75'i yabancı para iken, Kurumların döviz cinsinden fon kullandıramamaları nedeniyle, toplam aktiflerin yüzde 41'i yabancı paradan oluşmaktadır. ÖFK'ların bilanço içi pozisyon açığı 2000 yılı itibariyle 756 trilyon lira düzeyindedir.

Likidite

ÖFK'ların kaynaklarını, devlet tahvili ve hazine bonosu gibi menkul değerlere plase etmemeleri ve bankalararası piyasalarda işlem yapmamaları nedeniyle, temel plasman alanının kullandırılan fonlar olması, diğer bir ifade ile likit ve likite yakın değerlerin sınırlı düzeyde bulunması (nakit değerler, bankalardan alacaklar ve menkul kıymetlerin toplam aktifler içindeki payı yüzde 5), bu kurumların likidite açısından en önemli sorununu oluşturmaktadır.

Karlılık

ÖFK'ların 1999 yıl sonunda 14,6 trilyon lira olan net karı, 2000 yılında reel olarak yüzde 39 oranında azalarak 11,8 trilyon lira seviyesinde gerçekleşmiştir. Buna paralel olarak, aktif ve özkaynak karlılıklarında da gerileme olmuştur. ÖFK'ların aktif karlılığı 1999 yıl sonunda yüzde 1,8 ve özkaynak karlılığı yüzde 19,4 iken, 2000 yılında bu oranlar sırasıyla yüzde 1 ve yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir.

ÖFK'ların bilançolarında temel kalemlerin toplanan ve kullandırılan fonlar olması nedeniyle, karlılığında da bu iki kalemden doğan kar payı gelir ve giderleri belirleyici olmuştur. Kullandırılan fonlardan alınan kar payları, 2000 yılında bir önceki yıl sonuna kıyasla reel olarak yüzde 10 oranında artarken, aynı dönemlerde toplanan fonlara ödenen kar payları reel yüzde 2 oranında azalmıştır. Bunun sonucunda net kar payı gelirinde reel yüzde 24 artış gerçekleşmiştir.

Ancak, kar payı dışındaki gelirlerin sınırlı olmasının yanı sıra, personel giderleri, net kambiyo zararı ve finansal kiralama sabit kıymetlerini kurum sabit kıymetleri içerisinde göstermeleri nedeniyle yüksek seviyede bulunan amortisman giderleri ve net kambiyo zararının bulunması ÖFK'ların 2000 yıl sonu net dönem karının 1999 yıl sonu değerinin altında gerçekleşmesine neden olmuştur.

BÖLÜM 3

BANKACILIK SİSTEMİNDE DÜZENLEME, GÖZETİM VE DENETİM ALANLARINDAKİ ULUSLARARASI GELİŞMELER

Son yirmi yıllık dönemde uluslararası mali piyasalar ve bu piyasaların önemli bir bölümünü oluşturan bankacılık sistemleri önemli değişimler geçirmektedir. Bu gelişmeler sonucunda finansal alandaki riskler çeşitlenirken, ulusal ve uluslararası bankacılık sistemlerinin yapıları da değişmiş ve daha etkin bir risk yönetimi hem ulusal hem de uluslararası piyasalarda istikrarın sağlanması ve korunması için kaçınılmaz bir gereklilik haline gelmiştir.

Bankacılığın son yıllarda yaşadığı bu önemli gelişmeler uluslararası platformda yeni düzenlemelerin yapılmasını zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda, uluslararası kurum ve kuruluşlar bu konuda yeni düzenlemeler hazırlamak ve mevcut düzenlemeleri iyileştirmek yönünde çabalar göstermektedirler. Bu bölümde, BIS, Avrupa Birliği ve Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi'nce 2000 yılında bankacılık alanında yapılan düzenlemeler ve iyileştirici önlemler özetlenmektedir.

3.1. BIS Düzenlemeleri

Aralık 1974'de BIS bünyesinde 10'lar grubunun merkez bankaları başkanları tarafından oluşturulan "Basel Bankacılık Denetim Komitesi", özel denetim problemlerini gündemine alarak değerlendirme toplantıları yapmakta, bütün dünyada bankaların faaliyetlerinin etkin bir şekilde denetimi için yabancı bankaların ulusal otoriteleri arasında denetim sorumluluklarının paylaşımını tanzim etmektedir. Komite, 1983 yılında yayınladığı "Basel'e Uyum" makalesinin ardından 1992 yılında uluslararası bankacılık gruplarının ve onların sınır ötesi kuruluşlarının denetimi için minimum standartların oluşturulması hususunda görüş birliğine vararak bu çalışmalarını güçlendirmiştir. Komite, aynı zamanda, uluslararası bankacılığın sağlamlığını ve istikrarını güçlendirmek üzere özellikle sermaye yeterliliği ile ilgili denetim standartlarını yükseltmek için çalışmalarda bulunmaktadır. Bu çalışmalardan en önemlisi, 1988 yılında ihdas edilen "Basel Sermaye Yeterliliği Standardı"dır. Komite, Eylül 1997'de "Etkin Bankacılık Denetimi Temel Prensiplerini" yayınlamıştır.

Komitenin 2000 yılında yayınlamış olduğu temel çalışmalar aşağıda özetlenmektedir:

Tablo 3.1. Basel Bankacılık Komitesi'nin 2000 Yılında Yaptığı Düzenlemeler

Tarih	Düzenlemeler	Açıklama
Ekim.2000	Elektronik Bankacılık Grubu Değerlendirmesi	Sınır ötesi denetim problemleri, elektronik bankacılığının yol açtığı rekabet ve bunlarla ilgili uluslararası denetimciler arasında hasıl olan bilgi paylaşımı ve denetim işbirliği
Eylül.2000	Kredi Riski Yönetimi Prensipleri	Uygun bir kredi risk ortamının kurulması, güvenilir bir kredi-garanti sürecinde faaliyette bulunma, uygun kredi yönetimi, ölçümü ve izleme sürecinin sürdürülmesi, kredi riski üzerinde gerekli kontrolün sağlanması
Eylül.2000	Kredi Riskine İlişkin Örnek Çözümlerin Yayımı	Bankalara yararlı olacak kredi riskine ilişkin açıklayıcı örneklemelerin sunulması ve denetim için gerekli olan bilginin niteliğinin tartışılarak yeterli ve etkin biçimde bankaların kredi riski görünümünün şeffaf hale getirilmesi
Eylül.2000	Yabancı Para İşlemlerde Muamele Riski Yönetimi İçin Denetleyici Otorite Rehberi	Banka denetiminden sorumlu denetçilere, bir bankanın politika ve işlemlerinin değerlendirilmesi sırasında dikkate alınması gereken yabancı para işlemleri ile ilgili muamele riski ve söz konusu riskin yönetimi hakkında bilgi verilmesi

Tarih	Düzenlemeler	Açıklama
Temmuz.2000	Bankalarda İç Denetim, Banka Denetimi ile Sorumlu Otoritelerin İç ve Dış Denetçiler ile Olan İlişkileri	İç denetimin tanımı ve iç denetimin fonksiyonun raporlama yönünden tartışılması ile iç denetim ve dış denetim arasındaki ilişkilerin farklı ülkelerdeki uygulamalar ışığında açıklanması,
Mayıs.2000	“Kredi Riski Modellemesi; Uygulama Raporu Hakkında Alınan Değerlendirmeler	Kredi riski modellemesinde varolan vakalar ve uygulamalar ile bu tür modellemelerin gözetim ve düzenleme amaçlı olarak potansiyel kullanımını değerlendiren rapor hakkında alınan farklı değerlendirmelerin yansıtılması
Nisan.2000	Uluslararası Muhasebe Standartları Hakkında Basel Komitesi Değerlendirmesi	Basel Komitesinin özellikle bankacılık sektörü üzerinde önemli etkileri olan 15 adet Uluslararası Muhasebe Standardının değerlendirilmesi ve özellikle IAS 30 ve IAS 39 üzerinde Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi ile ortak çalışma prensibi üzerinde anlaşılması ve rayiç değer kavramının tartışılması
Şubat.2000	Bankalarda Likidite Yönetimi İçin Etkin Uygulamalar	Bankalarda risk yönetimi yöntemlerinin güçlendirilmesi çabalarının devamı olarak likidite yönetiminin sistemik ve konsolide olmayan anlamda öneminin açıklanması, ilgili prensiplerin anlatımı ve tartışılması
Ocak.2000	Bankalar İle Yüksek Kaldıraçlı Kurumların Etkileşimleri: Basel Komitesinin Etkin Vaka Uygulaması	Bankaların Yüksek Kaldıraçlı Kurumlar ile ilişkilerinde Komite tarafından tavsiye edilen etkin yöntemlerin değerlendirilmesi
Ocak.2000	Kredi Riski Genişlemesi Hakkında Sektör Görüşü	Bankalar tarafından kredi riski genişlemesi hakkında yapılan örneklem çalışmasında ifade edilen görüşler ve tartışmalar
Ocak.2000	Bankaların İç Derecelendirme Sistemleri Hakkında Değişik Uygulamalar	Bankaların iç derecelendirme sistemleri hakkında ön sonuçların uygulamaların varolan durumu ve derecelendirme süreçlerinin farklı kuruluşlar arasındaki farklılıkları
Ocak.2000	Yeni Bir Sermaye Yeterliliği Çerçevesi; 3. Kuşak Sermaye	Bankaların sermaye yeterliliğinin güçlendirilmesi ve sağlanmasında piyasa disiplini geliştirmek amacıyla ne şekilde açıklama ve raporlama yapılacağına dair ayrıntılı rehber

3.2. Avrupa Birliği Düzenlemeleri

Avrupa Birliği, birinci bankacılık direktifini 1977, ikinci bankacılık direktifini ise 1989 yılında düzenlemiştir. Avrupa Birliği Parlamentosu, Komisyonu ve Konseyi, Birliğin düzenlemelerinin nasıl daha basit ve açık olabileceği konusunu zaman zaman gündemine taşımış, sıklıkla değişikliğe uğramış düzenlemelerin sistemli hale getirilerek yenileştirilmesinin yerinde olacağını belirtmiştir. Komisyon, 1 Nisan 1987 tarihinde bütün düzenlemelerin 10 değişiklikten sonra daha açık ve anlaşılır olabilmeleri için sistemli hale getirilerek yenileştirilmesi prensibini benimsemiştir. 1992 ve 1994 yıllarında konunun önemi bir kez daha vurgulanmış ve bu yenileştirme sürecinin hızlandırılması istenmiştir.

Bu çerçevede, bankacılıkla ilgili düzenlemelerin yenileştirilmesi, 1994 yılı yasa programı gündemine alınmıştır. Neticede, “20 Mart 2000 Tarihli, Kredi Kurumlarının Kuruluş ve Faaliyete Geçmelerine İlişkin 2000/12/EC Sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi” 26.5.2000 tarih ve L126 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayımlanmış ve bu tarihten 20 gün sonra da yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu düzenleme, 73/183/EEC, 77/780/EEC, 89/646/EEC, 92/30/EEC, 89/299/EEC, 89/647/EEC ve 92/121/EEC direktiflerini yürürlükten kaldırmaktadır. Direktif, öncelikle yürürlükten kaldırılan direktif hükümlerini harmanlamış, ilgili düzenlemelerde yer almakla birlikte çoktan intibak edilmiş hususları da dikkate almamıştır. Ayrıca, kaldırılan düzenlemeler birbirine atıfta bulunduğu için bu hususlar giderilmiş ve daha akıcı ve bütünlüklü olması için yer yer ilaveler yapılmıştır.

Kredi Kurumlarının Kuruluş ve Faaliyete Geçmelerine İlişkin 2000/12/EC sayılı Direktif, tanım ve kapsam, kredi kurumlarının sisteme girişleri için gerekli olan şartlar, yerleşme ve hizmet görme serbestiyetine ilişkin koşullar, üçüncü ülkelerle olan ilişkiler, basiretli denetime ilişkin prensipler ve teknik şartlar, bankacılık danışma kurulu, yürütme gücü ve geçiş süreci olmak üzere 9 bölümden oluşmaktadır.

Anılan Direktif, Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 18.9.2000 tarih ve 2000/28/EC sayılı Direktifi ile değişikliğe uğramıştır. Yeni Direktif 4 maddeden ibaret olup mevcut Direktifin 2 maddesine ilavede bulunmaktadır. Söz konusu ilavenin kaynağı ise “Elektronik Para Kuruluşlarının Kuruluşu, Faaliyetleri ve Basiretli Denetimine İlişkin 18.9.2000 tarih ve 2000/46/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi”dir. 2000/12/EC Direktifinde yapılan değişiklik ile birlikte elektronik para kuruluşları da bu direktif kapsamında ifade edilen kuruluşlar ve faaliyetler arasına girmiş bulunmaktadır.

Elektronik Para Kuruluşlarının, Kuruluşu, Faaliyetleri ve Denetimine İlişkin 18.9.2000 tarih ve 2000/46/EC sayılı Direktif, tanım ve kavramlar ile faaliyetlerin sınırları, bankacılık direktiflerinin uygulanması, paraya çevrilebilirlik, kuruluş sermayesi ve faaliyetin idamesi için gerekli özkaynaklar, yatırım limitleri, yetkili otoriteler tarafından öngörülen zorunluluklar, sağlam ve ihtiyatlı işlem, feragat, geriye yürürlük, uygulama, gözden geçirme ve yürürlük maddelerinden oluşmaktadır. Söz konusu Direktif, 27.10.2000 tarih ve L275 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi’nde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Diğer taraftan, Avrupa Birliği Komisyonu, bankalar ile diğer kredi kurumlarının yıllık hesapları ve konsolide hesaplarıyla ilgili 86/635/EEC sayılı Direktifi tamamlayıcı mahiyette olan finansal varlıkları ile diğer kalemlere ilişkin bilgilerin kamuya açıklanmasıyla ilgili 23.6.2000 tarih ve 2000/408/EC sayılı Komisyon Tavsiyesini yayınlamıştır.

Avrupa Birliği, farklı bankacılık sitemlerinden kaynaklanan karmaşıklığı giderme ve Birlik içerisinde yeknesaklık oluşturmak amacıyla, bankacılık düzenlemelerinde “banka” ifadesi yerine “kredi kurumları” gibi daha geniş anlamalı bir terim kullanmaktadır. Birliğin bankacılığa ilişkin uyumlaştırma çalışmalarında temel kriterler şöyle sıralanabilir:

1. Tek bankacılık lisansının geçerli kılınması,
2. Kazanılan hakların karşılıklı olarak tanınması,
3. Merkez ülkenin denetim ve kontrolünün kabul edilmesi,
4. Denetim standartlarının uyumlaştırılması ve tüketicilerin haklarının korunmasıdır.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkiler, 10-11 Aralık 1999 tarihinde gerçekleştirilen Helsinki Zirvesinde, Türkiye’nin diğer aday ülkelerle eşit şartlarda Avrupa Birliğine aday ülke olarak kabul edilmesiyle yeni bir döneme girmiştir.

Bu yeni dönemle birlikte Türkiye’nin AB’ne tam üyeliği için gerekli olan reformların gerçekleştirilmesine yönelik olarak bir Katılım Öncesi Stratejisi geliştirilmesi ve Türkiye tarafından AB müktesebatının benimsenmesine ilişkin bir Ulusal Program hazırlanması öngörülmüştür.

29.8.2000 tarih ve 2000/22 sayılı Başbakanlık Genelgesi gereğince, Türkiye, Katılım Ortaklığı Belgesindeki hedefler çerçevesinde, kısa vadeli önceliklerini 31.12.2001 tarihine kadar, orta vadeli önceliklerini ise, en geç 31.12.2003 tarihine kadar tamamlamak durumundadır.

Bu çerçevede Ulusal Programın bankacılıkla ilgili çalışmalarını Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu yürütmektedir. Bankacılıkla ilgili Avrupa Birliği müktesebatına uyum alanında atılan adımlar ve yapılması planlanan düzenlemeler aşağıda özetlenmektedir.

Tablo 3.2. Avrupa Birliği Bankacılık Direktifleri ve Türk Mevzuatının Uyum Düzeyi

Sıra	Direktifler	Mukabil Türk Mevzuatı	Uyumluluk Düzeyi
Temel Düzenlemeler			
1.1	73/183/EEC Bankaların ve diğer finans kuruluşlarının serbest istihdamda bulunmaları açısından yerleşme hakkı ve hizmet sunma serbestisi üzerindeki sınırlandırmaların kaldırılmasına ilişkin 28 Haziran 1973 tarihli Konsey Direktifi	4389/4491/32/6224 Bankalar Kanunu ile T.P.K.K.Hk 32 sayılı Kararın ve Yabancı Sermaye Mevzuatının ilgili maddeleri.	Bankalar Kanunu ve 32 Sayılı Karar bakımından uyumsuzluk bulunmuyor.
1.2	77/780/EEC Kredi kurumlarının kuruluşuna ve faaliyete geçmelerine ilişkin kanunların ve idari hükümlerin koordinasyonu hakkında 12 Aralık 1977 tarihli Birinci Konsey Direktifi	4389/4491/3182 9.2.1995 tarih, 22917 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan, 3182 sayılı Bankalar Kanunu’na İlişkin 11 Sayılı Tebliğ ve 19 Kasım 2000 tarih ve 24235 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Bankaların Kuruluşu ve Hisse Devirleri İçin Yapılacak İzin Başvurularının Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”	2001 yılında çıkarılması beklenen Bankaların Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Yeni Yönetmelik ile büyük ölçüde uyum sağlanmış olacaktır.
1.3	89/646/EEC Kredi kurumlarının kuruluşuna ve faaliyete geçmelerine ilişkin kanunların, yönetmeliklerin ve idari hükümlerin koordinasyonu hakkında ve 77/780/EEC sayılı Direktif’te değişiklikler yapan 15 Aralık 1989 tarihli İkinci Konsey Direktifi	4389/4491 Bankalar Kanununun ilgili hükümleri, 10.5.1997 tarih ve 22985 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bankaların Konsolide Mali Tablolar Düzenlemesine ve Konsolide Mali Tabloların İlanına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ ve anılan Tebliğde değişiklik yapan 5.7.2000 tarih ve 24100 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tebliğ	Uyumsuzluklar vardır. Kanun gereği ilgili Tebliğ yenilenecektir. Çalışmalar devam etmektedir.
1.4	94/19/EC Mevduat garanti sistemleri hakkında 30 Mayıs 1994 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	4389/4491 Bankalar Kanununun ilgili maddeleri, Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’nca Tahsil Olunacak Primler Hakkında 2000/682 Sayılı Karar ile 26 Ağustos 2000 tarih ve 24152 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Yönetmeliği	Büyük ölçüde uyum sağlanmıştır.
Denetime İlişkin Düzenlemeler			
2.1	92/30/EEC Kredi kurumlarının konsolide bazda denetlenmesi hakkında 6 Nisan 1992 tarihli Konsey Direktifi	4389/4491 Bankalar Kanununun ilgili maddeleri ve 10.5.1997 tarih ve 22985 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bankaların Konsolide Mali Tablolar Düzenlemesine ve Konsolide Mali Tabloların İlanına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ	Uyumsuzluklar vardır. Kanun gereği düzenleme yenilenecektir. Bununla ilgili çalışmalar devam etmektedir.
2.2	89/299/EEC Kredi kurumlarının özkaynakları hakkında 17 Nisan 1989 tarihli Konsey Direktifi	4389/4491 4389 sayılı Bankalar Kanunun ilgili maddeleri ile Bankalarca Uygulanacak Muhasebe Standartları Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi	Uyumsuzluklar vardır. Kanun gereği düzenlemenin yenilenmesi zorunludur. Konuya ilişkin çalışmalar devam etmektedir.
2.3	89/647/EEC Kredi kurumlarının ödeme gücü oranları hakkında 18 Aralık 1989 tarihli Konsey Direktifi	4389/4491 30.6.1998 tarih ve 23388 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ	Kanun gereği düzenleme yenilenecektir. Bununla ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Sıra	Direktifler	Mukabil Türk Mevzuatı	Uyumluluk Düzeyi
2.4	93/6/EEC Kredi kurumları da dahil olmak üzere yatırım şirketlerinin sermaye yeterliliği hakkında 15 Mart 1993 tarihli Konsey Direktifi	4389/4491 30.6.1998 tarih ve 23388 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bankaların sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ, Konsolidasyon Tebliği, Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Konsolide Mali Tablolar Esas Alınarak Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ ile 29.8.1998 tarih ve 23448 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Yabancı Para Net Genel Pozisyon / Sermaye Tabanı” Standart Rasyosunun Bankalarca Hesaplanmasına ve Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ 21.12.1999 tarih ve 23913 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Söz konusu Standart Oranlara İlişkin Tebliğler	Kanun gereği bu düzenlemeler yenilenecektir. Bununla ilgili çalışmalar devam etmektedir.
2.5	92/121/EEC Kredi kurumlarının büyük risklerinin izlenmesi ve denetlenmesi hakkında 21 Aralık 1992 tarihli Konsey Direktifi	4389/4491 Bankalar Kanununun 11 inci maddesi hükümleri ile Bankaların Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik	Büyük ölçüde uyum sağlanacaktır. İlgili düzenlemelere ilişkin çalışmalar son aşamaya gelmiştir.
Muhasebe ve Reklama İlişkin Düzenlemeler			
3.1	86/635/EEC Bankaların ve diğer finans kurumlarının yıllık hesapları ve konsolide hesapları hakkında 8 Aralık 1986 tarihli Konsey Direktifi	4389/4491 Bankalarca Uygulanacak Muhasebe Standartları, Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi. Anılan düzenlemede yapılan 18.5.2000 tarihli değişiklikler.	Uyumsuzluklar vardır. Kanun gereği düzenleme yenilenecektir. Konuya ilişkin çalışmalar devam etmektedir.
Ödeme Sistemlerine İlişkin Düzenlemeler			
4.1	88/590/EEC Ödeme sistemlerine ve özellikle kart sahibi ile kart tedarikçisi kurum arasındaki ilişkiye ilişkin 17 Kasım 1988 tarihli Komisyon Tavsiyesi	TBB Düzenlemesi Türkiye Bankalar Birliği’nin Kredi Kartı Uygulamalarına İlişkin 3.8.1990 tarih ve 924 sayılı Mesleki Tanzim Kararı	Konuya ilişkin Kanun taslağı hazırlanmış, işleme konulması beklenmektedir.
Diğer düzenlemeler			
5.1	87/102/EEC Üye Devletlerin tüketici kredisine ilişkin kanunlarının, yönetmeliklerinin ve idari hükümlerinin uyumlu hale getirilmesine yönelik 22 Aralık 1986 tarihli Konsey Direktifi	4389/4491/4077 Bankalar Kanunu ve Kanun uyarınca çıkartılan düzenlemeler ile Tüketicinin Korunması Hakkında 4077 Sayılı Kanun	Uyumsuzluklar bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Avrupa Bankacılık Federasyonu ve Avrupa Tasarruf Bankaları Grubu işbirliği ile hazırlanan Avrupa Ana Sözleşmesi 29.10.2000 tarihinde kamuya sunulmuştur. Bu

sözleşmenin amacı, özellikle Avrupa Alanı ile komşu ülkelerde geri satın alma işlemleri ve menkul kıymet kredi işlemleri ile ilgili olarak uygulanan farklı ana sözleşmeleri ve belgeleri tek tip bir belge haline getirmektir.

Bu sözleşme ile, piyasa katılımcılarına tüm ticari işlemleri tek bir ana sözleşme altında toplama imkanı verilmekte, karşılıklı işlemler sözleşmeye dayalı bir yapıya kavuşturulmakta, karşılıklı işlemlerde uyum kaynaklı sorunlar çözülmekte, kendi standartlarını geliştirmemiş ülkelere tasnif ve saklama sistemi sunmakta, karşılıklı ticareti kolaylaştırmakta, her bir işlem için istenilen belge sayısını ve sonuç olarak maliyeti azaltmaktadır.

Türkiye’de kamu otoritesinin ya da özel sektörün söz konusu alanda ihraç edeceği menkul kıymetlerin repo işlemlerine konu edilmesinin, bu piyasaların derinleştirilmesine ve işlem maliyetlerinin düşürülmesine katkıda bulunabileceği düşünüldüğünden bu sözleşmeyle ilgili çalışmaların izlenmesinde fayda olabilir.

Finansal İşlemler İçin Avrupa Ana Sözleşmesi

(The European Master Agreement for Financial Transactions – EMA)

Avrupa Bankacılık Federasyonu (*the European Banking Federation*) ve Avrupa Tasarruf Bankaları Grubu (*the European Savings Banks Group*) işbirliği ile hazırlanan Avrupa Ana Sözleşmesi (EMA) taslak metni 29 Ekim.2000 tarihinde kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

EMA, özellikle Avrupa Alanı ile komşu ülkelerde geri satın alma işlemleri (repurchase transactions) ve menkul kıymet kredi işlemleri (securities lending transactions) ile ilgili olarak uygulanan farklı ana sözleşmelerin ve dokümanların harmanlanmasıyla oluşturulan tek tip bir doküman setidir. EMA’ya taraf olanlar aynı zamanda kendilerine uygun kanun, yargı ve sözleşme lisanını seçebilir ve ulusal düzeydeki özel yasal yükümlülükleri dikkate alabilirler. Sözleşmenin yapısı mevcut metne yeni ürünlere ait eklemeler yapılmasına ve kapsamın genişletilmesine olanak vermektedir, örneğin döviz, swap ve opsiyonlar gibi başka finansal işlemler de sözleşme kapsamına alınabilmektedir.

EMA aşağıda yer alan unsurlardan oluşmaktadır.

1. Özel Hükümler
2. Genel Hükümler
3. Geri Alım İşlemleri - Ürün Eki
4. Menkul Kıymet Kredileri - Ürün Eki
5. Geri Satın Alım İşlemleri ve Menkul Kıymet Kredileri “Margining” Eki

Ana sözleşmenin, sözleşmeye taraf olanlarca imzalanan tek unsuru olan Özel Hükümler, sözleşmenin diğer unsurlarıyla birlikte ana sözleşmeyi oluşturmaktadır. Genel hükümler ve Ekler taraflarca ayrıca imzalanmamakta ancak taraflarca yapılan sözleşmeye (Özel hükümler) dahil edilmektedir.

Avrupa Ana Sözleşmesi;

- Piyasa katılımcılarına tüm ticari işlemlerini tek bir ana sözleşme altında toplama imkanı vermektedir,
- Karşılıklı ürün netleştirme ve marj ayrılması (margining) için sözleşmeye dayalı bir yapı oluşturmaktadır,
- Operasyonel hükümlerin New York ya da İngiltere Hukuku ana sözleşmeleri (örneğin; ISDA⁽¹⁾ PSA/ISMA ve ISLA tarafından geliştirilen ana sözleşmeler) ile daha ileri bir harmonizasyonunu sağlamaktadır.
- Kendi standartlarını geliştirmemiş ülkeler de dokümantasyon için hazır bir standart sunmaktadır.
- Avrupa kıtasında bir çok yargı alanındaki ulusal standartları benzer hale getirmek ticareti kolaylaştırmaktadır.
- Kullanılmakta olan ana sözleşmelerin sayısını ve yasal görüş alınması ihtiyacını azaltmak suretiyle dokümantasyon işlevinin daha basit hale getirilmesini ve hızlanmasını sağlamaktadır.

Kaynak: TBB web sitesi.

⁽¹⁾ The International Swap and Derivatives Association (ISDA), tarafından hazırlanan Ana Sözleşme geniş kapsamlı olarak türev ürün işlemlerinin dokümantasyonunu sağlamaktadır.

3.3. Diğer

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB)

Uluslararası Muhasebe Standartları (IAS), Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASB) tarafından geliştirilmekte ve yayımlanmaktadır. Bu standartların geliştirilmesindeki amaç, finansal tabloların düzenlenmesi ve sunulmasında uluslararası bütünlüğün sağlanmasıdır. Bu

standartlar, gerçeğe uygun, güvenilir ve karşılaştırılabilir finansal bilgilerin üretilmesini hedeflemektedir.

IASC, Avustralya, Kanada, Fransa, Almanya, Japonya, Meksika, Hollanda, İngiltere, İrlanda ve ABD'den profesyonel muhasebe kuruluşlarının anlaşmasıyla 1973 yılında kurulmuştur. 1983 yılından itibaren Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu'na (IFAC) üye tüm profesyonel organlar da IASC üyeliğine dahil olmuşlardır. Halen 112 ülkeden 153 üyesi olan kuruluş, ulusal standart belirleyici kuruluşlar, menkul kıymet borsaları, Avrupa Komisyonu, OECD, Birleşmiş Milletler gibi hükümetlerarası kuruluşlar ve Dünya Bankası gibi kalkınma kuruluşları ile işbirliği içinde çalışmaktadır.

Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği (TMUD)'nin bu Kuruluşa üyeliği, Bakanlar Kurulunun 1979 yılında aldığı bir kararla onaylanmıştır. Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği ise 1994 yılında bu kuruluşa üye olmuştur.

Komitenin amacı: (1) Finansal tabloların düzenlenmesi ile sunulmasına esas alınacak kamu çıkarına uygun muhasebe standartlarını geliştirmek ve yayınlamak, bu standartların dünya çapında kabulünü ve uygulanmasını sağlamak, (2) Finansal tabloların düzenlenmesi ile sunulmasına ilişkin mevzuatın, muhasebe standartlarının ve yönetimlerinin geliştirilmesi ile bütünleştirilmesi konularında çalışmalar yapmaktır.

IASC, bu güne kadar 41 adet standart yayınlamıştır. Pek çok ülke, bu standartları üzerinde bir değişiklik yapmadan kabul etmiştir. Ayrıca son iki yılda Avrupa Birliği'nde önemli değişiklikler meydana gelmiş; Avusturya, Belçika, Fransa, Almanya, İtalya ve İspanya belli firmaların belli koşullar altında içsel raporlama amaçlı olarak IASC standartlarını kullanmalarına izin veren kanunları onaylamışlardır. Avrupa Komisyonu bir bildiri yayınlarak Avrupa Birliği'ndeki belirlenmiş bazı kuruluşların konsolide finansal tablolarını uluslararası muhasebe ilke ve standartlarına uygun olarak hazırlamalarının 2005 yılından itibaren zorunlu hale getirilmesini önermiştir. Halihazırda AB üyesi ülkelerdeki pek çok büyük kuruluş mali tablolarını bu standartlara uygun olarak hazırlamaktadır.

Uluslararası muhasebe standartlarına ilişkin olarak 2000 yılında yapılan düzenlemeler aşağıda özetlenmektedir.

Tablo 3.3. Uluslararası Muhasebe Standartlarına İlişkin 2000 Yılındaki Gelişmeler

Sıra	Standartlar	Açıklamalar
1.	Bilanço Tarihinden Sonra Meydana Gelen Olaylara İlişkin 10 no.lu Standard	Mevcut düzenleme 1999 yılında gözden geçirilmiş ve değişiklikler 1.1.2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
2.	Finansal Varlıkların Muhasebeleştirilmesine İlişkin 39 no.lu Standard	Yeni düzenleme olarak Aralık 1998'de kabul edilmiş, 2000 yılında değişikliğe uğramış ve 1.1.2001 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Kasım 2000'de yayımlanmıştır.
3.	Tarımsal Faaliyetlerin Muhasebeleştirilmesine İlişkin 41 no.lu Standard	Kurul, yeni Standardı Aralık 2000'de kabul etmiştir.
4.	Gelir Vergisinin Muhasebeleştirilmesiyle İlgili 12 no.lu Standard	2000 yılında yapılan değişiklik Kasım 2000'de yayımlanmıştır.
5.	Yatırımların Muhasebeleştirilmesi ile ilgili 40 no.lu Standard	Yeni Standard 25 no.lu Standardı da ihtiva edecek şekilde düzenlenmiş ve Nisan 2000'de yayımlanmıştır.
6.	Emeklilik Yardım Planlarına İlişkin 19 no.lu Standard	2000 yılında yapılan değişiklik Kasım 2000'de yayımlanmıştır.

BÖLÜM 4

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU'NUN FAALİYETLERİ

4.1. BDDK'nın Oluşumu ve Görevleri

Gerek tasarrufların korunması ve bunların etkin ve verimli bir şekilde kullanılması, gerekse mali sektörde doğabilecek olumsuzlukların önlenmesi için, ülkeden ülkeye farklılık arz etmekle birlikte, bankalara ilişkin mevzuat ile tasarrufları koruyucu önlemler getirilmekte ve birer güven ve itibar müessesesi olarak kurulan bankaların likidite, emniyet ve rantabilite ilkeleri çerçevesinde faaliyet göstermelerini ve etkin bir şekilde denetlenmelerini sağlayacak düzenlemeler yapılmaktadır. Nitekim, son yıllarda BIS, IMF, Avrupa Birliği ve OECD gibi uluslararası kuruluşlar nezdinde benimsenen prensipler çerçevesinde bankaların faaliyet ve denetimlerine ilişkin uygulamaların bağımsız kurumlar tarafından yürütülmesi, banka sahipliğinin ve yönetiminin kontrol altında tutulması ve bankaların denetim ve gözetimlerinin daha etkin, geniş boyutlu ve işlevsel bir şekilde yapılması öngörülmektedir.

Denetim otoritesinin bağımsız karar alma yetkisine sahip bir statüde bulunması bankaların etkin bir şekilde gözetim ve denetiminin ana şartlarından birisi olarak ön plana çıkmıştır. Bu kapsamda, Kara Avrupasında önceleri bakanlık veya merkez bankalarına ait olan denetim yetkisi zamanla genel idare dışında oluşturulan özerk kuruluşlara devredilmiştir. İngiltere'de "Financial Services Authority"nin oluşturulması bu yaklaşımın en son örneğidir. Türkiye'de de Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı ve buna ilişkin yıllık programlarda denetim ve gözetim sisteminin etkinliğinin artırılması ve bu amaçla bağımsız karar mekanizmalarına kavuşturulması öngörülmüş bulunmaktadır.

Bu çerçevede 4491 sayılı Yasa ile değişik 4389 Sayılı Bankalar Kanunu ile; yeterli idari ve mali özerkliğe sahip ve şeffaf bir yapıda çalışması öngörülen Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu oluşturulmuştur.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun temel görevleri;

Bankacılık Kanununun uygulanmasını sağlamak, bankaların kurulması ve sistemden çıkarılmasına ilişkin karar almak,

Uygulamayı denetlemek ve sonuçlandırmak,

Tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek,

Kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak,

Tasarruf Mevduat Sigorta Fonunu (Fon) idare ve temsil etmek olarak belirlenmiştir.

Kurum bu amaçlarını gerçekleştirmek için gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulamakla yükümlü ve yetkili kılınmıştır. Kurum, Kurul kararı ile Bankalar Kanununun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler ve tebliğler çıkarmaya yetkilidir. Kurul ve Kurum, yetkilerini, düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar alarak kullanmaktadır. Düzenleyici işlem niteliğindeki yönetmelik ve tebliğler, Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulmaktadır.

BBDK daha önce Hazine Müsteşarlığı ve Merkez Bankası bünyesinde bulunan, bankacılık sektörünün gözetim ve denetiminden sorumlu kamu birimlerini bünyesinde birleştirerek 31 Ağustos 2000 tarihinden itibaren fiilen çalışmaya başlamıştır.

4.2. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun Faaliyetleri

4.2.1. Düzenleme⁴

23.3.2000 tarih ve 24000 Mükerrer Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Karşılık Kararnamesine İlişkin 1 Sayılı Tebliğ ile kredilerin ve diğer alacakların ayrıntılı bir şekilde tasnifine, kredilerin ve diğer alacakların yenilenmesine, yeniden finanse edilerek yapılandırılmasına ve yeni bir itfa planına bağlanmasına ve teminatların değerklenmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş ve donuk alacaklara açıklık getirilmiştir.

Bankaların açık pozisyonlarını daha sıkı bir şekilde kontrol edebilmek amacıyla, 5 Mayıs 2000 tarihinde yayımlanan Tebliğ ile pozisyon aşımalarında, aşan tutar üzerinden alınmakta olan disponibilitate oranı yüzde 8’den yüzde 100’e yükseltilmiştir.

Bankalarca Uygulanacak Muhasebe Standartları, Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesinde 31.3.2000 ve 15.6.2000 tarihlerinden geçerli olmak üzere 18.5.2000 tarihinde değışiklik yapılmıştır. Buna göre, Karşılık Kararnamesi ve Kararnameye ilişkin Tebliğ ile getirilen hükümlere uygun olarak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesinde yeni hesaplar açılmış ve bunlara ilişkin açıklamalara yer verilmiş, kamuya açıklanan bilanço, kâr ve zarar cetveli ile banka ve mali bünye ile ilgili genel dipnot ve açıklamalar daha detaylı ve açık bir şekilde düzenlenmiş, mali tablo eki cetveller yeniden düzenlenmiş, özkaynaklar değışim tablosu, nakit akım tablosu, kâr dağıtım tablosu ek mali tablo olarak düzenlenmiş, ayrıca fon akım tablosu hazırlama yükümlülüğü getirilmiş, değerkleme ilkeleri seçenekli olmaktan çıkarılarak özellikle Uluslararası Muhasebe Standartlarına uyum sağlanmaya çalışılmıştır.

1.6.2000 tarih ve 24066 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’nca Tahsil Olunacak Primler Hakkındaki 2000/682 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tasarruf mevduatının sigorta kapsamına sınırlama getirilmiş, tasarruf mevduatı niteliğini haiz altın depo hesapları sigorta kapsamına dahil edilmiş, tasarruf mevduatı niteliğini haiz döviz tevdiat hesapları için yurt içinde yerleşik kişilere ait olma şartı kaldırılmıştır. Karar ile, yürürlük tarihinde önce açılan tasarruf mevduatlarının tamamının sigorta kapsamında olmaya devam etmesi, bu tarihten sonra açılacak tasarruf mevduatı hesaplarının 100 milyar liralık kısmının 1.1.2001 den sonra açılacak hesaplar için ise 50 milyar liralık bölümünün sigorta kapsamında olması öngörülmüştür.

Bankaların Konsolide Mali Tablolar Düzenlemesine ve Konsolide Mali Tabloların İlanına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değışiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ 5.7.2000 tarih ve 24100 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Değışiklik ile, konsolide mali tabloların 6 ayda bir hazırlama yükümlülüğü 3 ayda bir olarak düzenlenmiş, 4 aylık raporlama süresi ise 2 aya düşürülmüştür.

5 Kasım 2000 tarihinde yayımlanan Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurulu kararıyla banka sahipliği kriterleri belirlenmiştir. TMSF bünyesinde bulunan bankaların hisselerini satın almak üzere teklif verecek yatırımcıların da bu şartları taşıması öngörülmüştür. Bu Karar uyarınca banka kuruluşunda veya mevcut bankaların hisselerinin devralınmasında ya da Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesinde bulunan bankaların hisselerini satın almak üzere yapılacak başvurularda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna verilecek bilgi ve belgelere ilişkin usul ve esasları düzenleyen “Bankaların Kuruluşu ve Hisse Devirleri İçin Yapılacak İzin Başvurularının Usul ve

⁴ Bu kısımda, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun faaliyete geçtiği 31 Ağustos 2000 tarihinden önce Hazine Müsteşarlığı ve/veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nca çıkarılan düzenlemelere de konunun bütünlüğünün sağlanması bakımından yer verilmiştir.

Esasları Hakkında Yönetmelik” 19 Kasım 2000 tarih ve 24235 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

16.11.2000 tarih ve 24232 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu’nun 78 numaralı Kararıyla bankalar nezdinde zamanaşımına uğrayan mevduat, emanet ve alacakların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na gelir kaydedilmesine ilişkin esas ve usuller belirlenmiştir. Söz konusu karar ekinin 3 üncü maddesinde, zamanaşımına uğramış mevduat, emanet ve alacaklar için düzenlenecek liste örneklerinin ve bunların hangi hesaplara yatırılacağına veya ne suretle tevdi ve teslim edileceğinin, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından Türkiye Bankalar Birliği vasıtasıyla bankalara duyurulacağı belirtilmiştir.

4.2.2. Gözetim

Mali sistemin düzenli bir şekilde çalışması, para ve kredi politikalarının başarıyla yürütülmesi iyi işleyen ve tam rekabet şartlarının yaratıldığı sağlıklı bir bankacılık sistemi ile mümkündür. Piyasa ekonomisindeki bu önemli ve stratejik görevleri nedeniyle bankacılık sisteminin yakından takip edilmesi, bu sistemde ve genel olarak ekonomide dar boğazlara yol açabilecek problemlerin önceden tesbiti ve buna uygun tedbirlerin süratle alınması önem taşımaktadır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun temel görevlerinden birisi de bankaların faaliyetlerinin yasal düzenlemelere uygunluğunun yanı sıra, bankaların mali bünye analizlerinin yapılarak, ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemeye yönelik tedbirlerin alınmasıdır.

BDDK’nın gözetim sistemi, erken uyarılı uzaktan gözetim esasına dayanmaktadır. Bu sistemin temel kaynaklarını Gözetim Formları ve Bankalar Yeminli Murakıpları tarafından hazırlanan yerinde denetim raporlarının yanı sıra, bankaların mali tablolarının düzenlemelere uygunluğunu denetleyen bağımsız denetim raporlarından elde edilen veriler ve Kurumun diğer birimlerinden sağlanan bilgiler oluşturmaktadır.

Elde edilen bilgiler yardımıyla her bir bankanın mali yapısının analizinde kullanılmak üzere hesaplanan finansal rasyolara dayanılarak uyarı, bileşik derecelendirme ve performans raporları ile sektör ve banka grupları bazında konsolide mali tablolar hazırlanmaktadır.

Bankalara ilişkin yukarıda belirtilen her türlü bilgi ve raporlamalar kullanılarak her bir banka için yönetim, özkaynak yeterliliği, aktif kalitesi, karlılık, likidite ve yabancı para kur riski açısından bankaların durumlarını irdelleyen mali durum raporları hazırlanmaktadır. Hazırlanan bu raporlarda bankaların mali bünye analizlerinin yanı sıra bu kuruluşların işlemlerinin mevzuata uygunluğu da takip edilmektedir. Yapılan izleme faaliyetlerinden elde edilen sonuçların, gerektiğinde ilgili birimlere veya kurum ve kuruluşlara intikali sağlanmaktadır.

4.2.3. Denetim

Bankacılık sisteminin, Türk finans sektörünün büyük bir kısmını oluşturması nedeniyle, sistem üzerinde kamu denetiminin önemi büyüktür. Kamu adına tüm bankaların denetimini gerçekleştirmek amacıyla 2243 sayılı Mevduatı Koruma Kanunu ile ihdas edilen Yeminli Murakıplık müessesesinin, Kurul olarak örgütlenmesi 1958 yılında yürürlüğe giren 7129 Sayılı Bankalar Kanunu ile gerçekleşmiş ve yetkileri genişletilmiştir. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu bünyesi içinde yerinden denetim işlevini yerine getiren Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu ve Bankalar Yeminli Murakıplarının yetki, görev ve sorumlulukları 4389 sayılı Bankalar Kanunu’nun 5 inci maddesinde düzenlenmiştir.

Kurul’un yıllık denetim faaliyetleri, Kurum Başkanlığı Makamı’ndan alınan Onay çerçevesinde, Ocak ayından itibaren uygulamaya konulan yıllık çalışma programları ile yürütülmektedir. Yıllık çalışma programına alınan konular ve denetlenecek birimler, Kurul Başkanlığı’na belirlenen bir takvim dahilinde, Murakıp ve Murakıp Yardımcılarına tevzi

edilmekte, düzenlenen rapor, mütalâa, araştırma ve etüd sonuçları Başkanlıkça değerlendirildikten sonra, ilgili mercilere intikal ettirilmektedir.

Kurul'un denetim faaliyetleri; mali bünye analizi, mevzuat denetimi, ihbar ve şikayet incelemeleri ile, Kurum'un görev ve yetki alanına giren konulara ilişkin inceleme ve araştırmalar yapmak ve görüş bildirmek alanlarında yoğunlaşmaktadır. Bu çerçevede, 2000 yılı çalışma programları dahilinde Bankalar Yeminli Murakıplarınca gerçekleştirilen denetimlere ilişkin bilgiler aşağıda verilmektedir.

Bankalar Yeminli Murakıplarınca, 2000 yılı içerisinde Türk Bankacılık Sistemi'ndeki 81 bankadan 50 banka ile 6 özel finans kurumunda incelemelerde bulunulmuştur. İnceleme yapılan bankaların (1999 yılı bilanço büyüklükleri itibariyle) Türk Bankacılık Sistemi içindeki payı yüzde 84'tür.

Mevduat bankaları gözönüne alındığında, 2000 yılı içerisinde 62 bankadan 45'inde incelemelerde bulunulmuştur. İnceleme yapılan bankaların toplam mevduat bankaları içindeki payı yüzde 85'dir.

Bankalar Yeminli Murakıplarınca yapılan inceleme ve araştırmalar sonucunda düzenlenen raporların ayrıntısı aşağıda verilmektedir.

Tablo 4.1. İnceleme ve Araştırmalar Sonucunda Düzenlenen Raporlar

	1.1.2000-31.8.2000	1.9.2000-31.12.2000	Toplam
Mali Bünye Analiz	30	36	66
Mevzuat Denetimi	39	29	68
Görev Zararı Tespiti	21	2	23
Vergi	4	5	9
İhbar ve Şikayet	5	5	10
Şube İncelemesi	4	4	8
Diğer(Araştırma, etüd vb.)	22	9	31
TOPLAM	125	90	215

Banka genel müdürlükleri ve özel finans kurumları nezdinde yapılan mali bünye analiz incelemeleri ile yine banka genel müdürlükleri ve şubelerde gerçekleştirilen başta Bankalar Kanunu olmak üzere, mevzuatın tatbikine ilişkin çeşitli uygulamalar dolayısıyla, 2000 yılında 215 adet rapor tanzim edilmiş olup, bunların gereği yerine getirilmiş ve ilgili mercilere intikal ettirilmiştir.

Banka genel müdürlük ve şubelerinde yapılan incelemelerde vergi kaybına neden olan işlemlerle ilgili olarak tespit edilen hususlara ilişkin 2000 yılında 9 adet rapor düzenlenmiş olup, bu raporlar, kayba uğratılan tutarların tahsili amacıyla ilgili mercilere gönderilmiştir.

Tablo: 4.2. Düzenlenen vergi raporları (TL)

Vergi Türü	Matrah Farkı	Vergi
BSMV	15.220.563.235.862	320.282.407.070
Damga Vergisi	499.654.120.000.000	1.706.763.450.000
Kurumlar Vergisi	127.685.033.518.024	38.305.510.055.407
Kurumlar Vergisi Üzerinden Ödenmesi Gereken Fon Payı	21.883.896.847.847	2.188.389.684.784
Toplam	664.443.613.601.733	42.520.945.597.261

Bankalar Yeminli Murakıplarınca bankalarda yapılan incelemeler ve bunun sonucunda rapora bağlanan hususlar dışında çok sayıda sermaye artırım incelemesi gerçekleştirilerek sonuçlandırılmış, ayrıca, Başbakanlık Teftiş Kurulu, MASAK gibi birimlerle ortak incelemeler yapılmış ve Meclis Soruşturma Komisyonlarına eleman verilmiştir.

4.2.4. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun Faaliyetleri⁵

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu 31.08.2000 tarihinden itibaren Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından temsil ve idare olunmaya başlanmıştır.

Fon, 2000 yılı içinde teşkilatlanma çalışmalarının yanı sıra halen tasfiye halinde olan bankalar ile bünyesindeki 12 bankaya ilişkin çalışmalara devam etmiş ve kendisine Kanun ve Yönetmelikle tanınan yetkiler çerçevesinde faaliyetini sürdürmüştür.

1999 yıl sonu itibarıyla 1,2 katrilyon lira olan TMSF toplam aktifleri 2000 yılı sonunda bir yıl öncesine göre 4,9 katrilyon lira tutarında ve yüzde 395 artışla 6,1 katrilyon liraya ulaşmıştır. Kaydedilen artışın 4,6 katrilyon lirası TMSF'nin BDDK tarafından temsil ve idare olunduğu Eylül-Aralık döneminde gerçekleşmiştir.

2000 yılı içinde toplam fon kaynak ve kullanımı 4,9 katrilyon lira seviyesinde gerçekleşmiştir. Kullanımların yüzde 6,5'i TMSF bünyesindeki bankalara sermaye payı olarak yapılan ödemelerden, yüzde 68,5'i ihtiyat olarak verilen kıymetlerden ve yüzde 13'ü yapılan mevduatlardan oluşmaktadır. Hazine Müsteşarlığı ve Merkez Bankası'ndan yapılan borçlanmalar fon kaynaklarının yüzde 88,4'ünü teşkil etmiştir. 2000 yılında kullanımların, TMSF özkaynaklarıyla (gelir-gider farkı) karşılanan bölümü yüzde 10 düzeyinde kalmıştır.

Fon bünyesinde bulunan bankaların mali bünyelerinin güçlendirilmesi kapsamında, 16.11.2000 tarihinde T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu arasında;

-İhraç tarihi itibarıyla 1.500 milyon dolar karşılığı Türk lirası tutarında net değerli, net değer üzerinden yıllık bileşik yüzde 34,58 faiz taşıyacak şekilde nominal değerli, iskontolu, 24 Nisan 2002 vadeli Özel Tertip Devlet Tahvili,

-İhraç tarihi itibarıyla nominal değeri 1.500 milyon dolar karşılığı Türk lirası tutarında 6 ayda bir kupon ödemeli Eylül 2003 vadeli değişken faizli, Özel Tertip Devlet Tahvili,

-İhraç tarihi itibarıyla nominal değeri 3.150 milyon dolar tutarında, döviz cinsinden, yılda bir Libor+2,25 faiz ödemeli Kasım 2005 vadeli, Özel Tertip Devlet Tahvili

olmak üzere toplam net 6.150 milyon dolar tutarında Özel Tertip Devlet Tahvilinin ihraç edilmesi suretiyle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na borç verilmesi konusunda İkraz Sözleşmesi imzalanmıştır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 23.11.2000 tarih ve 110 sayılı Kararı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesinde bulunan bankaların acil likidite ihtiyaçlarının piyasa üzerinde olumsuz etkiler yaratmadan giderilebilmesi için,

- T.C. Merkez Bankası'ndan iki yıl vadeli ve 500 trilyon lira tutarında avans alınmasına,
- Hazine Müsteşarlığı'nca Fon'a verilmek üzere döviz cinsinden ihraç olunacak yılda bir Libor+2,25 faiz ödemeli Özel Tertip Devlet Tahvilinin avansa karşılık teminat olarak verilmesine,
- Avans faizinin ise teminat olarak tevdi olunacak tahvillerin faizleriyle aynı oranda olmasına ve faiz ödemelerinin aynı döneme isabet etmesine,

karar verilmiştir.

⁵ Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Yıllık Faaliyet Raporu ayrıca yayınlanmış olup, rapor tüm içeriği ile BDDK internet sitesinde yer almaktadır. Bu bölümde TMSF Yıllık Raporunun bir özeti sunulmaktadır.

16.11.2000 tarihli İkraç Sözleşmesi çerçevesinde “ihraç tarihi itibarıyla nominal değeri 3.150 milyon dolar tutarında, döviz cinsinden yılda bir Libor+2,25 faiz ödemeli Aralık 2005 vadeli Özel Tertip Devlet Tahvili’nin 735 milyon dolarlık kısmı, 04.12.2000 tarihinde Hazine Müsteşarlığınca ihraç olunarak Fon’a borç verilmiş ve söz konusu Özel Tertip Devlet Tahvillerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’na teminata verilerek toplam 500 trilyon lira tutarında avans kullanılmış ve Fon bünyesindeki bankalardan likidite ihtiyacı bulunanlara vadesiz mevduat yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen mevduatlarla birlikte, Fon Yönetim Kurulu’nun muhtelif tarihli kararları çerçevesinde, Fon bünyesindeki bankalara toplam 1.188.200 milyar lira tutarında vadesiz mevduat yapılmıştır. Söz konusu mevduata, mevduatın yapıldığı tarih itibarıyla aktif büyüklükleri bakımından en büyük beş bankanın vadesiz mevduata uyguladıkları faiz oranlarının ortalaması esas alınmak suretiyle bulunacak oranda faiz tahakkuk ettirilmektedir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı arasında imzalanan İkraç Sözleşmesiyle koşulları belirlenen 6.150 milyon dolar tutarındaki Özel Tertip Devlet Tahvillerinin yukarıda açıklanan 735 milyon dolar tutarındaki kısmının kullanımından sonra geriye kalan 5.415 milyon dolar tutarındaki Özel Tertip Devlet Tahvilinin 4.952 milyon dolarlık kısmı, Fon Yönetim Kurulu’nun 07.12.2000 tarih ve 34 sayılı Kararı uyarınca Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilmiş ve aynı Karar uyarınca da söz konusu tahviller Türk Ticaret Bankası A.Ş., Bank Ekspres A.Ş., Interbank A.Ş., Egebank A.Ş., Yurt Ticaret ve Kredi Bankası A.Ş., Sümerbank A.Ş., T.Tütüncüler Bankası Yaşarbank A.Ş., Eskişehir Bankası T.A.Ş.’ne dağıtılarak, bu Karar uyarınca anılan tahvillerin ilgili bankalarca fevkalade ihtiyatlar olarak muhasebeleştirilmesi ve bu ihtiyatların ileride zararlarla karşılaştırılması yönünde söz konusu bankalara talimat verilmiştir.

16.11.2000 tarih, 22 sayılı Fon Yönetim Kurulu Kararıyla, uygulama birliği ve yönetimde etkinlik sağlanmasını teminen, hisselerinin tamamı veya büyük çoğunluğu Fon’a ait olan Türk Ticaret Bankası A.Ş., Interbank A.Ş., Bank Ekspres A.Ş., Egebank A.Ş., Yurtbank A.Ş., Sümerbank A.Ş., Yaşarbank A.Ş. ve Eskişehir Bankası T.A.Ş.’nin mevcut yönetim kurulu üyeleri görevden alınarak, yerlerine adı geçen Bankaların tümünde görev yapmak üzere yeni yönetim kurulu üyeleri atanmıştır.

TMSF’nin reorganizasyonu ve yeni kurulan birimlerin teşkilatlanması için 2000 yılında yoğun bir çalışma sürdürülmüştür. Bu kapsamda Fon alacaklarının takip ve tahsili ile görevli olarak 26.08.2000 tarih ve 24152 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Fon Yönetmeliği ile kurulması öngörülen Tahsilat Dairesi’nce Fon bankalarından devralınacak alacakların tesbiti ve devralma halinde alacakların takip ve tahsilatı için gerekecek altyapının oluşturulması için çalışmalar yapılmıştır.

4.2.5. Diğer Kamu Kurumları ve Uluslararası Kuruluşlarla İşbirliği

Bankalar Kanunu’nun 3 üncü maddesinin 9 uncu fıkrası uyarınca, para, kredi ve bankacılık politikalarının yürütülmesi ile ilgili konularda BDDK ile Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Merkez Bankası arasında işbirliği öngörülmüştür. Bu çerçevede, 31.8.2000 tarihinde BDDK, Hazine Müsteşarlığı ve Merkez Bankası arasında işbirliği protokolü imzalamıştır. Protokol ile, söz konusu üç Kurumun, bilgi toplama ve paylaşımında kaynak israfını önleyecek şekilde işbirliğine gitmeleri, işbirliğini sürekli hale getirmeleri, ortak çalışmada bulunmaları, bilgileri amacı dışında kullanmamaları ve gizlilik esasına uymaları öngörülmüştür.

BDDK, küreselleşen mali piyasalarda uluslararası kurumlar ile ilişkilerin artan önemini dikkate alarak, diğer ülkelerin gözetim ve denetim otoriteleri ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğini artırmaya yönelik çalışmalara ağırlık vermiştir. Bu kapsamda, Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası ile Türk bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılması konusunda çalışmalar sürdürülmüş; Amerika Birleşik Devletleri Hazinesi (ABDH) bünyesinde faaliyette bulunan Teknik

Yardım Bürosu (TYB) ile BDDK arasında denetim ve risk yönetimi konularında teknik işbirliği konusunda protokol imzalanmıştır. ABDH TYB'nin yanı sıra diğer uluslararası kuruluşlarla da eğitim programları ve diğer alanlarda işbirliğinin gerçekleştirilmesi konusunda çalışmalar başlatılmıştır.

Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) üyeliğine hazırlanmasına yönelik çalışmalar ve Ulusal Program ile ilgili olarak yürütülen hazırlıklar, iç koordinasyon ve uyumun sağlanması açısından AB Genel Sekreterliği, Hazine Müsteşarlığı ve Dışişleri Bakanlığı bünyesinde oluşturulan alt komiteler ve çalışma grupları ile sürdürülmektedir. BDDK, özellikle Mevzuat uyumu ve Ulusal Programa katkı çerçevesinde bankacılık sektörü ile ilgili konularda gerekli katkı ve koordinasyonu sağlamaktadır.

2000 yılı, Dünya Ticaret Örgütü *Hizmet Ticareti Genel Anlaşması* (General Agreements on Trade in Services-GATS)'nin uygulama alanının genişletilmesi açısından önemli bir yıl olmuştur. BDDK, kendi görev alanına giren konularda, Hazine Müsteşarlığı tarafından organize edilen toplantılara katılmanın ve taahhüt listelerine ilişkin görüş bildiriminin yanı sıra, gerektiğinde GATS nezdinde yapılan müzakerelere de iştirak ederek, bu konuda ulusal çabalara katkıda bulunmaktadır.

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Organizasyonu (OECD) çatısında çalışmalarını sürdüren Sermaye Hareketleri ve Görünmeyen İşlemler, Ekonomi ve Gelişme İncelemeleri ve Mali Piyasalar Komiteleri toplantılarına etkin katılım sağlanarak, diğer ülkelerin mali sektörlerindeki gelişmeler yakından takip edilmekte ve Türk Bankacılık Sektöründeki gelişmeler hakkında bilgi verilmektedir.

BDDK, Türkiye'nin de üyesi bulunduğu Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine İlişkin Mali Eylem Görev Grubu (FATF) tarafından üye ülkelerdeki uluslararası bilgi değişimine ilişkin konuların tespit edilmesine yönelik olarak hazırlanan Kaynak Klavuz (Reference Guide) çalışmalarına katkıda bulunmakta ve bu grubun toplantılarına etkin katılım sağlamaktadır.

OECD Puma (Kamu Yönetimi Komitesi) 1998 yılında başlattığı “Düzenlemelerde Reform Programı Gönüllü Ülke İncelemeleri” çalışmasına 2001 yılında Türkiye'yi dahil etmiştir. BDDK söz konusu çalışmaların mali sektör boyutuna katkı sağlamaktadır.

T.C. ile KKTC arasındaki her türlü ekonomik ve siyasi işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla 1997 yılında “T.C. Hükümeti ile KKTC Hükümeti arasında bir ortaklık Konseyi kurulmasına ilişkin anlaşma” imzalanmıştır. KKTC bankacılık sektörünün içinde bulunduğu sorunların belirlenmesinde ve çözümleri konusunda BDDK görüşleri Kıbrıs İşleri Müşavirliği ile koordineli çalışmak suretiyle ilgililere iletilmekte ve KKTC'ye teknik yardım sağlanması çalışmaları çerçevesinde oluşturulan teknik heyetlere BDDK mensuplarının katılımı sağlanmaktadır.

Çeşitli ülkelerden işbirliği ve bilgi alışverişine yönelik olarak gelen talepler değerlendirilmekte ve diğer ülkelerin gözetim otoriteleri ile işbirliği yapmanın gözetim fonksiyonunun etkinliğini artıracak gerçeğinden hareketle, çeşitli ülkelerle İkili Anlaşmalar (Memorandum of Understanding) imzalanması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

BÖLÜM 5

YÖNETİM, PERSONEL VE BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

5.1. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu

Biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, Kurumun karar organını oluşturmaktadır. Üyelerin hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletmecilik, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde, mühendislik dalında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olmaları gerekir. Üyeler; en az üçü bankacılık olmak üzere maliye-fınans alanında en az 10 yıl deneyim sahibi ve üst düzey yöneticilik yapmış veya yukarıda sayılan öğrenim dallarında en az 10 yıl öğretim üyeliği yapan adaylar arasından ilgili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulu'nca atanmaktadır. Bakanlar Kurulu, üyelerden birini başkan birini de ikinci başkan olarak görevlendirilmektedir.

Bu çerçevede, Devlet Bakanlığının 23.03.2000 tarih ve 1119 sayılı yazısı üzerine Bakanlar Kurulu'nun 23.03.2000 tarih ve 2000/313 sayılı Kararıyla; Kurul Başkanlığına Zekeriya TEMİZEL, İkinci Başkanlığa Biltekin ÖZDEMİR, Üyeliklere, Prof.Dr. Kemal ÇEVİK, Prof Dr. Bilge HACIHASANOĞLU, Servet TAŞDELEN, Ural ŞEKERCİ ve Halil YETGİN atanmıştır.

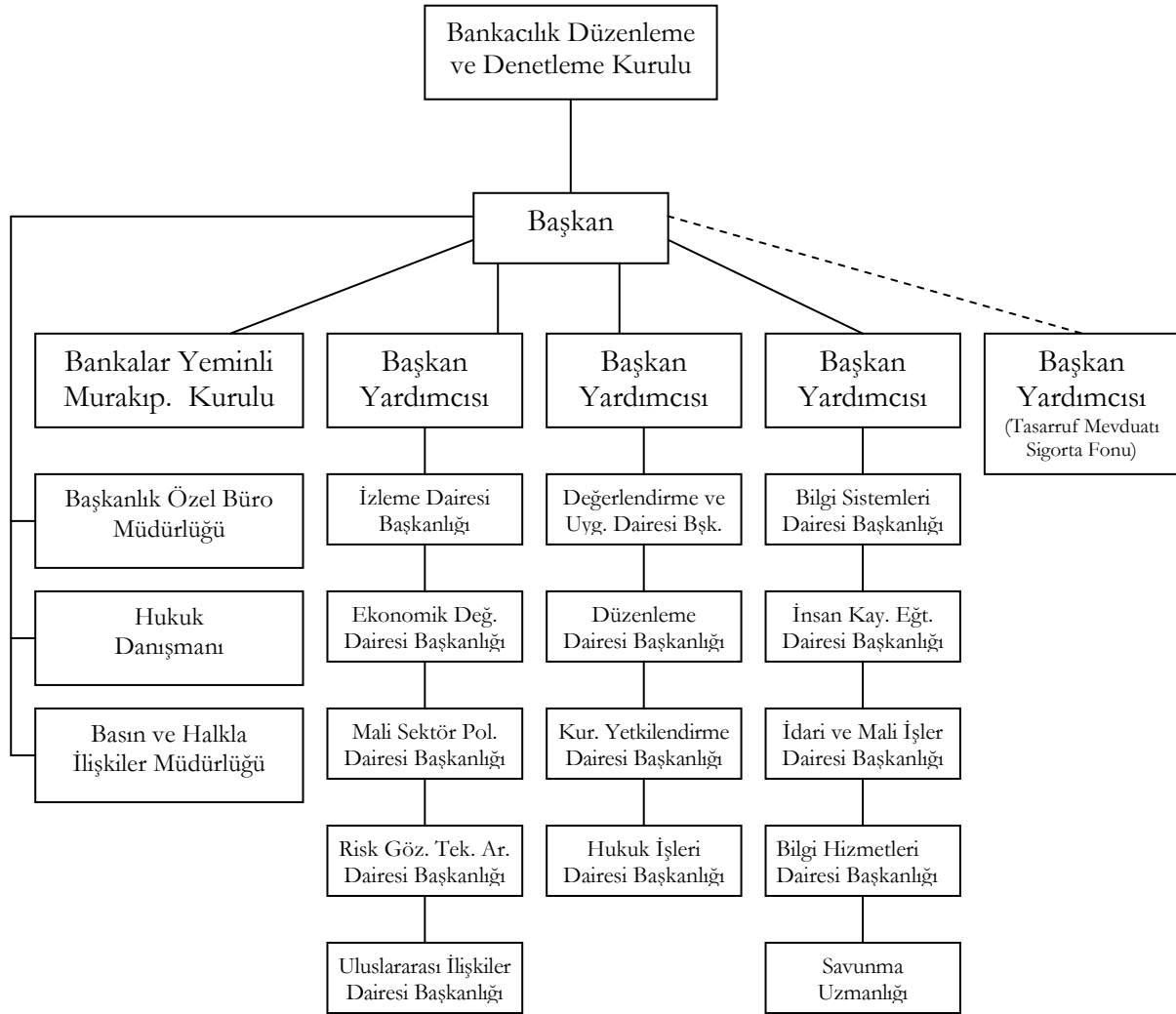
5.2. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu; 4389 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuatla öngörülen görevleri yerine getirmek kurulan, idari ve mali özerkliğe sahip ve kamu tüzel kişiliğine haiz bir yapıda kurulmuştur. Kurumun merkezi Ankara'da olup, Kurum gerekli gördüğü yerlerde teşkilat kurabilmektedir.

Kurul Başkanı, Kurumun da Başkanıdır. Kurum başkanına görevlerinde yardımcı olmak üzere Kurul kararıyla üç başkan yardımcılığı ihdas edilmiş olup, başkan yardımcıları hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletmecilik, kamu yönetimi, istatistik ve mühendislik dallarında en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş ve Kurumda veya Kurumun görev alanına giren konularda en az on yıl çalışmış kişiler arasından seçilmektedir.

4389 sayılı Kanun çerçevesinde Kurum, görev ve yetkilerinin gerektirdiği sayıda daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet birimleri, Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu, danışma birimleri ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşmaktadır. 4389 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin 2/a bendinde Kurumun hizmet birimleri ile bunların görev ve sorumluluklarının Kurulun önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede hazırlanan “Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliği” 22 Haziran 2000 tarih ve 24087 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Yönetmelikte Kurumun hizmet birimleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığı Merkez Teşkilatı

5.3. Kadro ve Personel Sayıları

Kurum, 4389 sayılı Kanun ve ilgili diğer kanunlarla kendisine verilen görevleri, anılan Kanun uyarınca Kuruma, Hazine Müsteşarlığından devren ve naklen, Merkez Bankasından naklen ve geçici görevli olarak gelen personel eliyle yerine getirmeye çalışmaktadır. Kurum kendisine genel istihdam politikası olarak az sayıda profesyonel personel ile çalışmayı prensip edinmiştir.

Kurumun personel kadro sayısı 2000 yılı sonu itibariyle toplam 416 olarak tespit edilmiş ve personel kadrolarının faaliyet dönemi sonu itibariyle doluluk oranı % 42 olmuştur. Kurumdaki toplam kadroların 175 adedi dolu, 241 adedi boş kadrolardır. Dolu ve boş kadroların hizmet grupları itibariyle dağılımı aşağıda yer almaktadır.

Tablo 5.1. Kurum Pozisyonlarının Dağılımı

HİZMET GRUPLARI	DOLU	BOŞ	TOPLAM
Yönetici Personel Grubu	14	8	22
İhtisas Personeli Grubu	115	144	259
Müdürler Grubu	1	3	4
İdari Personel Grubu	44	74	118
Destek Personeli Grubu	1	12	13
GENEL TOPLAM	175	241	416

5.4. Bütçe Uygulama Sonuçları

2000 yılı için toplam 24.000 milyar lira başlangıç ödenek ihdas edilmiştir. Yıl içerisinde, ihdas edilen ödeneklerde Kurum Başkanının oluru ile revizyona gidilmiştir. Bütçenin hazırlanması sırasında düşünülmeyen arsa alımı işi için, makina teçhizat ve taşıt alımları tertibinden transferler tertibine 1.100 milyar lira aktarılmıştır. diğer demirbaş alımlarında kullanılmak üzere büro malzemeleri alımları tertibinden 5 milyar lira ödenek diğer demirbaş alımları tertibine aktarılmıştır. Ayrıca, Emekli Sandığına aktarılabacak 68 milyar lira ek karşılık içinde, personel giderleri tertibinden transferler tertibine aktarma yapılmıştır. Bütçenin yıl için de hazırlanması nedeniyle eksik hesaplanan kira giderleri için ise makina teçhizat ve taşıt alımları tertibinden hizmet alımları tertibine 400 milyar lira aktarılmıştır.

Tablo 5.2 . Gider Bütçe Durumu

Milyon TL

ÖDENEĞİN ADI	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	REVİZYON	TOPLAM ÖDENEK	KULLANILAN	KALAN
I- CARİ HARCAMALAR	10,452,000	331,415	10,783,415	3,433,667	7,349,748
A- PERSONEL	5,152,000	-68,585	5,083,415	1,209,927	3,873,487
Aylıklar	4,160,000	-68,585	4,091,415	747,767	3,343,648
Sosyal Yardımlar	500,000	0	500,000	383,104	116,896
Ek Çalışma Karşılıkları	32,000	0	32,000	0	32,000
Tedavi Giderleri	240,000	0	240,000	18,247	221,753
Diğer Personel Giderleri	220,000	0	220,000	60,809	159,191
B- DİĞER CARİ	5,300,000	400,000	5,700,000	2,223,739	3,476,261
Yurtiçi Yolluklar	250,000	0	250,000	113,027	136,973
Yurtdışı Yolluklar	150,000	0	150,000	36,997	113,003
Müşavir Firma ve Kişilere Yapılacak Ödemeler	390,000	0	390,000	365,200	24,800
Ulaştırma ve Haberleşme Giderleri	220,000	0	220,000	32,291	187,709
Taşıma Giderleri	34,000	0	34,000	1,281	32,719
Tarifeye Bağlı Ödemeler	85,000	0	85,000	30,065	54,935
Kiralar	1,134,000	400,000	1,534,000	1,502,346	31,654
Makine, Teçhizat, Demirbaş, Taşıt Bakım ve Onarımı	10,000	0	10,000	765	9,235
Mahkeme Harçları ve Giderleri	20,000	0	20,000	0	20,000
Diğer Hizmet Alımları	125,000	0	125,000	1,306	123,694
Kırtasiye, Baskı ve Yayın Giderleri	300,000	0	300,000	29,663	270,337
Yakacak Alımları	10,000	0	10,000	0	10,000
Akaryakıt ve Yağ Giderleri	20,000	0	20,000	8,539	11,461
Elektrik, Su ve Havagazı Giderleri	12,000	0	12,000	11	11,989
Özel Malzeme Alımları	5,000	0	5,000	0	5,000
Temsil Giderleri	5,000	0	5,000	2,553	2,447
Diğer Tüketim Malları ve Malzeme Alımları	30,000	0	30,000	11,512	18,488
Vergi ve Harçlar	2,500,000	0	2,500,000	88,183	2,411,817
II- YATIRIM HARCAMALARI	12,985,000	-1,500,000	11,485,000	2,135,375	9,349,625
Büro Malzemeleri Alımları	2,000,000	-5,000	1,995,000	637,077	1,357,923
Büro Makineleri Alımları	1,000,000	0	1,000,000	316,165	683,835
Yangından Korunma Malzemeleri Alımları	5,000	0	5,000	0	5,000
Diğer Demirbaş Alımları	5,000	5,000	10,000	9,663	337
Taşıt Alımları	400,000	0	400,000	223,342	176,658
Makine, Teçhizat Alımları ve Büyük Onarımlar	9,575,000	-1,500,000	8,075,000	949,128	7,125,872
III- TRANSFER HARCAMALARI	563,000	1,168,585	1,731,585	1,568,585	163,000
Arsa Satın Alımı	443,000	1,100,000	1,543,000	1,500,000	43,000
Fonlara Katılma Payı	120,000	0	120,000	0	120,000
Emekli Sandığına Ödenecek Ek Karşılıklar	0	68,585	68,585	68,585	0
TOPLAM	24,000,000	0	24,000,000	7,137,627	16,862,373

2000 yılı Aralık ayı itibarıyla toplam 7.138 milyar lira bütçe gideri gerçekleşmiştir. Söz konusu gerçekleşmenin yüzde 17'si personel giderleri, yüzde 2'si yolluk giderleri, yüzde 27'si hizmet alımları, yüzde 0,73'ü tüketim malları ve malzeme alımları, yüzde 1'i diğer ödemeler, yüzde 13'ü demirbaş alımları, yüzde 16'sı makine teçhizat ve taşıt alımları, yüzde 22'si transfer giderlerinden oluşmaktadır.

2000 Yılı Kuruluş Bütçesinin 31 Aralık 2000 tarihi ve ana harcama kalemleri itibariyle gerçekleşme tutarları Tablo 5.3.'de yer almaktadır.

Tablo 5.3. 2000 Yılı Ödenek ve Harcamalarının Gider Türlerine Dağılımı

Ödenek Türü	Başlangıç Ödeneği	Revizyon	Genel Ödenek Toplamı	Toplam Harcama	Ödenek Kalanı
Personel Giderleri	5.152.000.000.000	-68.585.250.000	5.083.414.750.000	1.209.927.456.190	3.873.487.293.810
Yolluklar	400.000.000.000		400.000.000.000	150.024.294.574	249.975.705.426
Hizmet Alımları	2.018.000.000.000	400.000.000.000	2.418.000.000.000	1.933.254.327.148	484.745.672.852
Tük.Mad.ve Mal.Al.	382.000.000.000		382.000.000.000	52.277.339.229	329.722.660.771
Diğer Ödemeler	2.500.000.000.000		2.500.000.000.000	88.183.213.057	2.411.816.786.943
Demirbaş Alımları	3.010.000.000.000		3.010.000.000.000	962.905.199.575	2.047.094.800.425
Mak.Teç. ve Taşıt Al.	9.975.000.000.000	-1.500.000.000.000	8.475.000.000.000	1.172.470.275.706	7.302.529.724.294
Transferler	563.000.000.000	1.168.585.250.000	1.731.585.250.000	1.568.585.250.000	163.000.000.000
TOPLAM	24.000.000.000.000	0	24.000.000.000.000	7.137.627.355.479	16.862.372.644.521

2000 Yılı Kuruluş Bütçesi ödeneklerinin Aralık 2000 tarihi itibariyle yüzde 30'u kullanılabilmektedir. Bu durumun nedeni 6 aylık olarak hazırlanan kuruluş bütçesinde öngörülen bazı yatırım harcamalarının 2001 yılında gerçekleşecek olmasıdır.

Tablo 5.4. 2000 Yılı Ödenek ve Harcamalarının Ekonomik Ayrımı

Ödenek Türü	Başlangıç Ödeneği	Revizyon	Genel Ödenek Top.	Toplam Harcama	Ödenek Kalanı
Cari Harcamalar	10.452.000.000.000	331.414.750.000	10.783.414.750.000	3.433.666.630.198	7.349.748.119.802
Personel Giderleri	5.152.000.000.000	-68.585.250.000	5.083.414.750.000	1.209.927.456.190	3.873.487.293.810
Diğer Cari Yatırım Harcamaları	5.300.000.000.000	400.000.000.000	5.700.000.000.000	2.223.739.174.008	3.476.260.825.992
Transferler	12.985.000.000.000	-	11.485.000.000.000	2.135.375.475.281	9.349.624.524.719
TOPLAM	24.000.000.000.000	0	24.000.000.000.000	7.137.627.355.479	16.862.372.644.521

2000 yılında, Kurumun cari harcamalarının 10.452 milyar lira olarak gerçekleşeceği öngörülmüştür. Daha sonra, bu ödenek yapılan revizyonla 10.783 milyar liraya yükselmiştir. Öngörülen ödenegin, 5.152 milyar lirası personel giderleri, 5.300 milyar lirası ise diğer carilerden oluşmaktadır. 2000 Yılında Kurumun cari harcamaları 3.433 milyar lira olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen cari harcamaların, 1.209 milyar lirası personel harcamalarından, 2.223 milyar lirası da diğer carilerden kaynaklanmaktadır. Diğer carilerin 1.933 milyar lirası hizmet alımlarından, 52 milyar lirası tüketim maddesi ve malzeme alımlarından ve 88 milyar lirası ise diğer ödemelerden (vergi ve harçlar) kaynaklanmaktadır. Dönem sonunda, Kurumun cari harcamaları için planlanan ödenekten 7.349 milyar lira ödenek artmıştır.

2000 Yılı Kuruluş bütçesi ile Kurumun yatırım harcamaları 12.985 milyar lira olarak planlanmıştır. 2000 Yılı içinde yapılan revizyonla, bu ödenek 11.485 milyar liraya düşürülmüştür. Planlanan ödenegin, 3.010 milyar lirası demirbaş alımları, 9.975 milyar lirası ise makine teçhizat ve taşıt alımları için düşünülmüştür. 2000 Yılı sonunda yatırım harcamaları 2.135 milyar lirası olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen yatırım harcamalarının, 1.172 milyar lirası makine teçhizat ve taşıt alımlarından, 962 milyar lirası ise demirbaş alımlarından oluşmaktadır. 2000 Mali Yılı sonunda, yatırım harcamaları ödenek türünden 9.349 milyar lira ödenek artmıştır.

Hazırlanan bütçe ile, 2000 Yılında Kurumun transfer harcamaları 563 milyar lira olarak öngörülmüştür. Yıl içinde yapılan revize ile bu tutar 1.731 milyar liraya yükseltilmiştir. 2000 Yılında, Kurumun transfer harcamaları 1.568 milyar lira olarak gerçekleşmiştir. 2000 Mali Yılı sonunda, transfer harcamaları ödenek türünden 163 milyar lira ödenek artmıştır.

Tüm harcama türlerinden ve ödenek kalemlerinden toplam 16.862 milyar lira ödenek artmıştır. Ancak, dönem başında bütçede planlanan 24.000 milyar lira gelir ödeneği, gerçekleşmeyen faiz gelirleri nedeniyle, 22.866 milyar lira olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sapma 1.134 milyar liradır. Bu nedenle, gerçek ödenek artışı (nakit) 15.728 milyar lira olarak gerçekleşmiştir.

EKLER

- Mevzuat Düzenlemeleri**
- İstatistik Tabloları**

MALİ SEKTÖRE İLİŞKİN
MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ VE DÜZENLEMELER
(1 Ocak - 31 Aralık 2000)

- 19 Ocak 2000:** Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Portföy Yönetim Şirketlerine İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ yayımlandı.
- 25 Ocak 2000:** Kıymetli Madenler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlandı.
- 27 Ocak 2000:** İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Kotasyon Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlandı.
- 1 Şubat 2000:** Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 Sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararı yayımlandı.
- 8 Şubat 2000:** T.C. Ziraat Bankası ve T. Halk Bankası'nın Görev Zararı Alacak Bakiyelerine ve Yıl İçinde Doğacak Görev Zararı Alacaklarına Yürütülecek Faizlerin Belirlenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı yayımlandı.
- 16 Şubat 2000:** Sermaye Piyasası Kanununun 11. maddesi 4. fıkrası hükmündeki ihraççıların Kanuna tabi olmalarından kaynaklanan yükümlülüklerinden muaf tutulabilme şartları ile ihraççıların Kurul kaydından çıkarılma esaslarının düzenlenmesini teminen "Seri:IV, No:9 sayılı İhraççıların Muafiyet Şartlarına ve Kurul Kaydından Çıkarılmalarına İlişkin Esaslar Tebliği"nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ yayımlandı.
- 18 Şubat 2000:** Faktoring şirketleri tarafından yurtdışından ihracat faktoringi amacıyla sağlanan ve bu amaçla kullandırılan fonları, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi yapılmayacak krediler kapsamına alan "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 Sıra No'lu Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına İlişkin 25 Sıra No'lu Tebliğ" yayımlandı.
- 26 Mart 2000:** T.C. Ziraat Bankasının Frankfurt Merkez Şubesi ve Bağlı Şubelerinin Ziraat Bank International A.G. ünvanlı bir bankaya dönüştürülmesine ve 15/12/1990 tarihli ve 90/1264 sayılı kararname ile kurulan "Deutsche Türkische Bank A.G."nin Ziraat Bank International A.G.'ye devredilmesine izin verilmesi hakkında Karar yayımlandı.
- 31 Mart 2000:** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Başkan ve Üyeliklerine Yapılan Atamalar Hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararı yayımlandı.
- Bankalarca Karşılık Ayrılacak Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Karara İlişkin 1 Sayılı Tebliğ yayımlandı.
- 7 Nisan 2000:** Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıplar Kurulu Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliğine Bir Madde Eklenmesine Dair Yönetmelik yayımlandı.
- 29 Nisan 2000:** Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ yayımlandı.

- 3 Mayıs 2000:** Uluslararası Para Fonu Ana Sözleşmesinde değişiklik yapılmasına ilişkin anlaşmanın onaylanması hakkında Karar yayımlandı.
- 5 Mayıs 2000:** Umumi Disponibilite Hakkında 96/1 Sıra No.lu Tebliğ’de Değişiklik Yapılması Hakkında 2000/1 sayılı Tebliğ yayımlandı.
- 6 Mayıs 2000:** Hisse Senetlerinin Kurul Kaydına Alınmasına ve Satışına İlişkin Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ yayımlandı.
- 16 Mayıs 2000:** 2000-32/25 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ yayımlandı.
- 31 Mayıs 2000:** Menkul Kıymetlerin Geri Alma ve Satma Taahhüdü ile Alım Satımı Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ yayımlandı.
- Kredili Menkul Kıymet, Açığa Satış ve Menkul Kıymetlerin Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ yayımlandı
- 1 Haziran 2000:** Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na Tahsil Olunacak Primler Hakkında Karar yayımlandı.
- 8 Haziran 2000:** Gayrimenkul Yatırım Ortaklarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ yayımlandı.
- 22 Haziran 2000:** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Üyeleri ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Personelinin Uyacakları Meslek İlkeleri ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliği yayımlandı.
- 5 Temmuz 2000:** Bankaların Konsolide Mali Tablolar Düzenlemesine ve Konsolide Mali Tabloların İlanına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ” yayımlandı.
- Uzun Vadeli Strateji ve Sekizinci Beş Yıllık (2001-2005) Kalkınma Planının onaylandığına ilişkin TBMM Kararı yayımlandı.
- 17 Temmuz 2000:** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketi’nin Esas Mukavelesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar yayımlandı.
- 26 Temmuz 2000:** Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 606 sayılı Kanun Hükmünde Kararname yayımlandı.
- 5 Ağustos 2000:** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanına ücret, zam, tazminat, ödenek, ikramiye, fazla çalışma ücreti ve sair isimler altında yapılacak ödemelere ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı yayımlandı.
- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar ile Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının 91-32/5 Sayılı Tebliğine İlişkin I-M sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Genelgesi’nin değişik “Döviz Pozisyon Yönetimi ve Bilgi Verme” bölümünün “Döviz Pozisyon Yönetimine İlişkin Oranlar” başlıklı 7-A maddesi ile eklerini değiştiren 2000/1 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Genelgesi yayımlandı.
- 8 Ağustos 2000:** İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Hisse Senetleri Piyasası Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlandı.
- İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Tahvil ve Bono Piyasası Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlandı.
- 19 Ağustos 2000:** İkrazatçılık Faaliyetleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlandı.

- 23 Ağustos 2000:** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu personelinin ücret ve diğer mali haklarına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı yayımlandı.
- 26 Ağustos 2000:** Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Yönetmeliği yayımlandı.
- 31 Ağustos 2000:** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu İnsan Kaynakları Yönetmeliği yayımlandı.
- 7 Eylül 2000:** Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliği yayımlandı.
- Yatırım Danışmanlığı ve Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ yayımlandı.
- Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ yayımlandı.
- 8 Eylül 2000:** Zorunlu Deprem Sigortası Genel Şartları ve Zorunlu Deprem Sigortası Tarife ve Talimatı yayımlandı.
- 9 Eylül 2000:** Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ yayımlandı.
- Gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullandırılan tüketici kredilerine uygulanacak fon oranını yüzde 3'den yüzde 8'e yükselten Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 Sıra No'lu Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 27 Sıra No.lu Tebliğ yayımlandı.
- 14 Eylül 2000:** Hazine Müsteşarlığı ile Merkez Bankasından Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na Naklen Atanacak Personelden, Bankacılık Uzman ve Uzman Yardımcısı Olarak Atanacaklarda Aranacak Yeterlilik Şartlarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik yayımlandı.
- 28 Eylül 2000:** Merkezi Lefkoşa'da bulunan Kıbrıs Kredi Bankası Ltd. İstanbul - Türkiye Merkez Şubesi'nin, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14. maddesinin (3) numaralı fıkrasına istinaden 28.09.2000 tarihinden itibaren kaldırılmasına ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı yayımlandı.
- 10 Ekim 2000:** 87/13 Sıra No'lu Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ yayımlandı.
- 27 Ekim 2000:** Bank Kapital T.A.Ş.'nin, temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarına istinaden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesine ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı yayımlandı.
- Etibank A.Ş.'nin, temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarına istinaden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesine ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı yayımlandı.
- 1 Kasım 2000:** Sigorta ve Reasürans Brokerları Yönetmeliği yayımlandı.
- 4 Kasım 2000:** Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar yayımlandı.
- 5 Kasım 2000:** Yeni banka kuruluşu için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna başvuran, hisse devri talebinde bulunan veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

bünyesinde bulunan bankaların hisselerini satın almak üzere teklif verecek yatırımcılarda aranacak koşulların, 4389 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi (11) numaralı, 7 nci maddesinin (2) numaralı ve 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkraları uyarınca belirlenmesine ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı yayımlandı.

10 Kasım 2000: Umumi Disponibilite Hakkında 96/1 Sıra No.lu Tebliğ’de Değişiklik Yapılması Hakkında 2000/2 Sıra No’lu Tebliğ yayımlandı. Tebliğ ile, disponibiliteye esas taahhütlerin hesabında taahhüt kapsamı dışında tutulan hesaplara Özkaynaklardan, Kredi ve Diğer Alacaklar Değerleme Fonu hesabı ile pasifte yer alan Karşılıklardan Tazmin Edilmemiş ve Nakde Dönüşmemiş Gayrinakdi Krediler Özel Karşılıklar hesabı eklenmiştir.

Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ yayımlandı.

16 Kasım 2000: Bankalarda Zamanlaşımına Uğrayan Mevduat, Emanet ve Alacakların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna Gelir Kaydedilmesine İlişkin Esas ve Usuller yayımlandı.

19 Kasım 2000: Banka kuruluşunda veya mevcut bankaların hisselerinin devralınmasında ya da Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesinde bulunan bankaların hisselerini satın almak üzere yapılacak başvurularda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna verilecek bilgi ve belgelere ilişkin usul ve esasları düzenleyen yönetmelik yayımlandı.

22 Kasım 2000: Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun yayımlandı.

25 Kasım 2000: Umumi Disponibilite Hakkında 96/1 Sıra No.lu Tebliğ’de Değişiklik Yapılması Hakkında 2000/3 Sıra No’lu Tebliğ yayımlandı. Tebliğ ile, bankaların mevduat dışı Türk Lirası pasif hesapları için bulunduracakları disponibilite oranı, 30.11.2000 tarihli bilançonun 2’inci ölçümleme dönemi olan 13-19 Ocak 2001 tarihlerini içerir haftadan başlamak üzere, yüzde14’ten, yüzde 12’ye düşürüldü.

Mevduat Munzam Karşılıkları Hakkında 96/1 Sayılı Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında 2000/1 Sıra No’lu Tebliğ yayımlandı. Tebliğ ile, Türk lirası mevduatta yüzde 6 olan mevduat munzam karşılık oranı 26.12.2000 tarihli cetvelden başlamak üzere yüzde 4’e düşürüldü.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası A.Ş. ve Türkiye Emlak Bankası A.Ş.’nin yeniden yapılandırılmalarına ilişkin Kanun yayımlandı.

Özel Finans Kurumları Hakkında Tebliğ’de Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ yayımlandı.

Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Hakkında Tebliğ’de değişiklik yapılmasına ilişkin Tebliğ yayımlandı.

28 Kasım 2000: Umumi Disponibilite Hakkında 96/1 Sıra No.lu Tebliğ’de Değişiklik Yapılması Hakkında 2000/4 Sıra No’lu Tebliğ yayımlandı. Tebliğ ile, disponibil değerlerin hesaplanma süresinin, 25.11.2000-5.1.2001 tarihleri arasındaki 6 haftalık sürede 30.9.2000 bilançosuna ilişkin 4’üncü ölçümleme haftası olan 25.11.2000-1.12.2000 haftası ve 31.10.2000 bilançosuna ilişkin ölçümleme haftalarının tek bir disponibil değer hesaplama haftası olarak esas alınacağı hükme bağlandı.

- 5 Aralık 2000:** 4389 sayılı Bankalar Kanununun 3. maddesinin 10'uncu fıkrası ve Geçici 1. Maddesinin (c) fıkrası ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası'nın 35. Maddesine istinaden, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde mali sistemin gözetim ve denetiminin etkin bir şekilde sürdürülebilmesini teminen 16 Ağustos 2000 tarih ve 2000/1528 sayılı Karar eki, "Türkiye Cumhuriyeti Hazine Müsteşarlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Arasında imzalanan Protokol" yayımlandı.
- 6 Aralık 2000:** Park Yatırım Bankası A.Ş.'nin, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası ve 20 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasına istinaden, bankacılık işlemleri yapma izninin kaldırılmasına ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı yayımlandı.
- Demirbank T.A.Ş.'nin, temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetiminin 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasına istinaden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesine ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı yayımlandı.
- 13 Aralık 2000:** 15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanun'un 2'inci maddesine göre "Türkiye Cumhuriyet Ziraat Bankası Anonim Şirketi, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi'nin Yeniden Yapılandırılmalarına İlişkin Usul ve Esaslar" Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı yayımlandı.
- 22 Aralık 2000:** Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar ile Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın 91-32/5 Sayılı Tebliğine İlişkin I-M sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Genelgesi'nin değişik "Döviz Pozisyon Yönetimine İlişkin Oranlar" başlıklı 7-A maddesi ile eklerini değiştiren 2000/2 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası genelgesi yayımlandı.
- Türkiye Cumhuriyeti ile Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası arasında sağlanan Mali Sektör Uyum Kredisine ilişkin imzalanan ikraz anlaşması ile ek mektupların onaylanması hakkında Karar yayımlandı.

Tablo 1. Temel Ekonomik ve Finansal Büyüklükler

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
GSMH ve TALEP						
GSMH (Trilyon TL)	7.855	14.978	29.393	53.518	78.283	125.971
GSMH (Milyon Dolar)	171.735	184.037	193.286	205.016	186.360	201.972
Fert Başına GSMH (Dolar)	2.839	2.996	3.097	3.234	2.897	3.093
Büyüme Hızları (Yüzde Değişme)						
Tarım	2,0	4,4	-2,3	8,4	-5,0	4,1
Sanayi	12,1	7,1	10,4	2,0	-5,0	5,6
Hizmetler	6,3	7,6	8,6	2,4	-4,5	8,7
GSYİH	7,2	7,0	7,5	3,1	-4,7	7,2
GSMH	8,0	7,1	8,3	3,9	-6,1	6,1
Toplam Tüketim	5,0	8,5	8,0	1,3	-1,7	6,5
-Özel Tüketim	4,8	8,5	8,4	0,6	-2,6	6,4
Toplam Sabit Sermaye Yatırımları	9,1	14,1	14,8	-3,9	-15,7	16,5
-Özel Sabit Sermaye Yatırımları	16,9	12,1	11,9	-8,3	-17,8	15,4
Toplam Yurt İçi Talep	11,4	7,6	9,0	0,6	-3,7	9,6
İSTİHDAM ve ÜCRETLER						
İşsizlik Oranı (Yüzde)	7,5	6,5	6,7	6,8	7,6	6,6
-Kent	10,5	9,7	9,7	10,3	11,3	8,9
-Kır	4,7	3,6	3,7	3,2	3,8	3,8
İşsizlik+Eksik İstihdam Oranı (Yüzde)	12,1	10,0	10,3	10,0	11,4	10,4
İmalat Sanayiinde Çalışanlar Endeksi (1997=100)	91,8	95,0	100,0	100,2	91,2	89,0
Kamu	117,4	107,4	100,0	93,7	89,0	83,5
Özel	86,0	92,3	100,0	101,6	91,7	90,2
İmalat San.Saat Başına Nominal Ücret End.(1997=100)	29,1	52,2	100,0	184,1	337,0	524,7
Reel Ücret Endeksleri (1994=100)						
Kamu İşçi Ücreti (net)	82,9	62,2	74,1	73,1	103,8	111,0
Özel Kesim İşçi Ücreti (net)	91,7	93,4	90,6	105,9	118,2	-
Memur Maaşı (net)	95,3	102,5	119,3	117,7	123,1	108,9
Asgari Ücret (net)	93,3	110,6	121,2	115,2	154,9	132,3
FİYATLAR (Yüzde Değişme)						
GSMH Deflatörü	87,2	78,0	81,2	75,3	55,8	51,6
TEFE Yıllık Ortalama	86,0	75,9	81,8	71,8	53,1	51,4
TEFE Yıl Sonu	65,6	84,9	91,0	54,3	62,9	32,7
TÜFE Yıllık Ortalama	89,1	80,4	85,7	84,1	64,9	54,9
TÜFE Yıl Sonu	76,0	79,8	99,1	69,7	68,8	39,0
DÖVİZ KURLARI (TL/Yabancı Para)						
ABD Doları- Yıllık Ortalama	45.739	81.386	152.071	261.045	420.063	623.704
ABD Doları- Yıl Sonu	61.054	107.505	204.750	312.720	540.098	671.765
Alman Markı- Yıllık Ortalama	31.953	53.981	87.368	149.135	227.840	293.452
Alman Markı- Yıl Sonu	42.600	69.073	114.240	187.340	277.169	316.265
Euro- Yıllık Ortalama	-	-	-	-	445.615	573.942
Euro- Yıl Sonu	-	-	-	-	542.096	618.561
TCMB Reel Efektif Döviz Kuru Endeksi (0,544\$+0,456DM Ağırlıklı, 1987=100)						
Yıl Sonu	99,5	100,2	106,9	105,0	106,1	110,5
Yıllık Ortalama	100,3	96,4	97,5	97,7	94,3	98,0
ÖDEMELER DENGESİ (Milyon Dolar)						
İhracat (FOB)	21.975	32.446	32.647	31.220	29.325	31.375
İthalat (CIF)	35.187	43.028	48.005	45.440	39.768	53.712
Dış Ticaret Dengesi	-13.212	-10.582	-15.358	-14.220	-10.443	-22.337
Cari İşlemler Dengesi	-2.339	-2.437	-2.638	1.984	-1.360	-9.767
Cari İşlemler Dengesi/GSMH (Yüzde)	-1,4	-1,3	-1,4	1,0	-0,7	-4,8
Sermaye Hareketleri Dengesi	4643	5555	7053	-755	4670	9445
-Doğrudan Yatırımlar (net)	772	612	554	573	138	112
-Portföy Yatırımları (net)	237	570	1634	-6711	3429	1022
-Uzun Vadeli Sermaye Hareketleri	-79	1636	4788	3985	344	4276
-Kısa Vadeli Sermaye Hareketleri	3713	2737	77	1398	759	4035
Toplam Uluslararası Rezervler (net)	23.317	24.966	27.138	29.499	34.128	34.761
-Merkez Bankası Rezervleri	12.391	16.273	18.419	19.721	23.177	22.172

Tablo 1. Temel Ekonomik ve Finansal Büyüklükler (Devam)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
KONSOLİDE BÜTÇE (GSMH'ya Oran, Yüzde)						
Toplam Gelirler	17,7	18,0	19,6	22,2	24,2	26,8
-Vergi Gelirleri	13,8	15,0	16,1	17,3	18,9	21,0
Toplam Harcamalar	21,8	26,3	27,2	29,1	35,8	37,0
-Faiz Dışı Harcamalar	14,4	16,3	19,4	17,6	22,1	20,8
-Faiz Ödemeleri	7,3	10,0	7,7	11,5	13,7	16,2
Bütçe Dengesi	-4,0	-8,3	-7,6	-6,9	-11,6	-10,2
Faiz Dışı Denge	3,3	1,7	0,1	4,6	2,1	6,0
Faiz Ödemeleri ve Özelleştirme Gel. Hariç Denge	3,3	1,7	0,1	4,2	2,1	5,4
Bütçe Dengesi (Trilyon TL)	-317	-1.238	-2.241	-3.698	-9.045	-12.846
KAMU KESİMİ BORÇLANMA GEREĞİ (GSMH'ya Oran, Yüzde)						
Toplam Kamu	5,0	8,7	7,7	9,0	15,3	11,8
Konsolide Bütçe	4,0	8,3	7,6	6,9	11,6	10,2
KİT	-0,2	-0,5	-0,3	1,3	2,5	2,1
-İşletmeciler	-0,6	-0,4	0,6	1,3	2,3	2,0
Mahalli İdareler	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
Döner Sermaye	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	0,4	0,0	0,1	0,4	0,2	0,0
Fonlar	0,6	0,1	0,0	0,0	0,6	-1,3
Özelleştirme Kapsamındaki Kuruluşlar	-0,1	0,5	0,1	0,0	0,1	0,5
İÇ BORÇ STOKU (Milyar TL)						
Nakit	1.143.068	2.777.991	5.945.802	11.612.885	22.920.145	36.420.620
-Tahvil	733.254	1.952.496	4.642.884	9.511.785	20.197.511	29.422.612
-Bono	220.955	631.292	2.267.894	3.815.843	16.960.758	27.373.224
-Nakit Dışı	512.299	1.321.204	2.374.990	5.695.942	3.236.753	2.049.388
İç Borç Stoku/GSMH (Yüzde)	409.814	825.495	1.302.918	2.101.100	2.722.634	6.998.008
İç Borç Stoku (Milyon Dolar)	14,6	18,5	20,2	21,7	29,3	28,9
İç Borç Stoku (Milyon Dolar)	18.722	25.841	29.039	37.135	42.437	54.216
DIŞ BORÇ STOKU (Milyon Dolar)						
Orta ve Uzun Vadeli	73.278	79.637	84.891	96.906	101.780	114.325
-Kamu	57.577	62.292	66.897	75.689	78.308	85.413
-TCMB	31.095	40.182	39.390	40.327	42.228	47.165
-Özel	18.863	11.389	10.868	12.073	10.312	13.398
Kısa Vadeli	7.619	10.721	16.639	23.289	25.768	24.850
-Kamu	15.701	17.345	17.994	21.217	23.472	28.912
-TCMB	0	0	0	0	0	1.000
-Ticari Bankalar	993	984	889	905	686	653
-Diğer	6.659	8.419	8.503	11.159	13.172	16.900
Dış Borç Stoku/GSMH (Yüzde)	8.049	7.942	8.602	9.153	9.614	10.359
Dış Borç Stoku (Milyon Dolar)	42,7	43,3	43,9	47,3	54,6	56,6

Tablo 1. Temel Ekonomik ve Finansal Büyüklükler (Devam)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
PARASAL GÖSTERGELER -Trilyon TL						
Emisyon Hacmi	224	395	719	1.232	2.391	3.772
Rezerv Para	343	618	1.142	2.041	3.932	5.949
Para Arzı(M1)	396	831	1.379	2.284	4.931	8.210
Para Arzı(M2)	1.270	2.802	5.265	10.857	22.596	32.813
Para Arzı(M2Y)	2.425	5.081	10.129	19.426	40.119	57.157
Mevduat Bankaları Yurt İçi Kredileri	1.297	2.776	6.384	10.389	15.684	25.689
- TL	814	1.529	3.471	5.522	9.085	17.264
- Yabancı Para	483	1.247	2.913	4.867	6.599	8.425
Kalkınma ve Yatırım Bankaları Yurt İçi Krediler	77	174	330	598	1.085	1.703
Yurt İçi Yerleşikler Toplam Mevduat	2.274	5.308	10.014	18.940	38.880	55.199
Toplam TL Mevduat	1.120	2.606	5.149	10.371	21.357	30.854
- TL Tasarruf Mevduatı	691	1.687	3.080	6.239	13.369	18.024
Döviz Tevdiat Hesapları	1.154	2.703	4.864	8.569	17.523	24.345
Müşterilerle Yapılan Repo İşlemleri	259	522	2.137	2.255	4.080	5.977
PARASAL GÖSTERGELER -Yüzde Değişme						
Emisyon Hacmi		76,4	82,1	71,3	94,0	57,8
Rezerv Para		80,0	84,7	78,7	92,7	51,3
Para Arzı(M1)		109,9	65,8	65,7	115,9	66,5
Para Arzı(M2)		120,5	87,9	106,2	108,1	45,2
Para Arzı(M2Y)		109,6	99,3	91,8	106,5	42,5
Mevduat Bankaları Yurt İçi Kredileri		114,0	130,0	62,7	51,0	63,8
- TL		87,9	127,0	59,1	64,5	90,0
- Yabancı Para		157,9	133,7	67,1	35,6	27,7
Kalkınma ve Yatırım Bankaları Yurt İçi Krediler		125,2	90,1	81,1	81,5	56,9
Yurt İçi Yerleşikler Toplam Mevduat		133,4	88,6	89,1	105,3	42,0
Toplam TL Mevduat		132,7	97,6	101,4	105,9	44,5
- TL Tasarruf Mevduatı		144,2	82,6	102,5	114,3	34,8
Döviz Tevdiat Hesapları		134,2	80,0	76,2	104,5	38,9
Müşterilerle Yapılan Repo İşlemleri		101,7	309,8	5,5	80,9	46,5
FAİZ ORANLARI VE İMKB ENDEKSİ						
TCMB İnterbank Piyasası O/N Ort. Bileşik Faiz Oranı	105,8	114,7	102,0	110,5	107,8	71,8
3 Ay Vadeli TL Mevduat Ağ.Ort. Bileşik Faiz Oranı	94,3	108,6	106,5	107,5	104,6	56,1
Hazine İhaleleri Ağ.Ort. Bileşik Faiz Oranı	121,8	135,2	127,2	122,5	104,3	38,2
Hazine İhaleleri Ağ.Ort. Borçlanma Vadesi(Gün)	206	195	349	216	502	427
İMKB Ulusal 100 Endeksi	400	976	3.451	2.598	15.209	9.437
İMKB Ulusal Sınai Endeks	462	1.046	2.660	1.944	9.946	6.955
İMKB Ulusal Mali Endeks	300	914	4.522	3.270	21.181	12.838
İMKB Ulusal 100 Endeksi (Yüzde Değişme)		143,8	253,6	-24,7	485,4	-37,9
İMKB Ulusal Sınai Endeks (Yüzde Değişme)		126,2	154,3	-26,9	411,7	-30,1
İMKB Ulusal Mali Endeks (Yüzde Değişme)		204,8	394,5	-27,7	547,8	-39,4
PİYASALARIN GÜNLÜK ORTALAMA İŞLEM HACİMLERİ -Trilyon TL						
TCMB İnterbank Piyasası Toplam İşlemler	23	62	64	220	259	218
TCMB İnterbank Piyasası O/N İşlemler	20	34	38	118	230	194
Takasbank Para Piyasası	0	0	2	9	39	127
İMKB Repo-Ters Repo Pazarı	23	73	231	389	1.011	2.208
İMKB DİBS Kesin Alım Satım Pazarı	3	11	22	72	143	663
İMKB Hisse Senetleri Piyasası	9	12	36	73	156	452
TCMB Döviz ve Efektif Piyasası (Milyon dolar)	126	128	118	252	398	714
PİYASALARIN GÜNLÜK ORTALAMA İŞLEM HACİMLERİ -Yüzde Değişme						
TCMB İnterbank Piyasası Toplam İşlemler		167,8	3,8	244,6	17,8	-15,7
TCMB İnterbank Piyasası O/N İşlemler		66,4	10,8	213,8	94,9	-15,6
Takasbank Para Piyasası			35790,4	463,3	337,7	223,7
İMKB Repo-Ters Repo Pazarı		217,2	217,3	68,5	159,8	118,4
İMKB DİBS Kesin Alım Satım Pazarı		266,4	103,0	229,6	98,5	363,9
İMKB Hisse Senetleri Piyasası		29,8	192,6	102,5	114,9	189,2
TCMB Döviz ve Efektif Piyasası (Milyon dolar)		2,0	-8,1	113,8	58,2	79,3

Kaynak: DİE, Maliye Bakanlığı, HM, DPT, TCMB, İMKB, Takasbank

Tablo 2a. Türk Bankacılık Sistemi (Aralık 2000 İtibariyle) (*)

		Sektör Toplamı	Sektör (TMSF Hariç)	Kamu Bankaları	Özel Bankalar (TMSF Hariç)	TMSF Kapsamınd aki Bankalar	Yabancı Bankalar	Kalkınma ve Yatırım Bankaları
Banka Sayısı	Adet	79	68	4	26	11	20	18
	Yüzde Dağılım	100,0	86,1	5,1	32,9	13,9	25,3	22,8
Şube Sayısı	Adet	7.840	6.769	2.825	3.802	1.071	114	28
	Yüzde Dağılım	100,0	86,3	36,0	48,5	13,7	1,5	0,4
Personel Sayısı	Adet	171.732	151.688	70.329	71.155	20.044	3.743	6.461
	Yüzde Dağılım	100,0	88,3	41,0	41,4	11,7	2,2	3,8
Toplam Aktif	Trilyon TL.	104.288	95.426	35.705	48.194	8.862	6.887	4.640
	Milyar \$	155,3	142,1	53,2	71,7	13,2	10,3	6,9
	Yüzde Dağılım	100,0	91,5	34,3	46,2	8,5	6,6	4,4
Toplam Mevduat	Trilyon TL.	58.900	51.004	23.484	26.021	7.896	1.499	0
	Yüzde Dağılım	100,0	86,6	39,9	44,2	13,4	2,5	0,0
Krediler	Trilyon TL.	31.849	29.711	8.757	17.816	2.138	1.110	2.028
	Yüzde Dağılım	100,0	93,3	27,5	55,9	6,7	3,5	6,4
Özkaynak Toplamı	Trilyon TL.	7.621	9.673	1.101	6.729	-2.052	711	1.132
	Yüzde Dağılım	100,0	126,9	14,4	88,3	-26,9	9,3	14,9
Özkaynak/Toplam Aktif	Yüzde	7,3	10,1	3,1	14,0	-23,2	10,3	24,4
Repo İşlemleri	Trilyon TL.	14.830	10.407	4.949	4.468	4.423	852	138
	Yüzde Dağılım	100,0	70,2	33,4	30,1	29,8	5,7	0,9
Menkul Kıymetler Portföyü	Trilyon TL.	11.993	8.242	2.196	4.765	3.751	1.140	141
	Yüzde Dağılım	100,0	68,7	18,3	39,7	31,3	9,5	1,2
Menkul Kıymetler Portföyü+Repo/Toplam Aktif	Yüzde	25,7	19,5	20,0	19,2	92,2	28,9	6,0
Tahsili Gecikmiş Alacaklar (net)	Trilyon TL.	1.431	1.122	803	286	309	6	27
	Yüzde Dağılım	100,0	78,4	56,1	20,0	21,6	0,4	1,9
TGA/Krediler	Yüzde	4,5	3,8	9,2	1,6	14,5	0,5	1,3
Dönem Karı	Trilyon TL.	-2.725	585	-177	481	-3.310	66	215

Kaynak:BDDK

(*) T.C. Merkez Bankası Gözetim Sisteminde uygulanmakta olan banka gruplaması kullanılmıştır.

Tablo 2b. Türk Bankacılık Sistemi Aktif Yapısı (Aralık 2000 İtibariyle)

		Sektör Toplamı	Sektör Toplamı (TMSF Hariç)	Kamu Bankaları	Özel Bankalar (TMSF Hariç)	TMSF Kapsamınd aki Bankalar	Yabancı Bankalar	Kalkınma ve Yatırım Bankaları
Toplam Aktif	Toplam	104.287	95.425	35.705	48.193	8.862	6.887	4.640
	TL	67.462	61.628	29.094	26.592	5.834	3.576	2.366
	YP	36.825	33.797	6.611	21.601	3.028	3.311	2.274
Toplam Aktif Yüzde Dağılım	Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	TL	64,7	64,6	81,5	55,2	65,8	51,9	51,0
	YP	35,3	35,4	18,5	44,8	34,2	48,1	49,0
Krediler	Toplam	31.848	29.710	8.757	17.815	2.138	1.110	2.028
	TL	18.932	17.518	6.839	9.300	1.414	440	939
	YP	12.916	12.192	1.918	8.515	724	670	1.089
Kredilerin Yüzde Dağılımı	Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	TL	59,4	59,0	78,1	52,2	66,1	39,6	46,3
	YP	40,6	41,0	21,9	47,8	33,9	60,4	53,7
Toplam Kredi/T. Aktifler	Toplam	30,5	31,1	24,5	37,0	24,1	16,1	43,7
	TL	18,2	18,4	19,2	19,3	16,0	6,4	20,2
	YP	12,4	12,8	5,4	17,7	8,2	9,7	23,5
Tahsili Gecikmiş Alacaklar (net)	Toplam	1.431	1.122	803	286	309	6	27
	TL	1.158	865	620	225	293	5	15
	YP	273	257	183	61	16	1	12
TGA/Krediler	Toplam	4,5	3,8	9,2	1,6	14,5	0,5	1,3
	TL	3,6	2,9	7,1	1,3	13,7	0,5	0,7
	YP	0,9	0,9	2,1	0,3	0,7	0,1	0,6
Menkul Kıymetler Portföyü	Toplam	11.992	8.241	2.195	4.765	3.751	1.140	141
	TL	7.228	4.495	994	2.564	2.733	805	132
	YP	4.764	3.746	1.201	2.201	1.018	335	9
Menkul Kıymetler Portföyü/T.Akt	Toplam	11,5	8,6	6,1	9,9	42,3	16,6	3,0
	TL	10,7	7,3	3,4	9,6	46,8	22,5	5,6
	YP	12,9	11,1	18,2	10,2	33,6	10,1	0,4

Kaynak:BDDK

Tablo 2c. Türk Bankacılık Sistemi Pasif Yapısı (Aralık 2000 İtibariyle)

		Sektör Toplamı	Sektör Toplamı (TMSF Hariç)	Kamu Bankaları	Özel Bankalar (TMSF Hariç)	TMSF Kapsamınd aki Bankalar	Yabancı Bankalar	Kalkınma ve Yatırım Bankaları
Toplam Pasifler	Toplam	104.288	95.426	35.705	48.194	8.862	6.887	4.640
	TL	55.605	52.431	28.656	19.281	3.174	2.212	2.282
	YP	48.683	42.995	7.049	28.913	5.688	4.675	2.358
Toplam Pasif Yüzde Dağılımı	Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	TL	53,3	54,9	80,3	40,0	35,8	32,1	49,2
	YP	46,7	45,1	19,7	60,0	64,2	67,9	50,8
Mevduat	Toplam	58.899	51.003	23.483	26.021	7.896	1.499	0
	TL	30.837	27.098	18.152	8.544	3.739	402	0
	YP	28.062	23.905	5.331	17.477	4.157	1.097	0
Mevduatın Yüzde Dağılımı	Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0
	TL	52,4	53,1	77,3	32,8	47,4	26,8	0,0
	YP	47,6	46,9	22,7	67,2	52,6	73,2	0,0
Toplam Mevduat/T. Pasifler	Toplam	56,5	53,4	65,8	54,0	89,1	21,8	0,0
	TL	29,6	28,4	50,8	17,7	42,2	5,8	0,0
	YP	26,9	25,1	14,9	36,3	46,9	15,9	0,0
Özkaynaklar	Toplam	7.622	9.673	1.101	6.729	-2.051	711	1.132
	TL	7.557	9.613	1.041	6.729	-2.056	711	1.132
	YP	65	60	60	0	5	0	0
Özkaynaklar/Toplam Pasifler	Toplam	7,3	10,1	3,1	14,0	-23,1	10,3	24,4
	TL	7,2	10,1	2,9	14,0	-23,2	10,3	24,4
	YP	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0

Kaynak:BDDK

Tablo 3a: Bankacılık Sektörü Analitik Bilançosu (Milyar TL)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	286.346	255.223	541.569	530.995	533.154	1.064.149	616.278	421.611	1.037.889
2- MERKEZ BANKA.ALACAKLAR	107.022	288.499	395.521	478.521	485.362	963.883	618.654	644.463	1.263.117
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	25.240	126.577	151.817	130.170	470.572	600.742	645.600	1.104.547	1.750.147
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	1.043.846	3.861.929	4.905.775	2.081.838	7.474.497	9.556.335	5.963.900	9.882.850	15.846.750
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	3.036.025	2.175.127	5.211.152	8.028.340	4.342.557	12.370.897	7.228.730	4.764.416	11.993.146
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	2.813.807	1.752.024	4.565.831	7.483.933	2.131.791	9.615.724	6.625.534	2.813.938	9.439.472
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	222.218	423.103	645.321	544.407	2.210.766	2.755.173	603.196	1.950.478	2.553.674
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	711.969	1.015.588	1.727.557	1.024.159	2.045.275	3.069.434	1.413.680	2.535.741	3.949.421
9- KREDİLER	6.855.042	6.278.395	13.133.437	10.340.195	9.584.367	19.924.562	18.932.200	12.917.149	31.849.349
10- TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	544.744	20.726	565.470	801.384	84.646	886.030	1.157.669	273.562	1.431.231
11- a) Takipteki Alacaklar	953.154	62.633	1.015.787	2.146.331	180.963	2.327.294	3.580.162	360.194	3.940.356
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	408.410	41.907	450.317	1.344.947	96.317	1.441.264	2.422.493	86.632	2.509.125
13- FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	2.241.490	408.531	2.650.021	5.535.367	786.839	6.322.206	3.264.255	944.644	4.208.899
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	397.099	174.346	571.445	1.149.334	525.932	1.675.266	3.360.685	851.718	4.212.403
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	263.385	60.409	323.794	1.106.021	918.273	2.024.294	4.296.963	2.170.765	6.467.728
17- ELDEN ÇIKARILCAK KIYMETLER	492.379	0	492.379	614.163	0	614.163	791.994	0	791.994
18- SABİT KIYMET (NET)	937.621	6.453	944.074	1.560.635	14.587	1.575.222	2.465.692	23.389	2.489.081
19- DİĞER AKTİFLER	5.106.607	107.497	5.214.104	11.280.230	194.663	11.474.893	16.705.679	291.491	16.997.170
20- TOPLAM AKTİFLER	22.048.815	14.779.300	36.828.115	44.661.352	27.460.724	72.122.076	67.461.979	36.826.346	104.288.325
PASİF HESAPLAR									
21- MEVDUAT	10.945.028	10.829.550	21.774.578	21.731.497	21.646.947	43.378.444	30.837.145	28.062.916	58.900.061
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	8.034	201.433	209.467	24.476	377.552	402.028	9.794	678.167	687.961
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	272.130	105.534	377.664	524.725	401.070	925.795	756.600	865.062	1.621.662
24- BANKALARA BORÇLAR	1.276.705	5.379.689	6.656.394	3.545.455	10.486.908	14.032.363	7.338.432	16.568.853	23.907.285
25- FONLAR	664.231	1.669	665.900	1.483.913	2.935	1.486.848	2.628.770	3.265	2.632.035
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	51	276.713	276.764	47	472.330	472.377	46	646.578	646.624
27- a) Tahviller ve Bonolar	16	276.713	276.729	29	472.330	472.359	28	646.578	646.606
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	35	0	35	18	0	18	18	0	18
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	9.618	5.197	14.815	14.743	12.845	27.588	14.845	27.827	42.672
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	195.328	1.052	196.380	482.028	204	482.412	815.147	971	816.118
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	1.325	631	1.956	1.325	1.084	2.409	1.325	1.341	2.666
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	1.098.764	271.431	1.370.195	2.141.921	588.113	2.730.034	2.267.635	735.746	3.003.381
33- KARŞILIKLAR	859.579	7.745	867.324	2.261.922	10.920	2.272.842	1.842.809	42.831	1.885.640
34- DİĞER PASİFLER	827.061	298.823	1.125.884	1.136.692	538.094	1.674.786	1.535.623	985.014	2.520.637
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	16.157.854	17.379.467	33.537.321	33.348.924	34.539.002	67.887.926	48.048.171	48.618.571	96.666.742
ÖZKAYNAKLAR									
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	1.626.201	11.413	1.637.614	3.129.773	56.734	3.186.507	5.530.185	48.756	5.578.941
37- YEDEK AKÇELER	364.390	26	364.416	630.209	0	630.209	4.622.602	0	4.622.602
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	564.471	0	564.471	744.690	10	744.700	1.295.710	25	1.295.735
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	106.931	8.766	115.697	488.465	4.312	492.777	1.816.750	15.552	1.832.302
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	760.383	0	760.383	-305.755	0	-305.755	-2.725.476	0	-2.725.476
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-151.787	0	-151.787	-514.288	0	-514.288	-2.982.521	0	-2.982.521
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	3.270.589	20.205	3.290.794	4.173.094	61.056	4.234.150	7.557.250	64.333	7.621.583
43- TOPLAM PASİFLER	19.428.443	17.399.672	36.828.115	37.522.018	34.600.058	72.122.076	55.605.421	48.682.904	104.288.325
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER									
44- TAAHHÜTLER (46+47+48)	2.994.714	7.657.502	10.652.216	4.408.190	12.906.038	17.314.228	6.958.152	17.951.421	24.909.573
45- TAAHHÜTLER (46+47+48)	10.004.175	11.992.691	21.996.866	24.210.675	32.860.786	57.071.461	32.685.421	47.376.764	80.062.185
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	5.089.128	43.788	5.132.916	10.188.860	59.590	10.248.450	14.501.286	329.138	14.830.424
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	3.916.710	11.126.746	15.043.456	11.738.950	30.503.170	42.242.120	14.680.908	45.344.940	60.025.848
48- c) Diğer Taahhütler	998.337	822.157	1.820.494	2.282.865	2.298.026	4.580.891	3.503.227	1.702.686	5.205.913
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	12.998.889	19.650.193	32.649.082	28.618.865	45.766.824	74.385.689	39.643.573	65.328.185	104.971.758

Kaynak: BDDK

Tablo 3b: Bankacılık Sektörü Analitik Bilançosu (Yüzde pay ve değişimler)

AKTİF HESAPLAR	% PAY									NOMİNAL DEĞİŞİM (%)						REEL DEĞİŞİM (%)						
	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000			1999/1998			2000/1999			1999/1998			2000/1999			
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	
1- NAKİT DEĞERLER	0,8	0,7	1,5	0,7	0,7	1,5	0,6	0,4	1,0	85,4	108,9	96,5	16,1	-20,9	-2,5	13,8	28,2	20,6	-12,5			
2- MERKEZ BANKA ALACAKLAR	0,3	0,8	1,1	0,7	0,7	1,3	0,6	0,6	1,2	347,1	68,2	143,7	29,3	32,8	31,0	174,5	3,3	49,6	-2,5	0,1	-1,2	
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	0,1	0,3	0,4	0,2	0,7	0,8	0,6	1,1	1,7	415,7	271,8	295,7	396,0	134,7	191,3	216,6	128,2	142,9	274,0	77,0	119,7	
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	2,8	10,5	13,3	2,9	10,4	13,3	5,7	9,5	15,2	99,4	93,5	94,8	186,5	32,2	65,8	22,4	18,8	19,6	116,0	-0,3	25,1	
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	8,2	5,9	14,1	11,1	6,0	17,2	6,9	4,6	11,5	164,4	99,6	137,4	-10,0	9,7	-3,1	62,3	22,5	45,7		-17,3		
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	7,6	4,8	12,4	10,4	3,0	13,3	6,4	2,7	9,1	166,0	21,7	110,6	-11,5	32,0	-1,8	63,3	-25,3	29,3		-0,5		
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	0,6	1,1	1,8	0,8	3,1	3,8	0,6	1,9	2,4	145,0	422,5	326,9	10,8	-11,8	-7,3	50,4	220,7	162,1	-16,4			
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	1,9	2,8	4,7	1,4	2,8	4,3	1,4	2,4	3,8	43,8	101,4	77,7	38,0	24,0	28,7	-11,7	23,6	9,1	4,1	-6,5	-3,0	
9- KREDİLER	18,6	17,0	35,7	14,3	13,3	27,6	18,2	12,4	30,5	50,8	52,7	51,7	83,1	34,8	59,8	-7,4	-6,3	-6,9	38,1	1,6	20,6	
10- TAKİPTEKİ ALACAK (NET) (11-12)	1,5	0,1	1,5	1,1	0,1	1,2	1,1	0,3	1,4	47,1	308,4	56,7	44,5	223,2	61,5	-9,7	150,7	-3,8	8,9	143,7	21,8	
11- a) Takipteki Alacaklar	2,6	0,2	2,8	3,0	0,3	3,2	3,4	0,3	3,8	125,2	188,9	129,1	66,8	99,0	69,3	38,2	77,4	40,6	25,8	50,1	27,7	
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	1,1	0,1	1,2	1,9	0,1	2,0	2,3	0,1	2,4	229,3	129,8	220,1	80,1	-10,1	74,1	102,1	41,1	96,5	35,8		31,3	
13- FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	6,1	1,1	7,2	7,7	1,1	8,8	3,1	0,9	4,0	147,0	92,6	138,6	-41,0	20,1	-33,4	51,6	18,2	46,4		-9,5		
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI																						
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	1,1	0,5	1,6	1,6	0,7	2,3	3,2	0,8	4,0	189,4	201,7	193,2	192,4	61,9	151,4	77,7	85,2	80,0	120,5	22,1	89,6	
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	0,7	0,2	0,9	1,5	1,3	2,8	4,1	2,1	6,2	319,9	1.420,1	525,2	288,5	136,4	219,5	157,8	833,1	283,8	193,0	78,3	141,0	
17- ELDEN ÇIKARILACAK KIYMETLER	1,3		1,3	0,9		0,9	0,8		0,8	24,7		24,7	29,0		29,0	-23,4		-23,4	-2,7		-2,7	
18- SABİT KIYMET (NET)	2,5	0,0	2,6	2,2	0,0	2,2	2,4	0,0	2,4	66,4	126,0	66,9	58,0	60,3	58,0	2,2	38,8	2,4	19,1	20,9	19,2	
19- DİĞER AKTİFLER	13,9	0,3	14,2	15,6	0,3	15,9	16,0	0,3	16,3	120,9	81,1	120,1	48,1	49,7	48,1	35,6	11,2	35,1	11,7	12,9	11,7	
20- TOPLAM AKTİFLER	59,9	40,1	100,0	61,9	38,1	100,0	64,7	35,3	100,0	102,6	85,8	95,8	51,1	34,1	44,6	24,3	14,1	20,2	13,9	1,1	9,0	
PASİF HESAPLAR																						
21- MEVDUAT	29,7	29,4	59,1	30,1	30,0	60,1	29,6	26,9	56,5	98,6	99,9	99,2	41,9	29,6	35,8	21,9	22,7	22,3	7,0	-2,2	2,4	
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	0,0	0,5	0,6	0,0	0,5	0,6	0,0	0,7	0,7	204,7	87,4	91,9	-60,0	79,6	71,1	87,0	15,1	17,8		35,5	29,1	
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	0,7	0,3	1,0	0,7	0,6	1,3	0,7	0,8	1,6	92,8	280,0	145,1	44,2	115,7	75,2	18,4	133,3	50,5	8,7	62,7	32,1	
24- BANKALARA BORÇLAR	3,5	14,6	18,1	4,9	14,5	19,5	7,0	15,9	22,9	177,7	94,9	110,8	107,0	58,0	70,4	70,5	19,7	29,4	56,1	19,2	28,5	
25- FONLAR	1,8	0,0	1,8	2,1	0,0	2,1	2,5	0,0	2,5	123,4	75,9	123,3	77,2	11,2	77,0	37,1	7,9	37,1	33,6	-16,1	33,5	
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0,0	0,8	0,8	0,0	0,7	0,7	0,0	0,6	0,6	-7,8	70,7	70,7	-2,1	36,9	36,9		4,8	4,8		3,2	3,2	
27- a) Tahviller ve Bonolar	0,0	0,8	0,8	0,0	0,7	0,7	0,0	0,6	0,6	81,3	70,7	70,7	-3,4	36,9	36,9	11,3	4,8	4,8		3,2	3,2	
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-48,6		-48,6	0,0		0,0							
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53,3	147,2	86,2	0,7	116,6	54,7	-5,9	51,7	14,3	-24,1	63,4	16,6	
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	0,5	0,0	0,5	0,7	0,0	0,7	0,8	0,0	0,8	146,9	-80,6	145,7	69,0	376,0	69,2	51,5		50,8	27,5	259,0	27,6	
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	71,8	23,2	0,0	23,7	10,7		5,5	-24,4		-6,7	-16,5	
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	3,0	0,7	3,7	3,0	0,8	3,8	2,2	0,7	2,9	94,9	116,7	99,2	5,9	25,1	10,0	19,7	33,0	22,3	-20,2	-5,7	-17,0	
33- KARŞILIKLAR	2,3	0,0	2,4	3,1	0,0	3,2	1,8	0,0	1,8	163,1	41,0	162,1	-18,5	292,2	-17,0	61,5	-13,5	60,9		195,8		
34- DİĞER PASİFLER	2,2	0,8	3,1	1,6	0,7	2,3	1,5	0,9	2,4	37,4	80,1	48,8	35,1	83,1	50,5	-15,6	10,5	-8,7	1,9	38,1	13,5	
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	43,9	47,2	91,1	46,2	47,9	94,1	46,1	46,6	92,7	106,4	98,7	102,4	44,1	40,8	42,4	26,7	22,0	24,3	8,7	6,2	7,4	
ÖZKAYNAKLAR																						
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	4,4	0,0	4,4	4,3	0,1	4,4	5,3	0,0	5,3	92,5	397,1	94,6	76,7	-14,1	75,1	18,1	205,1	19,4	33,3		32,0	
37- YEDEK AKÇELER	1,0	0,0	1,0	0,9		0,9	4,4		4,4	72,9	-100,0	72,9	633,5		633,5	6,2		6,2	453,2		453,2	
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	1,5		1,5	1,0	0,0	1,0	1,2	0,0	1,2	31,9		31,9	74,0	150,0	74,0	-19,0		-19,0	31,2	88,5	31,2	
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	0,3	0,0	0,3	0,7	0,0	0,7	1,7	0,0	1,8	356,8	-50,8	325,9	271,9	260,7	271,8	180,4		161,4	180,5	172,0	180,4	
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	2,1		2,1	-0,4		-0,4	-2,6		-2,6													
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-0,4		-0,4	-0,7		-0,7	-2,9		-2,9													
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	8,9	0,1	8,9	5,8	0,1	5,9	7,2	0,1	7,3	27,6	202,2	28,7	81,1	5,4	80,0	-21,7	85,5	-21,0	36,6	-20,5	35,7	
43- TOPLAM PASİFLER	52,8	47,2	100,0	52,0	48,0	100,0	53,3	46,7	100,0	93,1	98,9	95,8	48,2	40,7	44,6	18,5	22,1	20,2	11,8	6,1	9,0	
44- G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	8,1	20,8	28,9	6,1	17,9	24,0	6,7	17,2	23,9	47,2	68,5	62,5	57,8	39,1	43,9	-9,6	3,5	-0,2	19,0	4,9	8,5	
45- TAHHÜTLER (46+47+48)	27,2	32,6	59,7	33,6	45,6	79,1	31,3	45,4	76,8	142,0	174,0	159,5	35,0	44,2	40,3	48,6	68,2	59,3	1,8	8,7	5,8	
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	13,8	0,1	13,9	14,1	0,1	14,2	13,9	0,3	14,2	100,2	36,1	99,7	42,3	452,3	44,7	22,9	-16,5	22,6	7,3	316,5	9,1	
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	10,6	30,2	40,8	16,3	42,3	58,6	14,1	43,5	57,6	199,7	174,1	180,8	25,1	48,7	42,1	84,0	68,3	72,4	-5,7	12,1	7,2	
48- c) Diğer Taahhütler	2,7	2,2	4,9	3,2	3,2	6,4	3,4	1,6	5,0	128,7	179,5	151,6	53,5	-25,9	13,6	40,4	71,6	54,5	15,7		-14,3	
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	35,3	53,4	88,7	39,7	63,5	103,1	38,0	62,6	100,7	120,2	132,9	127,8	38,5	42,7	41,1	35,1	43,0	39,9	4,5	7,6	6,4	

Kaynak: BDDK

Tablo 3c: Bankacılık Sektörü Analitik Bilançosu (Milyon Dolar)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	916	816	1.732	983	987	1.970	917	628	1.545
2- MERKEZ BANKA ALACAKLAR	342	923	1.265	886	899	1.785	921	959	1.880
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	81	405	485	241	871	1.112	961	1.644	2.605
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	3.338	12.349	15.687	3.855	13.839	17.694	8.878	14.712	23.590
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	9.708	6.956	16.664	14.865	8.040	22.905	10.761	7.092	17.853
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	8.998	5.603	14.600	13.857	3.947	17.804	9.863	4.189	14.052
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	711	1.353	2.064	1.008	4.093	5.101	898	2.904	3.801
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	2.277	3.248	5.524	1.896	3.787	5.683	2.104	3.775	5.879
9- KREDİLER	21.921	20.077	41.997	19.145	17.746	36.891	28.183	19.229	47.412
10- TAKİPTEKİ ALACAK (NET) (11-12)	1.742	66	1.808	1.484	157	1.640	1.723	407	2.131
11- a) Takipteki Alacaklar	3.048	200	3.248	3.974	335	4.309	5.330	536	5.866
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	1.306	134	1.440	2.490	178	2.669	3.606	129	3.735
13- FAİZ GELİR TAH. REESKONTLARI	7.168	1.306	8.474	10.249	1.457	11.706	4.859	1.406	6.265
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	1.270	558	1.827	2.128	974	3.102	5.003	1.268	6.271
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	842	193	1.035	2.048	1.700	3.748	6.397	3.231	9.628
17- ELDEN ÇIKARILICAK KIYMETLER	1.575	0	1.575	1.137	0	1.137	1.179	0	1.179
18- SABİT KIYMET (NET)	2.998	21	3.019	2.890	27	2.917	3.670	35	3.705
19- DİĞER AKTİFLER	16.330	344	16.673	20.886	360	21.246	24.869	434	25.302
20- TOPLAM AKTİFLER	70.507	47.260	117.767	82.691	50.844	133.535	100.426	54.821	155.246
PASİF HESAPLAR									
21- MEVDUAT	34.999	34.630	69.630	40.236	40.080	80.316	45.905	41.775	87.680
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	26	644	670	45	699	744	15	1.010	1.024
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	870	337	1.208	972	743	1.714	1.126	1.288	2.414
24- BANKALARA BORÇLAR	4.083	17.203	21.285	6.564	19.417	25.981	10.924	24.665	35.589
25- FONLAR	2.124	5	2.129	2.747	5	2.753	3.913	5	3.918
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0	885	885	0	875	875	0	963	963
27- a) Tahviller ve Bonolar	0	885	885	0	875	875	0	963	963
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	31	17	47	27	24	51	22	41	64
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	625	3	628	893	0	893	1.213	1	1.215
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	4	2	6	2	2	4	2	2	4
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	3.514	868	4.382	3.966	1.089	5.055	3.376	1.095	4.471
33- KARŞILIKLAR	2.749	25	2.773	4.188	20	4.208	2.743	64	2.807
34- DİĞER PASİFLER	2.645	956	3.600	2.105	996	3.101	2.286	1.466	3.752
35- TOPLAM (21+..+34)-(27+28)	51.669	55.575	107.244	61.746	63.950	125.696	71.526	72.375	143.901
ÖZKAYNAKLAR									
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	5.200	36	5.237	5.795	105	5.900	8.232	73	8.305
37- YEDEK AKÇELER	1.165	0	1.165	1.167	0	1.167	6.881	0	6.881
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	1.805	0	1.805	1.379	0	1.379	1.929	0	1.929
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	342	28	370	904	8	912	2.704	23	2.728
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	2.432	0	2.432	-566	0	-566	-4.057	0	-4.057
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-485	0	-485	-952	0	-952	-4.440	0	-4.440
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+..+41)	10.459	65	10.523	7.727	113	7.840	11.250	96	11.346
43- TOPLAM PASİFLER	62.127	55.640	117.767	69.473	64.063	133.535	82.776	72.471	155.246
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER									
44- TAAHHÜTLER (46+47+48)	31.991	38.350	70.340	44.826	60.842	105.669	48.656	70.526	119.183
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	16.274	140	16.414	18.865	110	18.975	21.587	490	22.077
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	12.525	35.581	48.105	21.735	56.477	78.212	21.854	67.502	89.356
48- c) Diğer Taahhütler	3.192	2.629	5.821	4.227	4.255	8.482	5.215	2.535	7.750
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	41.567	62.836	104.404	52.988	84.738	137.726	59.014	97.249	156.264

Kaynak: BDDK

Tablo 3d : Bankacılık Sektörü Kar Zarar Tablosu

	TL (Milyar TL)		ABD Doları (Milyon USD)		TL % Değişim		ABD Doları
	ARALIK		ARALIK		NOMİNAL	REEL	% Değişim
	1999	2000	1999	2000	2000/1999	2000/1999	2000/1999
FAİZ GELİRLERİ :							
1- Kredilerden Alınan Faizler	7.100.025	7.651.095	13,146	11,390	7,8	-18,8	-13,4
2- Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	514.524	-32.045	0,953	-0,048			
3- Bankalardan Alınan Faizler	1.599.027	2.908.648	2,961	4,330	81,9	37,1	46,2
4- Bankalararası Para Piy.İşl.Alınan Faizler	114.161	267.371	0,211	0,398	134,2	76,5	88,3
5- D.İ.B.S.'lerden Alınan Faizler	4.804.763	4.028.672	8,896	5,997	-16,2	-36,8	-32,6
6- Diğer Menkul Kıymet.Alınan Faizler	393.579	259.865	0,729	0,387	-34,0	-50,2	-46,9
7- Finansal Kiralama Gelirleri	1	0	0,000	0,000			
8- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Gelirler	7.071.129	7.691.146	13,092	11,449	8,8	-18,0	-12,6
9- Toplam Faiz Gelirleri (1 den 8 e)	21.597.209	22.774.752	39,988	33,903	5,5	-20,5	-15,2
FAİZ GİDERLERİ :							
10- Mevduata Verilen Faizler	13.104.506	11.287.433	24,263	16,803	-13,9	-35,1	-30,7
11- Bankalara Verilen Faizler	2.812.711	4.473.148	5,208	6,659	59,0	19,9	27,9
12- Bankalararası Para Piy.İşl.Verilen Faizler	228.531	296.647	0,423	0,442	29,8	-2,2	4,4
13- Çıkarılan Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	37.559	77.702	0,070	0,116	106,9	55,9	66,3
14- Finansal Kiralama Giderleri	8.196	9.809	0,015	0,015	19,7	-9,8	-3,8
15- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Giderler	615.942	1.824.223	1,140	2,716	196,2	123,3	138,1
16- Toplam Faiz Giderleri (10 dan 15 e)	16.807.445	17.968.962	31,119	26,749	6,9	-19,4	-14,0
17- NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) (9-16)	4.789.764	4.805.790	8,868	7,154	0,3	-24,4	-19,3
18- Takipteki Alacaklar Özel Provizyonu	1.161.882	1.467.736	2,151	2,185	26,3	-4,8	1,6
19- Krediler Genel Provizyonu	189.725	519.177	0,351	0,773	173,6	106,3	120,0
20- PROV.SONRASI NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) [17-(18+19)]	3.438.157	2.818.877	6,366	4,196	-18,0	-38,2	-34,1
FAİZ DIŞI GELİRLER :							
21- Kredilerden Alınan Ücret ve Komisyonlar	248.668	368.739	0,460	0,549	48,3	11,8	19,2
22- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklardan Alınan Kar Payları	175.629	563.770	0,325	0,839	221,0	142,0	158,1
23- Bankacılık Hizmetleri Gelirleri	607.783	1.041.884	1,125	1,551	71,4	29,2	37,8
24- Aktiflerimizin Satışından Elde Edilen Gelirler	578.989	512.486	1,072	0,763	-11,5	-33,3	-28,8
25- Diğer Faiz Dışı Gelirler	418.939	808.552	0,776	1,204	93,0	45,5	55,2
26- Toplam Faiz Dışı Gelirler (21 den 25 e)	2.030.008	3.295.431	3,759	4,906	62,3	22,4	30,5
FAİZ DIŞI GİDERLER :							
27- Personel Giderleri	1.422.805	2.087.017	2,634	3,107	46,7	10,6	17,9
28- Kıdem Tazminatı Provizyonu	43.012	48.567	0,080	0,072	12,9	-14,9	-9,2
29- Menkul Değ.,İştirakler ve B.Ort.Değer Azalma Provizyonu	56.525	409.811	0,105	0,610	625,0	446,5	482,9
30- Diğer Provizyonlar	443.890	80.687	0,822	0,120	-81,8	-86,3	-85,4
31- Verilen Ücret ve Komisyonlar	268.206	399.597	0,497	0,595	49,0	12,3	19,8
32- Amortisman Giderleri	157.758	260.674	0,292	0,388	65,2	24,6	32,8
33- Vergi,Resim,Harç ve Fonlar	225.105	851.644	0,417	1,268	278,3	185,2	204,2
34- Diğer Faiz Dışı Giderler	1.356.014	2.196.409	2,511	3,270	62,0	22,1	30,2
35- Toplam Faiz Dışı Giderler (27 den 34 e)	3.973.315	6.334.406	7,357	9,429	59,4	20,2	28,2
DİĞER FAİZ DIŞI GELİRLER (GİDERLER)							
36- Sermaye Piyasası İşlemleri Karları (Zararları) (Net)	1.430.043	197.722	2,648	0,294	-86,2	-89,6	-88,9
37- Kambiyo Karları (Zararları) (Net)	-2.207.695	-2.022.037	-4,088	-3,010			
38- Olağanüstü Gelirler (Giderler) (Net)	116.958	49.546	0,217	0,074	-57,6	-68,1	-65,9
39- Toplam Diğer Faiz Dışı Gelirler (Giderler) (36 dan 38 e)	-660.694	-1.774.769	-1,223	-2,642			
40- VERGİ ÖNCESİ KAR (ZARAR) [(20+26+39)-35]	834.156	-1.994.867	1,544	-2,970			
41- Vergi Provizyonu	1.139.910	729.773	2,111	1,086	-36,0	-51,7	-48,5
42- DÖNEM NET KARI (ZARARI) (40-41)	-305.754	-2.724.640	-0,566	-4,056			

Kaynak: BDDK

Tablo 4a: TMSF Kapsamındaki Bankalar Hariç Bankacılık Sektörü Analitik Bilançosu (Milyar TL)

AKTİF HESAPLAR		ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
		T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1-	NAKİT DEĞERLER	282.330	250.078	532.408	498.661	452.730	951.391	576.881	369.435	946.316
2-	MERKEZ BANKA ALACAKLAR	106.954	288.397	395.351	470.102	484.194	954.296	614.708	637.687	1.252.395
3-	BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	25.240	126.577	151.817	127.120	469.491	596.611	615.500	1.104.547	1.720.047
4-	BANKALARDAN ALACAKLAR	1.025.875	3.832.367	4.858.242	2.037.236	7.294.835	9.332.071	5.649.805	9.510.791	15.160.596
5-	MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7) NET	2.946.625	2.159.417	5.106.042	7.166.611	4.297.805	11.464.416	4.495.729	3.746.459	8.242.188
6-	a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	2.724.470	1.736.314	4.460.784	6.626.043	2.089.011	8.715.054	3.989.558	1.799.531	5.789.089
7-	b)Diğer Menkul Kıymetler	222.155	423.103	645.258	540.568	2.208.794	2.749.362	506.171	1.946.928	2.453.099
8-	MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	711.969	1.015.588	1.727.557	1.010.606	1.933.259	2.943.865	1.413.611	2.534.904	3.948.515
9-	KREDİLER	6.762.818	6.238.445	13.001.263	9.884.270	9.303.788	19.188.058	17.518.605	12.192.669	29.711.274
10-	TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	519.593	20.726	540.319	501.477	82.468	583.945	865.037	257.152	1.122.189
11-	a) Takipteki Alacaklar	821.807	62.633	884.440	942.947	163.403	1.106.350	2.052.574	318.282	2.370.856
12-	b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	302.214	41.907	344.121	441.470	80.935	522.405	1.187.537	61.130	1.248.667
13-	FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	2.191.406	405.979	2.597.385	4.431.394	754.333	5.185.727	3.002.632	861.539	3.864.171
14-	FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-	İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	394.520	174.346	568.866	1.118.524	516.938	1.635.462	3.296.934	730.402	4.027.336
16-	BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	253.939	50.482	304.421	931.356	914.107	1.845.463	4.040.595	1.608.053	5.648.648
17-	ELDEN ÇIKARILCAK KIYMETLER	491.958	0	491.958	598.241	0	598.241	754.586	0	754.586
18-	SABİT KIYMET (NET)	918.493	6.453	924.946	1.425.442	14.562	1.440.004	2.168.577	11.427	2.180.004
19-	DİĞER AKTİFLER	5.080.840	106.124	5.186.964	11.193.808	154.701	11.348.509	16.614.203	233.380	16.847.583
20-	TOPLAM AKTİFLER	21.712.560	14.674.979	36.387.539	41.394.848	26.673.211	68.068.059	61.627.403	33.798.445	95.425.848
PASİF HESAPLAR										
21-	MEVDUAT	10.713.378	10.626.277	21.339.655	19.498.338	18.717.527	38.215.865	27.098.249	23.905.547	51.003.796
22-	MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	8.029	196.730	204.759	24.475	314.364	338.839	9.794	427.646	437.440
23-	BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	263.430	105.534	368.964	468.060	308.689	776.749	583.650	635.801	1.219.451
24-	BANKALARA BORÇLAR	1.275.355	5.351.942	6.627.297	3.481.305	10.287.397	13.768.702	7.001.476	15.679.070	22.680.546
25-	FONLAR	664.231	1.669	665.900	1.483.913	2.935	1.486.848	2.628.763	3.265	2.632.028
26-	ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	51	276.713	276.764	47	472.330	472.377	46	646.578	646.624
27-	a) Tahviller ve Bonolar	16	276.713	276.729	29	472.330	472.359	28	646.578	646.606
28-	b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	35	0	35	18	0	18	18	0	18
29-	FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	9.618	4.725	14.343	14.743	9.009	23.752	14.372	11.534	25.906
30-	ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	191.557	1.052	192.609	441.902	204	442.106	708.997	971	709.968
31-	SERMAYE BENZERİ KREDİLER	1.325	631	1.956	1.325	1.084	2.409	1.325	1.341	2.666
32-	FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	1.071.899	268.410	1.340.309	1.955.162	500.156	2.455.318	2.120.195	626.478	2.746.673
33-	KARŞILIKLAR	831.933	7.745	839.678	1.717.597	10.920	1.728.517	1.165.578	37.969	1.203.547
34-	DİĞER PASİFLER	822.886	297.735	1.120.621	1.088.067	494.288	1.582.355	1.485.112	958.892	2.444.004
35-	TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	15.853.692	17.139.163	32.992.855	30.174.934	31.118.903	61.293.837	42.817.557	42.935.092	85.752.649
ÖZKAYNAKLAR										
36-	ÖDENMİŞ SERMAYE	1.487.277	11.413	1.498.690	2.759.524	56.734	2.816.258	4.841.536	48.756	4.890.292
37-	YEDEK AKÇELER	361.105	26	361.131	603.150	0	603.150	1.216.544	0	1.216.544
38-	SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	552.033	0	552.033	680.126	10	680.136	1.130.212	25	1.130.237
39-	MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	106.931	8.766	115.697	487.696	642	488.338	1.816.731	11.035	1.827.766
40-	DÖNEM KARI (ZARARI)	887.191	0	887.191	2.241.034	0	2.241.034	584.452	0	584.452
41-	GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-20.058	0	-20.058	-54.694	0	-54.694	23.908	0	23.908
42-	TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	3.374.479	20.205	3.394.684	6.716.836	57.386	6.774.222	9.613.383	59.816	9.673.199
43-	TOPLAM PASİFLER	19.228.171	17.159.368	36.387.539	36.891.770	31.176.289	68.068.059	52.430.940	42.994.908	95.425.848
44-	G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	2.945.437	7.576.153	10.521.590	4.001.406	12.114.710	16.116.116	6.341.142	16.374.937	22.716.079
45-	TAAHHÜTLER (46+47+48)	8.767.067	10.933.313	19.700.380	20.095.356	26.643.917	46.739.273	27.533.933	45.660.883	73.194.816
46-	a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	4.840.150	43.788	4.883.938	8.712.746	59.590	8.772.336	10.078.718	329.138	10.407.856
47-	b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	2.998.932	10.182.977	13.181.909	9.236.597	24.449.195	33.685.792	14.154.754	43.788.471	57.943.225
48-	c) Diğer Taahhütler	927.985	706.548	1.634.533	2.146.013	2.135.132	4.281.145	3.300.461	1.543.274	4.843.735
49-	TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	11.712.504	18.509.466	30.221.970	24.096.762	38.758.627	62.855.389	33.875.075	62.035.820	95.910.895

Kaynak: BDDK

Tablo 4b: TMSF Kapsamındaki Bankalar Hariç Bankacılık Sektörü Analitik Bilançosu (Yüzde pay ve değişimler)

	% PAY									NOMİNAL DEĞİŞİM (%)						REEL DEĞİŞİM (%)					
	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000			1999/1998			2000/1999			1999/1998			2000/1999		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
AKTİF HESAPLAR																					
1- NAKİT DEĞERLER	0,8	0,7	1,5	0,7	0,7	1,4	0,6	0,4	1,0	76,6	81,0	78,7	15,7	-18,4	-0,5	8,4	11,1	9,7	-12,8		
2- MERKEZ BANKA ALACAKLAR	0,3	0,8	1,1	0,7	0,7	1,4	0,6	0,7	1,3	339,5	67,9	141,4	30,8	31,7	31,2	169,8	3,1	48,2	-1,4	-0,7	-1,0
3- BANKALAR.PARA PIYASA İŞL.ALACAKLAR	0,1	0,3	0,4	0,2	0,7	0,9	0,6	1,2	1,8	403,6	270,9	293,0	384,2	135,3	188,3	209,2	127,7	141,2	265,1	77,4	117,4
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	2,8	10,5	13,4	3,0	10,7	13,7	5,9	10,0	15,9	98,6	90,3	92,1	177,3	30,4	62,5	21,9	16,8	17,9	109,1	-1,7	22,5
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	8,1	5,9	14,0	10,5	6,3	16,8	4,7	3,9	8,6	143,2	99,0	124,5	-37,3	-12,8	-28,1	49,3	22,2	37,8			
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	7,5	4,8	12,3	9,7	3,1	12,8	4,2	1,9	6,1	143,2	20,3	95,4	-39,8	-13,9	-33,6	49,3	-26,1	19,9			
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	0,6	1,2	1,8	0,8	3,2	4,0	0,5	2,0	2,6	143,3	422,0	326,1	-6,4	-11,9	-10,8	49,4	220,5	161,5			
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	2,0	2,8	4,7	1,5	2,8	4,3	1,5	2,7	4,1	41,9	90,4	70,4	39,9	31,1	34,1	-12,9	16,8	4,6	5,5	-1,1	1,2
9- KREDİLER	18,6	17,1	35,7	14,5	13,7	28,2	18,4	12,8	31,1	46,2	49,1	47,6	77,2	31,1	54,8	-10,3	-8,5	-9,4	33,7	-1,2	16,8
10- TAKİPTEKİ ALACAK (NET) (11-12)	1,4	0,1	1,5	0,7	0,1	0,9	0,9	0,3	1,2	-3,5	297,9	8,1	72,5	211,8	92,2		144,2	-33,7	30,1	135,2	44,9
11- a) Takipteki Alacaklar	2,3	0,2	2,4	1,4	0,2	1,6	2,2	0,3	2,5	14,7	160,9	25,1	117,7	94,8	114,3	-29,6	60,1	-23,2	64,2	46,9	61,6
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	0,8	0,1	0,9	0,6	0,1	0,8	1,2	0,1	1,3	46,1	93,1	51,8	169,0	-24,5	139,0	-10,3	18,6	-6,8	102,9		80,3
13- FAİZ GELİR TAHREESKONTLARI	6,0	1,1	7,1	6,5	1,1	7,6	3,1	0,9	4,0	102,2	85,8	99,7	-32,2	14,2	-25,5	24,1	14,1	22,6		-13,9	
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI																					
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	1,1	0,5	1,6	1,6	0,8	2,4	3,5	0,8	4,2	183,5	196,5	187,5	194,8	41,3	146,3	74,0	82,0	76,5	122,3	6,6	85,7
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	0,7	0,1	0,8	1,4	1,3	2,7	4,2	1,7	5,9	266,8	1.710,8	506,2	333,8	75,9	206,1	125,1	1.011,5	272,1	227,2	32,7	130,8
17- ELDEN ÇIKARILACAK KIYMETLER	1,4		1,4	0,9		0,9	0,8		0,8	21,6		21,6	26,1		26,1	-25,4		-25,4	-4,9		-4,9
18- SABİT KIYMET (NET)	2,5	0,0	2,5	2,1	0,0	2,1	2,3	0,0	2,3	55,2	125,7	55,7	52,1	-21,5	51,4	-4,7	38,5	-4,4	14,7		14,2
19- DİĞER AKTİFLER	14,0	0,3	14,3	16,4	0,2	16,7	17,4	0,2	17,7	120,3	45,8	118,8	48,4	50,9	48,5	35,2	-10,5	34,3	11,9	13,8	12,0
20- TOPLAM AKTİFLER	59,7	40,3	100,0	60,8	39,2	100,0	64,6	35,4	100,0	90,6	81,8	87,1	48,9	26,7	40,2	17,0	11,6	14,8	12,3	-4,4	5,7
PASİF HESAPLAR																					
21- MEVDUAT	29,4	29,2	58,6	28,6	27,5	56,1	28,4	25,1	53,4	82,0	76,1	79,1	39,0	27,7	33,5	11,7	8,1	9,9	4,8	-3,7	0,7
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	0,0	0,5	0,6	0,0	0,5	0,5	0,0	0,4	0,5	204,8	59,8	65,5	-60,0	36,0	29,1	87,1	-1,9	1,6		2,6	-2,6
23- BANKALAR.PARA PIYASASI İŞLEM.BORÇLARI	0,7	0,3	1,0	0,7	0,5	1,1	0,6	0,7	1,3	77,7	192,5	110,5	24,7	106,0	57,0	9,1	79,5	29,2	-6,0	55,3	18,4
24- BANKALARA BORÇLAR	3,5	14,7	18,2	5,1	15,1	20,2	7,3	16,4	23,8	173,0	92,2	107,8	101,1	52,4	64,7	67,6	18,0	27,5	51,7	14,9	24,2
25- FONLAR	1,8	0,0	1,8	2,2	0,0	2,2	2,8	0,0	2,8	123,4	75,9	123,3	77,2	11,2	77,0	37,1	7,9	37,1	33,6	-16,1	33,5
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0,0	0,8	0,8	0,0	0,7	0,7	0,0	0,7	0,7	-7,8	70,7	70,7	-2,1	36,9	36,9		4,8	4,8		3,2	3,2
27- a) Tahviller ve Bonolar	0,0	0,8	0,8	0,0	0,7	0,7	0,0	0,7	0,7	81,3	70,7	70,7	-3,4	36,9	36,9	11,3	4,8	4,8		3,2	3,2
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-48,6		-48,6									
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53,3	90,7	65,6	-2,5	28,0	9,1	-5,9	17,0	1,7		-3,4	-17,7
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	0,5	0,0	0,5	0,6	0,0	0,6	0,7	0,0	0,7	130,7	-80,6	129,5	60,4	376,0	60,6	41,6		40,9	21,0	259,0	21,1
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	71,8	23,2	0,0	23,7	10,7		5,5	-24,4		-6,7	-16,5
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	2,9	0,7	3,7	2,9	0,7	3,6	2,2	0,7	2,9	82,4	86,3	83,2	8,4	25,3	11,9	12,0	14,4	12,4	-18,2	-5,5	-15,6
33- KARŞILIKLAR	2,3	0,0	2,3	2,5	0,0	2,5	1,2	0,0	1,3	106,5	41,0	105,9	-32,1	247,7	-30,4	26,7	-13,5	26,4		162,2	
34- DİĞER PASİFLER	2,3	0,8	3,1	1,6	0,7	2,3	1,6	1,0	2,6	32,2	66,0	41,2	36,5	94,0	54,5	-18,8	1,9	-13,3	2,9	46,3	16,5
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	43,6	47,1	90,7	44,3	45,7	90,0	44,9	45,0	89,9	90,3	81,6	85,8	41,9	38,0	39,9	16,8	11,5	14,0	7,0	4,1	5,5
ÖZKAYNAKLAR																					
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	4,1	0,0	4,1	4,1	0,1	4,1	5,1	0,1	5,1	85,5	397,1	87,9	75,4	-14,1	73,6	13,9	205,1	15,3	32,3		31,0
37- YEDEK AKÇELER	1,0	0,0	1,0	0,9		0,9	1,3		1,3	67,0	-100,0	67,0	101,7		101,7	2,5		2,5	52,1		52,1
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	1,5	1,5	1,0	1,0	0,0	1,0	1,2	0,0	1,2	23,2		23,2	66,2	150,0	66,2	-24,4		-24,4	25,3	88,5	25,3
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	0,3	0,0	0,3	0,7	0,0	0,7	1,9	0,0	1,9	356,1	-92,7	322,1	272,5	1.618,8	274,3	180,0	159,1	180,9	1.196,3		182,3
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	2,4		2,4	3,3		3,3	0,6		0,6	152,6		152,6	-73,9		-73,9	55,1		55,1			
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-0,1		-0,1	-0,1		-0,1	0,0		0,0												
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	9,3	0,1	9,3	9,9	0,1	10,0	10,1	0,1	10,1	99,0	184,0	99,6	43,1	4,2	42,8	22,2	74,3	22,5	7,9	-21,4	7,7
43- TOPLAM PASİFLER	52,8	47,2	100,0	54,2	45,8	100,0	54,9	45,1	100,0	91,9	81,7	87,1	42,1	37,9	40,2	17,8	11,5	14,8	7,2	4,0	5,7
44- G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	8,1	20,8	28,9	5,9	17,8	23,7	6,6	17,2	23,8	35,9	59,9	53,2	58,5	35,2	41,0	-16,6	-1,8	-6,0	19,5	1,9	6,3
45- TAAHHÜTLER (46+47+48)	24,1	30,0	54,1	29,5	39,1	68,7	28,9	47,8	76,7	129,2	143,7	137,3	37,0	71,4	56,6	40,7	49,6	45,6	3,3	29,2	18,1
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	13,3	0,1	13,4	12,8	0,1	12,9	10,6	0,3	10,9	80,0	36,1	79,6	15,7	452,3	18,6	10,5	-16,5	10,3	-12,8	316,5	-10,5
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	8,2	28,0	36,2	13,6	35,9	49,5	14,8	45,9	60,7	208,0	140,1	155,5	53,2	79,1	72,0	89,1	47,4	56,9	15,6	35,1	29,7
48- c) Diğer Taahhütler	2,6	1,9	4,5	3,2	3,1	6,3	3,5	1,6	5,1	131,3	202,2	161,9	53,8	-27,7	13,1	42,0	85,5	60,8	16,0		-14,7
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	32,2	50,9	83,1	35,4	56,9	92,3	35,5	65,0	100,5	105,7	109,4	108,0	40,6	60,1	52,6	26,3	28,5	27,7	6,0	20,7	15,1

Kaynak: BDDK

Tablo 4c: TMSF Kapsamındaki Bankalar Hariç Bankacılık Sektörü Analitik Bilançosu (Milyon Dolar)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	903	800	1.703	923	838	1.762	859	550	1.409
2- MERKEZ BANKA.ALACAKLAR	342	922	1.264	870	896	1.767	915	949	1.864
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	81	405	485	235	869	1.105	916	1.644	2.561
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	3.280	12.255	15.535	3.772	13.507	17.278	8.410	14.158	22.568
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	9.423	6.905	16.328	13.269	7.957	21.227	6.692	5.577	12.270
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	8.712	5.552	14.264	12.268	3.868	16.136	5.939	2.679	8.618
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	710	1.353	2.063	1.001	4.090	5.090	753	2.898	3.652
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	2.277	3.248	5.524	1.871	3.579	5.451	2.104	3.774	5.878
9- KREDİLER	21.626	19.949	41.575	18.301	17.226	35.527	26.079	18.150	44.229
10- TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	1.662	66	1.728	928	153	1.081	1.288	383	1.671
11- a) Takipteki Alacaklar	2.628	200	2.828	1.746	303	2.048	3.056	474	3.529
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	966	134	1.100	817	150	967	1.768	91	1.859
13- FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	7.008	1.298	8.306	8.205	1.397	9.601	4.470	1.283	5.752
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	1.262	558	1.819	2.071	957	3.028	4.908	1.087	5.995
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	812	161	973	1.724	1.692	3.417	6.015	2.394	8.409
17- ELDEN ÇIKARILACAK KIYMETLER	1.573	0	1.573	1.108	0	1.108	1.123	0	1.123
18- SABİT KIYMET (NET)	2.937	21	2.958	2.639	27	2.666	3.228	17	3.245
19- DİĞER AKTİFLER	16.247	339	16.587	20.726	286	21.012	24.732	347	25.080
20- TOPLAM AKTİFLER	69.431	46.927	116.358	76.643	49.386	126.029	91.740	50.313	142.053
PASİF HESAPLAR									
21- MEVDUAT	34.259	33.980	68.239	36.101	34.656	70.757	40.339	35.586	75.926
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	26	629	655	45	582	627	15	637	651
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	842	337	1.180	867	572	1.438	869	946	1.815
24- BANKALARA BORÇLAR	4.078	17.114	21.192	6.446	19.047	25.493	10.423	23.340	33.763
25- FONLAR	2.124	5	2.129	2.747	5	2.753	3.913	5	3.918
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0	885	885	0	875	875	0	963	963
27- a) Tahviller ve Bonolar	0	885	885	0	875	875	0	963	963
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	31	15	46	27	17	44	21	17	39
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	613	3	616	818	0	819	1.055	1	1.057
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	4	2	6	2	2	4	2	2	4
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	3.428	858	4.286	3.620	926	4.546	3.156	933	4.089
33- KARŞILIKLAR	2.660	25	2.685	3.180	20	3.200	1.735	57	1.792
34- DİĞER PASİFLER	2.631	952	3.583	2.015	915	2.930	2.211	1.427	3.638
35- TOPLAM (21+..+34)-(27+28)	50.696	54.807	105.503	55.869	57.617	113.487	63.739	63.914	127.654
ÖZKAYNAKLAR									
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	4.756	36	4.792	5.109	105	5.214	7.207	73	7.280
37- YEDEK AKÇELER	1.155	0	1.155	1.117	0	1.117	1.811	0	1.811
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	1.765	0	1.765	1.259	0	1.259	1.682	0	1.683
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	342	28	370	903	1	904	2.704	16	2.721
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	2.837	0	2.837	4.149	0	4.149	870	0	870
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-64	0	-64	-101	0	-101	36	0	36
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+..+41)	10.791	65	10.855	12.436	106	12.543	14.311	89	14.400
43- TOPLAM PASİFLER	61.487	54.871	116.358	68.306	57.723	126.029	78.050	64.003	142.053
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER									
44- TAAHHÜTLER (46+47+48)	28.035	34.962	62.997	37.207	49.332	86.539	40.988	67.972	108.960
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	15.478	140	15.618	16.132	110	16.242	15.003	490	15.493
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	9.590	32.563	42.152	17.102	45.268	62.370	21.071	65.185	86.256
48- c) Diğer Taahhütler	2.967	2.259	5.227	3.973	3.953	7.927	4.913	2.297	7.211
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	37.454	59.189	96.642	44.616	71.762	116.378	50.427	92.348	142.776

Kaynak: BDDK

Tablo 4d: TMSF Kapsamındaki Bankalar Hariç Bankacılık Sektörü Kar Zarar Tablosu

	TL (Milyar TL)		ABD Doları (Milyon USD)		TL % Değişim		ABD Doları
	ARALIK		ARALIK		NOMİNAL	REEL	% Değişim
	1999	2000	1999	2000	2000/1999	2000/1999	2000/1999
FAİZ GELİRLERİ :							
1- Kredilerden Alınan Faizler	6.667.021	7.119.173	12,344	10,598	6,8	-19,5	-14,1
2- Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	190.920	198.246	0,353	0,295	3,8	-21,7	-16,5
3- Bankalardan Alınan Faizler	1.536.296	2.702.231	2,844	4,023	75,9	32,6	41,4
4- Bankalararası Para Piy.İşl.Alınan Faizler	111.460	263.924	0,206	0,393	136,8	78,5	90,4
5- D.İ.B.S.'lerden Alınan Faizler	4.305.656	3.373.663	7,972	5,022	-21,6	-40,9	-37,0
6- Diğer Menkul Kıymet.Alınan Faizler	382.102	244.369	0,707	0,364	-36,0	-51,8	-48,6
7- Finansal Kiralama Gelirleri	1	0	0,000	0,000	-100,0	-100,0	-100,0
8- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Gelirler	7.057.434	7.028.467	13,067	10,463	-0,4	-24,9	-19,9
9- Toplam Faiz Gelirleri (1 den 8 e)	20.250.890	20.930.073	37,495	31,157	3,4	-22,1	-16,9
FAİZ GİDERLERİ :							
10- Mevduata Verilen Faizler	11.491.673	9.701.631	21,277	14,442	-15,6	-36,4	-32,1
11- Bankalara Verilen Faizler	2.755.301	3.970.753	5,101	5,911	44,1	8,6	15,9
12- Bankalararası Para Piy.İşl.Verilen Faizler	192.501	232.306	0,356	0,346	20,7	-9,0	-3,0
13- Çıkarılan Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	37.559	77.702	0,070	0,116	106,9	55,9	66,3
14- Finansal Kiralama Giderleri	6.400	5.985	0,012	0,009	-6,5	-29,5	-24,8
15- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Giderler	613.678	1.172.439	1,136	1,745	91,1	44,0	53,6
16- Toplam Faiz Giderleri (10 dan 15 e)	15.097.112	15.160.816	27,953	22,569	0,4	-24,3	-19,3
17- NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) (9-16)	5.153.778	5.769.257	9,542	8,588	11,9	-15,6	-10,0
18- Takipteki Alacaklar Özel Provizyonu	373.567	932.194	0,692	1,388	149,5	88,1	100,6
19- Krediler Genel Provizyonu	63.073	153.264	0,117	0,228	143,0	83,2	95,4
20- PROV.SONRASI NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) [17-(18+19)]	4.717.138	4.683.799	8,734	6,972	-0,7	-25,2	-20,2
FAİZ DIŞI GELİRLER :							
21- Kredilerden Alınan Ücret ve Komisyonlar	231.826	337.271	0,429	0,502	45,5	9,7	17,0
22- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklardan Alınan Kar Payları	173.923	475.436	0,322	0,708	173,4	106,1	119,8
23- Bankacılık Hizmetleri Gelirleri	569.183	973.087	1,054	1,449	71,0	28,9	37,5
24- Aktiflerimizin Satışından Elde Edilen Gelirler	577.353	508.762	1,069	0,757	-11,9	-33,6	-29,2
25- Diğer Faiz Dışı Gelirler	369.896	708.517	0,685	1,055	91,5	44,4	54,0
26- Toplam Faiz Dışı Gelirler (21 den 25 e)	1.922.181	3.003.073	3,559	4,470	56,2	17,8	25,6
FAİZ DIŞI GİDERLER :							
27- Personel Giderleri	1.275.283	1.802.206	2,361	2,683	41,3	6,5	13,6
28- Kıdem Tazminatı Provizyonu	38.886	40.753	0,072	0,061	4,8	-21,0	-15,7
29- Menkul Değ.,İştirakler ve B.Ort.Değer Azalma Provizyonu	32.471	202.635	0,060	0,302	524,0	370,4	401,7
30- Diğer Provizyonlar	113.564	62.451	0,210	0,093	-45,0	-58,5	-55,8
31- Verilen Ücret ve Komisyonlar	246.768	368.264	0,457	0,548	49,2	12,5	20,0
32- Amortisman Giderleri	139.401	217.391	0,258	0,324	55,9	17,6	25,4
33- Vergi,Resim,Harç ve Fonlar	183.776	720.513	0,340	1,073	292,1	195,5	215,2
34- Diğer Faiz Dışı Giderler	1.042.131	1.885.553	1,930	2,807	80,9	36,4	45,5
35- Toplam Faiz Dışı Giderler (27 den 34 e)	3.072.280	5.299.766	5,688	7,889	72,5	30,0	38,7
DİĞER FAİZ DIŞI GELİRLER (GİDERLER)							
36- Sermaye Piyasası İşlemleri Karları (Zararları) (Net)	1.206.233	323.118	2,233	0,481	-73,2	-79,8	-78,5
37- Kambiyo Karları (Zararları) (Net)	-1.359.913	-1.257.247	-2,518	-1,872			
38- Olağanüstü Gelirler (Giderler) (Net)	-27.010	-137.917	-0,050	-0,205			
39- Toplam Diğer Faiz Dışı Gelirler (Giderler)(36 dan 38 e)	-180.690	-1.072.046	-0,335	-1,596			
40- VERGİ ÖNCESİ KAR (ZARAR)[(20+26+39)-35]	3.386.349	1.315.060	6,270	1,958	-61,2	-70,7	-68,8
41- Vergi Provizyonu	1.145.314	729.773	2,121	1,086	-36,3	-52,0	-48,8
42- DÖNEM NET KARI (ZARARI)(40-41)	2.241.035	585.287	4,149	0,871	-73,9	-80,3	-79,0

Kaynak: BDDK

Tablo 5a: Kamu Bankaları Analitik Bilançosu (Milyar TL)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	151.313	44.248	195.561	275.799	136.158	411.957	295.905	92.549	388.454
2- MERKEZ BANKA.ALACAKLAR	72.740	68.896	141.636	315.412	88.356	403.768	503.716	102.725	606.441
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	0	0	0	0	47.026	47.026	20.750	87.528	108.278
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	10.524	933.473	943.997	9.446	1.478.851	1.488.297	175.552	1.927.713	2.103.265
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	774.967	595.955	1.370.922	1.983.099	721.258	2.704.357	993.906	1.201.645	2.195.551
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	755.316	573.992	1.329.308	1.972.722	702.315	2.675.037	983.101	1.176.547	2.159.648
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	19.651	21.963	41.614	10.377	18.943	29.320	10.805	25.098	35.903
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	474.964	254.586	729.550	776.441	407.123	1.183.564	1.026.135	566.718	1.592.853
9- KREDİLER	2.774.835	1.041.440	3.816.275	4.029.929	1.694.695	5.724.624	6.838.879	1.918.042	8.756.921
10- TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	143.402	15.375	158.777	327.718	68.593	396.311	619.948	183.234	803.182
11- a) Takipteki Alacaklar	207.687	20.059	227.746	507.549	103.511	611.060	920.115	232.646	1.152.761
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	64.285	4.684	68.969	179.831	34.918	214.749	300.167	49.412	349.579
13- FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	436.734	38.258	474.992	994.243	75.865	1.070.108	800.561	99.124	899.685
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	26.875	36.921	63.796	285.882	71.908	357.790	407.495	115.731	523.226
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	5.498	0	5.498	6.493	37.813	44.306	741.916	251.759	993.675
17- ELDEN ÇIKARILICAK KIYMETLER	422.369	0	422.369	432.720	0	432.720	447.604	0	447.604
18- SABİT KIYMET (NET)	229.585	1.170	230.755	342.250	1.901	344.151	486.326	1.760	488.086
19- DİĞER AKTİFLER	4.291.141	20.315	4.311.456	10.522.484	50.766	10.573.250	15.735.127	62.886	15.798.013
20- TOPLAM AKTİFLER	9.814.947	3.050.637	12.865.584	20.301.916	4.880.313	25.182.229	29.093.820	6.611.414	35.705.234
PASİF HESAPLAR									
21- MEVDUAT	6.742.772	2.401.257	9.144.029	14.374.192	3.807.313	18.181.505	18.151.928	5.331.180	23.483.108
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	7.900	9.749	17.649	7.947	6.083	14.030	1.044	14.193	15.237
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	45.000	0	45.000	122.000	9.975	131.975	178.200	59.583	237.783
24- BANKALARA BORÇLAR	581.185	450.639	1.031.824	946.840	624.192	1.571.032	4.286.984	1.033.816	5.320.800
25- FONLAR	624.702	1.296	625.998	1.419.220	2.794	1.422.014	2.539.491	3.228	2.542.719
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	35	122.737	122.772	18	190.799	190.817	18	221.154	221.172
27- a) Tahviller ve Bonolar	0	122.737	122.737	0	190.799	190.799	0	221.154	221.154
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	35	0	35	18	0	18	18	0	18
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	97.853	1.028	98.881	258.919	78	258.997	448.854	793	449.647
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	568.936	33.194	602.130	1.327.978	56.183	1.384.161	1.305.014	76.249	1.381.263
33- KARŞILIKLAR	137.100	2.270	139.370	384.883	5.579	390.462	198.156	18.590	216.746
34- DİĞER PASİFLER	408.892	84.812	493.704	422.841	182.917	605.758	504.617	230.878	735.495
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	9.214.375	3.106.982	12.321.357	19.264.838	4.885.913	24.150.751	27.614.306	6.989.664	34.603.970
ÖZKAYNAKLAR									
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	225.503	11.413	236.916	385.645	32.005	417.650	648.094	48.756	696.850
37- YEDEK AKÇELER	55.167	0	55.167	110.274	0	110.274	214.254	0	214.254
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	181.011	0	181.011	259.354	10	259.364	329.997	25	330.022
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	4.626	0	4.626	4.497	0	4.497	26.495	11.035	37.530
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	77.657	0	77.657	284.476	0	284.476	-177.392	0	-177.392
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-11.150	0	-11.150	-44.783	0	-44.783	0	0	0
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	532.814	11.413	544.227	999.463	32.015	1.031.478	1.041.448	59.816	1.101.264
43- TOPLAM PASİFLER	9.747.189	3.118.395	12.865.584	20.264.301	4.917.928	25.182.229	28.655.754	7.049.480	35.705.234
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER									
44- TAAHHÜTLER (46+47+48)	1.730.649	764.655	2.495.304	2.969.657	2.435.898	5.405.555	6.014.590	2.312.637	8.327.227
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	1.285.977	0	1.285.977	1.937.431	23.531	1.960.962	4.878.966	70.499	4.949.465
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	0	349.414	349.414	0	871.363	871.363	0	1.469.190	1.469.190
48- c) Diğer Taahhütler	444.672	415.241	859.913	1.032.226	1.541.004	2.573.230	1.135.624	772.948	1.908.572
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	2.170.182	2.259.647	4.429.829	3.521.136	4.629.371	8.150.507	6.883.219	5.021.178	11.904.397

Kaynak: BDDK

Tablo 5b: Kamu Bankaları Analitik Bilançosu (Yüzde pay ve değişimler)

AKTİF HESAPLAR		% PAY									NOMİNAL DEĞİŞİM (%)									REEL DEĞİŞİM (%)								
		ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000			1999/1998			2000/1999			1999/1998			2000/1999								
		T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM						
1-	NAKİT DEĞERLER	1,2	0,3	1,5	1,1	0,5	1,6	0,8	0,3	1,1	82,3	207,7	110,7	7,3	-32,0	-5,7	11,9	88,9	29,3	-19,1								
2-	MERKEZ BANKA.ALACAKLAR	0,6	0,5	1,1	1,3	0,4	1,6	1,4	0,3	1,7	333,6	28,2	185,1	59,7	16,3	50,2	166,2	-21,3	75,0	20,4	-12,3	13,3						
3-	BANKALAR.PARA PIYASA İŞL.ALACAKLAR					0,2	0,2	0,1	0,2	0,3					86,1	130,3					40,4	73,6						
4-	BANKALARDAN ALACAKLAR	0,1	7,3	7,3	0,0	5,9	5,9	0,5	5,4	5,9	-10,2	58,4	57,7	1.758,5	30,4	41,3		-2,8	-3,2	1.301,6	-1,7	6,6						
5-	MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	6,0	4,6	10,7	7,9	2,9	10,7	2,8	3,4	6,1	155,9	21,0	97,3	-49,9	66,6	-18,8	57,1	-25,7	21,1		25,6							
6-	a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	5,9	4,5	10,3	7,8	2,8	10,6	2,8	3,3	6,0	161,2	22,4	101,2	-50,2	67,5	-19,3	60,3	-24,9	23,5		26,3							
7-	b)Diğer Menkul Kıymetler	0,2	0,2	0,3	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	-47,2	-13,8	-29,5	4,1	32,5	22,5				-21,5	-0,1	-7,7						
8-	MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	3,7	2,0	5,7	3,1	1,6	4,7	2,9	1,6	4,5	63,5	59,9	62,2	32,2	39,2	34,6	0,3	-1,8	-0,4	-0,3	5,0	1,5						
9-	KREDİLER	21,6	8,1	29,7	16,0	6,7	22,7	19,2	5,4	24,5	45,2	62,7	50,0	69,7	13,2	53,0	-10,9	-0,1	-7,9	28,0	-14,6	15,4						
10-	TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	1,1	0,1	1,2	1,3	0,3	1,6	1,7	0,5	2,2	128,5	346,1	149,6	89,2	167,1	102,7	40,3	173,9	53,2	42,7	101,5	52,8						
11-	a) Takipteki Alacaklar	1,6	0,2	1,8	2,0	0,4	2,4	2,6	0,7	3,2	144,4	416,0	168,3	81,3	124,8	88,6	50,0	216,8	64,7	36,7	69,5	42,3						
12-	b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	0,5	0,0	0,5	0,7	0,1	0,9	0,8	0,1	1,0	179,7	645,5	211,4	66,9	41,5	62,8	71,7	357,6	91,1	25,9	6,7	22,8						
13-	FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	3,4	0,3	3,7	3,9	0,3	4,2	2,2	0,3	2,5	127,7	98,3	125,3	-19,5	30,7	-15,9	39,7	21,7	38,3		-1,5							
14-	FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI																											
15-	İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	0,2	0,3	0,5	1,1	0,3	1,4	1,1	0,3	1,5	963,7	94,8	460,8	42,5	60,9	46,2	553,0	19,6	244,3	7,5	21,4	10,3						
16-	BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	0,0		0,0	0,0	0,2	0,2	2,1	0,7	2,8	18,1		705,9	11.326,4	565,8	2.142,8	-27,5		394,7	8.517,2	402,1	1.591,4						
17-	ELDEN ÇIKARILACAK KIYMETLER	3,3		3,3	1,7		1,7	1,3		1,3	2,5		2,5	3,4		3,4	-37,1		-37,1	-22,0		-22,0						
18-	SABİT KIYMET (NET)	1,8	0,0	1,8	1,4	0,0	1,4	1,4	0,0	1,4	49,1	62,5	49,1	42,1	-7,4	41,8	-8,5	-0,3	-8,5	7,2		7,0						
19-	DİĞER AKTİFLER	33,4	0,2	33,5	41,8	0,2	42,0	44,1	0,2	44,2	145,2	149,9	145,2	49,5	23,9	49,4	50,5	53,4	50,5	12,8	-6,6	12,7						
20-	TOPLAM AKTİFLER	76,3	23,7	100,0	80,6	19,4	100,0	81,5	18,5	100,0	106,8	60,0	95,7	43,3	35,5	41,8	27,0	-1,8	20,1	8,1	2,2	6,9						
PASİF HESAPLAR																												
21-	MEVDUAT	52,4	18,7	71,1	57,1	15,1	72,2	50,8	14,9	65,8	113,2	58,6	98,8	26,3	40,0	29,2	30,9	-2,7	22,1	-4,8	5,6	-2,6						
22-	MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,6	-37,6	-20,5	-86,9	133,3	8,6	-38,3			76,0	-18,1							
23-	BANKALAR.PARA PIYASASI İŞLEM.BORÇLARI	0,3		0,3	0,5	0,0	0,5	0,5	0,2	0,7	171,1		193,3	46,1	497,3	80,2	66,4		80,0	10,2	350,5	35,9						
24-	BANKALARA BORÇLAR	4,5	3,5	8,0	3,8	2,5	6,2	12,0	2,9	14,9	62,9	38,5	52,3	352,8	65,6	238,7	0,0	-15,0	-6,5	241,5	24,9	155,4						
25-	FONLAR	4,9	0,0	4,9	5,6	0,0	5,6	7,1	0,0	7,1	127,2	115,6	127,2	78,9	15,5	78,8	39,5	32,3	39,4	34,9	-12,9	34,9						
26-	ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0,0	1,0	1,0	0,0	0,8	0,8	0,0	0,6	0,6	-48,6	55,5	55,4	0,0	15,9	15,9		-4,6	-4,6		-12,6	-12,6						
27-	a) Tahviller ve Bonolar		1,0	1,0		0,8	0,8		0,6	0,6		55,5	55,5		15,9	15,9		-4,6	-4,6		-12,6	-12,6						
28-	b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	-48,6		-48,6	0,0		0,0												
29-	FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI																											
30-	ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	0,8	0,0	0,8	1,0	0,0	1,0	1,3	0,0	1,3	164,6	-92,4	161,9	73,4	916,7	73,6	62,4		60,8	30,7	666,7	30,9						
31-	SERMAYE BENZERİ KREDİLER																											
32-	FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	4,4	0,3	4,7	5,3	0,2	5,5	3,7	0,2	3,9	133,4	69,3	129,9	-1,7	35,7	-0,2	43,3		3,9	41,1	2,3							
33-	KARŞILIKLAR	1,1	0,0	1,1	1,5	0,0	1,6	0,6	0,1	0,6	180,7	145,8	180,2	-48,5	233,2	-44,5	72,3	50,9	72,0		151,3							
34-	DİĞER PASİFLER	3,2	0,7	3,8	1,7	0,7	2,4	1,4	0,6	2,1	3,4	115,7	22,7	19,3	26,2	21,4	-36,5	32,4	-24,7	-10,0	-4,8	-8,4						
35-	TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	71,6	24,1	95,8	76,5	19,4	95,9	77,3	19,6	96,9	109,1	57,3	96,0	43,3	43,1	43,3	28,3	-3,5	20,3	8,1	7,9	8,1						
ÖZKAYNAKLAR																												
36-	ÖDENMİŞ SERMAYE	1,8	0,1	1,8	1,5	0,1	1,7	1,8	0,1	2,0	71,0	180,4	76,3	68,1	52,3	66,9	5,0	72,1	8,2	26,7	14,9	25,8						
37-	YEDEK AKÇELER	0,4		0,4	0,4		0,4	0,6		0,6	99,9		99,9	94,3		94,3	22,7		22,7	46,5		46,5						
38-	SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	1,4		1,4	1,0	0,0	1,0	0,9	0,0	0,9	43,3		43,3	27,2	150,0	27,2	-12,0		-12,0	-4,0	88,5	-4,0						
39-	MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	0,0		0,0	0,0		0,0	0,1	0,0	0,1	-2,8		-2,8	489,2		734,6				344,3		529,4						
40-	DÖNEM KARI (ZARAR)	0,6		0,6	1,1		1,1	-0,5		-0,5	266,3		266,3	-162,4		-162,4	124,9		124,9									
41-	GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-0,1		-0,1	-0,2		-0,2																					
42-	TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	4,1	0,1	4,2	4,0	0,1	4,1	2,9	0,2	3,1	87,6	180,5	89,5	4,2	86,8	6,8	15,1	72,2	16,3	-21,4	40,9	-19,5						
43-	TOPLAM PASİFLER	75,8	24,2	100,0	80,5	19,5	100,0	80,3	19,7	100,0	107,9	57,7	95,7	41,4	43,3	41,8	27,6	-3,2	20,1	6,6	8,1	6,9						
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER																												
44-	G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	3,4	11,6	15,0	2,2	8,7	10,9	2,4	7,6	10,0	25,5	46,7	41,9	57,5	23,5	30,3	-23,0	-9,9	-12,9	18,8	-6,9	-1,7						
45-	TAAHHÜTLER (46+47+48)	13,5	5,9	19,4	11,8	9,7	21,5	16,8	6,5	23,3	71,6	218,6	116,6	102,5	-5,1	54,0	5,3	95,5	33,0	52,7		16,2						
46-	a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	10,0		10,0	7,7	0,1	7,8	13,7	0,2	13,9	50,7		52,5	151,8	199,6	152,4	-7,5		-6,4	89,9	125,9	90,3						
47-	b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler		2,7	2,7		3,5	3,5		4,1	4,1		149,4	149,4		68,6	68,6		53,1	53,1		27,2	27,2						
48-	c) Diğer Taahhütler	3,5	3,2	6,7	4,1	6,1	10,2	3,2	2,2	5,3	132,1	271,1	199,2	10,0	-49,8	-25,8	42,5	127,8	83,7	-17,0								
49-	TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	16,9	17,6	34,4	14,0	18,4	32,4	19,3	14,1	33,3	62,3	104,9	84,0	95,5	8,5	46,1	-0,4	25,8	12,9	47,4	-18,2	10,1						

Kaynak: BDDK

Tablo 5c: Kamu Bankaları Analitik Bilançosu (Milyon Dolar)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	484	141	625	511	252	763	440	138	578
2- MERKEZ BANKA.ALACAKLAR	233	220	453	584	164	748	750	153	903
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	0	0	0	0	87	87	31	130	161
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	34	2.985	3.019	17	2.738	2.756	261	2.870	3.131
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	2.478	1.906	4.384	3.672	1.335	5.007	1.480	1.789	3.268
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	2.415	1.835	4.251	3.653	1.300	4.953	1.463	1.751	3.215
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	63	70	133	19	35	54	16	37	53
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	1.519	814	2.333	1.438	754	2.191	1.528	844	2.371
9- KREDİLER	8.873	3.330	12.203	7.461	3.138	10.599	10.181	2.855	13.036
10- TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	459	49	508	607	127	734	923	273	1.196
11- a) Takipteki Alacaklar	664	64	728	940	192	1.131	1.370	346	1.716
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	206	15	221	333	65	398	447	74	520
13- FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	1.397	122	1.519	1.841	140	1.981	1.192	148	1.339
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	86	118	204	529	133	662	607	172	779
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	18	0	18	12	70	82	1.104	375	1.479
17- ELDEN ÇIKARILCAK KIYMETLER	1.351	0	1.351	801	0	801	666	0	666
18- SABİT KIYMET (NET)	734	4	738	634	4	637	724	3	727
19- DİĞER AKTİFLER	13.722	65	13.787	19.483	94	19.577	23.424	94	23.517
20- TOPLAM AKTİFLER	31.386	9.755	41.141	37.589	9.036	46.625	43.310	9.842	53.152
PASİF HESAPLAR									
21- MEVDUAT	21.562	7.679	29.240	26.614	7.049	33.663	27.021	7.936	34.958
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	25	31	56	15	11	26	2	21	23
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	144	0	144	226	18	244	265	89	354
24- BANKALARA BORÇLAR	1.858	1.441	3.300	1.753	1.156	2.909	6.382	1.539	7.921
25- FONLAR	1.998	4	2.002	2.628	5	2.633	3.780	5	3.785
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0	392	393	0	353	353	0	329	329
27- a) Tahviller ve Bonolar	0	392	392	0	353	353	0	329	329
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	313	3	316	479	0	480	668	1	669
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	1.819	106	1.925	2.459	104	2.563	1.943	114	2.056
33- KARŞILIKLAR	438	7	446	713	10	723	295	28	323
34- DİĞER PASİFLER	1.308	271	1.579	783	339	1.122	751	344	1.095
35- TOPLAM (21+..+34)-(27+28)	29.465	9.935	39.401	35.669	9.046	44.715	41.107	10.405	51.512
ÖZKAYNAKLAR									
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	721	36	758	714	59	773	965	73	1.037
37- YEDEK AKÇELER	176	0	176	204	0	204	319	0	319
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	579	0	579	480	0	480	491	0	491
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	15	0	15	8	0	8	39	16	56
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	248	0	248	527	0	527	-264	0	-264
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-36	0	-36	-83	0	-83	0	0	0
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+..+41)	1.704	36	1.740	1.851	59	1.910	1.550	89	1.639
43- TOPLAM PASİFLER	31.169	9.972	41.141	37.520	9.106	46.625	42.658	10.494	53.152
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER									
44- TAAHHÜTLER (46+47+48)	5.534	2.445	7.979	5.498	4.510	10.008	8.953	3.443	12.396
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	4.112	0	4.112	3.587	44	3.631	7.263	105	7.368
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	0	1.117	1.117	0	1.613	1.613	0	2.187	2.187
48- c) Diğer Taahhütler	1.422	1.328	2.750	1.911	2.853	4.764	1.691	1.151	2.841
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	6.940	7.226	14.165	6.519	8.571	15.091	10.247	7.475	17.721

Kaynak: BDDK

Tablo 5d : Kamu Bankaları Kar Zarar Tablosu

	TL (Milyar TL)		ABD Doları (Milyon USD)		TL % Değişim		ABD Doları
	ARALIK		ARALIK		NOMİNAL	REEL	% Değişim
	1999	2000	1999	2000	2000/1999	2000/1999	2000/1999
FAİZ GELİRLERİ :							
1- Kredilerden Alınan Faizler	2.184.296	2.101.166	4,044	3,128	-3,8	-27,5	-22,7
2- Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	156.256	148.776	0,289	0,221	-4,8	-28,2	-23,4
3- Bankalardan Alınan Faizler	100.179	175.591	0,185	0,261	75,3	32,1	40,9
4- Bankalararası Para Piy.İşl.Alınan Faizler	6.979	7.572	0,013	0,011	8,5	-18,2	-12,8
5- D.İ.B.S.'lerden Alınan Faizler	804.875	838.057	1,490	1,248	4,1	-21,5	-16,3
6- Diğer Menkul Kıymet.Alınan Faizler	23.187	6.001	0,043	0,009	-74,1	-80,5	-79,2
7- Finansal Kiralama Gelirleri	0	0	0,000	0,000			
8- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Gelirler	6.274.786	5.825.050	11,618	8,671	-7,2	-30,0	-25,4
9- Toplam Faiz Gelirleri (1 den 8 e)	9.550.558	9.102.213	17,683	13,550	-4,7	-28,2	-23,4
FAİZ GİDERLERİ :							
10- Mevduata Verilen Faizler	7.936.864	6.474.580	14,695	9,638	-18,4	-38,5	-34,4
11- Bankalara Verilen Faizler	686.491	1.379.785	1,271	2,054	101,0	51,5	61,6
12- Bankalararası Para Piy.İşl.Verilen Faizler	41.482	69.088	0,077	0,103	66,5	25,5	33,9
13- Çıkarılan Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	15.938	25.349	0,030	0,038	59,0	19,9	27,9
14- Finansal Kiralama Giderleri	0	0	0,000	0,000			
15- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Giderler	19.148	33.751	0,035	0,050	76,3	32,9	41,7
16- Toplam Faiz Giderleri (10 dan 15 e)	8.699.923	7.982.553	16,108	11,883	-8,2	-30,8	-26,2
17- NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) (9-16)	850.635	1.119.660	1,575	1,667	31,6	-0,8	5,8
18- Takipteki Alacaklar Özel Provizyonu	148.388	212.295	0,275	0,316	43,1	7,8	15,0
19- Krediler Genel Provizyonu	19.532	12.780	0,036	0,019	-34,6	-50,7	-47,4
20- PROV.SONRASI NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) [17-(18+19)]	682.715	894.585	1,264	1,332	31,0	-1,2	5,4
FAİZ DIŞI GELİRLER :							
21- Kredilerden Alınan Ücret ve Komisyonlar	46.960	59.322	0,087	0,088	26,3	-4,8	1,6
22- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklardan Alınan Kar Payları	14.121	25.801	0,026	0,038	82,7	37,7	46,9
23- Bankacılık Hizmetleri Gelirleri	124.559	217.621	0,231	0,324	74,7	31,7	40,5
24- Aktiflerimizin Satışından Elde Edilen Gelirler	474.711	176.793	0,879	0,263	-62,8	-71,9	-70,1
25- Diğer Faiz Dışı Gelirler	76.212	218.336	0,141	0,325	186,5	116,0	130,3
26- Toplam Faiz Dışı Gelirler (21 den 25 e)	736.563	697.873	1,364	1,039	-5,3	-28,6	-23,8
FAİZ DIŞI GİDERLER :							
27- Personel Giderleri	450.770	599.964	0,835	0,893	33,1	0,3	7,0
28- Kıdem Tazminatı Provizyonu	13.711	12.825	0,025	0,019	-6,5	-29,5	-24,8
29- Menkul Değ.,İştirakler ve B.Ort.Değer Azalma Provizyonu	16.950	142.631	0,031	0,212	741,5	534,3	576,5
30- Diğer Provizyonlar	24.264	19.971	0,045	0,030	-17,7	-38,0	-33,8
31- Verilen Ücret ve Komisyonlar	35.925	46.365	0,067	0,069	29,1	-2,7	3,8
32- Amortisman Giderleri	15.918	22.680	0,029	0,034	42,5	7,4	14,6
33- Vergi,Resim,Harç ve Fonlar	36.248	187.311	0,067	0,279	416,7	289,5	315,5
34- Diğer Faiz Dışı Giderler	269.856	437.238	0,500	0,651	62,0	22,1	30,3
35- Toplam Faiz Dışı Giderler (27 den 34 e)	863.642	1.468.985	1,599	2,187	70,1	28,2	36,8
DİĞER FAİZ DIŞI GELİRLER (GİDERLER)							
36- Sermaye Piyasası İşlemleri Karları (Zararları) (Net)	-14.015	-128.165	-0,026	-0,191			
37- Kambiyo Karları (Zararları) (Net)	-13.174	-88.515	-0,024	-0,132			
38- Olağanüstü Gelirler (Giderler) (Net)	2	65	0,000	0,000	3.150,0	2.349,9	2.513,0
39- Toplam Diğer Faiz Dışı Gelirler (Giderler)(36 dan 38 e)	-27.187	-216.615	-0,050	-0,322			
40- VERGİ ÖNCESİ KAR (ZARAR)[(20+26+39)-35]	528.449	-93.142	0,978	-0,139			
41- Vergi Provizyonu	243.973	84.250	0,452	0,125	-65,5	-74,0	-72,2
42- DÖNEM NET KARI (ZARARI)(40-41)	284.476	-177.392	0,527	-0,264			

Kaynak: BDDK

Tablo 6a: TMSF Kapsamındaki Bankalar Hariç Özel Bankalar Analitik Bilançosu (Milyar TL)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	128.898	199.428	328.326	218.359	301.437	519.796	276.057	261.870	537.927
2- MERKEZ BANKA.ALACAKLAR	30.829	143.906	174.735	127.950	238.318	366.268	105.367	335.420	440.787
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	23.890	104.982	128.872	64.050	337.225	401.275	99.600	723.582	823.182
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	545.470	2.050.962	2.596.432	1.128.965	3.983.676	5.112.641	3.856.357	5.140.620	8.996.977
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	1.839.368	1.303.082	3.142.450	4.173.220	2.689.676	6.862.896	2.564.490	2.200.948	4.765.438
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	1.638.747	954.708	2.593.455	3.664.944	1.098.700	4.763.644	2.083.920	413.237	2.497.157
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	200.621	348.374	548.995	508.276	1.590.976	2.099.252	480.570	1.787.711	2.268.281
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	230.073	698.757	928.830	228.892	1.414.211	1.643.103	369.654	1.849.690	2.219.344
9- KREDİLER	3.544.586	4.399.311	7.943.897	5.014.025	6.304.465	11.318.490	9.300.381	8.515.430	17.815.811
10- TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	364.958	2.279	367.237	158.280	7.772	166.052	224.662	61.633	286.295
11- a) Takipteki Alacaklar	595.730	28.339	624.069	401.261	31.995	433.256	1.066.667	70.507	1.137.174
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	230.772	26.060	256.832	242.981	24.223	267.204	842.005	8.874	850.879
13- FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	1.593.480	325.813	1.919.293	2.919.179	559.023	3.478.202	1.852.184	623.081	2.475.265
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	350.326	133.375	483.701	749.880	430.527	1.180.407	2.761.788	587.570	3.349.358
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	239.050	47.874	286.924	686.640	864.433	1.551.073	2.728.485	1.156.476	3.884.961
17- ELDEN ÇIKARILICAK KIYMETLER	69.408	0	69.408	163.763	0	163.763	301.063	0	301.063
18- SABİT KIYMET (NET)	581.427	5.263	586.690	902.517	11.755	914.272	1.429.843	8.808	1.438.651
19- DİĞER AKTİFLER	688.844	63.877	752.721	535.033	81.256	616.289	722.373	136.364	858.737
20- TOPLAM AKTİFLER	10.230.607	9.478.909	19.709.516	17.070.753	17.223.774	34.294.527	26.592.304	21.601.492	48.193.796
PASİF HESAPLAR									
21- MEVDUAT	3.879.572	7.822.405	11.701.977	4.973.448	13.659.725	18.633.173	8.543.647	17.477.551	26.021.198
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	129	120.690	120.819	16.528	189.275	205.803	8.750	263.397	272.147
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	150.310	74.556	224.866	231.480	245.596	477.076	288.450	428.243	716.693
24- BANKALARA BORÇLAR	473.731	3.205.837	3.679.568	1.640.868	6.299.404	7.940.272	1.686.829	9.700.295	11.387.124
25- FONLAR	11.015	0	11.015	15.009	0	15.009	23.202	0	23.202
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0	50.024	50.024	0	23.777	23.777	0	0	0
27- a) Tahviller ve Bonolar	0	50.024	50.024	0	23.777	23.777	0	0	0
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	9.552	4.694	14.246	14.647	5.586	20.233	14.252	7.610	21.862
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	83.475	24	83.499	147.612	124	147.736	217.277	175	217.452
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	1.325	0	1.325	1.325	0	1.325	1.325	0	1.325
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	454.458	183.469	637.927	538.913	326.131	865.044	695.952	409.698	1.105.650
33- KARŞILIKLAR	565.048	4.953	570.001	1.053.561	4.676	1.058.237	688.124	16.054	704.178
34- DİĞER PASİFLER	174.630	175.739	350.369	171.531	263.297	434.828	383.880	609.766	993.646
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	5.803.245	11.642.391	17.445.636	8.804.922	21.017.591	29.822.513	12.551.688	28.912.789	41.464.477
ÖZKAYNAKLAR									
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	968.057	0	968.057	1.768.348	24.729	1.793.077	3.015.932	0	3.015.932
37- YEDEK AKÇELER	269.555	26	269.581	421.230	0	421.230	809.723	0	809.723
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	330.033	0	330.033	349.443	0	349.443	684.645	0	684.645
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	95.630	8.766	104.396	427.033	642	427.675	1.755.245	0	1.755.245
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	594.684	0	594.684	1.484.334	0	1.484.334	481.077	0	481.077
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-2.871	0	-2.871	-3.745	0	-3.745	-17.303	0	-17.303
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	2.255.088	8.792	2.263.880	4.446.643	25.371	4.472.014	6.729.319	0	6.729.319
43- TOPLAM PASİFLER	8.058.333	11.651.183	19.709.516	13.251.565	21.042.962	34.294.527	19.281.007	28.912.789	48.193.796
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER									
44- G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	2.275.077	5.280.488	7.555.565	3.092.837	8.458.438	11.551.275	4.754.397	11.269.482	16.023.879
45- TAAHHÜTLER (46+47+48)	5.457.570	7.874.240	13.331.810	11.709.579	17.969.127	29.678.706	15.808.599	35.093.947	50.902.546
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	3.195.617	34.924	3.230.541	5.277.307	25.050	5.302.357	4.218.019	250.478	4.468.497
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	1.944.696	7.662.252	9.606.948	5.676.275	17.487.944	23.164.219	10.010.250	34.308.160	44.318.410
48- c) Diğer Taahhütler	317.257	177.064	494.321	755.997	456.133	1.212.130	1.580.330	535.309	2.115.639
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	7.732.647	13.154.728	20.887.375	14.802.416	26.427.565	41.229.981	20.562.996	46.363.429	66.926.425

Kaynak: BDDK

Tablo 6b: TMSF Kapsamındaki Bankalar Hariç Özel Bankalar Analitik Bilançosu (Yüzde pay ve değişimler)

AKTİF HESAPLAR	% PAY									NOMİNAL DEĞİŞİM (%)						REEL DEĞİŞİM (%)					
	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000			1999/1998			2000/1999			1999/1998			2000/1999		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	0,7	1,0	1,7	0,6	0,9	1,5	0,6	0,5	1,1	69,4	51,2	58,3	26,4	-13,1	3,5	4,0	-7,2	-2,8	-4,7		-22,0
2- MERKEZ BANKA ALACAKLAR	0,2	0,7	0,9	0,4	0,7	1,1	0,2	0,7	0,9	315,0	65,6	109,6	-17,6	40,7	20,3	154,8	1,7	28,7		6,1	-9,2
3- BANKALAR.PARA PIYASA İŞL.ALACAKLAR	0,1	0,5	0,7	0,2	1,0	1,2	0,2	1,5	1,7	168,1	221,2	211,4	55,5	114,6	105,1	64,6	97,2	91,1	17,3	61,8	54,7
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	2,8	10,4	13,2	3,3	11,6	14,9	8,0	10,7	18,7	107,0	94,2	96,9	241,6	29,0	76,0	27,0	19,2	20,9	157,6	-2,7	32,7
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	9,3	6,6	15,9	12,2	7,8	20,0	5,3	4,6	9,9	126,9	106,4	118,4	-38,5	-18,2	-30,6	39,3	26,7	34,1			
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	8,3	4,8	13,2	10,7	3,2	13,9	4,3	0,9	5,2	123,6	15,1	83,7	-43,1	-62,4	-47,6	37,3	-29,4	12,7			
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	1,0	1,8	2,8	1,5	4,6	6,1	1,0	3,7	4,7	153,4	356,7	282,4	-5,5	12,4	8,1	55,5	180,3	134,7		-15,3	-18,5
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	1,2	3,5	4,7	0,7	4,1	4,8	0,8	3,8	4,6	-0,5	102,4	76,9	61,5	30,8	35,1		24,2	8,6	21,8	-1,4	1,9
9- KREDİLER	18,0	22,3	40,3	14,6	18,4	33,0	19,3	17,7	37,0	41,5	43,3	42,5	85,5	35,1	57,4	-13,2	-12,0	-12,5	39,9	1,9	18,7
10- TAKİPTEKİ ALACAK (NET) (11-12)	1,9	0,0	1,9	0,5	0,0	0,5	0,5	0,1	0,6	-56,6	241,0	-54,8	41,9	693,0	72,4		109,3		7,0	498,0	30,0
11- a) Takipteki Alacaklar	3,0	0,1	3,2	1,2	0,1	1,3	2,2	0,1	2,4	-32,6	12,9	-30,6	165,8	120,4	162,5		-30,7		100,5	66,2	97,9
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	1,2	0,1	1,3	0,7	0,1	0,8	1,7	0,0	1,8	5,3	-7,0	4,0	246,5	-63,4	218,4	-35,4		-36,1	161,3		140,1
13- FAİZ GELİR TAH.REEESKONTLARI	8,1	1,7	9,7	8,5	1,6	10,1	3,8	1,3	5,1	83,2	71,6	81,2	-36,6	11,5	-28,8	12,5	5,3	11,2		-15,9	
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI																					
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	1,8	0,7	2,5	2,2	1,3	3,4	5,7	1,2	6,9	114,1	222,8	144,0	268,3	36,5	183,7	31,4	98,1	49,8	177,8	2,9	114,0
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	1,2	0,2	1,5	2,0	2,5	4,5	5,7	2,4	8,1	187,2	1.705,6	440,6	297,4	33,8	150,5	76,3	1.008,4	231,8	199,7	0,9	88,9
17- ELDEN ÇIKARILACAK KIYMETLER	0,4		0,4	0,5		0,5	0,6		0,6	135,9		135,9	83,8		83,8	44,8		44,8	38,6		38,6
18- SABİT KIYMET (NET)	2,9	0,0	3,0	2,6	0,0	2,7	3,0	0,0	3,0	55,2	123,4	55,8	58,4	-25,1	57,4	-4,7	37,1	-4,3	19,5		18,7
19- DİĞER AKTİFLER	3,5	0,3	3,8	1,6	0,2	1,8	1,5	0,3	1,8	-22,3	27,2	-18,1	35,0	67,8	39,3		-21,9		1,8	26,6	5,1
20- TOPLAM AKTİFLER	51,9	48,1	100,0	49,8	50,2	100,0	55,2	44,8	100,0	66,9	81,7	74,0	55,8	25,4	40,5	2,4	11,5	6,8	17,5	-5,4	6,0
PASİF HESAPLAR																					
21- MEVDUAT	19,7	39,7	59,4	14,5	39,8	54,3	17,7	36,3	54,0	28,2	74,6	59,2	71,8	27,9	39,6	-21,3	7,2	-2,3	29,6	-3,5	5,3
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	0,0	0,6	0,6	0,0	0,6	0,6	0,0	0,5	0,6	12.712,4	56,8	70,3	-47,1	39,2	32,2	7.764,7	-3,7	4,6		4,9	-0,3
23- BANKALAR.PARA PIYASASI İŞLEM.BORÇLARI	0,8	0,4	1,1	0,7	0,7	1,4	0,6	0,9	1,5	54,0	229,4	112,2	24,6	74,4	50,2	-5,5	102,2	30,2	-6,0	31,5	13,3
24- BANKALARA BORÇLAR	2,4	16,3	18,7	4,8	18,4	23,2	3,5	20,1	23,6	246,4	96,5	115,8	2,8	54,0	43,4	112,6	20,6	32,5	-22,5	16,1	8,2
25- FONLAR	0,1		0,1	0,0		0,0	0,0		0,0	36,3		36,3	54,6		54,6	-16,4		-16,4	16,6		16,6
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)		0,3	0,3		0,1	0,1					-52,5	-52,5		-100,0	-100,0						
27- a) Tahviller ve Bonolar		0,3	0,3		0,1	0,1					-52,5	-52,5		-100,0	-100,0						
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller																					
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	53,3	19,0	42,0	-2,7	36,2	8,1	-5,9	-27,0	-12,8		2,7	-18,5
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4	0,5	0,0	0,5	76,8	416,7	76,9	47,2	41,1	47,2	8,5	217,1	8,6	11,0	6,4	11,0
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0						
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	2,3	0,9	3,2	1,6	1,0	2,5	1,4	0,9	2,3	18,6	77,8	35,6	29,1	25,6	27,8	-27,2	9,1	-16,8	-2,6	-5,3	-3,6
33- KARŞILIKLAR	2,9	0,0	2,9	3,1	0,0	3,1	1,4	0,0	1,5	86,5	-5,6	85,7	-34,7	243,3	-33,5	14,5		14,0		158,9	
34- DİĞER PASİFLER	0,9	0,9	1,8	0,5	0,8	1,3	0,8	1,3	2,1	-1,8	49,8	24,1	123,8	131,6	128,5		-8,0	-23,8	68,8	74,7	72,3
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	29,4	59,1	88,5	25,7	61,3	87,0	26,0	60,0	86,0	51,7	80,5	70,9	42,6	37,6	39,0	-6,9	10,8	4,9	7,5	3,7	4,9
ÖZKAYNAKLAR																					
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	4,9		4,9	5,2	0,1	5,2	6,3		6,3	82,7		85,2	70,6	-100,0	68,2	12,1		13,7	28,6		26,8
37- YEDEK AKÇELER	1,4	0,0	1,4	1,2		1,2	1,7		1,7	56,3	-100,0	56,3	92,2		92,2	-4,1		-4,1	45,0		45,0
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	1,7		1,7	1,0		1,0	1,4		1,4	5,9		5,9	95,9		95,9	-35,0		-35,0	47,8		47,8
39- MENKUL DEĞER ARTIŞ FONU	0,5	0,0	0,5	1,2	0,0	1,2	3,6		3,6	346,5	-92,7	309,7	311,0	-100,0	310,4			151,5	210,0		209,5
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	3,0		3,0	4,3		4,3	1,0		1,0	149,6		149,6	-67,6		-67,6	53,2		53,2			
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0												
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	11,4	0,0	11,5	13,0	0,1	13,0	14,0		14,0	97,2	188,6	97,5	51,3	-100,0	50,5	21,0	77,1	21,3	14,1		13,5
43- TOPLAM PASİFLER	40,9	59,1	100,0	38,6	61,4	100,0	40,0	60,0	100,0	64,4	80,6	74,0	45,5	37,4	40,5	0,9	10,9	6,8	9,7	3,6	6,0
44- G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	11,5	26,8	38,3	9,0	24,7	33,7	9,9	23,4	33,2	35,9	60,2	52,9	53,7	33,2	38,7	-16,6	-1,7	-6,2	15,9	0,5	4,6
45- TAAHHÜTLER (46+47+48)	27,7	40,0	67,6	34,1	52,4	86,5	32,8	72,8	105,6	114,6	128,2	122,6	35,0	95,3	71,5	31,7	40,1	36,6	1,8	47,3	29,3
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	16,2	0,2	16,4	15,4	0,1	15,5	8,8	0,5	9,3	65,1	-28,3	64,1	-20,1	899,9	-15,7	1,4		0,8		654,1	
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	9,9	38,9	48,7	16,6	51,0	67,5	20,8	71,2	92,0	191,9	128,2	141,1	76,4	96,2	91,3	79,2	40,1	48,0	33,0	48,0	44,3
48- c) Diğer Taahhütler	1,6	0,9	2,5	2,2	1,3	3,5	3,3	1,1	4,4	138,3	157,6	145,2	109,0	17,4	74,5	46,3	58,1	50,5	57,6	-11,5	31,6
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	39,2	66,7	106,0	43,2	77,1	120,2	42,7	96,2	138,9	91,4	100,9	97,4	38,9	75,4	62,3	17,5	23,3	21,2	4,8	32,3	22,4

Kaynak: BDDK

Tablo 6c: TMSF Kapsamındaki Bankalar Hariç Özel Bankalar Analitik Bilançosu (Milyon Dolar)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	412	638	1.050	404	558	962	411	390	801
2- MERKEZ BANKA ALACAKLAR	99	460	559	237	441	678	157	499	656
3- BANKALAR PARA PİYASA İŞL. ALACAKLAR	76	336	412	119	624	743	148	1.077	1.225
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	1.744	6.558	8.303	2.090	7.376	9.466	5.741	7.652	13.393
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7) NET	5.882	4.167	10.049	7.727	4.980	12.707	3.818	3.276	7.094
6- a) Devlet İç Borçlanma Senetleri	5.240	3.053	8.293	6.786	2.034	8.820	3.102	615	3.717
7- b) Diğer Menkul Kıymetler	642	1.114	1.756	941	2.946	3.887	715	2.661	3.377
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	736	2.234	2.970	424	2.618	3.042	550	2.753	3.304
9- KREDİLER	11.335	14.068	25.403	9.284	11.673	20.956	13.845	12.676	26.521
10- TAKİPTEKİ ALACAK (NET) (11-12)	1.167	7	1.174	293	14	307	334	92	426
11- a) Takipteki Alacaklar	1.905	91	1.996	743	59	802	1.588	105	1.693
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)	738	83	821	450	45	495	1.253	13	1.267
13- FAİZ GELİR TAH. REESKONTLARI	5.096	1.042	6.137	5.405	1.035	6.440	2.757	928	3.685
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	1.120	426	1.547	1.388	797	2.186	4.111	875	4.986
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	764	153	918	1.271	1.601	2.872	4.062	1.722	5.783
17- ELDEN ÇIKARILCAK KIYMETLER	222	0	222	303	0	303	448	0	448
18- SABİT KIYMET (NET)	1.859	17	1.876	1.671	22	1.693	2.129	13	2.142
19- DİĞER AKTİFLER	2.203	204	2.407	991	150	1.141	1.075	203	1.278
20- TOPLAM AKTİFLER	32.715	30.311	63.026	31.607	31.890	63.497	39.586	32.157	71.743
PASİF HESAPLAR									
21- MEVDUAT	12.406	25.014	37.420	9.208	25.291	34.500	12.718	26.018	38.736
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	0	386	386	31	350	381	13	392	405
23- BANKALAR PARA PİYASASI İŞLEM. BORÇLARI	481	238	719	429	455	883	429	637	1.067
24- BANKALARA BORÇLAR	1.515	10.251	11.766	3.038	11.663	14.702	2.511	14.440	16.951
25- FONLAR	35	0	35	28	0	28	35	0	35
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0	160	160	0	44	44	0	0	0
27- a) Tahviller ve Bonolar	0	160	160	0	44	44	0	0	0
28- b) V.D.M.K. ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	31	15	46	27	10	37	21	11	33
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	267	0	267	273	0	274	323	0	324
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	4	0	4	2	0	2	2	0	2
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	1.453	587	2.040	998	604	1.602	1.036	610	1.646
33- KARŞILIKLAR	1.807	16	1.823	1.951	9	1.959	1.024	24	1.048
34- DİĞER PASİFLER	558	562	1.120	318	487	805	571	908	1.479
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	18.557	37.229	55.787	16.302	38.914	55.217	18.685	43.040	61.725
ÖZKAYNAKLAR									
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	3.096	0	3.096	3.274	46	3.320	4.490	0	4.490
37- YEDEK AKÇELER	862	0	862	780	0	780	1.205	0	1.205
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	1.055	0	1.055	647	0	647	1.019	0	1.019
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	306	28	334	791	1	792	2.613	0	2.613
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	1.902	0	1.902	2.748	0	2.748	716	0	716
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-9	0	-9	-7	0	-7	-26	0	-26
42- TOPLAM ÖZKAYNAK (36+...+41)	7.211	28	7.239	8.233	47	8.280	10.017	0	10.017
43- TOPLAM PASİFLER	25.769	37.258	63.026	24.535	38.961	63.497	28.702	43.040	71.743
G. NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER									
44- TAAHHÜTLER (46+47+48)	17.452	25.180	42.632	21.680	33.270	54.951	23.533	52.242	75.775
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	10.219	112	10.330	9.771	46	9.817	6.279	373	6.652
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	6.219	24.502	30.721	10.510	32.379	42.889	14.902	51.072	65.974
48- c) Diğer Taahhütler	1.015	566	1.581	1.400	845	2.244	2.353	797	3.149
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	24.727	42.066	66.793	27.407	48.931	76.338	30.611	69.018	99.628

Kaynak: BDDK

Tablo 6d : TMSF Kapsamındaki Bankalar Hariç Özel Bankalar Kar Zarar Tablosu

	TL (Milyar TL)		ABD Doları (Milyon USD)		TL % Değişim		ABD Doları
	ARALIK		ARALIK		NOMİNAL	REEL	% Değişim
	1999	2000	1999	2000	2000/1999	2000/1999	2000/1999
FAİZ GELİRLERİ :							
1- Kredilerden Alınan Faizler	4.002.866	4.427.789	7,411	6,591	10,6	-16,6	-11,1
2- Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	28.693	45.005	0,053	0,067	56,9	18,2	26,1
3- Bankalardan Alınan Faizler	804.333	1.645.852	1,489	2,450	104,6	54,2	64,5
4- Bankalararası Para Piy.İşl.Alınan Faizler	76.499	128.735	0,142	0,192	68,3	26,9	35,3
5- D.İ.B.S.'lerden Alınan Faizler	2.950.900	1.923.492	5,464	2,863	-34,8	-50,9	-47,6
6- Diğer Menkul Kıymet.Alınan Faizler	347.604	229.302	0,644	0,341	-34,0	-50,3	-47,0
7- Finansal Kiralama Gelirleri	0	0	0,000	0,000			
8- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Gelirler	558.481	840.943	1,034	1,252	50,6	13,5	21,1
9- Toplam Faiz Gelirleri (1 den 8 e)	8.769.376	9.241.118	16,237	13,756	5,4	-20,6	-15,3
FAİZ GİDERLERİ :							
10- Mevduata Verilen Faizler	3.412.979	3.082.655	6,319	4,589	-9,7	-31,9	-27,4
11- Bankalara Verilen Faizler	1.380.105	1.521.807	2,555	2,265	10,3	-16,9	-11,3
12- Bankalararası Para Piy.İşl.Verilen Faizler	111.869	124.964	0,207	0,186	11,7	-15,8	-10,2
13- Çıkarılan Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	9.629	1.003	0,018	0,001	-89,6	-92,1	-91,6
14- Finansal Kiralama Giderleri	6.332	6.163	0,012	0,009	-2,7	-26,6	-21,7
15- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Giderler	381.264	771.395	0,706	1,148	102,3	52,5	62,7
16- Toplam Faiz Giderleri (10 dan 15 e)	5.302.178	5.507.987	9,817	8,199	3,9	-21,7	-16,5
17- NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) (9-16)	3.467.198	3.733.131	6,420	5,557	7,7	-18,8	-13,4
18- Takipteki Alacaklar Özel Provizyonu	212.905	694.103	0,394	1,033	226,0	145,8	162,1
19- Krediler Genel Provizyonu	27.695	115.760	0,051	0,172	318,0	215,1	236,1
20- PROV.SONRASI NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) [17-(18+19)]	3.226.598	2.923.268	5,974	4,352	-9,4	-31,7	-27,2
FAİZ DIŞI GELİRLER :							
21- Kredilerden Alınan Ücret ve Komisyonlar	167.165	250.032	0,310	0,372	49,6	12,7	20,3
22- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklardan Alınan Kar Payları	104.722	298.527	0,194	0,444	185,1	114,9	129,2
23- Bankacılık Hizmetleri Gelirleri	389.219	675.070	0,721	1,005	73,4	30,7	39,4
24- Aktiflerimizin Satışından Elde Edilen Gelirler	97.693	307.975	0,181	0,458	215,2	137,6	153,5
25- Diğer Faiz Dışı Gelirler	233.911	366.896	0,433	0,546	56,9	18,2	26,1
26- Toplam Faiz Dışı Gelirler (21 den 25 e)	992.710	1.898.500	1,838	2,826	91,2	44,2	53,8
FAİZ DIŞI GİDERLER :							
27- Personel Giderleri	699.646	996.737	1,295	1,484	42,5	7,4	14,5
28- Kıdem Tazminatı Provizyonu	20.320	22.493	0,038	0,033	10,7	-16,6	-11,0
29- Menkul Değ.,İştirakler ve B.Ort.Değer Azalma Provizyonu	15.893	43.871	0,029	0,065	176,0	108,1	121,9
30- Diğer Provizyonlar	68.822	28.216	0,127	0,042	-59,0	-69,1	-67,0
31- Verilen Ücret ve Komisyonlar	188.144	284.207	0,348	0,423	51,1	13,9	21,5
32- Amortisman Giderleri	94.323	153.387	0,175	0,228	62,6	22,6	30,7
33- Vergi,Resim,Harç ve Fonlar	108.046	329.658	0,200	0,491	205,1	130,0	145,3
34- Diğer Faiz Dışı Giderler	657.815	1.263.158	1,218	1,880	92,0	44,7	54,4
35- Toplam Faiz Dışı Giderler (27 den 34 e)	1.853.009	3.121.727	3,431	4,647	68,5	27,0	35,4
DİĞER FAİZ DIŞI GELİRLER (GİDERLER)							
36- Sermaye Piyasası İşlemleri Karları (Zararları) (Net)	848.748	251.530	1,571	0,374	-70,4	-77,7	-76,2
37- Kambiyo Karları (Zararları) (Net)	-997.557	-853.331	-1,847	-1,270			
38- Olağanüstü Gelirler (Giderler) (Net)	-26.230	-138.864	-0,049	-0,207			
39- Toplam Diğer Faiz Dışı Gelirler (Giderler)(36 dan 38 e)	-175.039	-740.665	-0,324	-1,103			
40- VERGİ ÖNCESİ KAR (ZARAR)[(20+26+39)-35]	2.191.260	959.376	4,057	1,428	-56,2	-67,0	-64,8
41- Vergi Provizyonu	706.925	478.298	1,309	0,712	-32,3	-49,0	-45,6
42- DÖNEM NET KARI (ZARARI)(40-41)	1.484.335	481.078	2,748	0,716	-67,6	-75,6	-73,9

Kaynak: BDDK

Tablo 7a: TMSF Kapsamındaki Bankalar Analitik Bilançosu (Milyar TL)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	4.016	5.145	9.161	32.334	80.424	112.758	39.397	52.176	91.573
2- MERKEZ BANKA ALACAKLAR	68	102	170	8.419	1.168	9.587	3.946	6.776	10.722
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	0	0	0	3.050	1.081	4.131	30.100	0	30.100
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	17.971	29.562	47.533	44.602	179.662	224.264	314.095	372.059	686.154
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	89.400	15.710	105.110	861.729	44.752	906.481	2.733.001	1.017.957	3.750.958
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	89.337	15.710	105.047	857.890	42.780	900.670	2.635.976	1.014.407	3.650.383
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	63	0	63	3.839	1.972	5.811	97.025	3.550	100.575
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	0	0	0	13.553	112.016	125.569	69	837	906
9- KREDİLER	92.224	39.950	132.174	455.925	280.579	736.504	1.413.595	724.480	2.138.075
10- TAKİPTEKİ ALACAK (NET) (11-12)	25.151	0	25.151	299.907	2.178	302.085	292.632	16.410	309.042
11- a) Takipteki Alacaklar	131.347	0	131.347	1.203.384	17.560	1.220.944	1.527.588	41.912	1.569.500
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	106.196	0	106.196	903.477	15.382	918.859	1.234.956	25.502	1.260.458
13- FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	50.084	2.552	52.636	1.103.973	32.506	1.136.479	261.623	83.105	344.728
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	2.579	0	2.579	30.810	8.994	39.804	63.751	121.316	185.067
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	9.446	9.927	19.373	174.665	4.166	178.831	256.368	562.712	819.080
17- ELDEN ÇIKARILACAK KIYMETLER	421	0	421	15.922	0	15.922	37.408	0	37.408
18- SABİT KIYMET (NET)	19.128	0	19.128	135.193	25	135.218	297.115	11.962	309.077
19- DİĞER AKTİFLER	25.767	1.373	27.140	86.422	39.962	126.384	91.476	58.111	149.587
20- TOPLAM AKTİFLER	336.255	104.321	440.576	3.266.504	787.513	4.054.017	5.834.576	3.027.901	8.862.477
PASİF HESAPLAR									
21- MEVDUAT	231.650	203.273	434.923	2.233.159	2.929.420	5.162.579	3.738.896	4.157.369	7.896.265
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	5	4.703	4.708	1	63.188	63.189	0	250.521	250.521
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	8.700	0	8.700	56.665	92.381	149.046	172.950	229.261	402.211
24- BANKALARA BORÇLAR	1.350	27.747	29.097	64.150	199.511	263.661	336.956	889.783	1.226.739
25- FONLAR	0	0	0	0	0	0	7	0	7
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27- a) Tahviller ve Bonolar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	0	472	472	0	3.836	3.836	473	16.293	16.766
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	3.771	0	3.771	40.306	0	40.306	106.150	0	106.150
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	26.865	3.021	29.886	186.759	87.957	274.716	147.440	109.268	256.708
33- KARŞILIKLAR	27.646	0	27.646	544.325	0	544.325	677.231	4.862	682.093
34- DİĞER PASİFLER	4.175	1.088	5.263	48.625	43.806	92.431	50.511	26.122	76.633
35- TOPLAM (21+..+34)-(27+28)	304.162	240.304	544.466	3.173.990	3.420.099	6.594.089	5.230.614	5.683.479	10.914.093
ÖZKAYNAKLAR									
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	138.924	0	138.924	370.249	0	370.249	688.649	0	688.649
37- YEDEK AKÇELER	3.285	0	3.285	27.059	0	27.059	3.406.058	0	3.406.058
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	12.438	0	12.438	64.564	0	64.564	165.498	0	165.498
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	0	0	0	769	3.670	4.439	19	4.517	4.536
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	-126.808	0	-126.808	-2.546.789	0	-2.546.789	-3.309.928	0	-3.309.928
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-131.729	0	-131.729	-459.594	0	-459.594	-3.006.429	0	-3.006.429
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+..+41)	-103.890	0	-103.890	-2.543.742	3.670	-2.540.072	-2.056.133	4.517	-2.051.616
43- TOPLAM PASİFLER	200.272	240.304	440.576	630.248	3.423.769	4.054.017	3.174.481	5.687.996	8.862.477
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER									
44- G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	49.277	81.349	130.626	406.784	791.328	1.198.112	617.010	1.576.484	2.193.494
45- TAAHHÜTLER (46+47+48)	1.237.108	1.059.378	2.296.486	4.115.319	6.216.869	10.332.188	5.151.488	1.715.881	6.867.369
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	248.978	0	248.978	1.476.114	0	1.476.114	4.422.568	0	4.422.568
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	917.778	943.769	1.861.547	2.502.353	6.053.975	8.556.328	526.154	1.556.469	2.082.623
48- c) Diğer Taahhütler	70.352	115.609	185.961	136.852	162.894	299.746	202.766	159.412	362.178
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	1.286.385	1.140.727	2.427.112	4.522.103	7.008.197	11.530.300	5.768.498	3.292.365	9.060.863

Kaynak: BDDK

Tablo 7b: TMSF Kapsamındaki Bankalar Analitik Bilançosu (Yüzde pay ve değişimler)

AKTİF HESAPLAR				% PAY						NOMİNAL DEĞİŞİM (%)						REEL DEĞİŞİM (%)								
				ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000			1999/1998			2000/1999			1999/1998			2000/1999		
				T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1-	NAKİT DEĞERLER	50,0	1,2	2,1	0,8	2,0	2,8	0,4	0,6	1,0	705,1	1.463,1	1.130,8	21,8	-35,1	-18,8	394,2	859,5	655,5	-8,1				
2-	MERKEZ BANKA ALACAKLAR	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1	0,1	12.280,9	1.045,1	5.539,4	-53,1	480,1	11,8	7.499,8	602,9	3.361,7		337,5	-15,7		
3-	BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR				0,1	0,0	0,1	0,3		0,3										644,3		449,5		
4-	BANKALARDAN ALACAKLAR	4,1	6,7	10,8	1,1	4,4	5,5	3,5	4,2	7,7	148,2	507,7	371,8	604,2	107,1	206,0	52,3	273,1	189,6	431,1	56,2	130,7		
5-	MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	20,3	3,6	23,9	21,3	1,1	22,4	30,8	11,5	42,3	863,9	184,9	762,4	217,2	2.174,7	313,8	491,7	74,9	429,4	139,2	1.615,4	212,1		
6-	a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	20,3	3,6	23,8	21,2	1,1	22,2	29,7	11,4	41,2	860,3	172,3	757,4	207,3	2.271,2	305,3	489,5	67,2	426,3	131,7	1.688,2	205,7		
7-	b)Diğer Menkul Kıymetler	0,0		0,0	0,1	0,0	0,1	1,1	0,0	1,1	5.993,7		9.123,8	2.427,4	80,0	1.630,8	3.640,5		5.561,9	1.806,0	35,8	1.205,3		
8-	MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI				0,3	2,8	3,1	0,0	0,0	0,0				-99,5	-99,3	-99,3				-99,9	-99,9	-99,9		
9-	KREDİLER	20,9	9,1	30,0	11,2	6,9	18,2	16,0	8,2	24,1	394,4	602,3	457,2	210,0	158,2	190,3	203,5	331,1	242,0	133,8	94,7	118,9		
10-	TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	5,7		5,7	7,4	0,1	7,5	3,3	0,2	3,5	1.092,4		1.101,1	-2,4	653,4	2,3	632,0		637,3		468,2	-22,8		
11-	a) Takipteki Alacaklar	29,8		29,8	29,7	0,4	30,1	17,2	0,5	17,7	816,2		829,6	26,9	138,7	28,5	462,4		470,6	-4,3	80,0	-3,1		
12-	b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	24,1		24,1	22,3	0,4	22,7	13,9	0,3	14,2	750,8		765,2	36,7	65,8	37,2	422,2		431,1	3,1	25,0	3,5		
13-	FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	11,4	0,6	11,9	27,2	0,8	28,0	3,0	0,9	3,9	2.104,2	1.173,7	2.059,1	-76,3	155,7	-69,7	1.253,0	681,9	1.225,4		92,8			
14-	FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI																							
15-	İŞTIRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	0,6		0,6	0,8	0,2	1,0	0,7	1,4	2,1	1.094,6		1.443,4	106,9	1.248,9	364,9	633,3		847,4	56,0	917,2	250,6		
16-	BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	2,1	2,3	4,4	4,3	0,1	4,4	2,9	6,3	9,2	1.749,1	-58,0	823,1	46,8	13.407,2	358,0	1.035,0		466,6	10,7	10.086,5	245,4		
17-	ELDEN ÇIKARILACAK KIYMETLER	0,1		0,1	0,4		0,4	0,4		0,4	3.681,9		3.681,9	134,9		134,9	2.221,5		2.221,5	77,2		77,2		
18-	SABİT KIYMET (NET)	4,3		4,3	3,3	0,0	3,3	3,4	0,1	3,5	606,8		606,9	119,8	47.748,0	128,6	333,8		333,9	65,7	35.984,5	72,4		
19-	DİĞER AKTİFLER	5,8	0,3	6,2	2,1	1,0	3,1	1,0	0,7	1,7	235,4	2.810,6	365,7	5,8	45,4	18,4	105,9	1.686,6	185,8	-20,2	9,7	-10,7		
20-	TOPLAM AKTİFLER	76,3	23,7	100,0	80,6	19,4	100,0	65,8	34,2	100,0	871,4	654,9	820,2	78,6	284,5	118,6	496,3	363,4	464,8	34,7	190,0	64,9		
PASİF HESAPLAR																								
21-	MEVDUAT	52,6	46,1	98,7	55,1	72,3	127,3	42,2	46,9	89,1	864,0	1.341,1	1.087,0	67,4	41,9	53,0	491,8	784,6	628,6	26,3	7,0	15,3		
22-	MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	0,0	1,1	1,1	0,0	1,6	1,6		2,8	2,8	-80,0	1.243,6	1.242,2		296,5	296,5		724,7	723,9		199,0	199,0		
23-	BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	2,0		2,0	1,4	2,3	3,7	2,0	2,6	4,5	551,3		1.613,2	205,2	148,2	169,9	299,8		951,6	130,2	87,2	103,5		
24-	BANKALARA BORÇLAR	0,3	6,3	6,6	1,6	4,9	6,5	3,8	10,0	13,8	4.651,9	619,0	806,1	425,3	346,0	365,3	2.816,9	341,4	456,2	296,1	236,3	250,9		
25-	FONLAR							0,0		0,0														
26-	ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)																							
27-	a) Tahviller ve Bonolar																							
28-	b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller																							
29-	FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI		0,1	0,1		0,1	0,1	0,0	0,2	0,2		712,7	712,7		324,7	337,1		398,9	398,9		220,3	229,6		
30-	ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	0,9		0,9	1,0		1,0	1,2		1,2	968,8		968,8	163,4		163,4	556,1		556,1	98,6		98,6		
31-	SERMAYE BENZERİ KREDİLER																							
32-	FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	6,1	0,7	6,8	4,6	2,2	6,8	1,7	1,2	2,9	595,2	2.811,5	819,2	-21,1	24,2	-6,6	326,7	1.687,2	464,2		-6,3			
33-	KARŞILIKLAR	6,3		6,3	13,4		13,4	7,6	0,1	7,7	1.868,9		1.868,9	24,4		25,3	1.108,6		1.108,6	-6,2		-5,5		
34-	DİĞER PASİFLER	0,9	0,2	1,2	1,2	1,1	2,3	0,6	0,3	0,9	1.064,7	3.926,3	1.656,2	3,9	-40,4	-17,1	614,9	2.371,5	978,0	-21,7				
35-	TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	69,0	54,5	123,6	78,3	84,4	162,7	59,0	64,1	123,1	943,5	1.323,2	1.111,1	64,8	66,2	65,5	540,5	773,6	643,4	24,3	25,3	24,8		
ÖZKAYNAKLAR																								
36-	ÖDENMİŞ SERMAYE	31,5		31,5	9,1		9,1	7,8		7,8	166,5		166,5	86,0		86,0	63,6		63,6	40,3		40,3		
37-	YEDEK AKÇELER	0,7		0,7	0,7		0,7	38,4		38,4	723,7		723,7	12.487,5		12.487,5	405,6		405,6	9.392,9		9.392,9		
38-	SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	2,8		2,8	1,6		1,6	1,9		1,9	419,1		419,1	156,3		156,3	218,6		218,6	93,3		93,3		
39-	MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU				0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1				-97,5	23,1	2,2					-7,2	-22,9		
40-	DÖNEM KARI (ZARARI)	-28,8		-28,8	-62,8		-62,8	-37,3		-37,3														
41-	GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-29,9		-29,9	-11,3		-11,3	-33,9		-33,9														
42-	TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	-23,6		-23,6	-62,7	0,1	-62,7	-23,2	0,1	-23,1					23,1					-7,2				
43-	TOPLAM PASİFLER	45,5	54,5	100,0	15,5	84,5	100,0	35,8	64,2	100,0	214,7	1.324,8	820,2	403,7	66,1	118,6	93,2	774,6	464,8	279,9	25,3	64,9		
44-	G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	11,2	18,5	29,6	10,0	19,5	29,6	7,0	17,8	24,8	725,5	872,8	817,2	51,7	99,2	83,1	406,7	497,1	463,0	14,4	50,2	38,1		
45-	TAAHHÜTLER (46+47+48)	280,8	240,5	521,2	101,5	153,4	254,9	58,1	19,4	77,5	232,7	486,8	349,9	25,2	-72,4	-33,5	104,2	260,2	176,2	-5,6				
46-	a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	56,5		56,5	36,4		36,4	49,9		49,9	492,9		492,9	199,6		199,6	263,9		263,9	125,9		125,9		
47-	b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	208,3	214,2	422,5	61,7	149,3	211,1	5,9	17,6	23,5	172,7	541,5	359,6	-79,0	-74,3	-75,7	67,4	293,8	182,1					
48-	c) Diğer Taahhütler	16,0	26,2	42,2	3,4	4,0	7,4	2,3	1,8	4,1	94,5	40,9	61,2	48,2	-2,1	20,8	19,4	-13,5	-1,1	11,7		-8,9		
49-	TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	292,0	258,9	550,9	111,5	172,9	284,4	65,1	37,1	102,2	251,5	514,4	375,1	27,6	-53,0	-21,4	115,8	277,1	191,6	-3,8				

Kaynak: BDDK

Tablo 7c: TMSF Kapsamındaki Bankalar Analitik Bilançosu (Milyon Dolar)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	13	16	29	60	149	209	59	78	136
2- MERKEZ BANKA ALACAKLAR	0	0	1	16	2	18	6	10	16
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	0	0	0	6	2	8	45	0	45
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	57	95	152	83	333	415	468	554	1.021
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	286	50	336	1.596	83	1.678	4.068	1.515	5.584
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	286	50	336	1.588	79	1.668	3.924	1.510	5.434
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	0	0	0	7	4	11	144	5	150
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	0	0	0	25	207	232	0	1	1
9- KREDİLER	295	128	423	844	519	1.364	2.104	1.078	3.183
10- TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	80	0	80	555	4	559	436	24	460
11- a) Takipteki Alacaklar	420	0	420	2.228	33	2.261	2.274	62	2.336
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	340	0	340	1.673	28	1.701	1.838	38	1.876
13- FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	160	8	168	2.044	60	2.104	389	124	513
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	8	0	8	57	17	74	95	181	275
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	30	32	62	323	8	331	382	838	1.219
17- ELDEN ÇIKARILCAK KIYMETLER	1	0	1	29	0	29	56	0	56
18- SABİT KIYMET (NET)	61	0	61	250	0	250	442	18	460
19- DİĞER AKTİFLER	82	4	87	160	74	234	136	87	223
20- TOPLAM AKTİFLER	1.075	334	1.409	6.048	1.458	7.506	8.686	4.507	13.193
PASİF HESAPLAR									
21- MEVDUAT	741	650	1.391	4.135	5.424	9.559	5.566	6.189	11.755
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	0	15	15	0	117	117	0	373	373
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	28	0	28	105	171	276	257	341	599
24- BANKALARA BORÇLAR	4	89	93	119	369	488	502	1.325	1.826
25- FONLAR	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27- a) Tahviller ve Bonolar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	0	2	2	0	7	7	1	24	25
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	12	0	12	75	0	75	158	0	158
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	86	10	96	346	163	509	219	163	382
33- KARŞILIKLAR	88	0	88	1.008	0	1.008	1.008	7	1.015
34- DİĞER PASİFLER	13	3	17	90	81	171	75	39	114
35- TOPLAM (21+..+34)-(27+28)	973	768	1.741	5.877	6.332	12.209	7.786	8.461	16.247
ÖZKAYNAKLAR									
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	444	0	444	686	0	686	1.025	0	1.025
37- YEDEK AKÇELER	11	0	11	50	0	50	5.070	0	5.070
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	40	0	40	120	0	120	246	0	246
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	0	0	0	1	7	8	0	7	7
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	-406	0	-406	-4.715	0	-4.715	-4.927	0	-4.927
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-421	0	-421	-851	0	-851	-4.475	0	-4.475
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+..+41)	-332	0	-332	-4.710	7	-4.703	-3.061	7	-3.054
43- TOPLAM PASİFLER	640	768	1.409	1.167	6.339	7.506	4.726	8.467	13.193
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER									
44- TAAHHÜTLER (46+47+48)	158	260	418	753	1.465	2.218	918	2.347	3.265
45- TAAHHÜTLER (46+47+48)	3.956	3.388	7.344	7.620	11.511	19.130	7.669	2.554	10.223
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	796	0	796	2.733	0	2.733	6.584	0	6.584
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	2.935	3.018	5.953	4.633	11.209	15.842	783	2.317	3.100
48- c) Diğer Taahhütler	225	370	595	253	302	555	302	237	539
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	4.114	3.648	7.761	8.373	12.976	21.349	8.587	4.901	13.488

Kaynak: BDDK

Tablo 7d : TMSF Kapsamındaki Bankaların Kar Zarar Tablosu

	TL (Milyar TL)		ABD Doları (Milyon USD)		TL % Değişim		ABD Doları
	ARALIK		ARALIK		NOMİNAL	REEL	% Değişim
	1999	2000	1999	2000	2000/1999	2000/1999	2000/1999
FAİZ GELİRLERİ :							
1- Kredilerden Alınan Faizler	433.004	531.922	0,802	0,792	22,8	-7,4	-1,2
2- Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	323.604	-230.291	0,599	-0,343			
3- Bankalardan Alınan Faizler	62.731	206.417	0,116	0,307	229,1	148,0	164,6
4- Bankalararası Para Piy.İşl.Alınan Faizler	2.701	3.447	0,005	0,005	27,6	-3,8	2,6
5- D.İ.B.S.'lerden Alınan Faizler	499.107	655.009	0,924	0,975	31,2	-1,1	5,5
6- Diğer Menkul Kıymet.Alınan Faizler	11.477	15.496	0,021	0,023	35,0	1,8	8,6
7- Finansal Kiralama Gelirleri	0	0	0,000	0,000			
8- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Gelirler	13.695	662.679	0,025	0,986	4.738,8	3.547,5	3.790,4
9- Toplam Faiz Gelirleri (1 den 8 e)	1.346.319	1.844.679	2,493	2,746	37,0	3,3	10,2
FAİZ GİDERLERİ :							
10- Mevduata Verilen Faizler	1.612.833	1.585.802	2,986	2,361	-1,7	-25,9	-20,9
11- Bankalara Verilen Faizler	57.410	502.395	0,106	0,748	775,1	559,7	603,6
12- Bankalararası Para Piy.İşl.Verilen Faizler	36.030	64.341	0,067	0,096	78,6	34,6	43,6
13- Çıkarılan Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	0	0	0,000	0,000			
14- Finansal Kiralama Giderleri	1.796	3.824	0,003	0,006	112,9	60,5	71,2
15- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Giderler	2.264	651.784	0,004	0,970	28.689,0	21.601,4	23.046,3
16- Toplam Faiz Giderleri (10 dan 15 e)	1.710.333	2.808.146	3,167	4,180	64,2	23,8	32,0
17- NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) (9-16)	-364.014	-963.467	-0,674	-1,434			
18- Takipteki Alacaklar Özel Provizyonu	788.315	535.542	1,460	0,797	-32,1	-48,8	-45,4
19- Krediler Genel Provizyonu	126.652	365.913	0,234	0,545	188,9	117,8	132,3
20- PROV.SONRASI NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) [17-(18+19)]	-1.278.981	-1.864.922	-2,368	-2,776			
FAİZ DIŞI GELİRLER :							
21- Kredilerden Alınan Ücret ve Komisyonlar	16.842	31.468	0,031	0,047	86,8	40,8	50,2
22- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklardan Alınan Kar Payları	1.706	88.334	0,003	0,131	5.077,8	3.803,1	4.063,0
23- Bankacılık Hizmetleri Gelirleri	38.600	68.797	0,071	0,102	78,2	34,4	43,3
24- Aktiflerimizin Satışından Elde Edilen Gelirler	1.636	3.724	0,003	0,006	127,6	71,6	83,0
25- Diğer Faiz Dışı Gelirler	49.043	100.035	0,091	0,149	104,0	53,8	64,0
26- Toplam Faiz Dışı Gelirler (21 den 25 e)	107.827	292.358	0,200	0,435	171,1	104,4	118,0
FAİZ DIŞI GİDERLER :							
27- Personel Giderleri	147.522	284.811	0,273	0,424	93,1	45,5	55,2
28- Kıdem Tazminatı Provizyonu	4.126	7.814	0,008	0,012	89,4	42,8	52,3
29- Menkul Değ.,İştirakler ve B.Ort.Değer Azalma Provizyonu	24.054	207.176	0,045	0,308	761,3	549,3	592,5
30- Diğer Provizyonlar	330.326	18.236	0,612	0,027	-94,5	-95,8	-95,6
31- Verilen Ücret ve Komisyonlar	21.438	31.333	0,040	0,047	46,2	10,2	17,5
32- Amortisman Giderleri	18.357	43.283	0,034	0,064	135,8	77,7	89,6
33- Vergi,Resim,Harç ve Fonlar	41.329	131.131	0,077	0,195	217,3	139,2	155,1
34- Diğer Faiz Dışı Giderler	313.883	310.856	0,581	0,463	-1,0	-25,3	-20,4
35- Toplam Faiz Dışı Giderler (27 den 34 e)	901.035	1.034.640	1,668	1,540	14,8	-13,4	-7,7
DİĞER FAİZ DIŞI GELİRLER (GİDERLER)							
36- Sermaye Piyasası İşlemleri Karları (Zararları) (Net)	223.810	-125.396	0,414	-0,187			
37- Kambiyo Karları (Zararları) (Net)	-847.782	-764.790	-1,570	-1,138			
38- Olağanüstü Gelirler (Giderler) (Net)	143.968	187.463	0,267	0,279	30,2	-1,8	4,7
39- Toplam Diğer Faiz Dışı Gelirler (Giderler)(36 dan 38 e)	-480.004	-702.723	-0,889	-1,046			
40- VERGİ ÖNCESİ KAR (ZARAR)[(20+26+39)-35]	-2.552.193	-3.309.927	-4,725	-4,927			
41- Vergi Provizyonu	-5.404	0	-0,010	0,000			
42- DÖNEM NET KARI (ZARARI)(40-41)	-2.546.789	-3.309.927	-4,715	-4,927			

Kaynak: BDDK

Tablo 8a: Yabancı Bankalar Analitik Bilançosu (Milyar TL)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	2.031	6.362	8.393	3.925	15.076	19.001	4.433	14.747	19.180
2- MERKEZ BANKA.ALACAKLAR	3.175	69.303	72.478	26.094	147.888	173.982	4.774	178.623	183.397
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	700	17.517	18.217	55.230	80.911	136.141	299.500	289.415	588.915
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	269.646	362.450	632.096	413.407	1.009.081	1.422.488	1.066.538	1.419.030	2.485.568
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	267.044	252.700	519.744	885.438	874.429	1.759.867	805.364	334.947	1.140.311
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	266.451	199.934	466.385	866.052	276.111	1.142.163	795.315	200.828	996.143
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	593	52.766	53.359	19.386	598.318	617.704	10.049	134.119	144.168
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	6.932	62.245	69.177	5.273	111.925	117.198	17.822	118.496	136.318
9- KREDİLER	173.132	298.374	471.506	311.799	437.074	748.873	440.512	669.582	1.110.094
10- TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	1.852	32	1.884	4.810	0	4.810	5.173	840	6.013
11- a) Takipteki Alacaklar	5.219	213	5.432	17.366	255	17.621	26.953	2.157	29.110
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	3.367	181	3.548	12.556	255	12.811	21.780	1.317	23.097
13- FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	123.908	16.786	140.694	423.285	64.051	487.336	270.628	73.801	344.429
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	8.736	3.670	12.406	54.741	9.289	64.030	88.982	14.509	103.491
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	4.232	2.608	6.840	30.827	11.860	42.687	342.238	186.500	528.738
17- ELDEN ÇIKARILICAK KIYMETLER	39	0	39	1.338	0	1.338	3.173	0	3.173
18- SABİT KIYMET (NET)	51.889	20	51.909	91.623	906	92.529	134.766	859	135.625
19- DİĞER AKTİFLER	65.334	1.581	66.915	74.582	7.029	81.611	91.747	9.634	101.381
20- TOPLAM AKTİFLER	978.650	1.093.648	2.072.298	2.382.372	2.769.519	5.151.891	3.575.650	3.310.983	6.886.633
PASİF HESAPLAR									
21- MEVDUAT	91.034	402.615	493.649	150.698	1.250.489	1.401.187	402.674	1.096.816	1.499.490
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	0	21.059	21.059	0	37.225	37.225	0	50.383	50.383
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	49.010	16.887	65.897	83.890	31.758	115.648	79.650	69.039	148.689
24- BANKALARA BORÇLAR	159.716	871.238	1.030.954	511.821	2.046.699	2.558.520	723.793	3.298.282	4.022.075
25- FONLAR	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27- a) Tahviller ve Bonolar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	66	31	97	62	3.423	3.485	111	3.924	4.035
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	7.255	0	7.255	28.587	2	28.589	32.141	3	32.144
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	43.741	30.137	73.878	75.891	76.218	152.109	107.692	73.662	181.354
33- KARŞILIKLAR	62.898	522	63.420	175.466	665	176.131	135.649	3.325	138.974
34- DİĞER PASİFLER	17.392	26.605	43.997	21.779	37.701	59.480	19.782	78.938	98.720
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	431.112	1.369.094	1.800.206	1.048.194	3.484.180	4.532.374	1.501.492	4.674.372	6.175.864
ÖZKAYNAKLAR									
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	113.924	0	113.924	260.647	0	260.647	440.064	0	440.064
37- YEDEK AKÇELER	16.053	0	16.053	29.342	0	29.342	93.407	0	93.407
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	17.198	0	17.198	32.080	0	32.080	57.190	0	57.190
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	18	0	18	14.183	0	14.183	9.914	0	9.914
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	118.344	0	118.344	277.976	0	277.976	65.846	0	65.846
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	6.555	0	6.555	5.289	0	5.289	44.348	0	44.348
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	272.092	0	272.092	619.517	0	619.517	710.769	0	710.769
43- TOPLAM PASİFLER	703.204	1.369.094	2.072.298	1.667.711	3.484.180	5.151.891	2.212.261	4.674.372	6.886.633
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER									
44- G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	135.866	667.054	802.920	235.442	1.236.921	1.472.363	375.104	2.004.659	2.379.763
45- TAAHHÜTLER (46+47+48)	1.489.648	1.925.948	3.415.596	4.936.817	5.613.531	10.550.348	5.275.191	7.003.133	12.278.324
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	319.008	5.036	324.044	1.176.574	5.425	1.181.999	846.403	5.369	851.772
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	1.004.694	1.883.595	2.888.289	3.403.116	5.548.542	8.951.658	3.844.538	6.827.700	10.672.238
48- c) Diğer Taahhütler	165.946	37.317	203.263	357.127	59.564	416.691	584.250	170.064	754.314
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	1.625.514	2.593.002	4.218.516	5.172.259	6.850.452	12.022.711	5.650.295	9.007.792	14.658.087

Kaynak: BDDK

Tablo 8b: Yabancı Bankalar Analitik Bilançosu (Yüzde pay ve değişimler)

AKTİF HESAPLAR	% PAY									NOMİNAL DEĞİŞİM (%)						REEL DEĞİŞİM (%)					
	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000			1999/1998			2000/1999			1999/1998			2000/1999		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	0,1	0,3	0,4	0,1	0,3	0,4	0,1	0,2	0,3	93,3	137,0	126,4	12,9	-2,2	0,9	18,6	45,5	39,0	-14,8		-23,9
2- MERKEZ BANKA ALACAKLAR	0,2	3,3	3,5	0,5	2,9	3,4	0,1	2,6	2,7	721,9	113,4	140,0	-81,7	20,8	5,4	404,5	31,0	47,4		-8,9	-20,5
3- BANKALAR.PARA PIYASA İŞL.ALACAKLAR	0,0	0,8	0,9	1,1	1,6	2,6	4,3	4,2	8,6	7.790,0	361,9	647,3	442,3	257,7	332,6	4.743,2	183,5	358,7	309,0	169,8	226,2
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	13,0	17,5	30,5	8,0	19,6	27,6	15,5	20,6	36,1	53,3	178,4	125,0	158,0	40,6	74,7	-5,9	70,9	38,1	94,6	6,1	31,8
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	12,9	12,2	25,1	17,2	17,0	34,2	11,7	4,9	16,6	231,6	246,0	238,6	-9,0	-61,7	-35,2	103,5	112,4	107,8			
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	12,9	9,6	22,5	16,8	5,4	22,2	11,5	2,9	14,5	225,0	38,1	144,9	-8,2	-27,3	-12,8	99,5	-15,2	50,3			
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	0,0	2,5	2,6	0,4	11,6	12,0	0,1	1,9	2,1	3.169,1	1.033,9	1.057,6	-48,2	-77,6	-76,7	1.906,7	596,0	610,6			
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	0,3	3,0	3,3	0,1	2,2	2,3	0,3	1,7	2,0	-23,9	79,8	69,4	238,0	5,9	16,3		10,4	4,0	154,9	-20,2	-12,3
9- KREDİLER	8,4	14,4	22,8	6,1	8,5	14,5	6,4	9,7	16,1	80,1	46,5	58,8	41,3	53,2	48,2	10,5	-10,1	-2,5	6,5	15,5	11,8
10- TAKİPTEKİ ALACAK (NET) (11-12)	0,1	0,0	0,1	0,1		0,1	0,1	0,0	0,1	159,7	-100,0	155,3	7,5		25,0	59,4		56,7	-18,9		-5,7
11- a) Takipteki Alacaklar	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,4	0,0	0,4	232,7	19,7	224,4	55,2	745,9	65,2	104,3	-26,5	99,1	17,0	537,9	24,6
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,3	0,0	0,3	272,9	40,9	261,1	73,5	416,5	80,3	128,9	-13,5	121,6	30,8	289,5	36,0
13- FAİZ GELİR TAHREESKONTLARI	6,0	0,8	6,8	8,2	1,2	9,5	3,9	1,1	5,0	241,6	281,6	246,4	-36,1	15,2	-29,3	109,7	134,2	112,6			-13,1
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI																					
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	0,4	0,2	0,6	1,1	0,2	1,2	1,3	0,2	1,5	526,6	153,1	416,1	62,6	56,2	61,6	284,6	55,4	216,8	22,6	17,8	21,9
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	0,2	0,1	0,3	0,6	0,2	0,8	5,0	2,7	7,7	628,4	354,8	524,1	1.010,2	1.472,5	1.138,6	347,1	179,1	283,1	737,2	1.085,9	834,1
17- ELDEN ÇIKARILCAK KIYMETLER	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	3.330,8		3.330,8	137,1		137,1	2.005,9		2.005,9	78,8		78,8
18- SABİT KIYMET (NET)	2,5	0,0	2,5	1,8	0,0	1,8	2,0	0,0	2,0	76,6	4.430,0	78,3	47,1	-5,2	46,6	8,4	2.680,7	9,4	10,9		10,5
19- DİĞER AKTİFLER	3,2	0,1	3,2	1,4	0,1	1,6	1,3	0,1	1,5	14,2	344,6	22,0	23,0	37,1	24,2	-29,9	172,9	-25,1	-7,2	3,4	-6,3
20- TOPLAM AKTİFLER	47,2	52,8	100,0	46,2	53,8	100,0	51,9	48,1	100,0	143,4	153,2	148,6	50,1	19,6	33,7	49,4	55,4	52,6	13,2	-9,8	0,8
PAŞİF HESAPLAR																					
21- MEVDUAT	4,4	19,4	23,8	2,9	24,3	27,2	5,8	15,9	21,8	65,5	210,6	183,8	167,2	-12,3	7,0	1,6	90,7	74,2	101,5		-19,3
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR		1,0	1,0		0,7	0,7		0,7	0,7		76,8	76,8		35,3	35,3		8,5	8,5		2,1	2,1
23- BANKALAR.PARA PIYASASI İŞLEM.BORÇLARI	2,4	0,8	3,2	1,6	0,6	2,2	1,2	1,0	2,2	71,2	88,1	75,5	-5,1	117,4	28,6	5,1	15,4	7,7		63,9	-3,0
24- BANKALARA BORÇLAR	7,7	42,0	49,7	9,9	39,7	49,7	10,5	47,9	58,4	220,5	134,9	148,2	41,4	61,2	57,2	96,7	44,2	52,3	6,6	21,5	18,6
25- FONLAR																					
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)																					
27- a) Tahviller ve Bonolar																					
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller																					
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	-6,1	10.941,9	3.492,8	79,0	14,6	15,8		6.677,9	2.105,4	35,0	-13,5	-12,7
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	0,4		0,4	0,6	0,0	0,6	0,5	0,0	0,5	294,0		294,1	12,4	50,0	12,4	141,9		141,9	-15,2	13,1	-15,2
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER																					
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	2,1	1,5	3,6	1,5	1,5	3,0	1,6	1,1	2,6	73,5	152,9	105,9	41,9	-3,4	19,2	6,5	55,2	26,4	7,0		-10,1
33- KARŞILIKLAR	3,0	0,0	3,1	3,4	0,0	3,4	2,0	0,0	2,0	179,0	27,4	177,7	-22,7	400,0	-21,1	71,2	-21,8	70,5		277,1	
34- DİĞER PAŞİFLER	0,8	1,3	2,1	0,4	0,7	1,2	0,3	1,1	1,4	25,2	41,7	35,2	-9,2	109,4	66,0	-23,1	-13,0	-17,0		57,9	25,2
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	20,8	66,1	86,9	20,3	67,6	88,0	21,8	67,9	89,7	143,1	154,5	151,8	43,2	34,2	36,3	49,2	56,2	54,5	8,0	1,2	2,8
ÖZKAYNAKLAR																					
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	5,5		5,5	5,1		5,1	6,4		6,4	128,8		128,8	68,8		68,8	40,4		40,4	27,3		27,3
37- YEDEK AKÇELER	0,8	0,8	0,6		0,6	0,6	1,4		1,4	82,8		82,8	218,3		218,3	12,2		12,2	140,1		140,1
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	0,8	0,8	0,6		0,6	0,6	0,8		0,8	86,5		86,5	78,3		78,3	14,5		14,5	34,4		34,4
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	0,0	0,0	0,3		0,3	0,3	0,1		0,1	78.694,4		78.694,4	-30,1		-30,1	48.266,9		48.266,9			
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	5,7	5,7	5,4		5,4	5,4	1,0		1,0	134,9		134,9	-76,3		-76,3	44,2		44,2			
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	0,3	0,3	0,1		0,1	0,1	0,6		0,6	-19,3		-19,3	738,5		738,5				532,3		532,3
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	13,1		13,1	12,0		12,0	10,3		10,3	127,7		127,7	14,7		14,7	39,8		39,8	-13,5		-13,5
43- TOPLAM PAŞİFLER	33,9	66,1	100,0	32,4	67,6	100,0	32,1	67,9	100,0	137,2	154,5	148,6	32,7	34,2	33,7	45,6	56,2	52,6	0,0	1,2	0,8
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	6,6	32,2	38,7	4,6	24,0	28,6	5,4	29,1	34,6	73,3	85,4	83,4	59,3	62,1	61,6	6,4	13,8	12,6	20,2	22,2	21,9
45- TAAHHÜTLER (46+47+48)	71,9	92,9	164,8	95,8	109,0	204,8	76,6	101,7	178,3	231,4	191,5	208,9	6,9	24,8	16,4	103,4	78,9	89,6	-19,4	-5,9	-12,2
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	15,4	0,2	15,6	22,8	0,1	22,9	12,3	0,1	12,4	268,8	7,7	264,8	-28,1	-1,0	-27,9	126,4	-33,9	123,9			
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	48,5	90,9	139,4	66,1	107,7	173,8	55,8	99,1	155,0	238,7	194,6	209,9	13,0	23,1	19,2	107,9	80,8	90,2	-14,8	-7,2	-10,1
48- c) Diğer Taahhütler	8,0	1,8	9,8	6,9	1,2	8,1	8,5	2,5	11,0	115,2	59,6	105,0	63,6	185,5	81,0	32,1	-2,0	25,8	23,4	115,3	36,5
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	78,4	125,1	203,6	100,4	133,0	233,4	82,0	130,8	212,8	218,2	164,2	185,0	9,2	31,5	21,9	95,3	62,2	74,9	-17,6	-0,8	-8,1

Kaynak: BDDK

Tablo 8c: Yabancı Bankalar Analitik Bilançosu (Milyon Dolar)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	6	20	27	7	28	35	7	22	29
2- MERKEZ BANKA ALACAKLAR	10	222	232	48	274	322	7	266	273
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	2	56	58	102	150	252	446	431	877
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	862	1.159	2.021	765	1.868	2.634	1.588	2.112	3.700
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	854	808	1.662	1.639	1.619	3.258	1.199	499	1.697
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	852	639	1.491	1.604	511	2.115	1.184	299	1.483
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	2	169	171	36	1.108	1.144	15	200	215
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	22	199	221	10	207	217	27	176	203
9- KREDİLER	554	954	1.508	577	809	1.387	656	997	1.653
10- TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	6	0	6	9	0	9	8	1	9
11- a) Takipteki Alacaklar	17	1	17	32	0	33	40	3	43
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	11	1	11	23	0	24	32	2	34
13- FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	396	54	450	784	119	902	403	110	513
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	28	12	40	101	17	119	132	22	154
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	14	8	22	57	22	79	509	278	787
17- ELDEN ÇIKARILCAK KIYMETLER	0	0	0	2	0	2	5	0	5
18- SABİT KIYMET (NET)	166	0	166	170	2	171	201	1	202
19- DİĞER AKTİFLER	209	5	214	138	13	151	137	14	151
20- TOPLAM AKTİFLER	3.129	3.497	6.627	4.411	5.128	9.539	5.323	4.929	10.252
PASİF HESAPLAR							0	0	0
21- MEVDUAT	291	1.287	1.579	279	2.315	2.594	599	1.633	2.232
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	0	67	67	0	69	69	0	75	75
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	157	54	211	155	59	214	119	103	221
24- BANKALARA BORÇLAR	511	2.786	3.297	948	3.789	4.737	1.077	4.910	5.987
25- FONLAR	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27- a) Tahviller ve Bonolar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	0	0	0	0	6	6	0	6	6
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	23	0	23	53	0	53	48	0	48
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	140	96	236	141	141	282	160	110	270
33- KARŞILIKLAR	201	2	203	325	1	326	202	5	207
34- DİĞER PASİFLER	56	85	141	40	70	110	29	118	147
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	1.379	4.378	5.757	1.941	6.451	8.392	2.235	6.958	9.194
ÖZKAYNAKLAR							0	0	0
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	364	0	364	483	0	483	655	0	655
37- YEDEK AKÇELER	51	0	51	54	0	54	139	0	139
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	55	0	55	59	0	59	85	0	85
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	0	0	0	26	0	26	15	0	15
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	378	0	378	515	0	515	98	0	98
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	21	0	21	10	0	10	66	0	66
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	870	0	870	1.147	0	1.147	1.058	0	1.058
43- TOPLAM PASİFLER	2.249	4.378	6.627	3.088	6.451	9.539	3.293	6.958	10.252
44- G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	434	2.133	2.568	436	2.290	2.726	558	2.984	3.543
45- TAAHHÜTLER (46+47+48)	4.764	6.159	10.922	9.141	10.394	19.534	7.853	10.425	18.278
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	1.020	16	1.036	2.178	10	2.188	1.260	8	1.268
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	3.213	6.023	9.236	6.301	10.273	16.574	5.723	10.164	15.887
48- c) Diğer Taahhütler	531	119	650	661	110	772	870	253	1.123
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	5.198	8.292	13.490	9.577	12.684	22.260	8.411	13.409	21.820

Kaynak: BDDK

Tablo 8d : Yabancı Bankalar Kar Zarar Tablosu

	TL (Milyar TL)		ABD Doları (Milyon USD)		TL % Değişim		ABD Doları
	ARALIK		ARALIK		NOMİNAL	REEL	% Değişim
	1999	2000	1999	2000	2000/1999	2000/1999	2000/1999
FAİZ GELİRLERİ :							
1- Kredilerden Alınan Faizler	238.505	284.423	0,442	0,423	19,3	-10,1	-4,1
2- Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	859	1.068	0,002	0,002	24,3	-6,3	0,0
3- Bankalardan Alınan Faizler	437.384	599.610	0,810	0,893	37,1	3,3	10,2
4- Bankalararası Para Piy.İşl.Alınan Faizler	22.715	93.793	0,042	0,140	312,9	211,3	232,0
5- D.İ.B.S.'lerden Alınan Faizler	467.372	520.076	0,865	0,774	11,3	-16,1	-10,5
6- Diğer Menkul Kıymet.Alınan Faizler	10.836	7.232	0,020	0,011	-33,3	-49,7	-46,3
7- Finansal Kiralama Gelirleri	0	0	0,000	0,000			
8- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Gelirler	215.554	352.781	0,399	0,525	63,7	23,4	31,6
9- Toplam Faiz Gelirleri (1 den 8 e)	1.393.225	1.858.983	2,580	2,767	33,4	0,6	7,3
FAİZ GİDERLERİ :							
10- Mevduata Verilen Faizler	141.830	144.396	0,263	0,215	1,8	-23,3	-18,1
11- Bankalara Verilen Faizler	479.059	787.084	0,887	1,172	64,3	23,8	32,1
12- Bankalararası Para Piy.İşl.Verilen Faizler	25.214	21.279	0,047	0,032	-15,6	-36,4	-32,1
13- Çıkarılan Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	0	0	0,000	0,000			
14- Finansal Kiralama Giderleri	68	548	0,000	0,001	705,9	507,5	547,9
15- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Giderler	206.965	358.711	0,383	0,534	73,3	30,6	39,3
16- Toplam Faiz Giderleri (10 dan 15 e)	853.136	1.312.018	1,580	1,953	53,8	15,9	23,6
17- NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) (9-16)	540.089	546.965	1,000	0,814	1,3	-23,7	-18,6
18- Takipteki Alacaklar Özel Provizyonu	5.604	14.297	0,010	0,021	155,1	92,3	105,1
19- Krediler Genel Provizyonu	5.847	10.618	0,011	0,016	81,6	36,9	46,0
20- PROV.SONRASI NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) [17-(18+19)]	528.638	522.050	0,979	0,777	-1,2	-25,6	-20,6
FAİZ DIŞI GELİRLER :							
21- Kredilerden Alınan Ücret ve Komisyonlar	11.470	21.021	0,021	0,031	83,3	38,1	47,3
22- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklardan Alınan Kar Payları	53.345	147.578	0,099	0,220	176,6	108,5	122,4
23- Bankacılık Hizmetleri Gelirleri	48.721	67.802	0,090	0,101	39,2	4,9	11,9
24- Aktiflerimizin Satışından Elde Edilen Gelirler	1.595	1.897	0,003	0,003	18,9	-10,3	-4,4
25- Diğer Faiz Dışı Gelirler	11.267	40.833	0,021	0,061	262,4	173,2	191,4
26- Toplam Faiz Dışı Gelirler (21 den 25 e)	126.398	279.131	0,234	0,416	120,8	66,5	77,6
FAİZ DIŞI GİDERLER :							
27- Personel Giderleri	77.445	132.631	0,143	0,197	71,3	29,1	37,7
28- Kıdem Tazminatı Provizyonu	2.897	2.469	0,005	0,004	-14,8	-35,8	-31,5
29- Menkul Değ.,İştirakler ve B.Ort.Değer Azalma Provizyonu	-395	12.693	-0,001	0,019			
30- Diğer Provizyonlar	14.199	7.953	0,026	0,012	-44,0	-57,8	-55,0
31- Verilen Ücret ve Komisyonlar	16.616	26.166	0,031	0,039	57,5	18,7	26,6
32- Amortisman Giderleri	11.462	18.052	0,021	0,027	57,5	18,7	26,6
33- Vergi,Resim,Harç ve Fonlar	33.464	179.885	0,062	0,268	437,5	305,2	332,2
34- Diğer Faiz Dışı Giderler	90.885	151.495	0,168	0,226	66,7	25,7	34,0
35- Toplam Faiz Dışı Giderler (27 den 34 e)	246.573	531.344	0,457	0,791	115,5	62,4	73,3
DİĞER FAİZ DIŞI GELİRLER (GİDERLER)							
36- Sermaye Piyasası İşlemleri Karları (Zararları) (Net)	338.711	176.360	0,627	0,263	-47,9	-60,8	-58,1
37- Kambiyo Karları (Zararları) (Net)	-327.327	-289.184	-0,606	-0,430			
38- Olağanüstü Gelirler (Giderler) (Net)	219	402	0,000	0,001	83,6	38,4	47,6
39- Toplam Diğer Faiz Dışı Gelirler (Giderler)(36 dan 38 e)	11.603	-112.422	0,021	-0,167			
40- VERGİ ÖNCESİ KAR (ZARAR)[(20+26+39)-35]	420.066	157.415	0,778	0,234	-62,5	-71,8	-69,9
41- Vergi Provizyonu	142.092	91.568	0,263	0,136	-35,6	-51,4	-48,2
42- DÖNEM NET KARI (ZARARI)(40-41)	277.974	65.847	0,515	0,098	-76,3	-82,1	-81,0

Kaynak: BDDK

Tablo 9a: Kalkınma ve Yatırım Bankaları Analitik Bilançosu (Milyar TL)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	88	40	128	578	59	637	486	269	755
2- MERKEZ BANKA ALACAKLAR	210	6.292	6.502	646	9.632	10.278	851	20.919	21.770
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	650	4.078	4.728	7.840	4.329	12.169	195.650	4.022	199.672
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	200.235	485.482	685.717	485.418	823.227	1.308.645	551.358	1.023.428	1.574.786
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	65.246	7.680	72.926	124.854	12.442	137.296	131.969	8.919	140.888
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	63.956	7.680	71.636	122.325	11.885	134.210	127.222	8.919	136.141
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	1.290	0	1.290	2.529	557	3.086	4.747	0	4.747
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9- KREDİLER	270.265	499.320	769.585	528.517	867.554	1.396.071	938.833	1.089.615	2.028.448
10- TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	9.381	3.040	12.421	10.669	6.103	16.772	15.254	11.445	26.699
11- a) Takipteki Alacaklar	13.171	14.022	27.193	16.771	27.642	44.413	38.839	12.972	51.811
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	3.790	10.982	14.772	6.102	21.539	27.641	23.585	1.527	25.112
13- FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	37.284	25.122	62.406	94.687	55.394	150.081	79.259	65.533	144.792
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	8.583	380	8.963	28.021	5.214	33.235	38.669	12.592	51.261
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	5.159	0	5.159	207.396	1	207.397	227.956	13.318	241.274
17- ELDEN ÇIKARILCAK KIYMETLER	142	0	142	420	0	420	2.746	0	2.746
18- SABİT KIYMET (NET)	55.592	0	55.592	89.052	0	89.052	117.642	0	117.642
19- DİĞER AKTİFLER	35.521	20.351	55.872	61.709	15.650	77.359	64.956	24.496	89.452
20- TOPLAM AKTİFLER	688.356	1.051.785	1.740.141	1.639.807	1.799.605	3.439.412	2.365.629	2.274.556	4.640.185
PASİF HESAPLAR									
21- MEVDUAT	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	0	45.232	45.232	0	81.781	81.781	0	99.673	99.673
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	19.110	14.091	33.201	30.690	21.360	52.050	37.350	78.936	116.286
24- BANKALARA BORÇLAR	60.723	824.228	884.951	381.776	1.317.102	1.698.878	303.870	1.646.677	1.950.547
25- FONLAR	28.514	373	28.887	49.684	141	49.825	66.070	37	66.107
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	16	103.952	103.968	29	257.754	257.783	28	425.424	425.452
27- a) Tahviller ve Bonolar	16	103.952	103.968	29	257.754	257.783	28	425.424	425.452
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	0	0	0	34	0	34	9	0	9
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	2.974	0	2.974	6.784	0	6.784	10.725	0	10.725
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0	631	631	0	1.084	1.084	0	1.341	1.341
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	4.764	21.610	26.374	12.380	41.624	54.004	11.537	66.869	78.406
33- KARŞILIKLAR	66.887	0	66.887	103.687	0	103.687	143.649	0	143.649
34- DİĞER PASİFLER	221.972	10.579	232.551	471.916	10.373	482.289	576.833	39.310	616.143
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	404.960	1.020.696	1.425.656	1.056.980	1.731.219	2.788.199	1.150.071	2.358.267	3.508.338
ÖZKAYNAKLAR									
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	179.793	0	179.793	344.884	0	344.884	737.446	0	737.446
37- YEDEK AKÇELER	20.330	0	20.330	42.304	0	42.304	99.160	0	99.160
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	23.791	0	23.791	39.249	0	39.249	58.380	0	58.380
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	6.657	0	6.657	41.983	0	41.983	25.077	0	25.077
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	96.506	0	96.506	194.248	0	194.248	214.921	0	214.921
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-12.592	0	-12.592	-11.455	0	-11.455	-3.137	0	-3.137
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	314.485	0	314.485	651.213	0	651.213	1.131.847	0	1.131.847
43- TOPLAM PASİFLER	719.445	1.020.696	1.740.141	1.708.193	1.731.219	3.439.412	2.281.918	2.358.267	4.640.185
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER									
44- G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	94.961	133.619	228.580	121.648	225.878	347.526	343.012	392.255	735.267
45- TAAHHÜTLER (46+47+48)	89.200	368.470	457.670	479.303	625.361	1.104.664	435.553	1.251.166	1.686.719
46- a) Repo ve Ters Repo İşlemleri	39.548	3.828	43.376	321.434	5.584	327.018	135.330	2.792	138.122
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	49.542	287.716	337.258	157.206	541.346	698.552	299.966	1.183.421	1.483.387
48- c) Diğer Taahhütler	110	76.926	77.036	663	78.431	79.094	257	64.953	65.210
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	184.161	502.089	686.250	600.951	851.239	1.452.190	913.895	1.646.213	2.421.986

Kaynak: BDDK

Tablo 9b : Kalkınma ve Yatırım Bankaları Analitik Bilançosu (Yüzde pay ve değişimler)

	% PAY									NOMİNAL DEĞİŞİM (%)						REEL DEĞİŞİM (%)					
	AR ALIK 1998			AR ALIK 1999			AR ALIK 2000			1999/1998			2000/1999			1999/1998			2000/1999		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
AKTİF HESAPLAR																					
1- NAKİT DEĞERLER	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	556,8	47,5	397,7	-15,9	355,9	18,5	303,2	-9,5	205,5	243,8	-10,6	
2- MERKEZ BANKA ALACAKLAR	0,0	0,4	0,4	0,0	0,3	0,3	0,0	0,5	0,5	207,6	53,1	58,1	31,7	117,2	111,8	88,8	-6,0	-3,0	-0,7	63,8	59,7
3- BANKALAR PARA PİYASA İŞL. ALACAKLAR	0,0	0,2	0,3	0,2	0,1	0,4	4,2	0,1	4,3	1.106,2	6,2	157,4	2.395,5	-7,1	1.540,8	640,4	-34,8	58,0	1.782,0		1.137,4
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	11,5	27,9	39,4	14,1	23,9	38,0	11,9	22,1	33,9	142,4	69,6	90,8	13,6	24,3	20,3	48,8	4,1	17,1	-14,3	-6,2	-9,2
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7) NET	3,7	0,4	4,2	3,6	0,4	4,0	2,8	0,2	3,0	91,4	62,0	88,3	5,7	-28,3	2,6	17,5	-0,6	15,6	-20,3		-22,6
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	3,7	0,4	4,1	3,6	0,3	3,9	2,7	0,2	2,9	91,3	54,8	87,3	4,0	-25,0	1,4	17,4	-5,0	15,0	-21,6		-23,5
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	0,1		0,1	0,1	0,0	0,1	0,1		0,1	96,0		139,2		87,7	53,8	20,3		46,8	41,6		16,0
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI																					
9- KREDİLER	15,5	28,7	44,2	15,4	25,2	40,6	20,2	23,5	43,7	95,6	73,7	81,4	77,6	25,6	45,3	20,0	6,7	11,4	34,0	-5,3	9,6
10- TAKİPTEKİ ALACAK (NET) (11-12)	0,5	0,2	0,7	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,6	13,7	100,8	35,0	43,0	87,5	59,2	-30,2	23,2	-17,1	7,8	41,4	20,1
11- a) Takipteki Alacaklar	0,8	0,8	1,6	0,5	0,8	1,3	0,8	0,3	1,1	27,3	97,1	63,3	131,6	-53,1	16,7	-21,8	21,0	0,3	74,6		-12,0
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	0,2	0,6	0,8	0,2	0,6	0,8	0,5	0,0	0,5	61,0	96,1	87,1	286,5	-92,9	-9,1	-1,2	20,4	14,9	191,5		
13- FAİZ GELİR TAH. REESKONTLARI	2,1	1,4	3,6	2,8	1,6	4,4	1,7	1,4	3,1	154,0	120,5	140,5	-16,3	18,3	-3,5	55,9	35,4	47,6		-10,8	
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI																					
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	0,5	0,0	0,5	0,8	0,2	1,0	0,8	0,3	1,1	226,5	1.272,1	270,8	38,0	141,5	54,2	100,4	742,2	127,6	4,1	82,1	16,3
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	0,3		0,3	6,0	0,0	6,0	4,9	0,3	5,2	3.920,1		3.920,1	9,9	1.331.700,0	16,3	2.367,7		2.367,7	-17,1	1.004.274,1	-12,3
17- ELDEN ÇIKARILACAK KIYMETLER	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,1		0,1	195,8		195,8	553,8		553,8	81,6		81,6	393,1		393,1
18- SABİT KIYMET (NET)	3,2		3,2	2,6		2,6	2,5		2,5	60,2		60,2	32,1		32,1	-1,7		-1,7	-0,4		-0,4
19- DİĞER AKTİFLER	2,0	1,2	3,2	1,8	0,5	2,2	1,4	0,5	1,9	73,7	-23,1	38,5	5,3	56,5	15,6	6,6		-15,0	-20,6	18,0	-12,8
20- TOPLAM AKTİFLER	39,6	60,4	100,0	47,7	52,3	100,0	51,0	49,0	100,0	138,2	71,1	97,7	44,3	26,4	34,9	46,2	5,0	21,3	8,8	-4,7	1,7
PASİF HESAPLAR																					
21- MEVDUAT																					
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR		2,6	2,6		2,4	2,4		2,1	2,1		80,8	80,8		21,9	21,9		11,0	11,0		-8,1	-8,1
23- BANKALAR PARA PİYASASI İŞLEM. BORÇLARI	1,1	0,8	1,9	0,9	0,6	1,5	0,8	1,7	2,5	60,6	51,6	56,8	21,7	269,6	123,4	-1,4	-7,0	-3,8	-8,2	178,7	68,5
24- BANKALARA BORÇLAR	3,5	47,4	50,9	11,1	38,3	49,4	6,5	35,5	42,0	528,7	59,8	92,0	-20,4	25,0	14,8	285,9	-1,9	17,8		-5,7	-13,4
25- FONLAR	1,6	0,0	1,7	1,4	0,0	1,4	1,4	0,0	1,4	74,2	-62,2	72,5	33,0	-73,8	32,7	7,0		5,9	0,3		0,1
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0,0	6,0	6,0	0,0	7,5	7,5	0,0	9,2	9,2	81,3	148,0	147,9	-3,4	65,1	65,0	11,3	52,2	52,2		24,5	24,5
27- a) Tahviller ve Bonolar	0,0	6,0	6,0	0,0	7,5	7,5	0,0	9,2	9,2	81,3	148,0	147,9	-3,4	65,1	65,0	11,3	52,2	52,2		24,5	24,5
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller																					
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI				0,0		0,0	0,0		0,0				-73,5		-73,5						
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	0,2		0,2	0,2		0,2	0,2		0,2	128,1		128,1	58,1		58,1	40,0		40,0	19,2		19,2
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		71,8	71,8		23,7	23,7		5,5	5,5		-6,7	-6,7
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	0,3	1,2	1,5	0,4	1,2	1,6	0,2	1,4	1,7	159,9	92,6	104,8	-6,8	60,7	45,2	59,5	18,2	25,7	21,2		9,5
33- KARŞILIKLAR	3,8		3,8	3,0		3,0	3,1		3,1	55,0		55,0	38,5		38,5	-4,8		-4,8	4,5		4,5
34- DİĞER PASİFLER	12,8	0,6	13,4	13,7	0,3	14,0	12,4	0,8	13,3	112,6	-1,9	107,4	22,2	279,0	27,8	30,5		27,3	-7,8	185,8	-3,7
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	23,3	58,7	81,9	30,7	50,3	81,1	24,8	50,8	75,6	161,0	69,6	95,6	8,8	36,2	25,8	60,2	4,1	20,0	-17,9	2,7	-5,1
ÖZKAYNAKLAR																					
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	10,3		10,3	10,0		10,0	15,9		15,9	91,8		91,8	113,8		113,8	17,7		17,7	61,3		61,3
37- YEDEK AKÇELER	1,2		1,2	1,2		1,2	2,1		2,1	108,1		108,1	134,4		134,4	27,7		27,7	76,8		76,8
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	1,4		1,4	1,1		1,1	1,3		1,3	65,0		65,0	48,7		48,7	1,3		1,3	12,2		12,2
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	0,4		0,4	1,2		1,2	0,5		0,5	530,7		530,7	-40,3		-40,3	287,1		287,1			
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	5,5		5,5	5,6		5,6	4,6		4,6	101,3		101,3	10,6		10,6	23,6		23,6	-16,6		-16,6
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-0,7		-0,7	-0,3		-0,3	-0,1		-0,1												
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	18,1		18,1	18,9		18,9	24,4		24,4	107,1		107,1	73,8		73,8	27,1		27,1	31,1		31,1
43- TOPLAM PASİFLER	41,3	58,7	100,0	49,7	50,3	100,0	49,2	50,8	100,0	137,4	69,6	97,7	33,6	36,2	34,9	45,7	4,1	21,3	0,7	2,7	1,7
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER																					
44- G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	5,5	7,7	13,1	3,5	6,6	10,1	7,4	8,5	15,8	28,1	69,0	52,0	182,0	73,7	111,6	-21,4	3,8	-6,7	112,6	31,0	59,6
45- TAAHHÜTLER (46+47+48)	5,1	21,2	26,3	13,9	18,2	32,1	9,4	27,0	36,4	437,3	69,7	141,4	-9,1	100,1	52,7	229,8	4,2	48,2		50,9	15,2
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	2,3	0,2	2,5	9,3	0,2	9,5	2,9	0,1	3,0	712,8	45,9	653,9	-57,9	-50,0	-57,8	398,9	-10,5	362,8			
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	2,8	16,5	19,4	4,6	15,7	20,3	6,5	25,5	32,0	217,3	88,2	107,1	90,8	118,6	112,4	94,8	15,5	27,1	43,9	64,9	60,1
48- c) Diğer Taahhütler	0,0	4,4	4,4	0,0	2,3	2,3	0,0	1,4	1,4	502,7	2,0	2,7	-61,2	-17,2	-17,6	270,0	-37,4	-37,0			
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	10,6	28,9	39,4	17,5	24,7	42,2	19,7	35,5	52,2	226,3	69,5	111,6	52,1	93,4	66,8	100,3	4,1	29,9	14,7	45,8	25,8

Kaynak: BDDK

Tablo 9c: Kalkınma ve Yatırım Bankaları Analitik Bilançosu (Milyon Dolar)

AKTİF HESAPLAR	ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1- NAKİT DEĞERLER	0	0	0	1	0	1	1	0	1
2- MERKEZ BANKA ALACAKLAR	1	20	21	1	18	19	1	31	32
3- BANKALAR.PARA PİYASA İŞL.ALACAKLAR	2	13	15	15	8	23	291	6	297
4- BANKALARDAN ALACAKLAR	640	1.552	2.193	899	1.524	2.423	821	1.524	2.344
5- MENKUL DEĞERLER CÜZDANI (6+7)NET	209	25	233	231	23	254	196	13	210
6- a)Devlet İç Borçlanma Senetleri	205	25	229	226	22	248	189	13	203
7- b)Diğer Menkul Kıymetler	4	0	4	5	1	6	7	0	7
8- MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9- KREDİLER	864	1.597	2.461	979	1.606	2.585	1.398	1.622	3.020
10- TAKİPTEKİ ALACAK.(NET) (11-12)	30	10	40	20	11	31	23	17	40
11- a) Takipteki Alacaklar	42	45	87	31	51	82	58	19	77
12- b) Takipteki Alacaklar Karşılığı(-)	12	35	47	11	40	51	35	2	37
13- FAİZ GELİR TAH.REESKONTLARI	119	80	200	175	103	278	118	98	216
14- FİNANSAL KİRALAMA ALACAKLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15- İŞTİRAK VE BAĞLI ORTAKLIKLAR	27	1	29	52	10	62	58	19	76
16- BAĞLI MENKUL DEĞERLER (NET)	16	0	16	384	0	384	339	20	359
17- ELDEN ÇIKARILCAK KIYMETLER	0	0	0	1	0	1	4	0	4
18- SABİT KIYMET (NET)	178	0	178	165	0	165	175	0	175
19- DİĞER AKTİFLER	114	65	179	114	29	143	97	36	133
20- TOPLAM AKTİFLER	2.201	3.363	5.565	3.036	3.332	6.368	3.522	3.386	6.908
PASİF HESAPLAR									
21- MEVDUAT	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22- MERKEZ BANKASINA BORÇLAR	0	145	145	0	151	151	0	148	148
23- BANKALAR.PARA PİYASASI İŞLEM.BORÇLARI	61	45	106	57	40	96	56	118	173
24- BANKALARA BORÇLAR	194	2.636	2.830	707	2.439	3.145	452	2.451	2.904
25- FONLAR	91	1	92	92	0	92	98	0	98
26- ÇIKARILMIŞ MENKUL KIYMET (NET)	0	332	332	0	477	477	0	633	633
27- a) Tahviller ve Bonolar	0	332	332	0	477	477	0	633	633
28- b) V.D.M.K.ve Diğer Çıkarılmış Menkuller	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29- FİNANSAL KİRALAMA BORÇLARI	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30- ÖDENECEK VERGİ RESİM HARÇLAR	10	0	10	13	0	13	16	0	16
31- SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0	2	2	0	2	2	0	2	2
32- FAİZ VE GİDER REESKONTLARI	15	69	84	23	77	100	17	100	117
33- KARŞILIKLAR	214	0	214	192	0	192	214	0	214
34- DİĞER PASİFLER	710	34	744	874	19	893	859	59	917
35- TOPLAM (21+...+34)-(27+28)	1.295	3.264	4.559	1.957	3.205	5.162	1.712	3.511	5.223
ÖZKAYNAKLAR									
36- ÖDENMİŞ SERMAYE	575	0	575	639	0	639	1.098	0	1.098
37- YEDEK AKÇELER	65	0	65	78	0	78	148	0	148
38- SABİT KIYMET YENİDEN DEĞERLEME FONU	76	0	76	73	0	73	87	0	87
39- MENKUL DEĞER DEĞER ARTIŞ FONU	21	0	21	78	0	78	37	0	37
40- DÖNEM KARI (ZARARI)	309	0	309	360	0	360	320	0	320
41- GEÇMİŞ YILLAR KARI (ZARARI)	-40	0	-40	-21	0	-21	-5	0	-5
42- TOPLAM ÖZKAYNAK(36+...+41)	1.006	0	1.006	1.206	0	1.206	1.685	0	1.685
43- TOPLAM PASİFLER	2.301	3.264	5.565	3.163	3.205	6.368	3.397	3.511	6.908
G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER									
44- G.NAKDİ KREDİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	304	427	731	225	418	643	511	584	1.095
45- TAAHHÜTLER (46+47+48)	285	1.178	1.464	887	1.158	2.045	648	1.863	2.511
46- a) Repo ve Ters Pepo İşlemleri	126	12	139	595	10	605	201	4	206
47- b) Faiz Oranı ve Döviz Kuruna İlişkin İşlemler	158	920	1.078	291	1.002	1.293	447	1.762	2.208
48- c) Diğer Taahhütler	0	246	246	1	145	146	0	97	97
49- TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	589	1.606	2.194	1.113	1.576	2.689	1.360	2.451	3.605

Kaynak: BDDK

Tablo 9d: Kalkınma ve Yatırım Bankaları Kar Zarar Tablosu

	TL (Milyar TL)		ABD Doları (Milyon USD)		TL % Değişim		ABD Doları
	ARALIK		ARALIK		NOMİNAL	REEL	% Değişim
	1999	2000	1999	2000	2000/1999	2000/1999	2000/1999
FAİZ GELİRLERİ :							
1- Kredilerden Alınan Faizler	241.354	305.622	0,447	0,455	26,6	-4,5	1,8
2- Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	5.112	3.397	0,009	0,005	-33,5	-49,9	-46,6
3- Bankalardan Alınan Faizler	194.400	281.178	0,360	0,419	44,6	9,0	16,3
4- Bankalararası Para Piy.İşl.Alınan Faizler	5.267	33.824	0,010	0,050	542,2	384,1	416,3
5- D.İ.B.S.'lerden Alınan Faizler	82.509	92.038	0,153	0,137	11,5	-15,9	-10,3
6- Diğer Menkul Kıymet.Alınan Faizler	475	1.834	0,001	0,003	286,1	191,0	210,4
7- Finansal Kiralama Gelirleri	1	0	0,000	0,000			
8- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Gelirler	8.613	9.691	0,016	0,014	12,5	-15,2	-9,5
9- Toplam Faiz Gelirleri (1 den 8 e)	537.731	727.584	0,996	1,083	35,3	2,0	8,8
FAİZ GİDERLERİ :							
10- Mevduata Verilen Faizler	0	0	0,000	0,000			
11- Bankalara Verilen Faizler	209.646	282.077	0,388	0,420	34,5	1,4	8,2
12- Bankalararası Para Piy.İşl.Verilen Faizler	13.936	16.975	0,026	0,025	21,8	-8,2	-2,1
13- Çıkarılan Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	11.992	51.350	0,022	0,076	328,2	222,8	244,3
14- Finansal Kiralama Giderleri	0	1	0,000	0,000			
15- Diğer Faiz ve Faiz Benzeri Giderler	6.301	8.627	0,012	0,013	36,9	3,2	10,1
16- Toplam Faiz Giderleri (10 dan 15 e)	241.875	359.030	0,448	0,534	48,4	48,4	19,3
17- NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) (9-16)	295.856	368.554	0,548	0,549	24,6	-6,1	0,2
18- Takipteki Alacaklar Özel Provizyonu	6.670	13.115	0,012	0,020	96,6	48,2	58,1
19- Krediler Genel Provizyonu	9.999	16.697	0,019	0,025	67,0	25,9	34,3
20- PROV.SONRASI NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ) [17-(18+19)]	279.187	338.742	0,517	0,504	21,3	-8,5	-2,4
FAİZ DIŞI GELİRLER :							
21- Kredilerden Alınan Ücret ve Komisyonlar	6.231	6.896	0,012	0,010	10,7	-16,6	-11,0
22- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklardan Alınan Kar Payları	1.735	3.530	0,003	0,005	103,5	53,4	63,6
23- Bankacılık Hizmetleri Gelirleri	6.684	12.594	0,012	0,019	88,4	42,0	51,5
24- Aktiflerimizin Satışından Elde Edilen Gelirler	3.354	22.097	0,006	0,033	558,8	396,6	429,7
25- Diğer Faiz Dışı Gelirler	48.506	82.451	0,090	0,123	70,0	28,1	36,7
26- Toplam Faiz Dışı Gelirler (21 den 25 e)	66.510	127.568	0,123	0,190	91,8	44,6	54,2
FAİZ DIŞI GİDERLER :							
27- Personel Giderleri	47.422	73.672	0,088	0,110	55,4	17,1	24,9
28- Kıdem Tazminatı Provizyonu	1.958	2.966	0,004	0,004	51,5	14,2	21,8
29- Menkul Değ.,İştirakler ve B.Ort.Değer Azalma Provizyonu	23	3.440	0,000	0,005	14.856,5	11.174,3	11.925,0
30- Diğer Provizyonlar	6.279	6.311	0,012	0,009	0,5	-24,2	-19,2
31- Verilen Ücret ve Komisyonlar	6.083	11.526	0,011	0,017	89,5	42,8	52,3
32- Amortisman Giderleri	17.698	23.272	0,033	0,035	31,5	-0,9	5,7
33- Vergi,Resim,Harç ve Fonlar	6.018	23.659	0,011	0,035	293,1	196,3	216,1
34- Diğer Faiz Dışı Giderler	23.575	32.622	0,044	0,049	38,4	4,3	11,3
35- Toplam Faiz Dışı Giderler (27 den 34 e)	109.056	177.468	0,202	0,264	62,7	22,7	30,8
DIĞER FAİZ DIŞI GELİRLER (GİDERLER)							
36- Sermaye Piyasası İşlemleri Karları (Zararları) (Net)	32.789	26.993	0,061	0,040	-17,7	-37,9	-33,8
37- Kambiyo Karları (Zararları) (Net)	-21.855	-25.738	-0,040	-0,038			
38- Olağanüstü Gelirler (Giderler) (Net)	-1.001	480	-0,002	0,001			
39- Toplam Diğer Faiz Dışı Gelirler (Giderler)(36 dan 38 e)	9.933	1.735	0,018	0,003	-82,5	-86,8	-86,0
40- VERGİ ÖNCESİ KAR (ZARAR)[(20+26+39)-35]	246.574	290.577	0,457	0,433	17,8	-11,2	-5,3
41- Vergi Provizyonu	52.324	75.657	0,097	0,113	44,6	9,0	16,3
42- DÖNEM NET KARI (ZARARI)(40-41)	194.250	214.920	0,360	0,320	10,6	-16,6	-11,0

Kaynak: BDDK

Tablo 10a: Özel Finans Kurumları Analitik Bilançosu (Milyar TL)

AKTİF HESAPLAR		ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
		TP	YP	TOPLAM	TP	YP	TOPLAM	TP	YP	TOPLAM
1-	Nakit Değerler	1.328	8.222	9.550	3.013	12.932	15.945	5.121	16.060	21.181
2-	Merkez Bankasından Alacaklar	1.697	842	2.539	1.496	806	2.302	438	2.463	2.901
3-	Bankalardan Alacaklar	2.767	51.656	54.423	4.174	109.952	114.126	8.810	75.461	84.271
4-	Menkul Değerler Cüzdanı (Net)	764	256	1.020	309	768	1.077	381	359	740
5-	a) Devlet Borçlanma Senetleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-	b) Diğer Menkul Kıymetler	764	256	1.020	309	768	1.077	381	359	740
7-	Blokajlar	5.354	41.436	46.790	14.037	125.409	139.446	12.497	133.193	145.690
8-	Kullandırılan Fonlar	132.912	489.264	622.176	763.173	497.227	1.260.400	1.081.413	644.881	1.726.294
9-	Takipteki Alacaklar (Net)	2.976	5.949	8.925	5.670	14.484	20.154	16.490	31.341	47.831
10-	a) Takipteki Alacaklar	7.728	19.418	27.146	13.322	41.815	55.137	32.671	64.874	97.545
11-	b) Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)	-4.752	-13.469	-18.221	-7.652	-27.331	-34.983	-16.181	-33.533	-49.714
12-	Alınacak Kar Pay. ve Gelir Tah. Reeskontları	2.662	6.766	9.428	2.715	6.906	9.621	5.805	12.953	18.758
13-	İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar (Net)	276	0	276	629	0	629	807	0	807
14-	Bağlı Menkul Değerler (Net)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-	Elden Çıkarılacak Kıymetler	1.059	0	1.059	4.130	0	4.130	18.610	0	18.610
16-	Sabit Kıymetler (Net)	82.729	0	82.729	65.398	0	65.398	156.433	0	156.433
17-	Diğer Aktifler	5.074	9.200	14.274	19.819	19.876	39.695	19.497	23.382	42.879
18-	TOPLAM AKTİFLER	239.598	613.591	853.189	884.563	788.360	1.672.923	1.326.302	940.093	2.266.395
PASİF HESAPLAR										
19-	Toplanan Fonlar	69.365	616.804	686.169	183.289	1.237.267	1.420.556	271.447	1.592.015	1.863.462
20-	Merkez Bankasına Borçlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21-	Bankalara Borçlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22-	Çıkarılmış Menkul Kıymetler (Net)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23-	a) Diğer Çıkarılmış Menkul Kıymetler	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24-	Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Primler	4.244	0	4.244	8.635	0	8.635	9.390	0	9.390
25-	Ödenecek Kar Pay. ve Gider Reeskontları	11.811	23.772	35.583	26.028	49.935	75.963	27.347	58.562	85.909
26-	Karşılıklar	45.364	1.062	46.426	10.707	1.778	12.485	17.157	1.545	18.702
27-	Diğer Pasifler	6.844	17.012	23.856	18.139	35.295	53.434	45.805	82.211	128.016
28-	TOPLAM	137.628	658.650	796.278	246.798	1.324.275	1.571.073	371.146	1.734.333	2.105.479
29-	ÖZKAYNAKLAR:									
30-	Ödenmiş Sermaye	24.300	0	24.300	46.025	0	46.025	83.630	0	83.630
31-	Yedek Akçeler	1.985	0	1.985	8.486	0	8.486	20.488	0	20.488
32-	Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Fonu	18.174	0	18.174	33.616	0	33.616	49.961	0	49.961
33-	Menkul Değerler Değer Artış Fonu	0	0	0	93	0	93	0	0	0
34-	Dönem Karı (Zararı)	12.452	0	12.452	12.189	2.473	14.662	49.660	-37.865	11.795
35-	Geçmiş Yıllar Karı (Zararı)	0	0	0	-1.032	0	-1.032	-4.958	0	-4.958
36-	TOPLAM ÖZKAYNAK	56911	0	56911	99377	2473	101850	198781	-37865	160916
37-	TOPLAM PASİFLER	194.539	658.650	853.189	346.175	1.326.748	1.672.923	569.927	1.696.468	2.266.395
38-	G.NAKDİ FONLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER	24.501	41.736	66.237	41.021	106.316	147.337	76.809	127.290	204.099
39-	TAAHHÜTLER	1.833	9.153	10.986	5.770	5.085	10.855	8.215	46.563	54.778
40-	a) Döviz İle İlgili İşlemler	0	435	435	0	0	0	0	0	0
41-	b) Diğer Taahhütler	1.833	8.718	10.551	5.770	5.085	10.855	8.215	46.563	54.778
42-	TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	26.334	50.889	77.223	46.791	111.401	158.192	85.024	173.853	258.877

Kaynak: BDDK

Tablo 10b: Özel Finans Kurumları Analitik Bilançosu (Yüzde pay ve değişimler)

AKTİF HESAPLAR		% PAY									NOMİNAL DEĞİŞİM (%)						REEL DEĞİŞİM (%)					
		ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000			1999/1998			2000/1999			1999/1998			2000/1999		
		T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM	T P	Y P	TOPLAM
1-	Nakit Değerler	0,2	1,0	1,1	0,2	0,8	1,0	0,2	0,7	0,9	126,9	57,3	67,0	70,0	24,2	32,8	39,3	-3,5	2,5	28,1	-6,4	0,1
2-	Merkez Bankasından Alacaklar	0,2	0,1	0,3	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	-11,8	-4,3	-9,3	-70,7	205,6	26,0	-45,9	-41,2	-44,3	-77,9	130,4	-5,0
3-	Bankalardan Alacaklar	0,3	6,1	6,4	0,2	6,6	6,8	0,4	3,3	3,7	50,8	112,9	109,7	111,1	-31,4	-26,2	-7,4	30,7	28,7	59,1	-48,3	-44,3
4-	Menkul Değerler Cüzdanı (Net)	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-59,6	200,0	5,6	23,3	-53,3	-31,3	-75,2	84,2	-35,2	-7,1	-64,8	-48,2
5-	a) Devlet Borçlanma Senetleri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
6-	b) Diğer Menkul Kıymetler	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-59,6	200,0	5,6	23,3	-53,3	-31,3	-75,2	84,2	-35,2	-7,1	-64,8	-48,2
7-	Blokaılar	0,6	4,9	5,5	0,8	7,5	8,3	0,6	5,9	6,4	162,2	202,7	198,0	-11,0	6,2	4,5	60,9	85,8	82,9	-32,9	-19,9	-21,2
8-	Kullanılan Fonlar	15,6	57,3	72,9	45,6	29,7	75,3	47,7	28,5	76,2	474,2	1,6	102,6	41,7	29,7	37,0	252,5	-37,6	24,4	6,8	-2,2	3,2
9-	Takipteki Alacaklar (Net)	0,3	0,7	1,0	0,3	0,9	1,2	0,7	1,4	2,1	90,5	143,5	125,8	190,8	116,4	137,3	17,0	49,5	38,6	119,2	63,1	78,9
10-	a) Takipteki Alacaklar	0,9	2,3	3,2	0,8	2,5	3,3	1,4	2,9	4,3	72,4	115,3	103,1	145,2	55,1	76,9	5,8	32,2	24,7	84,9	16,9	33,4
11-	b) Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)	-0,6	-1,6	-2,1	-0,5	-1,6	-2,1	-0,7	-1,5	-2,2												
12-	Alınacak Kar Pay. ve Gelir Tah. Reeskontları	0,3	0,8	1,1	0,2	0,4	0,6	0,3	0,6	0,8	2,0	2,1	2,0	113,8	87,6	95,0	-37,4	-37,3	-37,4	61,2	41,4	47,0
13-	İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar (Net)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	127,9		127,9	28,3		28,3	39,9		39,9	-3,3		-3,3
14-	Bağlı Menkul Değerler (Net)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
15-	Elden Çıkarılacak Kıymetler	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	0,2	0,8	0,0	0,8	290,0		290,0	350,6		350,6	139,4		139,4	239,7		239,7
16-	Sabit Kıymetler (Net)	9,7	0,0	9,7	3,9	0,0	3,9	6,9	0,0	6,9	-20,9		-20,9	139,2		139,2	-51,5		-51,5	80,3		80,3
17-	Diğer Aktifler	0,6	1,1	1,7	1,2	1,2	2,4	0,9	1,0	1,9	290,6	116,0	178,1	-1,6	17,6	8,0	139,8	32,6	70,7	-25,8	-11,3	-18,6
18-	TOPLAM AKTİFLER	28,1	71,9	100,0	52,9	47,1	100,0	58,5	41,5	100,0	269,2	28,5	96,1	49,9	19,2	35,5	126,6	-21,1	20,4	13,0	-10,1	2,1
PASİF HESAPLAR																						
19-	Toplanan Fonlar	8,1	72,3	80,4	11,0	74,0	84,9	12,0	70,2	82,2	164,2	100,6	107,0	48,1	28,7	31,2	62,2	23,1	27,1	11,6	-3,0	-1,1
20-	Merkez Bankasına Borçlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
21-	Bankalara Borçlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
22-	Çıkarılmış Menkul Kıymetler (Net)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
23-	a) Diğer Çıkarılmış Menkul Kıymetler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
24-	Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Primler	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	0,4	0,0	0,4	103,5		103,5	8,7		8,7	24,9		24,9	-18,0		-18,0
25-	Ödenecek Kar Pay. ve Gider Reeskontları	1,4	2,8	4,2	1,6	3,0	4,5	1,2	2,6	3,8	120,4	110,1	113,5	5,1	17,3	13,1	35,3	28,9	31,0	-20,8	-11,6	-14,7
26-	Karşılıklar	5,3	0,1	5,4	0,6	0,1	0,7	0,8	0,1	0,8	-76,4	67,4	-73,1	60,2	-13,1	49,8	-85,5	2,8	-83,5	20,8	-34,5	12,9
27-	Diğer Pasifler	0,8	2,0	2,8	1,1	2,1	3,2	2,0	3,6	5,6	165,0	107,5	124,0	152,5	132,9	139,6	62,7	27,4	37,5	90,4	75,6	80,6
28-	TOPLAM	16,1	77,2	93,3	14,8	79,2	93,9	16,4	76,5	92,9	79,3	101,1	97,3	50,4	31,0	34,0	10,1	23,4	21,1	13,4	-1,3	1,0
29-	ÖZKAYNAKLAR:																					
30-	Ödenmiş Sermaye	2,8	0,0	2,8	2,8	0,0	2,8	3,7	0,0	3,7	89,4		89,4	81,7		81,7	16,3		16,3	37,0		37,0
31-	Yedek Akçeler	0,2	0,0	0,2	0,5	0,0	0,5	0,9	0,0	0,9	327,5		327,5	141,4		141,4	162,4		162,4	82,0		82,0
32-	Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Fonu	2,1	0,0	2,1	2,0	0,0	2,0	2,2	0,0	2,2	85,0		85,0	48,6		48,6	13,5		13,5	12,0		12,0
33-	Menkul Değerler Değer Artış Fonu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
34-	Dönem Karı (Zararı)	1,5	0,0	1,5	0,7	0,1	0,9	2,2	-1,7	0,5	-2,1		17,7	307,4		-19,6	-39,9		-27,7	207,1		-39,4
35-	Geçmiş Yıllar Karı (Zararı)	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,1	-0,2	0,0	-0,2												
36-	TOPLAM ÖZKAYNAK	6,7	0,0	6,7	5,9	0,1	6,1	8,8	-1,7	7,1	74,6		79,0	100,0		58,0	7,2		9,9	50,8		19,1
37-	TOPLAM PASİFLER	22,8	77,2	100,0	20,7	79,3	100,0	25,1	74,9	100,0	77,9	101,4	96,1	64,6	27,9	35,5	9,2	23,6	20,4	24,1	-3,6	2,1
38-	G.NAKDİ FONLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER	2,9	4,9	7,8	2,5	6,4	8,8	3,4	5,6	9,0	67,4	154,7	122,4	87,2	19,7	38,5	2,8	56,4	36,5	41,1	-9,7	4,4
39-	TAAHHÜTLER	0,2	1,1	1,3	0,3	0,3	0,6	0,4	2,1	2,4	214,8	-44,4	-1,2	42,4	815,7	404,6	93,2	-65,9	-39,3	7,3	590,3	280,4
40-	a) Döviz ile İlgili İşlemler	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
41-	b) Diğer Taahhütler	0,2	1,0	1,2	0,3	0,3	0,6	0,4	2,1	2,4	214,8	-41,7	2,9	42,4	815,7	404,6	93,2	-64,2	-36,8	7,3	590,3	280,4
42-	TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER	3,1	6,0	9,1	2,8	6,7	9,5	3,8	7,7	11,4	77,7	118,9	104,9	81,7	56,1	63,6	9,1	34,4	25,7	37,0	17,6	23,4

Kaynak: BDDK

Tablo 10c: Özel Finans Kurumları Analitik Bilançosu (Milyon Dolar)

AKTİF HESAPLAR			ARALIK 1998			ARALIK 1999			ARALIK 2000		
			TP	YP	TOPLAM	TP	YP	TOPLAM	TP	YP	TOPLAM
1-	Nakit Değerler		4	26	30	6	24	30	8	24	32
2-	Merkez Bankasından Alacaklar		5	3	8	3	1	4	1	4	4
3-	Bankalardan Alacaklar		9	165	173	8	204	211	13	112	125
4-	Menkul Değerler Cüzdanı (Net)		2	1	3	1	1	2	1	1	1
5-	a) Devlet Borçlanma Senetleri		0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-	b) Diğer Menkul Kıymetler		2	1	3	1	1	2	1	1	1
7-	Blokajlar		17	132	149	26	232	258	19	198	217
8-	Kullandırılan Fonlar		424	1.560	1.983	1.413	921	2.334	1.610	960	2.570
9-	Takipteki Alacaklar (Net)		9	19	28	10	27	37	25	47	71
10-	a) Takipteki Alacaklar		25	62	87	25	77	102	49	97	145
11-	b) Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)		-15	-43	-58	-14	-51	-65	-24	-50	-74
12-	Alınacak Kar Pay. ve Gelir Tah. Reeskontları		8	22	30	5	13	18	9	19	28
13-	İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar (Net)		1	0	1	1	0	1	1	0	1
14-	Bağlı Menkul Değerler (Net)		0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-	Elden Çıkarılacak Kıymetler		3	0	3	8	0	8	28	0	28
16-	Sabit Kıymetler (Net)		264	0	264	121	0	121	233	0	233
17-	Diğer Aktifler		16	29	46	37	37	73	29	35	64
18-	TOPLAM AKTİFLER		764	1.956	2.720	1.638	1.460	3.097	1.974	1.399	3.374
	PASİF HESAPLAR					0	0	0	0	0	0
19-	Toplanan Fonlar		221	1.966	2.187	339	2.291	2.630	404	2.370	2.774
20-	Merkez Bankasına Borçlar		0	0	0	0	0	0	0	0	0
21-	Bankalara Borçlar		0	0	0	0	0	0	0	0	0
22-	Çıkarılmış Menkul Kıymetler (Net)		0	0	0	0	0	0	0	0	0
23-	a) Diğer Çıkarılmış Menkul Kıymetler		0	0	0	0	0	0	0	0	0
24-	Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Primler		14	0	14	16	0	16	14	0	14
25-	Ödenecek Kar Pay. ve Gider Reeskontları		38	76	113	48	92	141	41	87	128
26-	Karşılıklar		145	3	148	20	3	23	26	2	28
27-	Diğer Pasifler		22	54	76	34	65	99	68	122	191
28-	TOPLAM		439	2.100	2.538	457	2.452	2.909	552	2.582	3.134
29-	ÖZKAYNAKLAR:					0	0	0	0	0	0
30-	Ödenmiş Sermaye		77	0	77	85	0	85	124	0	124
31-	Yedek Akçeler		6	0	6	16	0	16	30	0	30
32-	Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Fonu		58	0	58	62	0	62	74	0	74
33-	Menkul Değerler Değer Artış Fonu		0	0	0	0	0	0	0	0	0
34-	Dönem Karı (Zararı)		40	0	40	23	5	27	74	-56	18
35-	Geçmiş Yıllar Karı (Zararı)		0	0	0	-2	0	-2	-7	0	-7
36-	TOPLAM ÖZKAYNAK		181,4	0,0	181,4	184,0	4,6	188,6	295,9	-56,4	239,5
37-	TOPLAM PASİFLER		620	2.100	2.720	641	2.456	3.097	848	2.525	3.374
38-	G.NAKDİ FONLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER		78	133	211	76	197	273	114	189	304
39-	TAAHHÜTLER		6	29	35	11	9	20	12	69	82
40-	a) Döviz İle İlgili İşlemler		0	1	1	0	0	0	0	0	0
41-	b) Diğer Taahhütler		6	28	34	11	9	20	12	69	82
42-	TOPLAM BİLANÇO DIŞI YÜKÜMLÜLÜKLER		84	162	246	87	206	293	127	259	385

Kaynak: BDDK

Tablo 10d : Özel Finans Kurumları Kar Zarar Tablosu

	TL (Milyar TL)		ABD Doları (Milyon USD)		TL % Değişim		ABD Doları
	ARALIK		ARALIK		NOMİNAL	REEL	% Değişim
	1999	2000	1999	2000	2000/1999	2000/1999	2000/1999
1- KAR PAYI GELİRLERİ:							
2- Kullandırılan Fonlardan Alınan Kar Payı.	251.210	367.395	465,119	546,910	46,3	10,2	17,6
3- Tahsili Gec. Alacaklardan Alınan Kar Payı.	26	31	0,048	0,046	19,2	-10,1	-4,1
4- Mali Kesimden Alınan Kar Payları	0	0	0,000	0,000			
5- DBS'lerden Elde Edilen Gelirler	0	0	0,000	0,000			
6- Diğer Menkul Kıymetlerden Elde Edilen Gelirler	0	5	0,000	0,007			
7- Diğer Kar Payları	7.721	582	14,296	0,866	-92,5	-94,3	-93,9
8- Toplam Kar Payı Gelirleri (1 den 8 e)	258.957	368.013	479,463	547,830	42,1	7,1	14,3
9- KAR PAYI GİDERLERİ:							
10- Toplanan Fonlara Ödenen Kar Payları	168.633	218.679	312,227	325,529	29,7	-2,2	4,3
11- Mali Kesime Ödenen Kar Payları	0	0	0,000	0,000			
12- Çıkarılmış Menkul Kıymetlere Ödenen Kar Payları	0	0	0,000	0,000			
13- Diğer Kar Payı Giderleri	0	289	0,000	0,430			
14- Toplam Kar Payı Giderleri (10 dan 14 e)	168.633	218.968	312,227	325,959	29,8	-2,1	4,4
15- NET KAR PAYI GELİRİ (GİDERİ) (9-14)	90.324	149.045	167,236	221,871	65,0	24,4	32,7
16- Takipteki Alacaklar Provizyonu	2.153	6.140	3,986	9,140	185,2	115,0	129,3
17- Kullandırılan Fonlar Genel Provizyonu	0	2.084	0,000	3,102			
18- PROV.SONRASI NET KAR PAYI GEL. (GİD.) [15-(16+17)]	88.171	140.821	163,250	209,628	59,7	20,4	28,4
19- KAR PAYI DIŞINDAKİ GELİRLER :							
20- Kullandırılan Fonlardan Alınan Ücret ve Komisyonlar	2.263	3.700	4,190	5,508	63,5	23,2	31,5
21- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklardan Alınan Kar Payları	35	119	0,065	0,177	240,0	156,3	173,4
22- Bankacılık Hizmetleri Gelirleri	5.417	9.466	10,030	14,091	74,7	31,7	40,5
23- Aktiflerimizin Satışından Elde Edilen Gelirler	263	955	0,487	1,422	263,1	173,7	191,9
24- Diğer Kar Payı Dışındaki Gelirler	5.141	7.058	9,519	10,507	37,3	3,5	10,4
25- Toplam Kar Payı Dışındaki Gelirler (20 den 25 e)	13.119	21.298	24,290	31,705	62,3	22,4	30,5
26- KAR PAYI DIŞINDAKİ GİDERLER :							
27- Personel Giderleri	22.790	38.792	42,196	57,746	70,2	28,3	36,9
28- Kıdem Tazminatı Provizyonu	1.345	1.034	2,490	1,539	-23,1	-42,0	-38,2
29- Menkul Değ., İştirakler,B.Ort.ve B.Men.Değ.Değer Azalma Provizyonu	2	0	0,004	0,000			
30- Diğer Provizyonlar	105	0	0,194	0,000			
31- Verilen Ücret ve Komisyonlar	791	759	1,465	1,130	-4,0	-27,7	-22,9
32- Amortisman Giderleri	24.006	51.834	44,447	77,161	115,9	62,8	73,6
33- Vergi, Resim, Harç ve Fonlar	2.178	4.244	4,033	6,318	94,9	46,9	56,7
34- Diğer Kar Payı Dışındaki Giderler	14.639	25.762	27,104	38,350	76,0	32,7	41,5
35- Toplam Kar Payı Dışındaki Giderler (27 den 35 e)	65.857	122.425	121,935	182,244	85,9	40,1	49,5
36- DİĞER KAR PAYI DIŞINDAKİ GELİRLER (GİDERLER)							
37- Sermaye Piyasası İşlemleri Karları (Zararları) (Net)	752	-831	1,392	-1,237			
38- Kambiyo Karları (Zararları) (Net)	-13.521	-19.452	-25,034	-28,957			
39- Olağanüstü Gelirler (Giderler) (Net)	69	0	0,128	0,000			
40- Toplam Diğer Kar Payı Dışı. Gelirler (Giderler) (37 den 39 a)	-12.700	-20.283	-23,514	-30,194			
41- VERGİ ÖNCESİ KAR (ZARAR)	22.733	19.411	42,091	28,896	-14,6	-35,6	-31,3
42- Vergi Provizyonu	8.072	7.616	14,945	11,337	-5,6	-28,9	-24,1
43- DÖNEM NET KARI (ZARARI) (41 - 42)	14.661	11.795	27,145	17,558	-19,5	-39,4	-35,3

Kaynak: BDDK

Tablo 11. Aktif Büyüklüğüne Göre Banka Sıralaması (31.12.2000 İtibariyle)

		Toplam Aktif İçindeki Payı(%)	T.AKTİFLER (Milyar TL)	T.KREDİLER (Milyar TL)	T.MEVDUAT (Milyar TL)	T.ÖZKAYNAK (Milyar TL)	ÖDENMİŞ SERMAYE (Milyar TL)	DÖNEM KAR/ ZARARI (Milyar TL)	BİLANÇO DIŞI İŞLEMLER (Milyar TL)	PERSONEL SAYISI	ŞUBE SAYISI
	MEVDUAT BANKALARI										
	- Kamusal Sermayeli Mevduat Bankaları										
1	T.C.ZİRAAT BANKASI	15,7	16.393.326	3.935.848	11.231.568	513.648	261.305	72.555	5.858.254	36.714	1.296
2	T.HALK BANKASI A.Ş.	10,3	10.737.799	1.445.526	6.424.796	320.546	145.545	4.646	1.915.096	15.025	806
3	T.VAKIFLAR BANKASI T.A.O.	4,7	4.889.961	2.232.352	3.248.627	381.482	220.000	50.161	3.070.060	8.590	318
4	T.EMLAK BANKASI A.Ş.	3,5	3.684.148	1.143.195	2.578.117	-114.412	70.000	-304.754	1.060.987	10.000	405
	- Özel Sermayeli Mevduat Bankaları										
1	T.İŞ BANKASI A.Ş.	7,5	7.795.142	2.822.091	4.620.207	1.639.524	558.964	255.563	5.342.156	16.133	861
2	YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.	7,2	7.508.677	2.933.238	3.931.537	1.663.700	501.563	256.146	7.639.569	10.326	439
3	AKBANK T.A.Ş.	7,1	7.357.978	2.268.027	4.007.018	1.082.110	500.000	343.606	6.061.303	8.244	596
4	T.GARANTİ BANKASI A.Ş.	6,3	6.609.701	2.445.524	2.579.216	817.700	260.000	205.287	7.655.060	4.634	267
5	PAMUKBANK T.A.Ş.	4,5	4.672.904	2.761.279	2.954.192	908.855	170.000	171.183	4.833.193	5.784	201
6	KOÇBANK A.Ş.	2,0	2.129.532	999.999	1.071.841	182.540	100.000	19.517	12.137.960	2.382	86
7	FINANSBANK A.Ş.	1,9	2.006.037	578.303	587.402	220.175	120.175	5.588.438	2.324	109	
8	TÜRK DİŞ TİCARET BANKASI A.Ş.	1,1	1.135.215	264.890	345.334	204.569	100.000	70.714	3.230.203	1.887	101
9	TOPRAKBANK A.Ş.	1,0	1.087.666	285.514	677.774	78.104	45.522	3.357	1.013.922	2.505	165
10	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.	1,0	1.029.939	231.606	396.562	93.017	55.125	23.308	2.206.757	1.358	54
11	KENTBANK A.Ş.	0,9	898.959	307.285	603.900	66.409	50.000	5.575	988.246	1.766	88
12	ŞEKERBANK T.A.Ş.	0,8	843.570	293.619	614.413	72.287	30.000	2.050	650.929	3.029	182
13	T.İMAR BANKASI T.A.Ş.	0,7	778.107	295.181	624.884	79.499	70.000	1.090	129.647	1.494	169
14	İKTİSAT BANKASI T.A.Ş.	0,7	685.324	187.212	1.024.034	-840.935	30.000	-889.977	1.837.112	1.386	62
15	ALTERNATİFBANK A.Ş.	0,6	644.484	256.121	247.523	69.560	44.700	11.184	2.137.196	738	27
16	DENİZBANK A.Ş.	0,6	589.409	199.840	263.697	83.180	42.960	4.586	1.212.927	956	47
17	TEKSTİL BANKASI A.Ş.	0,5	572.706	151.689	268.265	71.608	40.000	17.921	2.090.549	1.041	28
18	EĞE GİYİM SANAYİCİLERİ BANKASI	0,5	509.497	180.627	384.588	39.383	80.000	-47.882	452.529	1.003	49
19	ANADOLUBANK A.Ş.	0,5	493.471	104.862	384.610	26.058	14.000	3.048	1.006.234	760	45
20	BAYINDIRBANK A.Ş.	0,2	258.891	49.633	120.676	36.565	30.000	894	160.855	486	27
21	OYAK BANK A.Ş.	0,2	179.925	75.823	55.138	59.574	62.749	-8.394	109.028	386	11
22	MİLLÎ AYDIN BANKASI T.A.Ş.	0,1	145.658	50.839	110.564	9.366	52.424	-31.506	44.285	647	44
23	SİTEBANK A.Ş.	0,1	80.580	30.887	71.669	2.381	9.000	-8.933	52.803	320	16
24	MNG BANK AŞ	0,1	66.517	31.731	35.517	16.977	8.750	36	247.997	332	20
25	ADABANK A.Ş.	0,1	62.180	401	37.795	22.942	20.000	688	26.010	537	82
26	FİBA BANK A.Ş.	0,0	51.727	9.590	2.842	24.171	20.000	1.006	71.517	89	2
	- Tasarruf Mevduatı Sig.Fon. Dev.Bankalar										
1	DEMİRBANK T.A.Ş.	2,4	2.502.911	1.150.175	1.341.670	193.767	275.000	-115.909	4.248.268	4.225	199
2	İNTERBANK A.Ş.	1,1	1.111.458	66.537	1.190.288	-316.062	100.000	-782.951	968.804	1.320	41
3	ESKİŞEHİR BANKASI T.A.Ş.	0,9	948.233	141.064	828.741	-222.167	45.000	-448.206	767.617	1.898	91
4	ETİBANK A.Ş.	0,8	826.269	375.561	783.816	-460.380	30.000	-511.554	250.302	2.035	151
5	T.ÜTÜNCÜLER BANKASI	0,8	823.031	54.210	785.140	-123.207	27.000	-295.139	220.901	1.626	84
6	EĞEBANK A.Ş.	0,8	794.596	105.284	915.044	-413.908	25.000	-360.431	791.298	2.136	78
7	TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş.	0,6	677.193	105.366	544.286	62.974	109.249	-53.409	615.255	3.664	258
8	SÜMERBANK A.Ş.	0,4	446.748	16.001	434.136	-152.449	24.000	-138.210	480.255	1.407	83
9	YURT TİCARET VE KREDİ BANKASI	0,3	331.731	1.385	507.569	-224.078	10.000	-241.465	161.926	563	28
10	BANK EKSPRES A.Ş.	0,3	311.289	113.739	329.835	-129.194	30.000	-78.939	203.711	630	26
11	BANK KAPİTAL TÜRK A.Ş.	0,1	89.018	8.753	235.740	-266.912	13.400	-283.715	352.526	540	32
	- Yabancı Bankalar										
1	OSMANLI BANKASI A.Ş.	2,1	2.146.460	464.392	665.926	181.682	125.000	20.550	3.307.546	1.686	67
2	BİRLEŞİK TÜRK KÖRFEZ BANKASI A.Ş.	1,1	1.147.836	212.469	305.846	158.008	110.000	27.350	2.587.588	408	10
3	HSBC BANK A.İ	0,7	727.913	96.931	93.445	49.271	1.540	10.440	890.692	114	7
4	CTIBANK N.A.	0,6	635.115	127.008	170.339	102.918	33.753	29.964	1.886.199	774	13
5	WESTDEUTSCHE LANDESBANK	0,3	284.765	62.690	4.066	17.887	6.371	7.194	371.864	87	2
6	BNP-AK DRESDNER BANK A.Ş.	0,3	361.375	31.520	23.782	37.464	24.000	8.730	532.017	109	2
7	ULUSAL BANK T.A.Ş.	0,3	311.985	9.671	119.351	-27.746	34.000	-94.297	661.516	251	6
8	ARAP TÜRK BANKASI A.Ş.	0,2	243.693	30.949	16.929	20.235	13.000	4.534	71.352	197	3
9	THE CHASE MANHATTAN BANK	0,2	212.397	166	17.607	32.516	10.000	20.814	1.358.592	68	1
10	ABN AMRO BANK N.V.	0,2	158.310	28.604	6.823	47.104	20.000	17.584	1.702.413	145	2
11	SOCIETE GENERALE S.A.	0,1	148.565	17.794	6.765	13.018	9.052	3.414	336.085	54	1
12	MORGAN GUARANTY TRUST COMP	0,1	120.074	0	0	10.765	11.473	765	270.452	26	1
13	TURKISH BANK A.Ş.	0,1	93.983	3.516	37.412	8.684	3.327	4.545	96.148	200	14
14	RABOBANK NEDERLAND	0,1	92.214	5.222	4	9.069	8.382	687	532.141	33	1
15	BANCA DI ROMA S.P.A.	0,1	68.839	10.777	18.542	7.401	4.351	514	5.969	42	1
16	ING BANK N.V.	0,0	46.075	4.863	494	17.159	13.650	3.329	13.343	36	1
17	BANK MELLAT	0,0	30.680	1.703	9.320	2.671	1.648	601	2.518	43	3
18	CREDIT SUISSE FIRST BOSTON	0,0	20.442	0	0	14.632	6.000	-2.497	0	25	1
19	HABİB BANK LTD	0,0	19.043	700	802	3.981	2.727	811	1.839	13	1
20	CREDIT LYONNAIS	0,0	16.869	1.119	2.037	4.050	1.790	814	29.543	40	1
	KALKINMA VE YATIRIM BANKALARI										
1	T.İHRACAT KREDİ BANKASI A.Ş.	2,2	2.300.590	879.979	0	471.462	345.313	73.342	897.450	369	2
2	İLLER BANKASI	0,9	903.082	719.117	0	285.174	186.568	69.402	79.208	4.089	1
3	T.SİNAİ KALKINMA BANKASI A.Ş.	0,3	324.400	133.207	0	47.629	28.000	10.414	126.866	361	3
4	SİNAİ YATIRIM BANKASI A.O.	0,2	247.802	112.863	0	43.276	22.500	6.274	49.873	130	1
5	T.KALKINMA BANKASI A.Ş.	0,2	241.560	118.666	0	126.622	75.000	14.348	4.758	941	7
6	DEUTSCHE BANK A.Ş.	0,2	236.946	3	0	30.660	2.800	12.737	598.204	34	1
7	ATLAS YATIRIM BANKASI A.İ.	0,1	105.596	1.791	0	9.797	6.000	203	87.508	23	1
8	İMKB TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.	0,1	55.719	2	0	38.041	16.300	18.820	204.215	243	1
9	TEKFEN YATIRIM VE FİNANSMAN	0,0	45.003	10.879	0	14.168	10.300	1.182	66.078	58	1
10	GSD YATIRIM BANKASI A.İ	0,0	40.095	7.030	0	11.403	5.000	3.309	106.327	35	1
11	NÜROL YATIRIM BANKASI A.Ş	0,0	36.636	13.567	0	14.282	13.636	236	88.991	61	2
12	CREDIT AGRICOLE INDOSUEZ TÜRK BANK A	0,0	36.470	22.396	0	5.077	1.194	857	23.811	30	1
13	OKAN YATIRIM BANKASI A.Ş.	0,0	14.598	1.626	0	8.849	7.883	218	31.733	1	1
14	TAİB YATIRIM BANKASI A.Ş.	0,0	13.544	1	0	1.248	830	124	21.289	14	1
15	ÇALIK YATIRIM BANKASI A.Ş.	0,0	11.296	3.619	0	8.101	5.000	1.788	9.404	18	1
16	DİLER YATIRIM BANKASI A.Ş.	0,0	9.406	842	0	8.297	5.000	731	20.562	16	1
17	TOPRAK YATIRIM BANKASI A.Ş	0,0	9.097	2.775	0	6.270	5.122	919	5.537	29	1
18	TAT YATIRIM BANKASI A.Ş.	0,0	8.345	85	0	1.491	1.000	17	172	9	1
79	SEKTÖR TOPLAMI	100,0	104.288.325	31.849.349	58.900.061	7.621.583	5.578.941	-2.725.476	104.971.758	171.732	7.840
	Mevduat Bankaları Toplamı	95,6	99.648.140	29.820.901	58.900.061	6.489.736	4.841.495	-2.940.397	102.549.772	165.271	7.812
	- Kamusal Sermayeli Mevduat Bankaları Top.	34,2	35.705.234	8.756.921	23.483.108	1.101.264	696.850	-177.392	11.904.397	70.329	2.825
	- Özel Sermayeli Mevduat Bankaları Top.	46,2	48.193.796	17.815.811	26.021.198	6.729.319	3.015.932	481.077	66.926.425	70.547	3.778
	- İlk Beş Banka Toplamı	32,5	33.944.402	13.230.159	18.092.170	6.111.889	1.990.527	1.231.785	31.531.281	45.121	2.364
	- Diğer	13,7	14.249.394	4.585.652	7.929.028	617.430	1.025.405	-750.708	35.395.144	25.426	1.414
	- Yabancı Sermayeli Mevduat Bankaları Top.	6,6	6.886.633	1.110.094	1.499.490	710.769	440.064	65.846	14.658.087	4.351	138
	- TMSF Bankaları Top.	8,5	8.862.477	2.138.075	7.896.265	-2.051.616	688.649	-3.309.928	9.060.863	20.044	1.071
	Kalkınma ve Yatırım Bankaları Toplamı	4,4	4.640.185	2.028.448	0	1.131.847	737.446	214.921	2.421.986	6.461	28

Kaynak: BDDK

(*) T.C. Merkez Bankası Gözetim Sisteminde uygulanmakta olan banka gruplaması kullanılmıştır.